

MINCE & BANKOVKY

ČASOPIS O MINCÍCH, PAPÍROVÝCH PLATIDLECH, MEDAILÍCH A ŘÁDECH

Ročník 2, číslo 3/2008, Cena 99,- Kč/129,- Sk (Cena pro předplatitele 85,- Kč)



Rozhovor s Jiřím Hánou



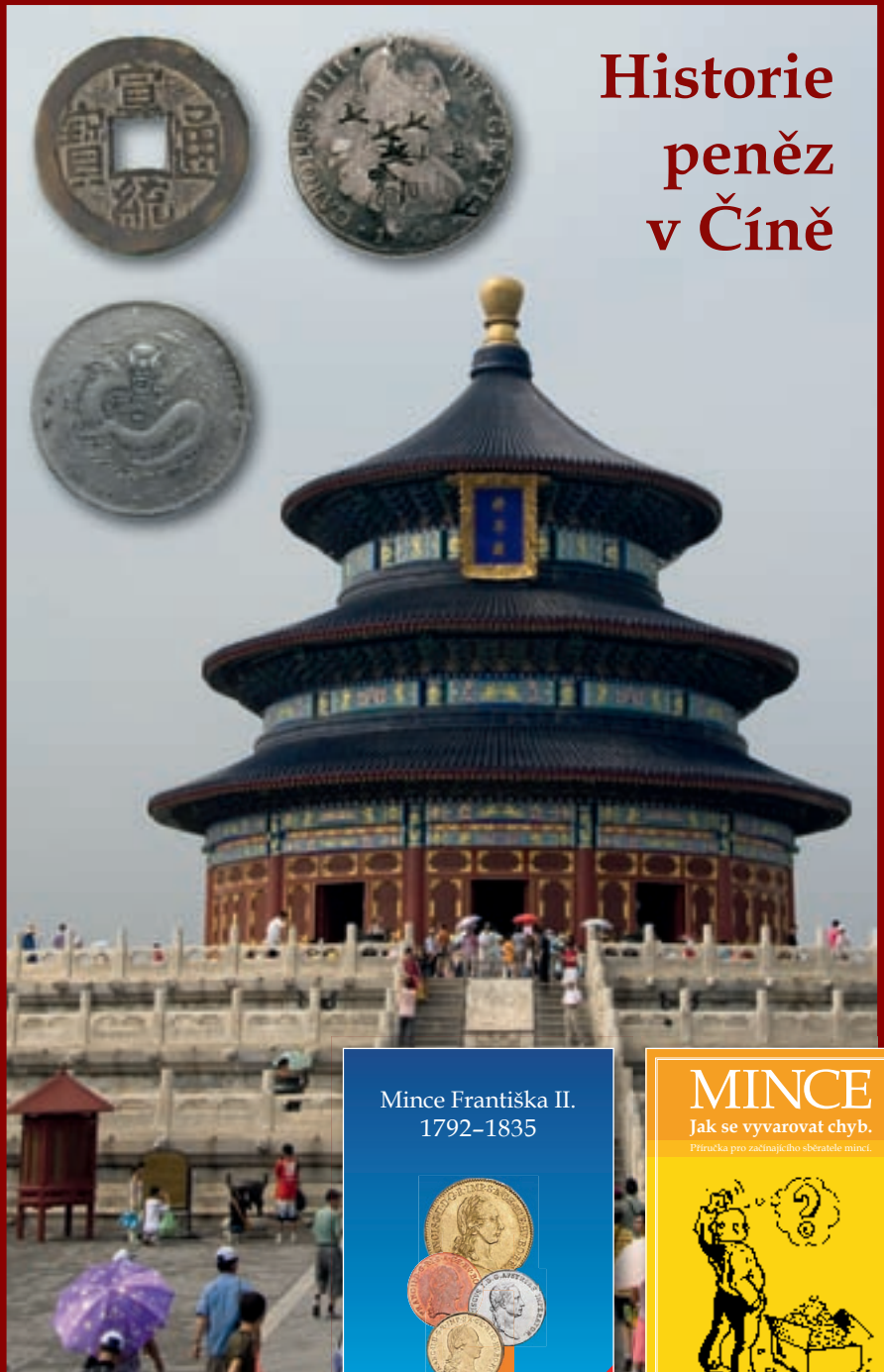
Mince jako němí svědkové



Oznaky připomínající řády



Bankovky z Etiopie



Historie
peněz
v Číně



FILATELIE STOŠEK s.r.o.



FILATELIE-HOBBY PRAHA



Revoluční 8 , 110 00 Praha 1, Tel. : 296 785 460 , 606 551 118

www.filatelie-hobby.cz www.e-znamky.cz www.filatelie-stosek.cz
info@filatelie-hobby.cz

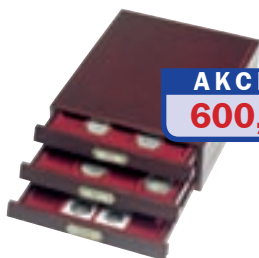
Kvalitní pomůcky pro sběratele mincí, bankovek, známek a pohlednic.
Široká nabídka za výhodné ceny ihned k dodání. Zboží zasíláme do 3 pracovních dnů.



AKCE
1200,-

**Kazety HMK 3 T
v 7 různých typech**
1500,- Kč

HMK3T20BL 60x48mm
HMK3T30BL 90x39mm
HMK3TMIXBL (30,39,48)
HMK3T30KBL 90x39mm
HMK3T20MBL 60x KR,KRS
HMK3T48BL 144x30mm
HMK3TC2EU 105x 2Euro



AKCE
600,-

**Dřevěná plata HMB
v 11 různých typech**
750,- Kč

HMB12 12x64 HMBCAPS32
HMB20 20x48 HMB CAPS 26
HMB35 35x35 HMB CAPS 33
HMB48 48x30 HMBCAPSEURO
HMB35/32 35x32,5
HMB54/25 54x2eu



AKCE
880,-

**Hliníkový kufr na mince s 6 platy na 261 mincí
nově také v různých barvách.**
1280,- Kč



**Alba na bankovky
Desky Vario + 50 listů**
850,- Kč

Náhradní listy (5ks)
1C.....65,- 2C.....65,-
3C.....65,- 4C.....65,-
Samostatné desky 400,- Kč

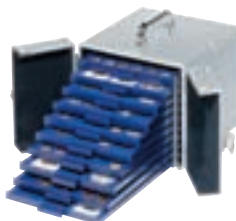


AKCE
250,-



**Mincovní boxy MBS
v 7 různých typech**
320,- Kč

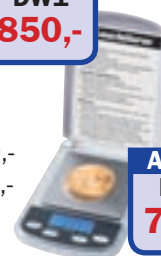
MBS 20/36 20x36mm
MBS 30 30x30mm
MBS 48 48x24mm
MBS 12 12x50mm
MBS 20/41 20x41mm
MBS 35 35x27mm
MBS EURO 5 sad



**Hliníkový kufr
na plata MBS**
1270,- Kč

AKCE
DW1
850,-

Digitální váhy
DW1 0,01-50g...1200,-
DW2 0,1-500g...1050,-



AKCE
DW2
750,-

AKCE

KR 39,-/KRS 68,-

Mincovní rámečky (25 kusů)
KR sešivací KRS samolepící
17,5 • 20 • 22,5 • 25 • 27,5
• 30 • 32,5 • 35 • 37,5 •
39,5 EURO
KR - 48,- KRS - 85,-



**Box na rámečky
Na 100 ks**
170x110x65mm
KR BOX 150,-

AKCE
95,-



**Mincovní alba NUMIS
CLASSIC s kazetou
a 5 listy numis NH**
CLNUMSET450,-

AKCE
350,-



Bublínky na mince

Balení 10 kusů 110,-
CAPS14 CAPS27
CAPS16 CAPS28
CAPS16,5 CAPS29
CAPS17 CAPS30
CAPS18 CAPS31
CAPS19 CAPS32
CAPS19,5 CAPS32
CAPS20 CAPS32,5
CAPS21,5 CAPS33
CAPS22 CAPS34
CAPS22,5 CAPS36
CAPS23 CAPS37
CAPS24 CAPS38
CAPS24,5 CAPS39
CAPS25 CAPS40
CAPS26 CAPS41

Hledáme nové velkoodběratele, poskytujeme výhodné rabaty. Jsme plátcí DPH
Kompletní sortiment najdete na našich webových stránkách.

Z obsahu



Jiří Hána
Cesty ke groši **4**



Vládci z rodu krále Euthydemá I.
Další díl přehledu řecko-baktrijských panovníků **24**

Mince Františka II.
1792–1835



František II.
Nový katalog **12**



Historie peněz v Číně **28**




Mince jako němí svědkové historie
peníze jinýma očima **22**



Odznaky připomínající řády
Výprava do světa členských odznaků lóží svobodných zednářů v Německu **89**

Mince & Bankovky
www.mince-bankovky.cz

Periodicita: Dvuměsíčník
Místo vydání: Praha
Evidenční číslo: MK ČR E 17777
ISSN: 1214-6757
Vydavatel: Jiří Doležal, Na dolinách 44,
147 00 Praha 4,
IČO: 47040335

Distribuci na Slovensku zajišťuje Ing. Štefan Mihalik
Astrová 1, 01008 Žilina
tel.: +41 5653 752, 0905 931 739
e-mail: mihalikstefan@zoznam.sk
IČO: 33742286

Sazba: Milan Svatoš
Tisk: Tiskárna PRATR a. s., Sokolovská 87/95
186 00 Praha 8
Překlad: Ing. Iraidá Vozková



Bankovky z Etiopie
aneb: císař, toлары, obelisky **108**



1000 Kč bankovka
ČNB vydává do oběhu nový vzor tisícovky **116**

Jiří Hána

Cesty ke groši



Jednoho z našich největších odborníků na grošové období české mince, jsme zastihli v Pivovarském muzeu v Plzni, kde si pan ředitel urval pár chvil, aby nám představil svou novou publikaci a pobavil se s námi o své největší vášni – o groších.

Ing. Jiří Hána, Ph.D. byl osloven, když se začal zpracovávat velký mincovní nález Defurových Lažan v roce 1999. Ta myšlenka byla zpracovat onen nález a publikovat ho. A protože v Klatovském muzeu byly poměrně bohaté nálezové fondy, ukázalo se, že knihy vydají na celou edici. Vznikl tedy popis nálezu v Defurových Lažanech, jako supplementum přibily Pražské groše Václava IV. Poté přišel soupis grošových nálezů do poloviny 15. století, a jeho poslední kniha je vlastně druhé supplementum k tomuto tématu. Jedná se o obhájenou disertační práci, kterou dal autor nakladatelství k dispozici. Připravuje se ještě třetí díl, v němž se bude věnovat nálezům do konce grošového období. Kromě toho, že se stále pilně věnuje bádání a publikování, podílí se Jiří Hána velkou měrou i na numismatické spolkové činnosti.

Jen na úvod, dají se vaše knihy ještě pořídit?

Myslím, že je vše ještě v Klatovském muzeu k dispozici.

Vaši novou knihu (Technické aspekty vývoje středoevropského mincovnictví do konce 19. století) ještě přiblížíme samostatným článkem. Je ale něco, co byste k němu mohli dodat?

Moje kniha, je obhájená disertační práce. Tu práci jsem obhajoval na technické fakultě, kde jsem byl ale už za běžného studia znám díky mincím. Zatímco ostatní studenti dělali různé materiálové zkoušky a metalografické expertízy na různých „utržených ojích od traktorů“ a podobně, já jsem si po dohodě se svým vedoucím pedagogem přenesl bílý peníz Vladislava Jagellonského. Ten jsem rozřízl, vybrousil a hodnotil slitinu stříbra a mědi.

Jak se strojní fakulta slučuje s numismatikou?

Mince jsem objevil v posledním ročníku na základní škole. Po základní škole jsem se šel učit obráběčem kovů. Proplouval jsem poměrně snadno a nemusel jsem se učit, takže jsem celé tři roky věnoval numismatice. Nasál jsem základní informace a něco se mi podařilo i nasbírat. Na rozdíl od běžných škol se na „učňáku“ za praxi dostávaly i nějaké výdělky. Ty pochopitelně padaly na mince. Poté přišla nástavba, samozřejmě strojařská. Měl jsem vidinu, že bych po ní nastoupil na filosofickou fakultu studovat pomocné vědy. Nakonec jsem se ale přihlásil na plzeňskou Strojní fakultu, kterou jsem nakonec úspěšně vystudoval. Já říkám, že jsem studoval vysokou školu při numismatice. To už byla doba, kdy jsem se začínal mincím věnovat důkladněji. Jezdil jsem po muzeích. Zde v Západočeském muzeu je bohatý fond, groše jsem studoval i v Národním muzeu.

Z jakých dalších pramenů může samouk získávat informace?

Ono pramenů málo není, jen se nedají snadno sehnat. Stačí se jen podívat na staré numismatické sborníky

a periodika, která vycházela za první republiky. Dají se vypůjčit ve větších veřejných knihovnách. Bohužel to, co vychází v současné době, jsou z velké části kompiláty, které čerpají z prací vzniklých za první republiky a po druhé válce, kdy byla česká vědecká numismatika koncepčně i personálně na svém vrcholu. To ovšem není pouze problém numismatiky. Každopádně současná literatura toho mnoho nového nepřináší.

Jak jste se dostal k, jak vy říkáte, „starobám“?

Mojí první mincí byl lehnicko-břežský tříkrejcar vévody Ludvíka tuším z roku 1659 – dodneška tu minci ještě někde mám. Zpočátku jsem samozřejmě sbíral všechno, co mi přišlo pod ruku. Postupně jsem se vyhranil na české mince. Zprvu jsem do jisté míry opovrhoval nejstaršími denáry, protože se mi zdály být velice primitivní a drahé, ale posléze jsem začal sbírat celé Čechy – tedy od 10. století do zavření poslední české mincovny v roce 1856. To jsem sbíral donedávna. Tehdy si okolnosti vynutily, že jsem musel denárovou a tolarovou část sbírky rozprodat. Nechal jsem si to, co jsem dělal od počátku badatelsky a kde jsem vycítil největší potenciál pro další bádání a zpracování – tedy pražské groše.

Laikovi se může zdát, že je to do kola jedna a ta samá mince...

Ano, to má i svoje úskalí. Když už někdo projeví zájem a chce si prohlédnout vaši sbírku, a vy sbíráte denáry – nese každá mince jiný motiv a jsou to krásně ztvárněné miniatury. U tolarového období má každý panovník jiný obraz a střídají se motivy. Kdežto pražské groše jsou si velmi, velmi podobné. Nicméně pokud něco chcete dělat dobře a intenzivně, je na místě co nejvyšší specializace. U mě to vyhrály pražské groše, byť když je někomu ukazují, ptají se mě, proč mám ve sbírce dvacet stejných koleček v řadě. A já musím vysvětlovat, v čem že se jednotlivé kusy liší...

Kdybych chtěl začít sbírat groše, od čeho se mám odpíchnout?

Nejprve musíte nakoupit a nastudovat co největší množství literatury – od Smolíka až třeba po Hánu – bez literatury nemůžete sbírat ani kravské zvonce... Potom se musíte probrat aukčními katalogy, abyste se zorientovali v cenách a mohl začít nakupovat.



Čechy, Jan Lucemburský (1310 - 1346), pražský groš



Čechy, Vladislav Jagellonský (1471 - 1516), pražský groš



Čechy, Vladislav Jagellonský (1471 - 1516), pražský groš

Člověk by se do toho neměl pouštět bezhlavě. Pak z toho jsou takové cenové „boomy“ – jako je teď třeba na Aukru. Sběratel by mohl mít radost, protože hodnota jeho sbírky stoupá, nicméně ta radost mizí, když chcete pořídit nějakou variantu, kterou ještě nemáte. Co ještě před pár lety stálo pár stovek se nyní pořizuje v řádech tisíců. **Kde se vůbec pohybují ceny grošů? Co je mezi nimi to nejvzácnější?**

Vždycky jsou nejvzácnější ty mince, kterých je mezi sběrateli málo. Ty nejvzácnější z grošového období se dají de facto vyjmenovat. Jsou to groše Ladislava Pohrobka, o kterých se

spekulovalo, že byly raženy pouze ke korunovaci – je jich opravdu hrozně málo a jsou bezkonkurenčně nejdražší. Donedávna byly známy asi čtyři kusy (tedy běžného groše – znám je ještě tlustý groš). Z toho dva jsou, tuším, v Berlíně, jeden v Národním muzeu a jeden ve sbírce Muzea hlavního města Prahy. Z kuloárních informací vím, že se jeden řádově před sedmi lety mihl v jednom obchodě v Plzni – ale to je nepotvrzená informace a nevím, v jaké sbírce skončil. Poměrně málo je i grošů Ludvíka Jagellonského, byť se razily už ve dvou mincovnách – v Kutné Hoře a v Jáchymově (jenže v Kutné Hoře podle dochovaných



Čechy, Ferdinand I. (1526 - 1564),
černý (malý) peníz 1535 (1/14
pražského groše)



Čechy, Václav II. (1278 - 1305),
parvus (1/12 pražského groše)



Čechy, Jan Lucemburský (1310 -
1346), parvus (1/12 pražského groše)

register werkových dohromady jen asi dva týdny). Jáchymovské vidět poměrně jsou. Zde je ovšem otázka, zda je počítat mezi vládní nebo rodové mince. Nese totiž šlikovský štítek, ale v opisu „grossi pragenses“ pořad najdete. Spekulativně vzácná věc, která v současné době není známá je pražský groš Zikmunda Lucemburského. Ten kdysi popsal Mikuláš Adaukt Voigt, autor prvního pojednání o českých mincích. Dnes ovšem známa není, takže kdyby se někde objevila, bude vzácnější než ten Ladislav.

Jak je to s cenou u takto vzácných mincí?

Cena je věc velmi záladná. Odvíjí se od trhu. Od setkání nabídky a poptávky. Vždy záleží na tom, jaký blázen věc prodává a kolik dalších bláznů ji od něj chce koupit. Jednou stejnou minci prodáte za sto tisíc, jindy se o ni na nějaké aukci servou dva tři zájemci, a její cena může vyšplhat na půl miliónu. Každopádně cenu těch nejvzácnějších bych hledal v rádech stovek tisíc korun.

Jde vůbec sbírat pražské groše, aniž bych do nich vrazil majlant?

Donedávna to u některých mincí šlo

vysloveně za směšné peníze. Když jsem pracoval na chronologii Václava IV., kupoval jsem groše běžné zachovalosti za čtyřicet až padesát korun. Ty pěkně zachovalé, což je u Václava IV. problém sehnat – už ražba byla mizerná – se daly sehnat tak za tři stovky. Krátce po vydání knihy o groších Václava IV. se jeho dobře zachovalé groše prodávají i za čtyři až pět tisíc. Ty běžné nejdou pod tři stovky.

Okolo grošů se točí také váš další projekt – Pražské groše – Virtuální pobočka České numismatické společnosti. Co vás vedlo k tomu ji založit a co je jejím cílem?

Před nějakou dobou jsem při brouzdání po internetu ve fóru www.sberatel.com narazil na diskusní skupinu věnovanou pražskému groši. Překvapilo mne, že je na ní spousta lidí, kteří si velice zasvěceně o těch groších píší. Toto fórum jsem objevil někdy kolem páté odpoledne a do půlnoci jsem se od počítače nehnu. Zapojil jsem se do diskusí a zjistil, že většina lidí zpravidla nebyla členy ČNS. Část z nich si stěžovala, že když se byli

Přečteno

Kniha *Technické aspekty vývoje středoevropského mincovnictví do konce 19. století* přináší dosud v domácí i světové literatuře chybějící syntézu poznatků o technickém vývoji specifického a jedinečného oboru lidské činnosti – mincovnictví. Toto odvětví prošlo složitým technickým vývojem. Tato práce si položila za cíl shrnout poznatky o vývoji uvedeného oboru na teritoriu střední Evropy, a to od počátků mincování v této oblasti až do začátku 20. století. Dosud známé skutečnosti, shrnuté do logického sledu, byly na řadě místech doplněny a uvedeny do vzájemných souvislostí s důrazem na technicky správnou interpretaci dochovaných pramenů. Pro potvrzení či vyvrácení některých starších i novějších hypotéz byla realizována celá řada nejrůznějších experimentů, jimiž měla být tu ověřena technická proveditelnost publikované teorie, tu ověřen sled technologických operací. S využitím výsledků těchto provedených experimentů pak byl rekonstruován celý výrobní proces jednotlivých mincovních dílen od starověku po začátek 20. století.

Cílem, který dal vzniknout této práci, byla snaha vytvořit přehled vývoje mincovní technologie a techniky, který by mohli do budoucna využít historici – především numismatictí badatelé; přehled, který by nebyl zatížen hypotézami postrádajíc-

ími technické erudice, přehled, který by uvedl v technických souvislostech na pravou míru některé dosud zažité fabulace. Výsledkem je práce, která v prvých čtyřech výkladových kapitolách podává vyčerpávající informace o pramenech pro studium mincovní techniky, o kovových materiálech užívaných v mincovní výrobě a jejich těžbě, vlastnostech a zpracování, o složitém výrobním postupu v keltské, středověké i novověké až po téměř moderní mincovnu – o postupu zahrnujícím čištění a odlévání kovu, kovářské úkony směřující k výrobě mincovního střížku a ražbu – tvářecí proces, který dává ražené minci finální podobu a konečně seznamuje také s postupně začleňovanou mechanizací a základními konstrukčními schémata jednotlivých užitých zařízení. Zajímavá je též kapitola „Výrobní defekty a jejich příčiny“ seznamuje s výrobními vadami, se kterými se lze setkat na vyražených mincích a podává vysvětlení příčin jejich vzniku.

Konečně kapitola č. 7 podává přehled uskutečněných experimentů, na základě kterých se podařilo zejména: prokázat možnost odlévání slitiny Ag-Cu do vodou smáčené plátěné formy tak, jak popisují přípravu mincovního kovu dobové prameny; podat důkaz o praktické neproveditelnosti jedné ze dvou známých teorií o technologii výroby mincovních střížků ve středověké mincovně; prokázat neudržitelnost „nové teorie“, která hovořila o „druhotném klopování a kvečování“, tedy o zaokrouhlo-



podívat na schůzce ve svém městě, většinou se jen sedělo v restauraci a v lepším případě se popíjelo pivo. V tom horším se ani pivo nepopíjelo a jen se čekalo, až přijde místní hospodář a přinese pamětní mince, které oni odebrali a odešli. Osobně, když jsem šel na svou první schůzku ČNS v Domažlicích, čekal jsem, že se bude zapáleně debatovat o mincích, nebo že třeba bude i přednáška. Ale to jsem se mýlil...

Nicméně jsem začal účastníky fóra přesvědčovat, že je to o lidech a že jsou i pobočky, kde se konají přednášky a kde to „žije“. Jenže samozřejmě padaly logické argumenty, že nikdo nebude jezdit třeba z Domažlic do Kroměříže na schůzky jen proto, že jsou tam přednášky. Pak padl návrh, že by se mohla založit pobočka na internetu. A ten jsme zrealizovali.

Naše pobočka není lokalizovaná a nemá omezené územní působení. Členem může být prakticky kdokoliv, bez ohledu na místo bydliště – ČNS může mít i zahraniční členy. Fyzické pravidelné schůzky odpadly, ale probíhají on-line na internetu s tím, že spousta

vání a vyrovnávání mincovních střížků po ražbě; osvojit si prakticky výrobu mincovního razidla prostřednictvím puncovní techniky; z početné série materiálů vyhodnotit jako nejvhodnější podklad pro ražbu brakteátových mincí koženou podložku a experimentem s ražbou několika střížků najednou prokázat technickou realizovatelnost ražby dvou, nevyšší tří kusů tzv. velkých brakteátů jedním úderem; prokázat existenci heterogenity materiálu historických mincí z různých historických období i z různých mincoven; heterogenity, na jejímž vzniku se podílel výrobní postup v mincovně, korozní procesy během uložení mince v depotu i proces následného čištění po objevení nálezů, heterogenity, která je vážnou překážkou v možnosti využití moderních nedestruktivních metod zjišťování ryzosti – významného metrologického ukazatele, kterému byl často přikládán rozhodující vliv na stanovení relativní chronologie jednotlivých druhů mincí.

Knihu můžeme každému sběrateli mincí jedině doporučit. Zaručujeme vám, že po prostudování postupů, jejichž prostřednictvím mince vznikaly, se na ně už nikdy nebudete dívat stejně.



věcí se řeší formou mailů. K tomu jsme vytvořili i stránky, kde se publikují příspěvky vztahující se k období.

23. února proběhla ustanovující schůze pobočky (kde jinde než v Kutné Hoře), na které se sešel až překvapivý počet lidí. Valná část noví členové ČNS, ale i ti stávající. Mimochodem jsme dlouho řešili, zda členové „normálních poboček“ mohou být zároveň členy té virtuální. Zjistili jsme, že stanovy ČNS nezakazují členství ve dvou pobočkách zároveň, ale jen v jedné je možné být členem kmenovým.

Jak se může stát člověk členem virtuální pobočky?

Pokud ještě není členem ČNS, musí splnit základní podmínky pro přijetí do ČNS – tedy věk, bezúhonnost atd. A pak už jen stačí se obrátit na některý z kontaktů na stránkách. Poté se může (ale nemusí) účastnit on-line schůzek a může (a nemusí) přispívat články na naše internetové stránky. U těch bych se rád chvilku zastavil. Mají za úkol informovat laiky, ale i odborníky o pražských groších, o době, kdy se razily, a třeba o tehdejších cenách a mzdách. V rámci těch stránek ovšem vzniká ještě databáze mincí ze sbírek členů. U pražských grošů se totiž nedá dělat jakákoliv práce, pokud nemáte velké množství srovnávacího materiálu. Badatel je vždy omezen na svoji sbírku nebo ty veřejné v muzeích, ale

do soukromých sbírek se dostává jen velmi těžko. Z pochopitelných důvodů totiž soukromí sběratelé neradi ukazují vzácné kusy... V naší databázi se vlastně anonymně prezentují jednotlivé sbírky. Už se nám to daří plnit a je tam velice široká škála grošů i drobných mincí. Už teď může databáze nabídnout velké množství studijního materiálu. Zavedli jsme také rubriku „kopie, falza, padělky“, která by měla laikům, kteří projeví zájem o pražský groš, ukázat, jak poznat napodobeniny...

Stránky jsou zatím v základní podobě, ale už se chystá možnost uživatelského vkládání obrázků a podobně. Přístup ke všem materiálům, včetně obrázků mincí ve vysokém rozlišení mají pouze členové pobočky, nečlenové stránky mohou používat jako zdroj informací, mají přístup k náhledům, výjimečně k plným verzím obecných pojednání a článků.

Děkujeme za rozhovor a přejeme, aby se pobočce dařilo.

Zbývá jen dodat, že na stránky pobočky Pražské groše (<http://gros.hunarovi.com/>) jsou skvělým úvodem do problematiky grošů i pro „grošové“ laiky. Kdyby podobných poboček existovalo více (věřím, že by si našly své příznivce. Doufejme, že tato není poslední.

Jakub Tureček

30. výročí letu do vesmíru

Náš časopis byl přizván na tiskovou konferenci a křest medaile ke 30. výročí letu do vesmíru, za což tímto děkujeme. Přinášíme našim čtenářům krátkou reportáž a fotoreportáž z tohoto příjemného setkání s **Ing. Vladimírem Remkem**.



První československý kosmonaut Vladimír Remek křtil v pondělí 3. 3. 2008 se svými přáteli stříbrnou pamětní medaili, kterou vydala Česká Mincovna k 30. výročí jeho letu do vesmíru. „*Je to historicky vůbec první medaile, která byla k této příležitosti vydána,*“ řekl Remek na tiskové konferenci, která následovala po křtu.

Remek, který je prvním československým i evropským kosmonautem, pokud se nepočítají Rusové, dodnes vzpomíná na svůj let do vesmíru jako na něco mimořádného. „*Je to vzrušující. Napětí se stupňuje, dokud se raketa nezvedne,*“ řekl. Jako kluk si prý ale na kosmonauty nehrál. „*Hráli jsme si spíš s raketami, ale nic jsme naštěstí nepodpálili,*“ řekl novinářům.

Dodnes se také stýká s velitelem kosmické lodi Sojuz 28 Alexejem Gubarevem, se kterým 2. března 1978 startoval z kazašského kosmodromu Bajkonur, i s ostatními kosmonauty včetně svého německého kolegy Sigmunda Jähna, který startoval do vesmíru po něm.

S Jähnem pomáhal budovat v Německu muzeum kosmonautiky.

Chápe, že v České republice asi takové muzeum nevznikne, protože Česko rozlohu Německa, a posteskl si, že někdy nemá ani německou hrdost.

Češi a zejména politikové podle něj totiž nevědí, co si počít s kosmonautem z komunistické éry, který se – ač nyní nestraník – dostal do Evropského parlamentu pod hlavičkou KSČM.

Z nejvyšších ústavních činitelů ho přijal zatím jen sociálnědemokratický předseda Poslanecké sněmovny Miloslav Vlček. „*Je prvním, kdo dostal pamětní medaili,*“ uvedl Remek a hned poznamenal: „*ale ještě nepokřtěnou.*“

Remek doufá, že i v Česku vznikne expozice kosmonautiky. Česká republi-



Medaile ke 30. výročí letu do vesmíru



Tisková konference



Speciální víno ke 30. výročí letu do vesmíru

ka totiž nemá jen prvního evropského kosmonauta, ale může se pochlubit bohatou tradicí kosmického výzkumu. Československo bylo aktivním členem mezinárodního programu Interkosmos. Nyní je pro rozvoj českých aktivit spojených s kosmonautikou klíčová především mezinárodní spolupráce v Evropě v Evropské kosmické agentuře (ESA).

Remek si myslí, že by proto mohla být kosmická expozice v Národním technickém muzeu, které se právě rekonstruuje. „Uvidíme,“ poznamenal. Česká mincovna v Jablonci vydala šestnáctigramovou medaili z ryzího stříbra o průměru 34 milimetrů v omezeném nákladu 500 kusů. Je na ní Remkův portrét a motiv kosmické lodi. Má cenu 700 korun a je ji možné zakoupit v České národní bance v expozici Lidé a peníze, nebo si ji objednat přímo v mincovně.

Zájem médií byl obrovský, ale i tak jsme se za náš časopis stačili zeptat, zda je pan inženýr Remek sběratel, či jaký má ke sběratelství jako takovému vztah.

Ing. Vladimír Remek:

Teď jste mi připomněl takovou situaci, ale o tom později, já nejsem sběratel mincí ani numismatik jako takový, ale je pravda, že řekněme dílem náhody některé věci mám. Samozřejmě, když mi dali třeba Akademickou medaili, na kterou jsem si vzpomněl, nebo Interkosmos, nechal jsem si je. Respektive většinu věcí mám uloženu v sefů v bance, abych neriskoval že mě o ni někdo připraví. Nejsem ten sběratel, který si to rozkládá a drží, ale jinak musím říci, že s těmi dvěma inženýry (vysvětlení: oslovili jsme tázaného „pane inženýře“ a v tu chvíli nikdo nevěděl, jestli se ptáme pana

Ing. Remka či pana Ing. Vízka, ale vše dopadlo dobře a s úsměvem) jste mi připomněl situaci, kterou bych rád zmínil. Natáčeli jsme nějaký pořad ze Šumavy ještě v roce 1978 a byli jsme tam dva, Juraj Šolc, jeden z našich velmi slavných letců, mimochodem byl učitelem létání u výcvikového střediska. Sice mě neškolil, když jsem se učil na jednadvacítky, ale při natáčení toho pořadu jsme se pak sešli. Televize tehdy chtěla, abychom my dva jeli po zasněžené pláni na sněžném skútru. Jak to samozřejmě při těchto příležitostech bývá, ten sněžný skútr se porouchal a my jsme byli asi dvě stě metrů od všech ostatních. Nechtěl jet a oni to měli jako živý přenos takže to museli nějak komentovat. My jsme si stoupli a teď jsme ten skútr začali nadzvedávat, samozřejmě jsme nerozuměli ani jeden ničemu ze sněžného skútru a ten komentátor, který to tenkrát kome-



*Předloha
pamětní
medaile*



Křest medaile



Pokřtěná medaile

toval, což my dva jsme neslyšeli, říká „Snad to zprovozní, jsou to oba dva inženýři.“ Ale to bylo „prd platný“.

Ředitel mincovny ing. Jan Vízek:

Já bych jen doplnil pana Remka, protože on tady v návalu dotazů zapomněl říci, že má skutečně jednu sběratelskou krásnou věc, kterou jsem mu já osobně za mincovnu dával, a bylo to 50. výročí Sputniku, kterou emitovala Česká národní banka v loňském roce. Takže něco ve své sbírce pan Remek má.

Ing. Vladimír Remek:

Co se týká sběratelství obecně, jak jsem již řekl, nejsem zase takový sběratel. Ale potkalo mě několik zvláštností v životě a já jsem o nich tak úplně nemluvil. Stalo se mi, že jsem v určité chvíli jaksi pochopil, že mám několikery hodinky, které jsem si nekoupil, ale jsem dostal darem. Snažil jsem si je zachovat

a tak mám takovou jakoby zvláštní sbírku hodinek různých typů a značek, které jsem nějakým způsobem dostal. Není to proto, abych to tady prezentoval, to jenom říkám, že sbírku mám. Někdy, až to celé uspořádám a zdokumentuji, tak se s tím třeba někde pochlubím. První z hodinek mi daroval můj otec. On sám je dostal za svůj letecký výkon v polovině padesátých let. Otec byl velice úspěšný pilot, létal skupinovou akrobacií a dostal za letecký výkon na přehlídce letecké hodinky. To byly první v té řadě. Já, jako samozřejmě nezkušený jsem je dostal asi až za rok, že je můžu nosit jen někdy a samozřejmě jsem s nimi šel hrát fotbal. Podřel jsem sklíčko na škváře, ale pak jsme je opravili, takže je stále mám. Dále mám řadu hodinek, jak bych to řekl, od naprosto neznámých lidí. Tak třeba, přinesli mi hodinky, které byly udělané z kovu Apola, které se vrátilo z měsíce. Také

v Rusku se dělaly podobné hodinky, ale to nemluvíme o všech. Mám hodinky, které jsem měl s sebou při letu, to byly sovětské hodinky. Koupil jsem si po dvaceti letech v Rusku jejich repliku, ty nejsou sice do sbírky poněvadž jsem si je sám koupil. Dostal jsem také letecké hodinky, které byly na palubách v té době, co jsem létal, takže takovéto hodinky mám ve své sbírce. Pak jsem dostal nástěnné hodiny od pracovníka historického ústavu, když jsem odsud odcházel v roce devadesát pět, což mě potěšilo mimořádně, protože mi je dal v situaci, ... ale to nebudu moc komentovat. Prý si mě váží a byl to řadový pracovník jako občanský zaměstnanec nikoli voják z povolání.

Co dodat na závěr? Příkládáme fotoreportáž, a doufáme, že takovéto setkání při křtu medaile nebylo posledním.

Jiří Doležal

Odborná literatura

Objednávejte pomocí objednávacího lístku „Akce Mince&Bankovky“, který je součástí časopisu.

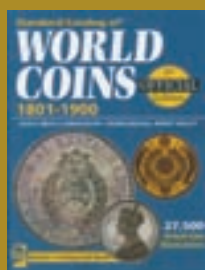
Literaturu si můžete vyzvednout osobně na adrese:

Mince & Bankovky

Na Dolinách 44, 147 00 Praha 4

Tel./Fax: 261 214 379, Mobil.: 777 832 672

www.mince-bankovky.cz, mince.bankovky@atlas.cz



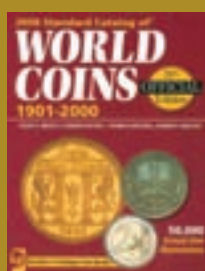
Obj.č.38
Standard Catalog of World Coins
1801 – 1900
Colin R. Bruce II, Thomas Michael
5. Vydání 2007
Cena: 2240,- Kč
Cena pro předplatitele: 1999,- Kč



Obj.č.33
Standard Catalog of World Paper
Money, Vol. 1 -
George S. Cuhaj
10. Vydání 2006
Cena: 2576,- Kč
Cena pro předplatitele: 2299,- Kč



Obj.č.39
Standard Catalog of World Gold
Coins
Krause / Mishler / Bruce
5. Vydání 2005
Cena: 4620,- Kč
Cena pro předplatitele: 3099,- Kč



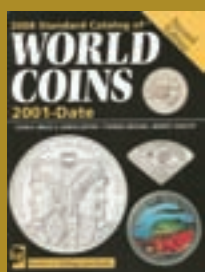
Obj.č.37
2007 Standard Catalog of World
Coins 1901 – 2000
Bruce / Michael
35. Vydání 2007
Cena: 2240,- Kč
Cena pro předplatitele: 1999,- Kč



Obj.č.34
Standard Catalog of World Paper
Money, Vol. 2
Georg S. Cuhaj
11. Vydání 2007
Cena: 2380,- Kč
Cena pro předplatitele: 2199,- Kč



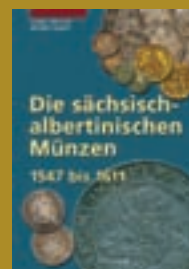
Obj.č.8
Die Banknoten der Schweiz
Jürg Richter / Ruedi Kunzmann
Vydání 2003
Cena: 2744,- Kč
Cena pro předplatitele: 2499,- Kč



Obj.č.36
2007 Standard Catalog of World
Coins 2001 – Date
Colin R. Bruce / Thomas Michael
Vydání 2007
Cena: 1120,- Kč
Cena pro předplatitele: 999,- Kč



Obj.č.35
Standard Catalog of World Paper
Money, Vol. 3
George S. Cuhaj
13. Vydání 2007
Cena: 1820,- Kč
Cena pro předplatitele: 1699,- Kč



Obj.č.29
Die sächsisch-albertinischen Mün-
zen 1547 bis 1611
Claus Keilitz / Helmut Kahnt
Vydání 2005
Cena: 1394,- Kč
Cena pro předplatitele: 1199,- Kč

Nový katalog: František II.

Ačkoli se František II. na svůj nástup na trůn pečlivě připravoval, stejně byl v době, kdy začal vládnout, jistým způsobem překvapen. Již za vlády svého strýce Josefa II. opustil rodné Toskánsko a stal se podle svých slov „císařským učedníkem“. Státnické záležitosti ho však přespříliš nezajímaly. Ve svých „učednických“ letech se raději věnoval sběratelství knih a obrazů.

Mince Františka II. 1792–1835



2008

149,- Kč

Ještě za života Josefa II. se František poprvé ženil, ale jeho žena Alžběta Vilemína princezna Württemberská umírá již dva roky po sňatku (1788). Přesto mu však stihla dát dvě dcery. Když po reformátoru Josefovi usedl na trůn Františkův otec Leopold II., stává se mladík „císařským tovaryšem“ a po boku otce se aktivně podílí na vládě. Ale ani moudrý a v Evropě oblíbený Leopold nevydrží u moci dlouho a v roce 1792 umírá.

Zaskočený František je korunován císařem Svaté říše římské národa německého přesně tři roky po dobytí Bastily. A právě z neklidné Francie přicházejí problémy, které mají zásadní vliv na celé období Františkovy vlády. Už několik dnů po svém nástupu na trůn držel František II. v rukou vyhlášení války od revolučních vládců v Paříži. Bylo ovšem adresováno králi Čech a Moravy – ne římskému císaři. V prvních dvou letech války s Francouzi utrpěla spojená rakousko-pruská armáda těžké ztráty. A František II. přichází o území, která k monarchii připojili jeho předkové. Navíc je Rakousko vyšachováno z rusko-pruského dělení Polska (1793). Zášť vůči Francii rozhodně nezmírňuje fakt, že byla popravena Františkova teta – královna Marie Antoineta. Ani prosakující myšlenky francouzské revoluce, které vyústily v „jakobínské spiknutí“ z mladého císaře neudělaly zrovna frankofila.

V boji proti revoluční Francii našlo Rakousko spojence – Velkou Británii, Holandsko, Španělsko, Neapolsko a další. I se spojenci však stála válka nehorázně peníze. Více peněz si žádá více drahých kovů, které však monarchie postrádá. Prvním krokem Františkovy vlády na finančním poli bylo vydávání nových mincí vysokých nominálů avšak s nižším obsahem stříbra. Nejedná se však o konvenční peníze, které by platily i za hranicemi Rakouska, ale pouze o zemské mince. Nové zemské šesti- a dvanáctikrejca-

ry obsahují pouhých 25 % stříbra.

Plnohodnotné zlaté a stříbrné ražby však nadále pokračují. Slouží jako výplaty vojáků v zahraničí – nejsou určeny pro oběh v monarchii.

V roce 1796 vydává František II. bankocetle 4. emise.

Tato sada papírových peněz má však na rozdíl od své předchůdkyně nucený oběh. Ovšem krytí bankocetlí je minimální. Konvenční mince pomalu mizejí z oběhu (prozíravější lidé je shromažďují). V roce 1797 pak ustává ražba stříbrných krejcarových nominálů úplně.

Prakticky v té samé době se do čela francouzských armád dostává ambiciózní generál Napoleon Bonaparte. V roce 1797 se jeho vojska dostávají až do Vídně. Generál tehdy s poraženými Rakušany uzavřel mírovou dohodu, na jejímž základě se Rakousko vzdává četných území. Především je to rozsáhlé území Rakouského Nizozemí (cca rozsah a poloha dnešní Belgie).

Mír však nemá trvat dlouho. Rakousko se připravuje na nové měření sil, do kterého Františka tlačí poradci i jeho vlastní (druhá) žena. Druhá koaliční válka začíná 1799 a končí 1801.

Rok 1800 přináší novou emisi bankocetlí a také novou emisi kreditních mincí. Kreditní mincí byl i 24krejcar, který byl z větší části měděný (jen zlomek kovu tvořilo stříbro). Ztrátu hodnoty peněz naznačuje také fakt, že se snižovaly i nominály bankocetlí. Nejnižší už byl 1 zlatý rýnský – tedy 60 krejcarů. Na nízkých nominálech je vysloveně napsáno, že nejsou v bankovních ústavech směnitelné za drahé kovy.

Po skončení války přichází v rakouských zemích dlouho očekávaný mír. František II. se může konečně orientovat na vnitřní politiku a může se věnovat zásadním rozhodnutím. Ta se týkají i financí. Vědom si tíživé situace, snaží se snížit inflaci kreditních kovových a papírových peněz. V roce 1802 nechává razit zajímavou numismatickou památku – sedmikrejcar s poměrně vysokým obsahem stříbra. Ten je jen o něco málo nižší,

1 Krejcar

č. 18

MĚDĚNÉ MINCE



1 Krejcar

Průměr: 27 mm
Složení: Měď
Váha: 8,75 g
Hrana: Řetězový ornament
Mincovna: Vídeň – A, Kremnica – B, Královský Bělehrad – E, Velká Baňa – G, Smolník – S, Oravica – O.
Av: EIN KREUZER 1816
Rv: K. K. OESTERREICHISCHE SCHEIDEMUNZE.

Zachovalost mincí:		2/2	1/1	0/0
Rok:	Mincovna:			
1816	A.....	<input type="checkbox"/> 20	<input type="checkbox"/> 30	<input type="checkbox"/> 120
1816	B.....	<input type="checkbox"/> 20	<input type="checkbox"/> 40	<input type="checkbox"/> 200
1816	E.....	<input type="checkbox"/> 120	<input type="checkbox"/> 300	<input type="checkbox"/> 1200
1816	G.....	<input type="checkbox"/> 100	<input type="checkbox"/> 250	<input type="checkbox"/> 900
1816	O.....	<input type="checkbox"/> 70	<input type="checkbox"/> 150	<input type="checkbox"/> 500
1816	S.....	<input type="checkbox"/> 40	<input type="checkbox"/> 80	<input type="checkbox"/> 350

Aukce:

1 kr. 1816 A, stav 1/1 byl vydražen dne 10.11.2007 v aukci ČNS – pobočka Šumperk za **28,- Kč + poplatky**
1 kr. 1816 E, stav 1/2 byl vydražen dne 30.-31.3.2007 v aukci sdružení „NUMMUS“ Olomouc za **160,- Kč + poplatky**
1 kr. 1816 S, stav 1/1 byl vydražen dne 12.5.2007 ČNS – pobočka Šumperk za **160,- Kč + poplatky**

42

než by odpovídalo sedmi krejcarům konvenční měny. Pro výrobu těchto mincí byly použity i 24krejcarové z roku 1800 – z nedostatku času a také kvůli výrobním nákladům se staré mince pouze přerážely novým obrazem. František II. se také v roce 1804 chystal na významnou redukci množství obíhajících nekrytých bankocetlí. Bohužel snaha o ozdravení oběhu neměla valnou šanci na úspěch, protože válka v Evropě ještě zdaleka nebyla dobojována.

V roce 1802 přijímá Napoleon titul doživotního konzula a v roce 1804 se nechá korunovat na francouzského císaře. V návaznosti na to se František II. nechá bez ohledu na stavy jmenovat císařem rakouským – Františkem I. Dva roky používá oba tituly. Po smolném roku 1805, kdy francouzská armáda opět okupuje Vídeň a v bitvě tří císařů u Slavkova poráží Napoleon rakousko-ruskou armádu na titul císaře Svaté říše římské národa německého rezignuje. Staletí trvající říše tak zaniká.

V roce 1806 přichází další emise nekrytých bankocetlí. V oběhu jich je za více než 230 milionů zlatých. Nedostatek drobných mincí se František I. snaží řešit tím, že v roce 1807 vydává velké

měděné mince v hodnotě 30 a 15 krejcarů (tedy půl a čtvrt zlatého), jež na sobě už nesou informaci, že jsou drobnými mincemi pro bankocetle. Pro jejich velikost jim bylo přezdíváno „ševcovské tolarý“.

Poslední krutou ránu zasazuje rakouskému finančnímu systému neúspěšný pokus porazit Napoleona v roce 1809. Na základě mírové smlouvy musí Rakousko uhradit Francii 75 milionů zlatých – nikoli však v bankocetlích, ale ve zlatě a stříbře.

Koncem roku 1810 už po rakouských zemích obíhaly bankocetle v nominální hodnotě více než 700 milionů zlatých. O rok později už to bylo přes miliardu. Cena bankocetlí klesala, zatímco staré stříbrné mince a konvenční měna nabíraly na hodnotě. Za stříbrný konvenční tolar se v té době platilo více než devět papírových zlatých. Systém nutně potřeboval ozdravit.

V roce 1811 je vyhlášen státní bankrot a připravuje se velká měnová reforma, na níž doplatili prakticky všichni, kdo měli nějaké úspory v penězích. Staré bankovky a mince se k nové vídeňské měně (Wiener Wahrung) přepočítávají poměrem 5:1 – tedy ponechávají si pětinu svého nominálu. V roce 1812 byly vydány nové mince vídeňské měny. Císař se zavazuje, že emise nových peněz nepřesáhne 212 milionů zlatých. I tento slib však časem porušuje.


Vídeňská měna měla zemské peníze přiblížit zpět ke konvenční měně. Jenže už v roce 1813 se za 100 zlatých v konvenčních mincích platí 183 zlatých v nových bankovkách. A poměr stále stoupal. Reforma inflaci pouze přibrzdila.

Definitivní konec za Evropským válečným přichází až po porážce Napoleona. Po Vídeňském kongresu (1815) Rakousko stojící na vítězné straně válečné reparace pro změnu inkasuje – státní rozpočet se začíná zotavovat. Výnosem z 1. června 1816 byla zřízena Privilegovaná rakouská národní banka, která uvádí do oběhu bankovky s datem 1. 7. 1916. Ty postupně nahrazují starší bankovky v poměru 1:2,5. Byl tak zahájen proces, na jehož konci se měla vídeň-

ská měna sjednotit s konvenční. Drobné mince v oběhu nahrazují opět nové krejcarové ražby s datem 1816. Bez ohledu na skutečný rok vydání toto datum zůstává na všech mincích ražených až do Františkovy smrti v roce 1835. Teprve po konci napoleonských válek měl císař čas se plně věnovat mírovému vládnutí. Se svou v pořadí čtvrtou ženou Karolínou Augustou se vydává na cesty po svých zemích. Ve válkou zbitých zemích nalézá často nepředstavitelnou chudobu. Sociální rozdíly za vlády Františka I. byly ohromné. Zejména životní podmínky v korunních zemích nejvíce vzdálených od Vídně (Halič, Bukovina, Sedmihradsko) vyvolávají v císařově průvodu až zděšení. Bohužel na brzku pomoc František I. nemůže ani pomyslet. I po postavení financí zpátky na nohy zůstává sociální otázka neřešena.

Pro svůj přístup a chování k chudým a masám byl František II./I. Často na začátku své vlády nazýván „lidovým císařem“. Na druhou stranu však nelze pominout, že to byl právě císař, kdo nechal v zemi bujet bezmeznou cenzuru, jež dusila tisk i umění. A byl to právě císař, kdo podporoval rozrůstání tajné policie a byrokratického aparátu, který lid velmi sužoval. Za Františka se také dostává do Rakouska průmyslová revoluce. Leč velmi velmi nesměle, na čemž příznačně nesou vinu i tehdejší úřady. Jako příklad můžeme uvést převratný vynález lodního šroubu Josefa Resslera. Úspěšná zkušební plavba parníku Civetta, na němž bylo zařízení nainstalováno, musela být přerušena kvůli zlomené parní trubce. Další zkušební plavbu však už úřady nepovolily, takže z vynálezu neprofitovali Angličané... Rodinný život Františka prvního byl veskrze šťastný.

½ Tolar (1 Gulden)
č. 52



½ Tolar (1 Gulden)

Průměr: 35 mm
Složení: Stříbro
Váha: 14,03 g
Jakost: 833/1000
Hrana: nápis na hraně
Mincovna: Vídeň – A, Kremnica – B
Opis: Av: FRANCISCVS I: D: G: AVSTRIAE IMPERATOR
 Rv: HVN:BOH:GAL:REX.A:A: LO:WI:ET IN.FR:DVX.


Zachovalost mincí:	2/2	1/1	0/0
Rok: Mincovna:			
1811 A.....	<input type="checkbox"/> 2500	<input type="checkbox"/> 4000	<input type="checkbox"/> 9000
1812 A.....	<input type="checkbox"/> 2500	<input type="checkbox"/> 4000	<input type="checkbox"/> 9000
1813 A.....	<input type="checkbox"/> 2500	<input type="checkbox"/> 4000	<input type="checkbox"/> 9000
1814 A.....	<input type="checkbox"/> 2200	<input type="checkbox"/> 3500	<input type="checkbox"/> 8000
1815 A.....	<input type="checkbox"/> 1200	<input type="checkbox"/> 2200	<input type="checkbox"/> 4000
1815 B.....	<input type="checkbox"/> 2000	<input type="checkbox"/> 3000	<input type="checkbox"/> 6500

Aukce:
 ½ Tolar 1815 A, stav 2/1 dne 30.9.-1.10.2006 Sdružením „NUMMUS“ Olomouc za **900,- Kč + poplatky**
 ½ Tolar 1815 A, stav 1/0, dr.škr., pěkná patina byl vydražen dne 14.4.2007 v aukci ČNS – pobočka Praha za **2000,- Kč + poplatky**.
 ½ Tolar 1815 A, stav 0/0 byl vydražen dne 12.5.2007 v aukci ČNS – pobočka Šumperk za **3000,- Kč + poplatky**

STŘÍBRNÉ MINCE

101

5 Centesimi
č. 92



5 Centesimi

Průměr: 24,5 mm
Složení: Měď
Váha: 8,75 g
Hrana: Hladká
Mincovna: Vídeň – A, Milán – M, Benátky – V
Opis: Av: 5 CENTESIMI
 Rv: REGNO LOMBARDO VENETO.

Zachovalost mincí:	2/2	1/1	0/0
Rok: Mincovna:			
1822 A.....	<input type="checkbox"/> TC	<input type="checkbox"/> TC	<input type="checkbox"/> TC
1822 M.....	<input type="checkbox"/> 120	<input type="checkbox"/> 300	<input type="checkbox"/> 800
1822 V.....	<input type="checkbox"/> 120	<input type="checkbox"/> 300	<input type="checkbox"/> 800
1823 M.....	<input type="checkbox"/> TC	<input type="checkbox"/> TC	<input type="checkbox"/> TC
1834 M.....	<input type="checkbox"/> 300	<input type="checkbox"/> 600	<input type="checkbox"/> 1200
1834 V.....	<input type="checkbox"/> 300	<input type="checkbox"/> 600	<input type="checkbox"/> 1200

• Ročník 1822A a 1823M není s jistotou doložen, pouze stále s otázkami citován literaturou.

Aukce:
 5 Centesimi 1822 V, stav 2/1 byl vydražen dne 20.10.2007 v aukci Sdružení „NUMMUS“ Olomouc za **110,- Kč + poplatky**
 5 Centesimi 1834 M „R“, stav 1/1 byl vydražen dne 4.-5.3.2007 Sdružením „NUMMUS“ Olomouc za **950,- Kč + poplatky**
 5 Centesimi 1834 M, stav 0/0 byl vydražen dne 27.5.2006 na aukci AUREA Numismatika s.r.o. za **1300,- Kč + poplatky**

Každá pro Lombardsko-Benátsko

151

Všechny čtyři ženy, které žily po jeho boku, ho soudě podle dopisů bezmezně milovaly. Celkem přivedl na svět dvanáct potomků, z nichž za zmínku rozhodně stojí jeho nástupce Ferdinand I., František Karel – otec Františka Josefa I., dcera Marie Louisa, kterou provdal za Napoleona ve snaze vyjednat s Francouzi mír, či Marie Leopolda provdaná za brazilského císaře Pedra I. 2. března 1835 vydechl císař František I. naposled. V posledních letech ztratil mnoho ze své popularity, takže jeho smrt u poddaných vyvolala jen stěží opravdový smutek. Tehdejší rakouský spisovatel Franz Grillparzer píše: „Všichni šli na pohřeb zbožně uctívaného monarchy s veselou tváří.“ A Rakousko čekaly další těžké časy.

V těchto dnech vychází v nakladatelství časopisu Mince&Bankovky nový katalog FRANTIŠKA II. 1792–1835, je vyhotoven v kapesním formátu, stejně jako oblíbený PRVNÍ ČESKÝ KATALOG EUROMINCÍ 2008.

V katalogu jsou vyobrazeny veškeré mince včetně všech opisů, dále aktuální ceny, možnost zapisování a jako doplňkové informace jsou v katalogu vepsány aukční výsledky největších českých aukčních firem za poslední dva roky.

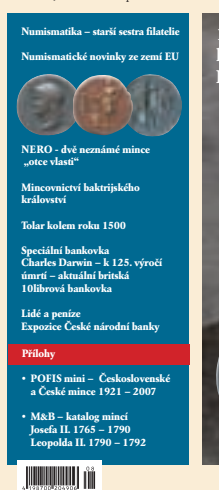
Katalog má více než 250 stran a koupíte jej za pouhých 149 Kč. Katalog najdete u vašich obchodníků, nebo si jej můžete objednat skrze objednávací kupon na adrese redakce nebo na tel.: 261 214 379. Poštovné a balné je pouze 30 Kč.

Objednejte si ještě dnes předplatné časopisu Mince & Bankovky...



ČASOPIS O MINCÍCH, MEDAILÍCH A PAPIŘOVÝCH PLATIDLECH

Ročník 1, číslo 2 – listopad 2007 Cena 99,- Kč



Numismatika – starší sestra filatelie

Numismatické novinky ze zemí EU



NERO – dvě neznámé mince „otce vlasti“

Mincovníctví habsburského království

Tolar kolem roku 1500

Speciální bankovka Charles Darwin – k 125. výročí úmrtí – aktuální britská 10librová bankovka

Lidé a peníze
Expozice České národní banky

Přílohy

• POFIS mini – Československé a České mince 1921 – 2007

• M&B – katalog mincí Josefa II. 1765 – 1790 Leopolda II. 1790 – 1792



ČASOPIS O MINCÍCH, MEDAILÍCH A PAPIŘOVÝCH PLATIDLECH

Ročník 2, číslo 1 – leden 2008, Cena 99,- Kč



Oldřich Kulhánek – rozhovor



Desetieurová pamětní mince k 50. narozeninám lodi Gorch Fock



Dynastie Diodotovců



Bankovky propagandy meziválečné doby

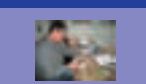
Přílohy

Katalog euromincí



ČASOPIS O MINCÍCH, PAPIŘOVÝCH PLATIDLECH, MEDAILÍCH A ŘÁDECH

Ročník 2, číslo 2/2008, Cena 99,- Kč/129,- Sk (Cena pro předplatitele 85,- Kč)



Karel Zeman – rozhovor



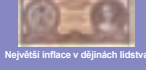
Bartrský svár rodu Habsburků



Rusko – jeho mince a medaile



První vládcí rodu Euthydemovců



Největší inflace v dějinách lidstva



Železný kříž – symbol Německa



Více se dozvíte na stránkách www.mince-bankovky.cz

Markka

Málokterá země se může pochlubit tím, že má vlastní měnu déle než samostatný stát. Byl to případ Finska, který je o to zvláštnější, že jeho měna získala svou nezávislost na tradičně centralistickém Rusku. Dějiny měny této severské země vám přinášíme právě v tomto článku.

Nezávislý finský stát je záležitost patřící spíše do moderních evropských dějin. Finsko bylo velmi dlouhá léta v područí švédské koruny. Součástí švédského impéria zůstalo až do první dekady devatenáctého století. V letech 1808-1809 Finsko dobyly armády Alexandra I. Ruský car, vědom si vazeb na Švédsko a odlišnou kulturu, ustanovil Finsko velkovévodstvím v personální unii s carským Ruskem. Aby ruština nahradila švédštinu a také aby se zpretrhaly citové vazby se Švédskem, carský dvůr a finská vláda začaly prosazovat finštinu. Teprve v roce 1892 bylo díky obrozeneckému hnutí a carské podpoře dosaženo rovnoprávnosti finštiny se švédštinou a dodnes žije ve Finsku početná švédská menšina (odtud také dvojjazyčné názvy Suomi/Finland „na finských penězích“). Co se týče peněz, kolovala na území Finska všehočuh ruských a švédských mincí, které se všeobecně po celém území přijímaly. Zmatek vládl i u obchodníků, kteří se nedokázali rozhodnout a účtovali ceny jako 1 rubl

12 šilinků (skilling) nebo 2 dalers (tolary) a 75 kopějek. Tento chaos se snažil vyřešit Petěrburk reformou roku 1840, kdy se jako jediné zákonné platidlo ustanovil rubl.

Byla ustanovena Finská banka, která pro území velkovévodství vydávala vlastní rublové bankovky. Byly popsány ruský, finský a švédsky. Tento stav ovšem nevydržel dlouho.

První markka

Po krymské válce se finský průmysl začal rapidně zvedat. V prosinci 1859 senát „velmi autonomního“ velkoknížectví rozhodl, že ruské papírové peníze nebudou na území Finska přijímány na základě nominální hodnoty, ale na základě své hodnoty tržní. Finsko požádalo Petěrburk o možnost vytvořit vlastní měnu, čemuž bylo z velmi těžko pochopitelných důvodů vyhověno. Na území ruského impéria měly svou měnu jen velmi krátce Polsko a Gruzie. To ovšem proto, že zlotý respektive gruzínský abbasi přežívaly nějakou dobu po připojení k říši.



Senát navrhoval jako měnu markku (markka/markkaa mn. č.), která by se dělila na sto osa. Markka prošla, protože se jednalo o nejstarší známý finský výraz pro peníze a také hmotnostní jednotku. I když veřejné debaty tehdejších obrozenců (Čechům nejsou neznámé) vynášely na povrch názvy jako *suomo*, které měly podle francouzského vzoru ukazovat národní příslušnost měny.

Naproti tomu osa jako dílčí jednotka úplně propadla. Ani navržené öre, které příliš připomínalo švédskou nadvládu nemělo příliš šancí na úspěch. Spory o „finský haléř“ vyhrál název penni (mn. č. penniä). Penni (ve formě penning) je další velmi staré a dlouho užívané finské slovo pro peníze. Roku 1860 podepsal ruský car Alexandr II. Rozhodnutí, jímž udělil Finsku právo na vlastní měnový systém. Konec rublu na území Finska to však v pravém slova smyslu nebyl. Nová finská měna totiž byla pevně navázána na ruský rubl. Deset rublů se rovnalo 25 markám. Navíc v samém počát-



První série stříbrných mincí obsahovala nominály 25 a 50 penniä a 1 a 2 markkaa.



20 markka ve zlatě. Raženo v letech 1878-1913

Finské mince v hodnotách penniä nesly monogramy ruských carů. V tomto případě Alexandra III.

ku finské marky nebyly k dispozici ani mince, ani bankovky. Na území velkovévodství tedy kolovaly ruské stříbrné mince, které marky dočasně zastupovaly.

Finské mince 1864-1917

Teprve v roce 1864, tedy téměř pět let od reformy, se podařilo ve Finsku zřídit mincovnu a razit vlastní mince. Senát pověřil hutnického inženýra Walfrida Brehmera, aby v Rusku nastudoval proces výroby mincí. Na základě jeho poznatků byla vytvořena mincovna, jejímž prvním ředitelem byl August Fredrik Soldan.

Návrhy prvních mincí (od 1861) pocházejí z Petěrburku od Alexandra Fadějeva, sochaře a člena Ruské heraldické společnosti. Mince vycházejí z ruského typu a z rozhodnutí ruské vlády metricky navazují na ruský systém. Stříbrné mince vycházejí v nominálech 25 a 50 penniä a 1 a 2 markkaa. Na hodnotové straně nesou označení nominálu ověčené dubovým listím. Na straně druhé najdeme znak velkovévodství (ruskou orlici, jež má na prsou štít s finským lvem). Markové mince navíc nesou opis „94,48 (respektive 47,24) KAPPALETTA NAULASTA SELWÄÄ HOPPEATA“, což se dá do češtiny přeložit jako „94,48 kusů mincí vyrobeno z jedné libry čistého stříbra“.

Dvoumarková mince nese ještě nápis na hraně, který označuje ryzost kovu (stříbro 83 1/3, měď 12 2/3).

Protože na mincích není žádné označení panovníka, nebylo nutné je až do rozpadu impéria měnit.

Naproti tomu na drobných měděných mincích v nominálech 1, 5 a 10 penniä se vždy objevovaly iniciály carů. Od roku 1878 se k mincím přidaly ještě dva nominály zlaté – 10 a 20 markkaa, které byly raženy až do roku 1913.

1917 prozatímní vláda

Krátce po VŘSR, 6. prosince 1917, vyhlásilo Finsko samostatnost. Bolševické Rusko ji uznalo během měsíce. Rusko-finské vztahy však zkomplikovaly občanské války v Rusku a ve Finsku, expedice finských nacionalistických aktivistů do Karélie (Karjala) a do Aunusu a naopak intervenční jednotky ruských bolševiků vysílané zejména do oblasti Viipuri. Hranice mezi Finskem a Ruskem byla poprvé stvrzena Tartskou dohodou v roce 1920.

Mince typu 1861 byly používány až do



První markkové bankovky z roku 1860



Sto stříbrných marek - jedna z nejvýpravnějších finských bankovek své doby



*Období inflace, po reformě
vzory mince sloužily dále jako
hodnoty penniä*



*Na markkové minci nezávislého
Finska nahrazují věnec z dubových
listů větvičky borovice*



Do roku 1969 stříbrná



*5 penniä z doby vlády
lidového komisariátu*



*U zadních nohou finského lva
leží ruská šavle*



roku 1917. V roce 1918 se krátce zmocnil finské mincovny Lidový komisariát a razily se měděné mince (5 penniä) s opisem KANSAN TYÖ, KANSAN VALTA (práce lidu, vláda lidu), hodnotová strana zůstala nezměněna. Mince měly víceméně funkci propagandy. Tyto kousky patří mezi vzácnější finské mince. Bylo jich ovšem vyraženo poměrně dost, takže paradoxně jsou v současnosti vzácnější padělky než pravé kusy.

Nová sada mincí byla představena těsně po vyhlášení nezávislosti v prosinci 1917, ale začala se razit až po skončení občanské války ve Finsku – v květnu 1918.

Všechny mince od tohoto data nesou znak nové Finské republiky (Suomen Tasavalta) – finského lva v podobě, v jaké se objevuje v hrobce Gustava Vasy v katedrále v Uppsale u jehož zadních nohou leží ruská šavle. Na markkové minci nahrazují věnec

z dubových listů větvičky borovice. 50 a 25 penniä lemuji klasy žita a na nejdrobnějších měděných mincích (1, 5 a 10 penniä) se objevují heraldické růže (součást státního znaku Finska). Motivy a rozměry mincí se až do konce druhé světové války prakticky nemění – pouze kovy přicházejí levnější a levnější.

Během Druhé světové války Finsko dvakrát bojovalo se Sovětským svazem, který jej napadl. Poprvé v Zimní

válce v letech 1939 až 1940 a znovu v Pokračovací válce od roku 1941 do roku 1944, tentokrát s podporou nacistického Německa. Na tuto válku navazovala Laponská válka v letech 1944 až 1945, kdy Finsko přinutilo Německo k odchodu ze severního Finska. Po druhé světové válce se Finsko ocitlo v šedé zóně mezi Západem a Sovětským svazem. Finsko-sovětský pakt přátelství, spolupráce a vzájemné pomoci dávala Sovětskému svazu možnost vlivu na finskou domácí politiku.

Poválečná léta

Léta války měla na finskou ekonomiku a potažmo s ní i finskou markku velmi negativní vliv. Od roku 1952 začíná prohlubující se inflace. Do oběhu přichází nová sada mincí. Nejnižším nominálem je 1 markka – drobná 16mm mince. Nejvyšším byl až do roku 1956 nominál 50 markkaa. V roce 1956 přicházejí první stříbrné mince období finské nezávislosti – 100 a 200 markkaa.

Nová markka

Desetileté inflační období ukončuje měnová reforma 1963. Staré mince jsou prakticky v nezměněné podobě vydávány dál s tím rozdílem, že 1 markka nese od nynějška hodnotu 1 penni atd. Na první novou markku si Finové museli počkat ještě rok. Tato mince (35 % stříbra), již navrhovali Olof Ericsson a Heikki Häiväoja má na jedné straně finský znak a na druhé hodnotu a symboly větví. Velice originální a typický je okraj mince – jakýsi prolamovaný čtyřúhelník. Stříbro se však ve finské měně dlouho neohřálo. V roce 1969 tento starší typ nahrazuje měďniklová varianta. Teprve po téměř deseti letech získává marková mince i vyšší nominál. Krátká životnost pětimarkových bankovek a rozšíření prodejních automatů donutila banku vydat pětimarkovou minci. Jejím autorem je Heikki Häiväoja. Na straně jedné najdeme ledoborec třídy Tarmo s dvojjazyčným nápisem Suomi Finland, na hodnotové pak výši nominálu 5 markkaa a symbolické ptáky. I tato mince má zvláštní okraj – do kruhu je vepsán sedmiúhelník. Pětimarka typu 1972 se však dlouho neohřála. Lidé si stěžovali, že se mince barvou i rozměry velmi podobá 50 penniä. Problém měla vyřešit nová



1000 markkaa 1922. Série bankovek měla vyjadřovat naději ve světlou budoucnost.

5marková mince (1979-1993), která má na obou stranách prohlubeň a její okraj je stejný jako na jednomarkové minci. Ale ani modernizace ledoborce (novější třída Urho) nepřesvědčila remcavé Finy. Až do roku 1984, kdy byla z oběhu stažena pětimarková bankovka úplně, raději používali papírovou verzi.

Poslední markka

Ještě jednou se vyměnily ve Finsku celé sady mincí. Od roku 1993 začaly kolovat 10 a 50 penniä a markové nominály v hodnotách 1, 5 a 10 markkaa. V sérii najdeme převážně přírodní motivy. Velmi vydařená je bimetalová 10 markkaa. Poslední marková série však nebyla v oběhu ani deset let. Roku 1995 Finsko vstoupilo do Evropské unie. Země v roce 1999 přijímá euro jako legální měnu v přepočtu 1 euro = 5,94573 markkaa. Z obě-

hu mizí markové mince a bankovky v roce 2002.

Závěrem

Více se nám do článku o finské marce nevejde. Určitě by bylo zajímavé se věnovat i finským bankovkám (první marky z roku 1860 byly papírové), kterých bylo vydáno několik desítek, možná stovek typů. Co se týče ekonomické stránky, můžeme doporučit navštívit stránky Muzea finské banky (www.rahamuseo.fi), kde najdete interaktivní přepočítávání a srovnávání cen různých komodit v různých obdobích.

Jakub Tureček

Autor děkuje Finské bance (Suomen Pankki) za pomoc při vytvoření tohoto článku.

www.rahamuseo.fi
www.bof.fi



Mince jako němí svědkové historie

PENÍZE JINÝMA OČIMA

„1“ jako pěkné, „0“ pro vynikající. S touto a ostatními definicemi stupně zachovalosti mincí se setkáváme v katalozích. Jde o kvalitní sběratelství; neboť to, co je po tisícovém použití nakonec zničené, vzbudí sotva nějaký zájem.

Ale je tu i druhá strana, již dokládá příklad paraguayské bankovky, která byla ukázána v M&P, rozpadlé stářím, a již její majitel sešil. Jeden člověk na dovolené rozpoznal dokumentární hodnotu tohoto „dokladu chudoby“



Obr. 1: Madagaskar: levnější „hliníkový přívěsek“ a „kontrolní známka“, i tak může skončit symbol panství koloniální mocnosti



Obr.2 a 3: Union Française/
Federation Indochinoise:
po zániku trikolory zůstaly
„podřadné peníze“



Obr. 7: Lité „Čínské císařství“
v pralese Bornea? Případ pro vědce.

a od Paraguayce ji odkoupil. Kvůli novosti!
Něco podobného platí i pro mince. Svou historií totiž dalece přesahují to, co dnes již dávno není peněžní realitou, tedy zacházení v rukavicích už při práci s razidlem, okamžité zabalení, ochrana před vnějšími vlivy zatavením do plastu a nakonec úschova ve sběratelském albu. V tomto příspěvku bude řeč o zcela jiné cestě, kterou mince procházely.
Afrika, vzpomínka na jednu koloniální velmoc. Pět franků z doby, kdy

ostrov Madagaskar ještě patřil „Grande Nation“. S otvorem, provrtaný, nošený jako levný přívěsek, používaný jako kontrolní známka, i tak může skončit symbol panství jedné koloniální mocnosti (obr. 1).
Zůstaňme u příkladu Francie, ale změníme kontinent: 1 piaster ročník 1947, UNION FRANÇAISE, vs. FEDERATION INDOCHINOISE. Otvor v minci ukazuje, že také skončila na šňůře. Podívejme se krátce do historie. První francouzská kolonizace na Dálném východě již před

více než 100 lety; později i zde vzestup ke koloniální velmoci. Její zánik dne 7. května 1954 (Zbourání pevnosti Dien Bien Phu). Zůstaly podřadné peníze, které nyní nosí na krku místní osvobozené obyvatelstvo, jako by byly symbolem vítězství. Také centim na obrázku z roku 1899 skončil stejně (obr. 2 a obr. 3).
Přenesme se teď do Vietnamu a ukažme si dva kontrastní příklady (obr. 5 a 6). Na obrázku je svatební pás ženy z národu H'mong. Nedokládá jen to, že je vdaná. Při bližším pohledu objevíme



Obr. 5 a 6 Vietnam/Čína: Mince jako „etnický most“. Žena z národu H'mong a detail mincí z jejího svatebního pásu



Obr. 8: Bolívie: četné použití stříbra Potosí: nejprve jako platidlo, poté jak dokládají otvory na okraji mincí jako „součást kostýmu Diablada“, později jako spona a nakonec jako prostředky směny za chléb



Obr. 9: Když chudoba vyžene z váčku na peníze poslední peso, dochází i na samotný váček.

mince, ale čínské. Další dotazy objasňují rozpor, tato menšina žijící v Severním Vietnamu má původ v Číně. Dodnes existují „přeshraniční“ tajné stezky, tzv. úřady tolerované „etnický most“.

K tomu tvoří velký kontrast jednodolarová mince podložená bankovkou nepřítele (obr. 4, viz začátek článku). Nějaký americký voják ji nosil během války ve Vietnamu na krku. Považoval minci za druh talismanu, neboť „IN GOD WE TRUST“ (na líčové straně) bylo zcela na místě – s takovým nepřítelem jako je Vietcong. Víra v boha ale vojákovi asi nepomohla. „Dead!“ řekl vojákovi starý Vietnamec špatně

srozumitelnou angličtinou, který se za úplatu kousku zbavil.

Mince a historie

Na mapě světa od Vietnamu ve vzdálenosti jen jeden palec leží ostrov Borneo. V tamním deštném pralese žijí Ibanové. Teprve okázalé vystavení dokazuje, že vedle mnoha měděných díků obsahuje ozdoba krku domorodé ženy také mince (obr. 7). Člověk žasne nad tím, že obsahují mandžuské písmové znaky. Lité „Císařství Čína“ v pralese Bornea? Která džunka kdy přivezla na ostrov takový náklad? Případ pro vědce.

Z Asie do And

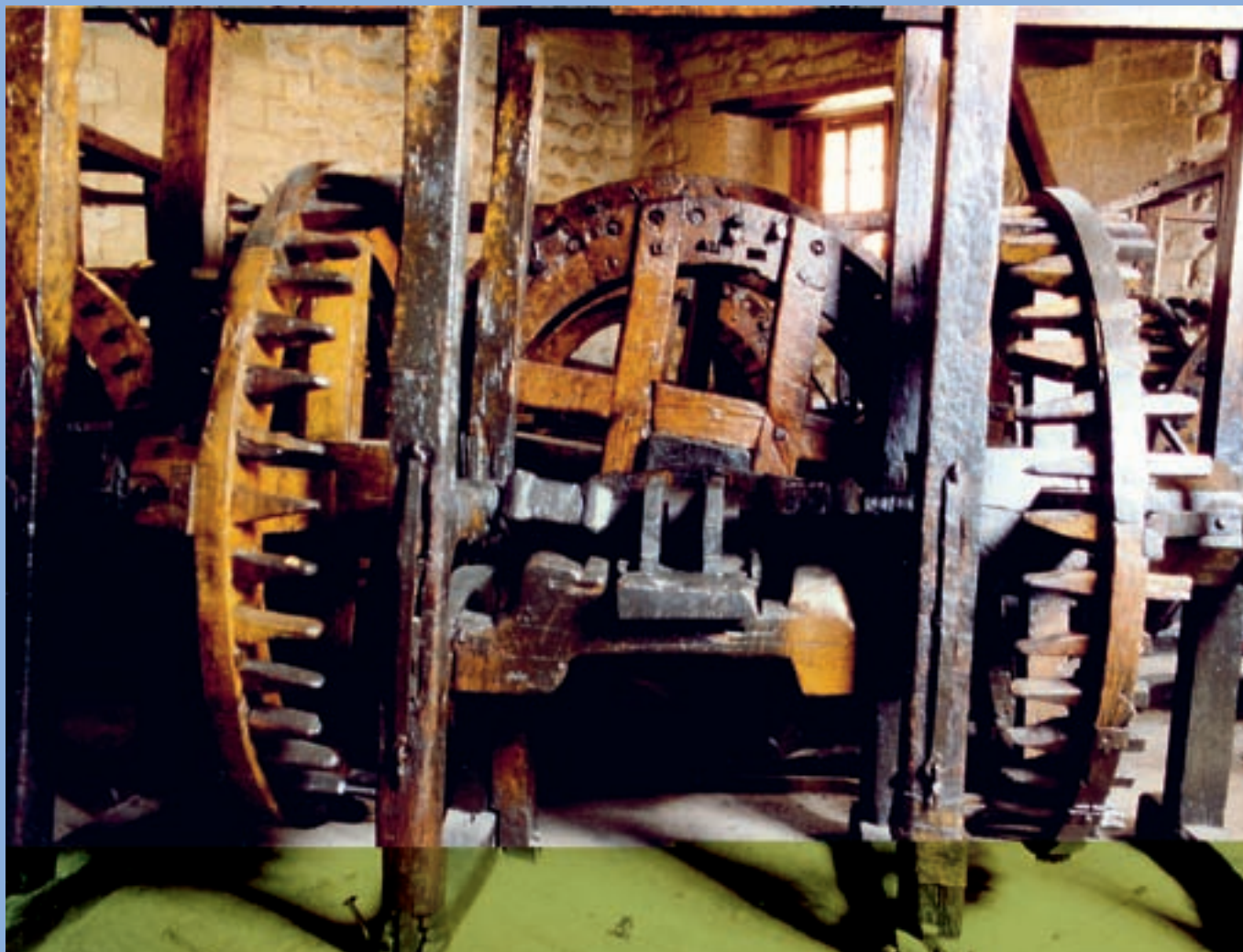
Natažená ruka prosí cestujícího o „plata por pan“ (peníze na chléb). Výměnou mu nabízí předmět tvarem podobný květině. V ruce domorodce se pevně sletovaná stříbrná mince leskne. Vente Cents (dvacet centavos), uprostřed květiny „medio P. s“ (púlpesos). Každá z těchto mincí je přes 100 let stará (obr. 8), a rubová strana jehlice prozrazuje, že tato spona kdysi držela korzet. Mince za sebou mají dlouhou cestu, která začala v rudných štolách Cerro Rico; je možné je doložit. Nyní se nacházejí v ruce chudých, neboť stříbro netiší hlad, proto „plata por pan!“ (zde: stříbro za chleba). K mání



Obr. 10: Ve smyslu slova „dábelské peníze“, kostým opatřený mincemi tanečnicka v masce ďábla



Obr. 11: Zvětšený detail kostýmu s mincemi na obrázku 10



Obr. 12 a 13: Tady se ze stříbra z rudných dolů „Cerro Rico“ razily mince. Mincovna Potosí. Razidla s dřevěným soukolím byla dovezena ještě na lodi ze Španělska.

je také starý, dlouho prázdný váček na peníze z jehněčí vlny (obr. 9). Visí na něm už jen symbolické bohatství, mnohokrát neplatné mince (bolívijské a argentinské) s nápisem „LIBERTAD“. Se „svobodou“ se to ale má různě, když vládne chudoba.

Právě „dřábelský“ je závěrečný účel peněz, které už penězi nejsou. Bohyně „Nusta“ vyhání ďábla „Huarí“ a k tomu se stokrát zatřpytí na sukni tanečnicků diablada stará ražená Bolívie. Andské země jako zlatý důl pro sběratele, kteří vidí mince jinými očima (obr. 10 a 11).

Zacházení v rukavičkách, svaření, obalení, takovou cestou mohou mince procházet. Těch několik málo příkladů (umožnily přejít od země k zemi) jasně ukazuje, že ražby mohou nakonec mluvit zcela jiným jazykem. Porozumět mu, znamená vidět mince úplně jinými očima. To také patří ke svobodnému sběratelství.

Christian E. Hannig



Vládci z rodu krále Euthydema I.

V přehledu řecko-baktrijských panovníků, který časopis MINCE A BANKOVKY průběžně přináší, doposud chyběl alespoň krátký rodokmen vládnoucího domu dynastie Euthydemovců. Následnictví jednotlivých panovníků bylo doposud jednoduché. S ubývajícími prameny však přestává být jasno nejen v otázce pořadí vládců, ale také v otázce, zda se pod jedním jménem neukrývají dva stejnojmenní králové. Nedávno publikovaný nález daňového zápisu z období vlády krále Antimacha například potvrdil existenci dvou osobností, skrývajících se pod jedním jménem. Neocenitelnou pomůckou pro stanovení posloupnosti a určení příbuzenských vztahů prvních vládců řecko-baktrijského království představují tzv. genealogické ražby králů Agathokla, Antimacha a Eukratida. Jejich podrobný popis vyšel v nedávno publikovaném sborníku Peníze v proměnách času VI, tato kapitola pouze připomene dosavadní znalosti a přidá nově objevenou ražbu z řady genealogických tetradrachem králů Agathokla a Antimacha I. Eukratidovy ražby budou zařazeny do samostatné kapitoly, věnované největšímu řecko-baktrijskému králi.

Třetí kapitola končila zmínkou o králi Euthydemovi II. Není známo, jakým způsobem a ani kdy přesně zemřel. Dovedná bylo obecně přijímáno, že jeho nástupci se stali králové Agathokles, Antimachos I. a Pantaleon, sdružení do tzv. legitimního tria. Pantaleon byl považován za nejmladšího člena skupiny. Jak bude níže uvedeno, vztahy mezi legitimním triem a Eutyhdemem II. bude nutné revidovat, stejně tak vzájemný věkový poměr mezi Agathoklem a Pantaleonem.

Pantaleon 171–160 př. Kr.

Král euthydemovské dynastie, na trůn nastoupil zřejmě mlád. Podle všech indicií působil jako spoluvládce krále Agathokla. Shodné mincovní motivy a portrét velmi mladého muže vedly dlouhou dobu k domněnce, že Pantaleon byl mladší Agathoklův bratr, byl tedy zřejmě dalším synem krále Demetria I. Tento názor vyvrátil objev Agathoklovy genealogické tetradrachmy pro Pantaleona. Skutečnost, že se její emise v ničem neliší od ostatních genealogických ražeb, vede nutně k závěru, že Pantaleon vládl před Agathoklovým nástupem na trůn (obr. 11). Z tohoto hlediska je nesmírně zajímavá téměř absolutní podobnost mezi ražbami Pantaleona a Agathokla. Vládl zřejmě velmi krátce a Agathokles navazoval na jeho emise.

Pantaleonovy stříbrné ražby (tetra-

drachmy, drachmy a oboly v atickém váhovém standardu) nesou portrét zprava a na rubu opět personálně specifického boha, tentokrát trůnícího Dia s oštěpem v levé ruce a tříhlavou Hekatou na ruce pravé (obr. 1). Z popisu vyplývá, že rubní strana ukazuje blízkou vazbu k mincím krále



Obr. 1: Pantaleon, Ag tetradrachma, SG 7560, MIG 157



Obr. 2: Pantaleon, Ni didrachma, SG 7563, MIG 160



Obr. 3: Pantaleon, Ag bilingví (řecko/brahmi) klípa, SG 7564, MIG 161

Agathokla. Její hlavní motiv, Zeus, se liší pouze změnou polohy ze stojícího na sedícího boha. Hekaté na Diově ruce třímá jen jednu pochodeň.

Pantaleon je druhý ze skupiny králů, využívajících k ražbě oběživa niklovou slitinu. Na rozdíl od ostatních dvou králů nejsou známy jeho nominály bronzové řady atického standardu. Dosud známé niklové ražby váhově odpovídají dvoudrachmám a vzhledově se neliší od ražeb Agathoklových. Portrét na lící straně patří Dionýsovi, rubní strana s řeckým nápisem zobrazuje kráčejiho pantera. Pouze jméno v nápisu určuje osobu, která mince vydala, tedy krále Pantaleona (obr. 2). Podobně jako Agathokles vydal Pantaleon bronzové ražby s nápisy v písmu brahmí. I jejich mincovní obrazy se shodují s obrazy na stejných ražbách Agathoklových. Líc s nápisem „Král Pantaleon“ a stojící lvičí zprava, rubní strana pak nese postavu stojící ženské bohyně s květinou v ruce. Jsou známy pouze nominály v hodnotě 1,5 karshana ve formě klípy (obr. 3).

Agathokles, 171–160 př. Kr.

Podle nápisu na mincích byl zřejmě synem Demetria I. Mincovní typologií patří do skupiny euthydemovských panovníků. Na některých jeho portrétních mincích lze vysledovat souvislosti s mincovnami a s ražbami jeho královských předchůdců..

Běžnou mincovní řadu zahajují stříbrné tetradrachmy v atickém váhovém standardu s portrétem krále Agathokla zprava na líci. Rubní strana je opět charakterizována božstvem, tentokrát čelně stojícím Diem. Na pravé ruce nese bohyni Hekaté. Ta drží v každé ruce pochodeň. Zeus se levou rukou opírá o kopí. Po obou stranách mincovního obrazu je řecký nápis „Král Agathokles“. Jsou známy i mince, na kterých je připojeno přízvisko spravedlivý (Dikaios) (obr. 4).

Stříbrná mincovní řada pokračuje následujícími nominály: drachmou, hemidrachmou a obolem, už vždy jen s jednoduchou titulaturou.

Kromě jeho standartních mincí s běžnými portréty a s běžnou titulaturou je nutné se zmínit o jeho pamětních ražbách vydávaných v rámci soupeření s uzurpátorem trůnu a budoucím největším řecko-baktrijským králem Eukratidem I. Podobnou řadu vydal i král Antimachos. Agathokles ji však pojal daleko velkoryseji a ve své sérii vydal několik typů tetradrachem, na kterých se kombinací obrazových motivů a nápisů odvolával na spřízněnost s velkými králi. Své jméno a královský titul s přídomek Spravedlivý uváděl vždy na rubu mince. Lící strana patřila předkovi, skutečnému nebo fiktivnímu. Díky této řadě se dochovala linie královského řecko-baktrijského rodu a díky tomu je možné rekonstruovat i následnické vztahy mezi členy jednotlivých dynastií. Není možné určit, zda byl Agathokles inspirován ražbami Antimachovými či naopak.

Genealogické tetradrachmy nesou pouze řecké nápisy a váží přibližně 16,8 g. Patří tedy k ražbám atické váhové řady. Jejich ideologické poselství bylo určeno těm obyvatelům Baktrie, kteří hovořili a uměli číst řecky. Makedonského (či spíše řeckého) obyvatelstva se zřejmě také týkaly dynastické spory. Podrobené domorodé obyvatelstvo s největší pravděpodobností zasahovalo do sporů vládnoucích vrstev pouze jako účastník bitev. Vysoká vzácnost těchto ražeb také dokumentuje nízký počet řecké vládnoucí menšiny. Po Alexandrově odchodu zůstalo v Baktrii deset tisíc vojáků, k nimž je nutné připočítat seleukovské posádky. Není známo, jakým způsobem probíhala asimilace s místním obyvatelstvem a zda například sňatek s domorodou ženou vedl k vyloučení či uvolnění

svazků s řeckou komunitou. Genealogické tetradrachmy dokumentují moc a sílu řecké vládnoucí menšiny, která dokázala po dobu téměř tří staletí vládnout v geograficky i politicky vzdálené oblasti. Domorodé obyvatelstvo s největší pravděpodobností svým počtem několikanásobně převyšovalo množství Řeků. Fakt, že prameny nezaznamenaly vzpoury proti cizincům, a skutečnost, že řecká kultura zanechala významné stopy v archeologických památkách a byla dále přejímána, svědčí nejen o vojenské, ale také o kulturní síle řeckých obyvatel Baktrie a přilehlých zemí.

Agathoklovy genealogické ražby pomáhají též při přiřazování jednotlivých ražeb k určitým panovníkům. Rubní strany totiž zcela striktně dodržují příslušnost toho kterého božského patrona k jednotlivým vládcům tak, jak bylo uvedeno v předcházejících kapitolách. Díky této skutečnosti je možno přiřazovat a tudíž i datovat hůře zachovalé ražby či vyloučit některé hypotetické panovníky.

Genealogické ražby krále Agathokla

Řadu začíná mince s nápisem „Alexandr syn Filipův“ (obr. 5). Lící obraz odpovídá notoricky známému líci tetradrachmy Alexandra Velikého s hlavou Herakla ve lvím skalpu. Rubní strana nese obraz trůnícího Dia, tedy také výjev z neznámější helénistické tetradrachmy. Pouze nápis „Spravedlivý král Agathokles“ informuje o tom, že vydavatel je vládce vzdálené Baktrie. Bylo by zavádějící tvrdit, že odkaz na velkého krále starověku měl dokladovat jakési hypotetické příbuzenství s Alexandrovým rodem. S největší pravděpodobností se realisticky uvažující Řek odvolával pouze na ideologické a politické následnictví a hlásil se k odkazu Alexandra Třetího.

Následují ražby, připomínající Antiocha II. (obr. 6). V tomto případě je nutné povšimnout si jiné důležité skutečnosti. Rubní strana mince nesla obraz Dia, vrhajícího okřídlený blesk, tedy výjev, kterýrazil Diodotos I. Jeho použití tak dokumentuje oddělenost oběhu jednotlivých emisí. Agathokles ani jeho současníci neznali ražby centrálních oblastí seleukovské říše a vycházeli z obrazů na dochovaných ražbách. Od doby Diodotovy vzpoury



Obr. 4: Agathokles, Ag tetradrachma, SG 7552, MIG 137



Obr. 5: Agathokles pro Alexandra Velikého, Ag tetradrachma, SG 7553, MIG 142 podobný



Obr. 6: Agathokles pro Antiocha II., Ag tetradrachma, SG neuvádí, MIG 143 podobný



Obr. 7: Agathokles pro Diodota I., Ag tetradrachma, SG neuvádí, MIG 144a



Obr. 8: Agathokles pro Euthydemu I. (mladší portrét), Ag tetradrachma, SG neuvádí, MIG 145 podobný

uběhlo více než sedmdesát let a je tedy nejvýše pravděpodobné, že se nedochovaly všechny okolnosti vzniku samostatného království, tím méně pak detaily, vztahující se k jednotlivým emisím.

Samotného Diodota (bez možnosti přesného rozlišení mezi prvním či druhým panovníkem stejného jména) připomíná třetí typ ražby. Podle portrétu staršího muže se přikláním

k názoru, že rytec vycházel z ražeb Diodota I. (obr. 7). Přidělování genealogických ražeb jednomu nebo druhému z obou králů se mi podle současných znalostí jeví jako zavádějící.

Řada ražeb pokračuje tetradrachmami pro Euthydema I. Ani v jeho případě nestačí tento fakt pouze konstatovat. Jak bylo výše uvedeno, díky délce svého vládnutí vydával král Euthydemos mince s několika portréty, které se s časem měnily tak, jak panovník stárnul. Dalo by se očekávat, že Agathokles vydá pamětní ražbu svého děda pouze s jedním, nejběžnějším a tudíž nejznámějším portrétem. Nestalo se tak. Agathoklovy genealogické tetradrachmy pro Euthydema I. mají dva zcela odlišné portréty. Jsou známé ražby s mladším (obr. 8) a se starším obličejem (obr. 9). Mincí se starším portrétem je dochováno relativně více (vždy však pouze v řádech jednotek až desítek kusů). Z uvedeného lze dospět k několika závěrům, které však nemohou platit absolutně a čekají na potvrzení následnými výzkumy či novými objevy. Dva typy Euthydemových pamětních ražeb svědčí o rozsahu jeho mincování i o skutečnosti, že tetradrachmy jednotlivých emisí mohly obíhat společně a dále pak i po vydavatelově smrti – příjemce pamětních mincí zřejmě nemohl být překvapen dvěma různými mincovními obrazy. V opačném případě by pamětní mince ztrácely svůj propagační smysl. Oba typy mincí se liší i mincovními

značkami. Jedna z mincí s mladším portrétem nese na rubní straně stopy po úpravách razidla. Důvod jejich přepracování není jasný.

Další z řady genealogických tetradrachem byla připsána Agathoklovu otci, králi Demetriovi I. I v tomto případě použili řezači želez motivy z jeho atických tetradrachem. Na líci vyobrazili Demetriův portrét ve sloním skalpu s nápisem „Demetrius Nepřemožitelný“ (obr. 10). Božstvo na reversu je opět pro Demetria typický stojící Herakles s nápisy „Spravedlivý král Agathokles“.

Poslední a nejnověji popsána genealogická ražba patří králi Pantaleonovi. Její objev změnil pohled na posloupnost Demetrioových synů a řadí Pantaleona před jeho bratra. Na rubu je opět znázorněn výjev z Pantaleonových vyšších nominálů – trůnící Zeus s Hekatou se dvěma pochodněmi na ruce a nápis „Spravedlivý král Agathokles“. Lící strana nese Pantaleonův portrét a jméno s přídomkem „Spasitel“ (obr. 11).

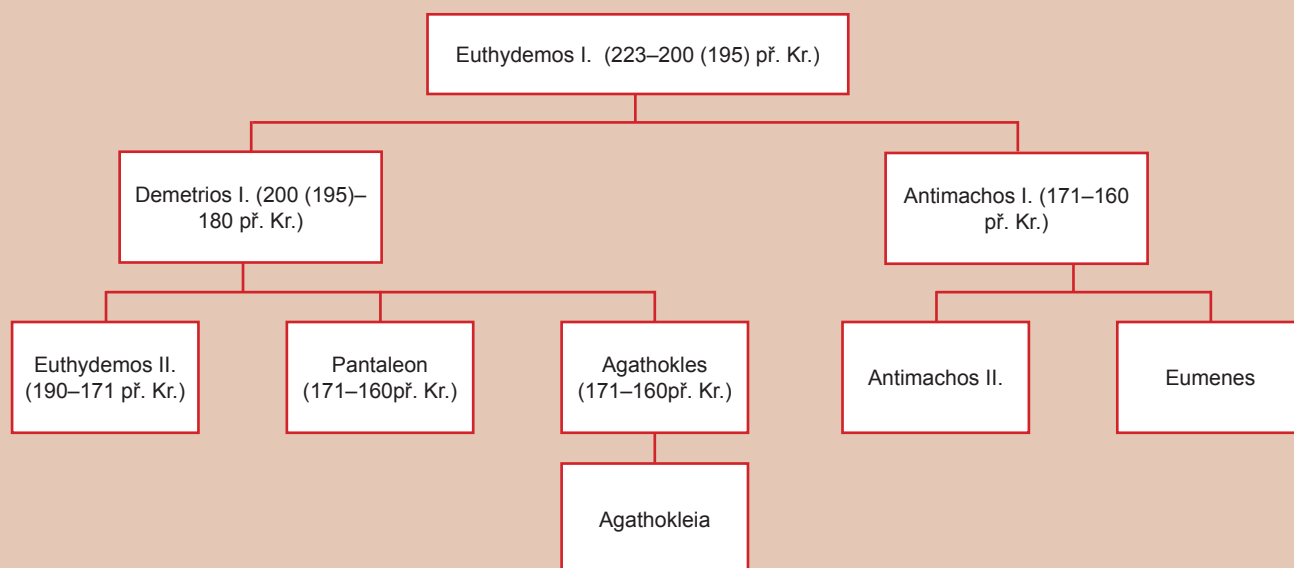
Bohužel, není možné určit, ve které fázi vlády nechal Agathokles razit své genealogické mince. Došlo k tomu zřejmě v době po prvních úspěších uzurpátora Eukratida. Je možné, že před otevřeným bojem docházelo k nátlakovým akcím z Eukratidovy strany a ke zdůrazňování jeho nároků na baktrijský trůn. Tato řada musela vzniknout ještě v době míru a s největší pravděpodobností byla odpovědí na

mocenské nároky Eukratidovy strany. Tendenčnost těchto ražeb prokazuje nejen proklamované příbuzenství s Alexandrem, ale také odvolávání se na vztah s diodotovskou dynastií, jejíhož posledního člena, krále Diodota II. připravil o život v boji o trůn Agathokleův děd – král Euthydemos I. Ražbou pro Pantaleona Agathoklova řada genealogických tetradrachem končí. Její naprostou ojedinělost nepřekonají ani pamětní ražby římských císařů. Shodou okolností odkazoval Agathokles svými mincovními obrazy na nejkrásnější helenistické portrétní ražby. Vznik těchto mincí dokumentuje důkladnost a sofistickovanost bojů o moc v Baktrii.

Antimachos I (171–160 př. Kr.)

Král Antimachos je zobrazován na svých mincích jako starší muž s pro něj typickou pokrývkou hlavy, plochou řeckou čapkou zvanou kausia.* O jeho původu není z písemných pramenů nic známo, je však považován za syna Euthydema I a mladšího Demetrioova bratra. Vládl zřejmě jako Demetriův spolukrál a po jeho smrti vedl boj se vzdorokrálem Eukratidem. V souboji se vzdorokrálem používal všech možných zbraní, včetně propagandy. Vydal proto tetradrachmu, v níž připomínal svou spřízněnost s králem Euthydemem I. (obr. 13). Na tetradrachmě je portrét jeho královského otce. Podobný výklad se nabízí při popisu pamětní tetra-

Rodokmen prvních generací rodu krále Euthydema I.





Obr.9: Agathokles pro Euthydemu I. (starší portrét), Ag tetradrachma, SG neuvádí, MIG 145 podobný



Obr. 10: Agathokles pro Demetria I., Ag tetradrachma, SG 7554, MIG 146 podobný



Obr. 11: Agathokles pro Pantaleona, Ag tetradrachma, SG neuvádí (a nezná), MIG neuvádí (a nezná)



Obr. 12: Antimachos pro Diodota I., Ag tetradrachma, SG 7543 podobný, MIG 128



Obr. 13: Antimachos pro Euthydemu I., Ag tetradrachma, SG 7544 podobný, MIG 129



Obr. 14: Antimachos, Ag tetradrachma, SG 7542, MIG 124b

drachmy, vydané pro krále Diodota I. (obr. 12). Dohad, že Antimachos mohl být potomek Diodotova rodu, nekoliduje s výše uváděným popisem příbuzenských vztahů mezi prvními baktrijskými panovníky. Obě ražby se staly propagandistickým nástrojem v boji o moc a byly používány v širším měřítku, než využil král Antimachos.

Antimachovy tetradrachmy nabízejí jednu z mnoha záhad baktrijské numismatiky. Na rubních obrazech je zobrazen řecký bůh vodstva Poseidon (obr. 14). Jeho vyobrazení svádí k úvahám o významném námořním vítězství. Tuto možnost pečlivě rozebírá Tarn 22. Dospěl k názoru, že pokud opravdu došlo k loďní bitvě, muselo se jednat o vnitrozemní střetnutí na řece či jezeře. Jak bylo výše uvedeno, Antimachos je velmi často na svých mincích vyobrazen s charakteristickou plochou pokrývkou hlavy, zvanou kausia. I jemu lze přiznat určité prvenství – jako první helenistický král začal užívat na svých ražbách titul „božský král“. Jak si vykládat tento neobvyklý počin? Helenistická kulturní tradice podobné megalomanské projevy nepřijímala, ovšem baktrijská numismatika je expresivními přídomykmi přeplněná. Pozdější králové přidávali ke svým jménům tituly, o jejichž užívání Alexandr možná snil, ale nikdy si nedovolil je použít. Ne tak baktrijští vládci. Po ztrátě bezprostředního kontaktu se středomořím se nejbližším sousedem a tedy i měřítkem stal sousední stát Parthů. Antimachos se zřejmě k užívání titulu rozhodl pod dojmem titulatury parthských králů.

Vydával stříbrné a bronzové nominály. Po Antimachovi I. pokračovala euthydemovská linie další generací vládců. Stejně jako Antimachos se i oni střetávali s jedním z nejvýznamnějších králů východu, s Eukratidem.

V boji s tímto uzurpátorem spolupracoval s dalšími euthydemovskými panovníky Agathoklem a Pantaleonem v alianci, která je v literatuře označována jako legitimní trio. Mincovníctví dvou Antimachových spolukrálů je niklovými ražbami spojeno i s mincovnictvím jejich předchůdce, krále Euthydemu II. Podobnou soudobou vazbu mezi Antimachem a Euthydemem II. potvrzuje nově objevená zkřížená ražba tetradrachmy, která

nese sice portrét Euthydemu II. ale nápisová strana patří králi Antimachovi (NYSale, auction XVII, 9. 1. 2008, nr. 128). Její výskyt významně zasahuje do současného nazírání vztahu Euthydemu II. a legitimního tria a hovoří spíše pro souběžnou vládu všech čtyř králů euthydemovského původu.

Zcela nový pohled se otevřel po publikování účetního předpisu, začínající slovy „V době vlády Antimacha I., Eumena a Antimacha...“ Z dokumentu, jehož rozbor by přesáhl rozsah a zaměření článku a vyžaduje samostatný příspěvek, vyplývá, že také král Antimachos po sobě zanechal potomky, přičemž minimálně jeden z nich je Antimachos (král Antimachos II.) Třetí generace rodu krále Euthydemu byla tedy široce rozvětvená a tím spíše překvapuje síla a schopnosti krále Eukratida, který dokázal celý tento rod odstavit od moci a převzít vládu nad královstvím.

Michal Mašek

*Kausia (lat. Causia) je plochá čepka, užívaná makedonskými vojáky. V purpurově rudé barvě byla používána jako odznak vyššího postavení. V helenistických královstvích doplňovala královský diadém, podobně jako v Antimachově případě. V pozdější době začala být používána římskými námořníky a rybáři jako jednoduchá ochrana hlavy před sluncem.

BERNARD, Paul: Ai Khanum on the Oxus: a Hellenistic City in Central Asia, London 1967

MAŠEK, Michal, Odras vzniku samostatného řecko-baktrijského království v mincovnictví, Peníze v proměnách času VI, Ostrava 2008, s. 9–36

MAŠEK, Michal: Zkřížená ražba z razidel králů Euthydemu II. a Antimacha I., v tisku

MITCHINER, Michael: Indo-Greek and Indo-Scythian Coinage, London 1975 (MIG)

NARAIN A. K., The Indo-Greeks, Delhi 1957, reprint 2003, s.

REA, J. R., SENIOR, R. C., HOLLIS, A. S.: A Tax Receipt from Hellenistic Bactria, Zeitschrift für Papyrologie und Epigraphik 104, 1994, s. 261–280.

SEAR, David: Greek Coins and their Values, Volume II., London, 1979 (SG) The New York Sale, Auction 17, 9. 1. 2008, položka 128.

TARN, William Woodthorpe: The Greeks in Bactria and India, Cambridge 1951, s.



Historie peněz v Číně

Čína se letos jako čestný host zúčastnila World Money Fair. Při této příležitosti představí nejnovější produkci čínských mincoven, jež tvoří pouhý článek v dlouhé historii čínské peněžní tradice, která se vyvíjela zcela odlišně než západní tradice a zaslouží si proto bližší pohled.

Od výměnného obchodu po peněžní hospodářství – ulity kauri
Dlouho předtím, než na Západě na přelomu 7. a 6. století byla vynalezena mince, používaly se v Číně předměty, které ulehčovaly výměnný obchod. Předměty ale nebyly z ušlechtilého kovu a nejednalo se o klasické mince. Ulity plžů kauri v Číně nejpozději od 11. století př. n. l. sloužily k poměrování hodnoty, používaly se jako prostředky směny a také byly předmětem střádání a usnadňovaly tak

hospodářský život. Původně nebyly ulity kauri nic jiného nežli jeden z cenných předmětů, který se směňoval stejně jako obilí, látky, zvířata, ozdoby nebo kovy. Ulity kauri ale měly oproti jiným předmětům několik předností. Existovaly zcela stejné exempláře, byly trvanlivé a obecně ceněné, protože kauri byly symbolem a talismanem bohatství. Již od 13. století byly kauri považovány za klenot a používaly se jako dárky. A jen o dvě století později sloužily jako opravdové



*Obr. 1: Prázdná ulita zavínutce kroužkového z rodu *Cypraea annulus*. Oba druhy, zavínutec kroužkový a zavínutec penízkový se používaly jako platební prostředky.*



Obr. 3: Imitace ulity kauri z kostí



Obr. 2: Zbytky staré ulity zavínutce



Obr. 4: Čína. Říše Ju, mince mravenčí nosy, 4./3. st. před Kristem. Tyto bronzové exempláře označované jako Yibi částečně přispěly ke vzniku označení kauri a používaly se jako náhrada ulit kauri, kterých se nedostávalo.

platidlo, kterým se platilo v „peng“, tedy pěti ulitami kauri na dvou šňůrkách (obr. 1 a 2).

Z této doby také pochází první ceny. Huan, hrabě Ju nechal vyrobit rituální (a velmi cennou) bronzovou nádobu na 10 a 4 kauri – „peng“, tedy 140 ulit kauri. To, že se kauri nepoužívaly jen jako platidlo, ale že se jimi také poměřovaly hodnoty, nám prozrazuje text na bronzovém předmětu z roku 923 před Kristem: „Občan Ju Bai obdržel od Qiu Wei nefritovou tabulku v hodnotě 80 dvojitých šňůrek kauri za šest polí jeho polností. Ju obdržel také dva kusy červených korálů, pár ochrany na kolena z kozí kůže a nádherný opasek v hodnotě 20 dvojitých kauri šňůrek za 3 pole jeho polností.“ Kauri tedy měly vysokou hodnotu. Z pobřeží východočínských moří se dopravovaly do vnitrozemí a byly příliš drahé, aby se rozšířil zvyk, který ještě dnes Číňané dodržují.

Pokud šlo o vybavení hrobů zemřelých obětmi dary, používaly

se obvykle napodobeniny kauri ulit vyřezané z kostí (obr. 3) a perletě nebo ulitě z bronzu, stříbra a zlata.

Poté došlo v 8. století k rozhodující události, kdy se z bronzu začaly lít nejen kauri pro mrtvé, ale také kauri pro živé (obr. 4). Peněžní hospodářství už tak nezáviselo na zásobování ulitami kauri, protože si Číňané kauri dokázali sami vyrobit. Znamenalo to, že množství obíhajících peněz už nezáviselo na zásobování z přírodních zdrojů, ale na nabídce a poptávce. Při větší poptávce se odlévalo více bronzových mincí.

Mince „Rýč“

Kauri nebyly oblíbené ve všech částech Číny, obíhaly převážně v její severní části. Ve středu Číny, v rovině Žluté řeky, žili lidé v jiných podmínkách. Byli to rolníci, kteří si s ulitou plže nevěděli rady. Celý den pracovali na poli a proto si za nejdůležitější prostředek směny zvolili rýč (někdy nazývaný též motykou).

Na počátku v době asi 1000 let před Kr. to skutečně byly pravé rýče, které se používaly jako prostředky směny

a určovaly hodnotu věcí. Tyto velké předměty nebyly praktické, a tak se na počátku osmého století, tedy současně s výrobou bronzových kauri, začaly odlévat zmenšené rýče, které sice rolník nemohl používat, které ale jako peníze byly praktičtější (obr. 5). Byly podstatně menší a také lehčí. Vědecké záznamy se dnes dělí na různé skupiny, neboť existují rýče s dutou násadou, rýče s rovnými rameny, rýče se šikmými rameny, se špičatými rameny a se špičatým ostřím, rýče s obloukovitým ostřím, se špičatým ostřím, s kulatým či čtvercovým ostřím. Všechny tyto tvary lze díky archeologickým nálezům přiřadit k určitému regionu a určité době.

Mince ve tvaru nožů

Zatímco ve středu Číny obíhaly peníze ve tvaru rýče, na severu a severovýchodě Číny vznikla jiná forma peněz. Tamní široké roviny neobývali zemědělci, ale lovci a nomádové, pro které nebyl nejdůležitějším prostředkem směny rýč, ale nůž, kterým rozdělovali divokou zvěř



Obr. 5: Čína, Říše Čou, mince - rýč, 4. st. před Kr.

Náš příklad rýčové mince se řadí k typu s rovnými rameny, nejčastěji se vyskytujícího tvaru. Kousky měří mezi 9 až 10 cm a váží asi 30 g. Byly vydány v době Válčících států.



Obr. 7: Skupina vojáků terakotové armády císaře Čchin Š-chuang-ti v jeho hrobce Xian.



Obr. 6: Čína, Říše Čchin, mince ve tvaru nože, 4. st. před Kr.



Obr. 8: Čína, dynastie Čchin. Císař Čchin Š-chuang-ti (221-210 před Kristem), Ban-liang (= o váze půl Liang) nebo jak bychom řekli dnes - Keš.

a stahovali z ní kůži. Na severu tak vznikly peníze ve tvaru nože, jež se rozšířily do Mongolska a Koreje (obr. 6). Kauri, rýče a nože obíhaly současně, než se ve třetím století před Kristem prosadila zcela nová forma peněz.

Keš

V roce 221 př. n. l. přijal král Čchin císařský titul. Podařilo se mu sjednotit celou zemi, takže mu již titul „wang“, který používali králové, nestačil. Čchin Š-chuang-ti neznamena nic jiného než „první z lidu, vyvolený božský císař Čchin“, který dal Číně jméno. Tohoto panovníka, který je na západě znám svou skvostnou hrobkou, již hlídá proslulá terakotová armáda (obr. 7), Číňané považují za zakladatele státu. Na jedné straně je považován za tyrana pohrdajícího lidmi, na druhé straně je pokládán za iniciátora velkého sjednocení. Jemu je připisován

významný podíl na Čínské zdi. Právě on rozdělil říši na stejné části, jemu podřízené a kontrolované jeho úředníky. Zavedl úřednickou hierarchii o osmnácti stupních, v jejichž rámci se mohl státní služebník vypracovat. Číňané mu připisují zavedení regulace, které vděčí za standardizaci čínského písma a sjednocení všech měr a vah, ale také za nařízení týkající se úpravy vlasů jeho vojáků a nařízení upravující délku úřední čepice na šest prstů, délku vozů na 1,82 metru. Není divu, že se dlouho vycházelo z toho, že král Čchin Š-chuang-ti vynalezl i první keš o váze půl liang (asi 8 gramů). Ve skutečnosti nám archeologické nálezy dokazují, že první mince tohoto druhu se vyráběly už v době Válčících států (453 až 221 před naším letopočtem). Jejich tvar vznikl na základě kulatých nefritových destiček, které v době dynastie Čou sloužily jako rituální dárky.

Vazalové je předávali panovníkovi při návštěvě dvora, aby mu

předali roční dávku.

Čchin Š-chuang-ti prohlásil mince používané v Čchin, které tam byly označovány „ban liang“ (= půl liang) za jedinou měnu v jeho sjednocené říši. Keš se skutečně stalo nejdůležitější měnou v Číně, která se razila až do konce doby císaře Pchui (obr. 9).

Keš je kulatá bronzová mince z hranatým otvorem s čínskými znaky, jež udávají váhu a vydávající instanci. Tyto mince byly vynikajícím symbolem císařské autority. Oboje, mince a císař, spojovali nebe a zemi, jin a jang. Každá mince má dvě strany, v nichž se odráží mužský a ženský princip. Nebe si čínští filozofové vysvětlovali jako druh kupole, jednoduše jako kruh, zemi naproti tomu ztělesňoval čtverec. Úkolem císaře bylo prostřednictvím zákonů nastolit mezi nebem a zemí mír a pro zemi vyprositi u nebeského císaře dobrou

úrodu a blahobyt. Čínský svatostánek Nebeský chrám je kulatá stavba na čtvercovém dvoře, a císařské mince se tímto symbolem inspirovaly. Jsou kulaté se čtvercovým otvorem. V Keši se tak odrazilo čínské vidění světa, keš byl až do 19. století nejdůležitějším platidlem v Číně. Tyto mince byly přesně jako naše dnešní peníze, tedy směnný prostředek, který není krytý, ale má hodnotu zlata na základě vzájemné dohody. Jak se tyto mince používaly, víme z jednoho právního dokumentu, který byl v roce 1975 nalezen v jednom hrobě. Zákon napsaný na bambusu obsahuje několik nařízení k hospodářským a měnovým záležitostem. Můžeme se zde dočíst, že kulaté mince se mají používat bez rozdílu, zda jsou pěkné nebo ošklivé (vysvětlení těžké nebo lehké). Dále je zakázáno tyto mince při obchodu třídit podle váhy a velikosti, to znamená, že tyto první keš již představují měnu vytvořenou zcela nezávisle na hodnotě kovu, výhradně jako prostředek směny. Podobný vývoj v takové radikální formě byl v Evropě ukončen až v roce 1968.

V Číně se na výrobu peněžních prostředků používal i jiný materiál než bronz, známe mince z olova a železa, také z papíru a látky, v ojedinělých případech i z bambusu a ze dřeva. Vraťme se k výše uvedenému zákonu. Informuje nás, že se tehdy jako platidlo používal keš „bu“, látka přesně stanovených rozměrů 188 x 58 cm. Pouze tato velikost „bu“ byla přijímána jako platidlo. Hodnota byla stanovena 11 netříděnými mincemi.

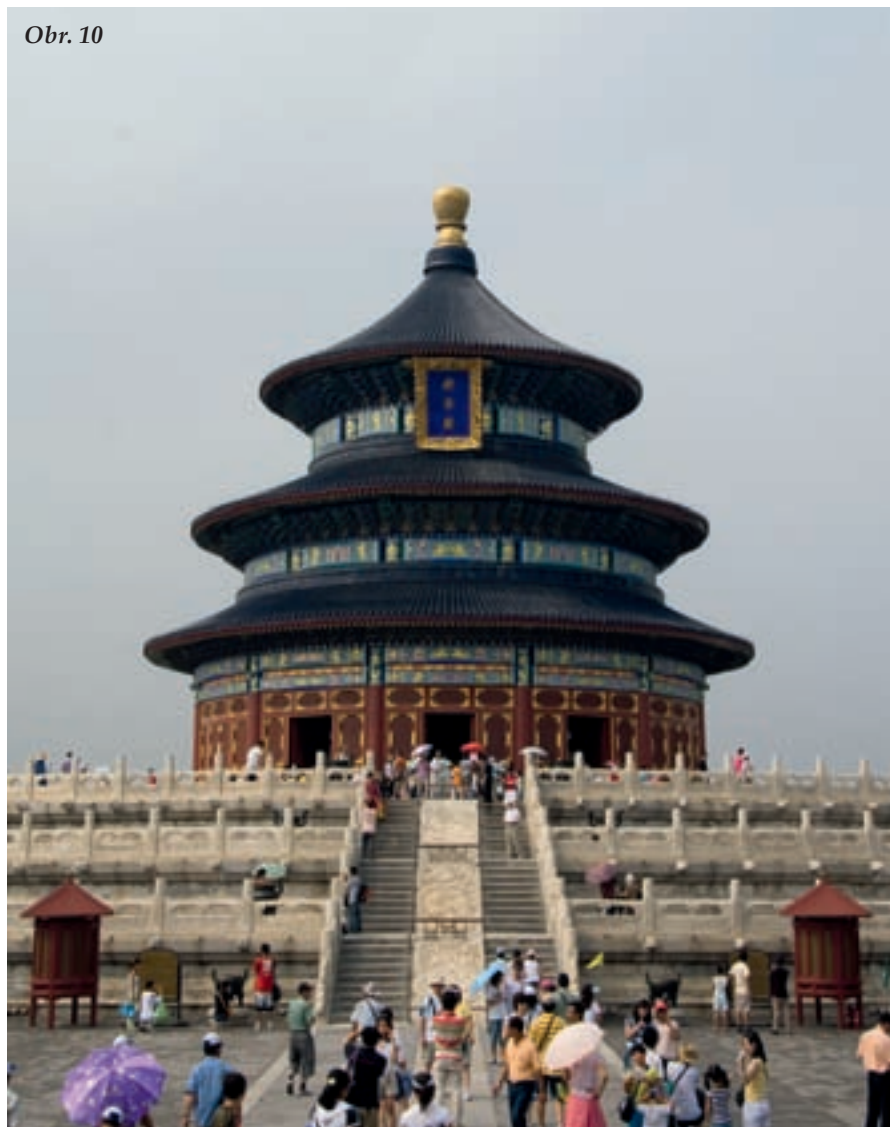
Pro velké částky se navíc používala početní jednotka „pen“. Jeden „pen“ odpovídal jedné hliněné nádobě s 1000 mincí. V roce 1962 byla v Shnagpu (provincie Shaanxi) nalezena hliněná nádoba, která obsahovala přesně 1000 mincí a byla opatřena pečeti tržní správy malé obce.

Nakonec ještě k označení keš. Nepocházíme, jak bychom se mohli domnívat, z Číny, ale z Indie, kde slovo „karsha“ označuje „bronzovou minci“.



Obr. 9

Obr. 10



Výroba mincí a strom peněz

Keš se nerazily jako západní mince, ale lily se do ztracené formy. Významný krasopisec nejdříve vytvořil návrh nové mince, kterou nezdobil obrázkem, ale výhradně čínské znaky. V některých případech navrhoval mince i císař. Když byl model schválen oficiálním místem, vyřezal se do dřeva, kosti nebo slonoviny,

jež sloužily jako výchozí materiál pro první lící formu. Pomocí té se pak vyráběly první mince, z nichž se pak vyráběly všechny další mince vydání. Následovně se musely pečlivě připravovat. Z původních mincí se vytvořily nové lící formy, které vytvořily vzorové mince. Vzorové mince se rozslaly do místních ateliérů v celé Číně, následně se



Obr. 11: Licí formy pro mince keš se zhotovují otisky mince do vlhké hlíny. Z „A. Schroeder-Annam. Études numismatiques“, Paříž (1905), tabulka 21.



Obr. 12: Hotové licí formy se zkouší a skládají se na sebe. Tabulka 24.



Obr. 13: Licí formy se pálí. Tabulka 28.

vytvořily licí formy, v kterých se poté odlévaly mince pro oběh (obr. 11). Licí formy tvořily na sobě naskládané hlíněné desky, do kterých bylo otisknuto několik forem na mince, které spojoval licí kanál (obr. 12 až 14). Při jediném lití se dalo vyrobit mnoho mincí, které byly spojeny ztuhlým kovem. Vznikl tak původní obraz čínského stromu peněz, symbolu štěstí a bohatství, který byl součástí každého pohřbu, aby mrtvému také na onom

světě zaručoval bohatství. V běžném životě byly tyto stromy peněz samozřejmě rozloženy na jednotlivé části, jednotlivé keš, tj. odděleny od třmínku, kterým byly spojeny (obr. 15). Poté se keš navlékly na šňůrku, kterými se snadněji platily větší částky (obr. 16). Keš nevyráběly výhradně státní mincovny. V oblastech, kde byl nedostatek mincí, používaly soukromé osoby mince v oběhu, aby stejným způsobem vytvořily keš, které na trhu byly přijímány stejně jako císařsky schválené kusy. Již první císař



Obr. 14: Tekutý bronz se lije do licích forem. Tabulka 35.



Obr. 15: „Stromy z mincí“ se rozlamují na jednotlivé mince. Tabulka 38.



Obr. 16: Keš se počítají a navlékají se na šňůrku pro snadnější manipulaci. Tabulka 40.

Han po pádu dynastie Čchin v roce 206 před Kr. tuto praxi legalizoval. Tato masová výroba byla nutná, aby se vyrobilo obrovské množství mincí, která Čína potřebovala. Jeden keš měl nakonec velmi malou hodnotu. Zatím co v době dynastie Chan (206 př. Kr.–220 n.l.) se za koně zaplatilo 4500 keš, v době dynastie Tang (v 7. století) stál kůň 25 000 keš, ale během mongolské vlády ve 13. století stoupla hodnota koně na 90 000 keš.



Obr. 18: Kublaj chán (1260–1294)

Exkurze: peníze v čínských lidových pověstech

Keš se v Číně nepoužívaly jen k placení, hrály důležitou roli i lidových pověstech. V očích Číňanů mince přinášely štěstí. Dobrým příkladem toho jsou tzv. „Shou juan tong bao“. Byly ulity z bronzových soch z 3000 buddhistických chrámů. Čínské znaky, které se na nich našly, znamenaly „všude nový začátek“ a „obíhající poklad“. Lidé, kteří mince používali, toto pokládali za dobré znamení. Mince tak byly brány z oběhu, aby se používaly jako amulety, nebo léčivé prostředky. Když již neobíhaly pravé „tong bao“, jednoduše se vyrobily nové. A také ostatní mince se zvláštním popisem vytvářely amulety pro štěstí. Ne tedy vše, co vypadá jako čínská mince keš, jí ve skutečnosti také opravdu je. Z mincí se skládaly celé meče. Používaly se k vyhánění zlých duchů a nemocí. Také v kultu mrtvých hrály mince a později bankovky důležitou roli. Dávaly se mrtvému pro platby na onom světě. Toto se děje i dnes. Ovšem při velikých úmrtních slavnostech se nepálí pravé bankovky,

ale tzv. mrtvé peníze, které se tisknou k tomuto účelu jménem pekelné nebo nebeské banky. Dnes se v tiskárnách v Hongkongu baví tím, že kráľi pekla, který je tradičně na „mrtvých bankovkách“, propůjčují obličeje právě zvláště neoblíbených politiků.

Vynález papírových peněz

Pokud je jedno kolik mince váží a z jakého je kovu, je nejdůležitější její jmenovitá hodnota, pak není daleko od skutečné mince k papírové měně. Čínští obchodníci vynalezli již na přelomu osmého a devátého století, tedy dobrých 300 let před svými západními kolegy, směnkou. Ta spočívá na myšlence, složit určitou částku u domácího obchodnického sdružení a obdržet



Obr. 17: Čína, Dynastie Ming, císař Ču Juan čang (1368–1398), bankovka 1000 keš. Dobře identifikovatelná je hodnota této bankovky prostřednictvím zobrazených 10 šňůrek s penězi, každá se 100 keš.

o tom doklad, který je možno směnit u obchodního sdružení jiného města. Vyplacené částky si obchodnická sdružení vzájemně vyúčtovala a ušetřila se tak nákladná a nebezpečná přeprava hotovosti. Již v roce 841 vláda tuto praxi zakázala. Vláda sama chtěla monopol na vydávání bankovek. Nakonec byla to nejjednodušší forma vytváření hodnot. Za císaře Kao Tsunga vznikla první státní papírová bankovka na světě. Nechal tisknout bankovky v hodnotě 1 až 10 guan, které odpovídaly 1000 až 10 000 keš. Při směně se ale vyplácela jen část. Jeden „guan jiaozi“ (= oficiální bankovka), jejíž nominální hodnota byla jeden „guan“ (= šňůra, tedy 1000 keš), byla směněna za 770 keš. Toto platidlo samozřejmě



Obr. 19: Čína. Dynastie Čching (1644–1911), stříbrné pruty hodnoty 10 liang.



Obr. 20: Čínský směnárník při kontrole těžkých stříbrných prutů. Foto 1936.

v Číně fungovalo jen pokud za ním stála hospodářsky silná vláda (obr. 17). Zatímco keš, bez rozdílu jejich data vydání, obíhaly současně bez problémů, státní papírové peníze podléhaly inflaci a stažení.

Papír a stříbro

Za vlády Čingischána si Mongolové podřídili více než 100 mil. lidí. K jejich říši patřily nejen části Číny, ale také Blízký východ, Balkán, Rusko a Arménie. Ve všech těchto zemích existovala

jiná peněžní tradice než v Říši středu. Neexistovala tam papírová měna, ale mince, jejichž nominální hodnota odpovídala hodnotě motivační. Není divu, že Mongolové nepovažovali „nehodnotné“ mince keš za vhodnou základnu zdravého hospodářství. Kublaj Chán (1260–1294) hned po nástupu na trůn v roce 1260 provedl rozsáhlou měnovou reformu, při níž čínský měnový systém navázal na stříbro. Nechal tisknout dva druhy papírových peněz, „jiaochao“ a „Tsung Tong yuan-bao jiaochao“. První se opíraly o zásoby hed-

vábí v císařských klenotnicích. Jeden „jiaochao“ v hodnotě 1000 liang se tam nechal směniti za 50 stříbrných liang popř. 1,950 kg stříbra. „Tsung Tong yuan-bao jiaochao“ (= významná bankovka dynastie Tsung) byl vyhotoven v keš a byl krytý stříbrnou rezervou (1000 keš odpovídalo 39 g stříbra). Zatímco „jiaochao“ se z platebního styku rychle vytratil, „Tsung Tong yuan-bao jiaochao“ se stal jednou z nejstabilnějších papírových měn, která kdy v Číně obíhala. Cestovatel Marco Polo o ní s obdivem uváděl: „Když tyto papíry byly v oběhu už dlouho, že vypadaly potřhaně a obnošeně, odnesly se do mincovny a vyměnily se za nově, čerstvé bankovky, za to se zaplatil poplatek 3 %. Pokud chce někdo koupit zlato nebo stříbro, aby si zhotovil stolní servis, pásek nebo jinou ozdobu, jde s několika papíry do Chánovy mincovny a zaplatí jimi za zlato a stříbro, které si od mincmistra koupí. Tímto druhem peněz je placena celá Chánova armáda.“

Pokud se papírová měna vztahuje na jednotku stříbra, není daleko k tomu, takovou jednotku stříbra skutečně vyrobili (obr.19). Takový krok v Číně neuskutečnil stát, ale soukromníci. Už v dobách dynastie Tang (618–907) vyráběla sdružení obchodníků a čínský stát stříbrné pruty, které se používaly jako kapitálové rezervy. Čínská vláda uznala stříbrné pruty jako prostředek platby daní, není divu, že výroba těchto prutů se řídila přísnými zákony.

Každý jednotlivý prut stříbra musel být označen jménem



Obr. 22: Španělsko. „Real de a ocho“ z roku 1808 s čínskými kontramarkami.



Obr. 23: Bitevní scéna z 1. opiové války (1839–1842)



Obr. 21: Krajina s mandarinkou. Vicenza. Freska od Giovanniho Domenice Tiepola 1757.

zadavatele a výrobce, zaznamenávalo se také místo a rok výroby. Jenom tak mohla vláda potrestat viníky v případě, že kvalita nebo váha prutu vykazovaly nedostatky (obr. 20). Ještě v roce 1834 psal J. R. Morrison v e svém průvodci China Commercial Guide: „zusušlechtné stříbro se lije do prutů, které se označují jmény bankéře a výrobce, rokem a oblastí, ve které byly vyrobeny, a někdy se také označí druh daně,

kteřá se bude platit. Pokud dojde k objevení nějakého nedostatku, nezáleží na tom po jaké době, bude výrobce co nejpřísněji potrestán.“

Západní vliv

Od 16. století se obchodníci pokoušeli o navázání obchodních kontaktů v Číně. Přitahovalo je zboží, které bylo po několik staletí dopravováno po hedvábné stezce v malém množství. Např. čaj, který se nejpозději od 17. století stal v Anglii moderním nápojem. Pak

také hedvábné a ostatní cenné předměty umělecké výroby, které evropští řemeslníci lépe či hůře napodobovali (obr. 21).

Naproti tomu Evropa neměla nic, co by Číňané skutečně potřebovali, tak vyžadovali za své zboží stříbro. Hlavně španělské mince obíhaly v Číně ve velkém množství (obr. 22). Španělé od roku 1564 obývali Filipíny. Z nejdůležitějšího strategického místa Manily dováželi stříbro z Mexika a And ve formě 4 nebo



Obr. 24: Bitevní scéna z 2. opiové války (1858–1860).

8 reálových mincí do Číny, aby za ně obdrželi atraktivní luxusní zboží. Mince 8 reálů byly v Číně zvláště oblíbené, protože průměrný obsah ryzího kovu 935/1000 přibližně odpovídal čínskému standardu „wenyin“ (937/1000). Španělské mince pod čínským názvem „benyang“ (=standard piaster) se v hospodářském životě Číny vyskytovaly hojně. Obchodníci je používali teprve po předchozí pečlivé kontrole a opatřené kontramarkou. Existovaly dokonce knihy s hrubými nákresy veškerých cizích mincí a informacemi o váze a obsahu stříbra. Během zániku čínské centrální vlády, jež své úředníky platila jen v bankovkách, které již nebyly směnitelné za stříbro, začali někteří soukromí podnikatelé vyrábět své vlastní dolary, samozřejmě úplně neoficiálně, přesto tolerované. J. P. Morrison píše v knize z roku 1844 o čínských obchodních měnách:

„V oblasti Sun Tech na jihu kantonu má existovat velká firma, která pravidelně zaměstnává sto pracovníků (tehdy nebyli pracovníci v Číně stejně jako v Evropě zaměstnáváni na měsíc, ale jen na den, když je bylo zapotřebí). Dolary se zde vyrábí ve všech hodnotách. ... Tito padělatelé mají vlastnit evropské raznice, které nákladně dováží, ale někdy používají imitace, jejichž chybně provedené legendy nemohou oklamat evropské oko. Jako vždy jsou jejich dolary široce rozšířené v oběhu, že muži

z této oblasti jsou velmi často vybíráni jako směnárníci.“

První čínské moderní stříbrné mince

Dokud se španělská vláda nemusela zabývat množstvím stříbra, které plynulo ze země na nákup luxusního zboží, zůstávala Čína spokojeným obchodním partnerem, jenž rád měnil své zboží za ušlechtilý kov. Angličtí politici ale viděli čínský obchod jinými očima. Nelíbilo se jim, že Západ zdánlivě neměl nic, co by se čínským obchodníkům líbilo. V celém britském impériu se hledal výrobek, který by bylo možné prodat do Číny. Volba padla na indické opium, které mělo tu „výhodu“, že kdo jej několikrát ochutnal, stal se závislým a platil za něj vysoké ceny. Tisíce lidí se zničilo v opiových doupatech v Šanghaji. Čínská vláda se proto rozhodla opium zlikvidovat. Chtěla opium zakázat. U dovozců ale tvrdě narazila. Britské námořnictvo v první a druhé opiové válce tlačilo na Čínu, aby opium zlegalizovala. Angličané tak mohli dále profitovat v obchodním trojúhelníku: dováželi levnou bavlněnou tkaninu do Indie, kterou tam vyměnili za opium, které v Číně vyměnili za v Anglii tak ceněný čaj. Britové opiovými válkami prosadili svůj vliv na čínském císařském dvoře.



Obr. 25: Čína. Dynastie Kuang. Císař Pchui (1875–1908), dračí dolar 1889. Jedna z prvních stříbrných čínských mincí západního vzoru, ale ještě bez portrétu.

Není divu, že měli příznivce, když vytvářeli stále větší tlak na to, aby byla v Číně zavedena měna podle západního vzoru. Za doby posledního císaře Pchui se razily první mince v západním stylu. Stalo se to po roce 1889, kdy v kantonu byla zřízena mincovna s razíci stroji z Birminghamu (obr. 25). Vyráběly se tam dolary, půldolary, mince 20, 10 a 5 centů, které v Číně nefungovaly jako nová měna, ale byly jednou z mnoha zahraničních měn. Čína takto učinila krok k západnímu měnovému systému, dnes je země zcela integrována. Dnes již nejsou tabu mince a bankovky podle západního vzoru, kreditní karty a bankovní konta

Současnou platební jednotkou v Číně je juan (100 fen). Sběratelé ale více zajímají mnohá pamětní vydání čínských mincoven, jež nás seznamují s minulostí a přítomností tohoto jedinečného národa.

Ursula Kampmann

Aktuality pro sběratele mincí a medailí

Belgie

Nová mincovní série

Přes veškeré politické turbulence v zemi Belgie existuje i nadále a král Albert II. bude dále vládnout jako král všech Belgičanů. Najdeme jej i na mincích 2008. Jeho portrét zůstává na všech mincích 1 cent až 2 eura nezměněný. Jinak ale mince pozměněny jsou.



Na vnějším kruhu najdeme už jen dvanáct evropských hvězdiček, monogram monarchy je vedle portrétu na pravé straně. Pod ním je značka země BE. Pod portrétem králem je nyní uveden letopočet a dále značka mincmistra a značka mincovny Brusel.

W. J. Mehlhausen

Francie

Mince s motivem Aristida de Sousa Mendese

Aristides de Sousa Mendes narozený v roce 1885 byl během 2. světové války portugalským generálním konzulem v Bordeaux. Zachránil asi 30 000 lidí před národními socialisty. Když byla v roce 1940 celá střední Evropa obsazena wehrmachtem, spousta uprchlíků se snažila dostat do neobsazené části Francie. Portugalsko bylo považováno za výhodný cíl, bylo možné se odtud pokoušet uprchnout do Jižní Ameriky. Kdo se chtěl dostat z Francie do Portugalska, potřeboval tranzitní vízum do Španělska, které mohl vystavit konzul v Bordeaux.



Portugalský diktátor Salazar zakázal svým zahraničním zastoupením vystavovat lidem bez státní příslušnosti a vyhnaným Židům víza, ale konzul Sousa Mendes toto nařízení nedodržel.

Jeho činnost samozřejmě nezůstala v Lisabonu dlouho neodhalena a konzul byl odvolán. Ještě na cestě domů uděloval víza a osobně intervenoval u portugalských úředníků na hraničním nádraží u Hendaye. Vlastním vozem odvezl židovské uprchlíky z Francie do Španělska. Dne 23. června 1940 jej Salazar zbavil funkce. Pro odvážného konzula měla jeho lidskost tragické následky. Byl propuštěn ze státní služby a ztratil nárok na penzi. Byla mu odebrána také právnická licence. Jeho rodina byla společensky izolována. Musela prodat všechno, co měla. Později se jí dostalo podpory od židovské obce v Lisabonu. Některé děti mohly začít studovat v USA. Sousa Mendes zemřel dne 3. dubna 1954. Rehabilitován byl teprve v roce 1988. Od roku 1993 je jediným Portugalcem mezi „Spravedlivými národů“ v památníku Yad Vashem v Izraeli. Patří mu zde háj s 10 000 stromy, tolik Židů se mu podařilo zachránit před záhubou.

Zlato a stříbro v roce krysy

K roku krysy razí „Monnaie de Paris“ dvě mince ve zlatě a stříbře. Rok krysy začal dne 7. února. Realistické provedení krysy je na rubové straně mince. Na lícové straně jsou zvrhata z La Fontainových bajek. Je zajímavé, že u stříbrných mincí je rámeček ražby 10 000 exemplářů, ale u zlata se předpokládá jen maximálně 500 exemplářů.



Sada kurzových mincí 2008

Sada opětovně v kulatém obalu obsahuje mince od 1 centu po 2 eura. Náklad je stanoven na 50 000 sérií. Z informací vyplývá, že některé mince ročníku 2008 se nedostanou volně, ale pouze v těchto kurzových sadách.



Týká se to tří nejvyšších nominálů 2 a 1 euro a 50 centů. Kdo tedy sbírá kompletní ročníky francouzských drobných mincí nebo mincí zemí Evropské unie, musí si opatřit tyto sady.

W. J. Mehlhausen

Itálie

Evropa umění – Norsko

V rámci umělecké série byla vydána další padesátieurová zlatá mince. Pro Norsko byl vybrán obraz od Edvarda Muncha „Výkřik“ (1893). Edvard Munch se narodil 12. 12. 1863 v Lötenu, zemřel 23. 1. 1944 na Dvoře Ekely u Osla, patří k nejvýznamnějším expresionistům světa. Žil v Paříži, Německu a Itálii.



Itálie, 50 euro, Evropa umění – Výkřik

Proslulý obraz „Výkřik“ byl stejně jako „Madonna“ v létě 2004 z muzea v Oslu ukraden. Norská policie díla dne 31. srpna 2006 zajistila, ale „Výkřik“ je následkem krádeže tak poškozen, že už není možná jej restaurovat.

250. výročí narození Antonia Canovy

Itálie si desetieurovou mincí připomíná Antonia Canovu a 250. výročí jeho narození. Tento významný sochař a zástupce italského klasicismu se narodil 1. listopadu 1757 v Possagno u Bassano del Grappa. Je autorem významných děl vzniklých na zakázku benátských patriciů, jako Orfeus a Euridika a jiných. Ve službách církevního státu byl od roku 1802 a v roce 1815 byl pověřen, aby získal zpět umělecké poklady uloupené Napoleonem (zdá se to být typická vlastnost diktátorů, také Hitler a Stalin loupili umění v obsazených zemích). Zemřel 13. října 1822 v Benátkách. Na minci je Canovův portrét a chrám v jeho rodném městě. Jeho dílo „Amor a Psyche“ je na hodnotové straně mince.

W. J. Mehlhausen

Lucembursko

50 let Evropské investiční banky

Lucembursko věnovalo k 50. výročí Evropské investiční banky (Banque européenne d'investissement) první pamětní minci roku 2008.

Banka byla založena v roce 1958 z podnětu francouzského prezidenta Charlese de Gaullea. Zkráceně je označována jako EIB. Banka je samostatný orgán Evropské unie. Kapitál banky činí

po posledním kole rozšíření EU 163 miliard euro. Banka financuje dlouhodobé projekty, které se z 90 % uskutečňují v rámci EU. Za tento kousek je jako vždy v Lucembursku stanovena cena 60 euro, což za normální stříbrnou minci o jmenovité hodnotě 25 euro není málo.



Portugalsko

UNESCO – Světové přírodní dědictví – Floresta Laurissilva

Nyní již osmé vydání v řadě UNESCO – Světové kulturní dědictví nás přivádí na Madeiru. Tam se nachází Floresta Laurissilva, vavřínový les, který pokrývá 20 % plochy ostrova. Na seznam



Portugalsko, 5 euro, 2007, UNESCO – Světové kulturní dědictví – Floresta Laurissilva

UNESCO – Světové přírodní dědictví se ostrov dostal 2. prosince 1999. Vavřínové lesy stejného druhu jsou již jen na Kanárských ostrovech a Azorech. Znovu byly vydány dvě varianty mince 5 euro. Normální ražba se objeví ve slitině ze stříbra 500, verze PP naproti tomu ve šterlinkovém stříbře (ryzost 925). Zároveň to má být poslední pětieurové vydání z Portugalska. V budoucnu budou už jen ražby z neuslechtilých kovů v nominální hodnotě 2,50 euro. W. J. Mehlhausen

Kypr

První sada kurzových euromincí

První sada kurzových euromincí Kypru, kterou zhotovila mincovna ve Finsku v nákladu 70 000 kusů, se na trh dostala ještě krátce před Vánoce. Naproti tomu na jednotlivé mince si sběratelé museli počkat.

Sada kurzových mincí ve skládacím archu (folder) je pěkně provedená tak, jak Finové vytváří své vlastní kurzové série. Na obálce je stará mapa Kypru a krátká historie země v angličtině.

Šikmá hvězda na obálce poukazuje na to, že tento produkt je součástí programu evropských mincoven. Finové zde zastupují Kypr. Na vnitřní straně je ještě jedna mapa „Isola di Cipra“ z roku 1562. Tyto staré rytiny jsou atraktivní a především neobsahují ošklivé značky hranic, které by měly obsahovat moderní politické mapy Kypru, neboť Kypr je jak známo stále rozdělený. Na severu existuje Turecká republika Severní Kypr.



Kypr, obraz uvnitř kurzové sady euromincí 2008

Turečtina na euromincích

Na vnitřních stranách Centrální banka Kypru přesně popisuje, co může být na národní straně kyperských mincí. Pozorní sběratel si vzpomene, že názvy zemí by se vlastně na mincích neměly uvádět. Tak to tenkrát alespoň doporučovala EZB. Již déle se ale na mincích setkáváme se jmény nebo zkratkami, na příklad „BE“ u Belgie, což je na jednu stranu vítáno, neboť při vši sympatii k belgickému králi, ne každý v rozšířené EU jej okamžitě pozná.

Na kyperských mincích je v řeckých písmenech uvedeno KYPROS, vedle je uvedeno KIBRIS, což znamená turecky Kypr. Formálně jsou na Kypru úředními jazyky řečtina a turečtina. Jako třetí dorozumivací jazyk se ještě přidává angličtina.

V každém případě obsahují evropské mince turecké popisy. W. J. Mehlhausen

Slovensko

Pamětní mince k předsednictví EU

Slovensko vydalo k této politické události třídílnou sérii pamětních mincí. Mince 100 euro vyšla již 3. ledna 2008, stříbrná mince 30 euro a bimetalová mince s opravdu svéráznou hodnotou 3 euro vyšla 10. ledna 2008. Tyto mince razila Královská nizozemská mincovna v Utrechtu.

Obrázky přineseme v příštím vydání. Slovenská banka, která v minulosti numismatický obchod v malé zemi sama organizovala, toto nyní přenesla na obchodní banku Dezela banka Slovenije d. d. v Lublani. Zdá se, že tato banka je úlohou zcela přetížena, neboť na odpovědi člověk čeká marně, zato se ale čile manipuluje s mincemi. Očiti svědkové informovali, že v Dezelné bance ve filiálce Lublaň obdrželo prvních pět lidí, kteří stáli ve frontě, zlatou minci. Na ostatní se nedostalo. Kde je tedy všech 2000 kusů? Zlatá mince stála při vydání 145 euro, u stříbrné mince činila cena při vydání 33 euro a u bimetalových kusů banka ceny neuvedla. V Lublani byla za pár zlato-stříbro okamžitě zaplacená cena 500 euro. Mince 3 euro ve vydání 200 000 kusů byly dokonce prodány v nominální hodnotě. Asi tomu, kdo dostal roličku nebo více. Na internetu se mince obchodovaly jednotlivě za 18,90 euro. Stříbrná mince tam stála minimálně 60 euro, pouze zlaté mince tam nebyly, ty musí asi ještě stoupnout na ceně. Tradičně byly slovenské zlaté mince rozebrány v den vydání, proč by to mělo být u první zlaté euro mince jinak, než u tolarových mincí? Tento vývoj není příliš optimistický, neboť neexistují žádné známky toho, že se EZB proti podivným praktikám při vydávání národních bank postaví. W. J. Mehlhausen

Alderney

Historie britské monarchie



Alderney, etui se sedmi pětilibrovými mincemi s motivy „History of the Monarchy“

Z jen sporadicky osídleného ostrova Alderney pochází mincovní program s názvem „The History of the Monarchy“. Na celkem sedmi pětilibrových mincích se představují panovníci Stuartovské doby v letech 1625 až 1707. Mince se prodávají v atraktivním obalu s certifikátem a malou knížkou, kterou napsal prof. Ivan Roots z univerzity v Exeteru. Mince jsou pozlacené a opatřeny speciálním „frost efektem“, který způsobuje drsnost jednotlivých ploch. *W. J. Mehlhausen*

Argentina

Pamětní mince „100 let těžby ropy“

Již 100 let se v Argentině, v provincii Chubut (Patagonie) těží ropa. Ložiska ropy a zemního plynu jsou ale omezená a vláda doufá v objevení dalších nalezišť.



Argentina, 2 pesos, 2007, 100 let těžby ropy

Jubileum těžby ropy stojí centrální bance za emisi pamětní minci 2 pesos. Pro sběratele oblastí geologie a ekonomika je tato ražba jistě zajímavá.

W. J. Mehlhausen

Austrálie

Ukončení série „Poznej Austrálii“

Oblíbená série mincovny Perth „Discover Australia“ se vydáním 2008 blíží konci. Na minci je vedle malé lodě na obzoru mušle se čtyřmi perlami v barevném provedení. Zobrazenou scénérii palmové pláže bychom mohli najít kdekoliv v jižních mořích nebo v Karibiku. Motívem vydání je ale Broome, pobřežní město v regionu Kimberley, které leží na severu Západní Austrálie a bylo založeno roku 1883. Pojmenováno bylo po tehdejšímu guvernérovi kolonie Západní Austrálie Fredericku Broomeovi. Na dně moře se tehdy vy-

skytovaly perly, které byly u prominentních dam v Anglii (i jinde) tak oblíbené jako diamanty, jiné drahé kameny a zlato.



Austrálie, 1 dolar, 2008, Poznej Austrálii
– Broome

Toto malé městečko zažilo brzy to, co se dá nazvat „opojením perlami“. Skoro 80 % světového výskytu perel pocházelo odtud. Číňané, Japonci, původní obyvatelé Austrálie a obyvatelé Jižního moře sem přijížděli, aby se potopili za perlami, částečně bez jakýchkoliv záchranných prostředků. V roce 1910 to bylo 400 lodí, na kterých potápějíci se hledači vyjeli za mušlemi a perlami. Hledání perel náhle ukončila světová hospodářská krize v roce 1929, během které část zákazníků zchudla. Umělé a chovné perly vytlačily pravé perly. Místo tak ztratilo svůj význam.

Znaky Austrálie

Znak vytvořený dne 19. 12. 1912 představuje štít se šesti poli ve stříbrné hermelínové borduře. V polích jsou znaky australských spolkových států. Štít drží na pravé straně emu a nalevo, jak jinak, klokan, národní australské zvíře.



Současný znak Austrálie

Znak používaný před rokem 1908 je zobrazen na rubové straně mince. Lícová strana je ta s moderním znakem, protože je tam vyražen portrét královny Alžběty II.

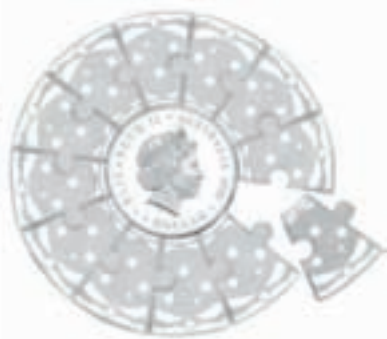


Austrálie, 1 dolar, 2008, Znaky Austrálie

První flotila – kapitán Arthur Phillip

Rovněž barevnou mincí se vzpomíná na první flotilu, která připlula do Austrálie. Arthur Phillip (1738–1814) byl důstojník britského námořnictva a byl jmenován prvním guvernérem Nového Jižního Walesu. Narodil se ve Frankfurtu a v 17 letech šel k námořnictvu. Je považován za objevitele přístavní zátoky u Sydney, která byla pojmenována po Jamesi Cookovi, jenž ji ale vůbec neprozkoumal.

Po skončení americké války za nezávislost nemohli již Britové posílat zajatce do amerických kolonií. Tak měli být posláni do Austrálie. Arthur Phillip jel se svou první flotilou v květnu 1787 do Botany Bay, jižně od dnešního Sydney. Když tam začátkem roku 1788 doplul, zjistil, že tam zajatce nemůže vysadit, protože se nedostávalo pitné vody. Plul dál a našel vhodnou zátoku, kterou pojmenoval po koloniálním ministru Sydneym Coveovi. Phillip vedl do roku 1792 jako guvernér trestaneckou kolonii. Zemřel v roce 1814 v hodnosti admirála. S motivem „první flotily“ jsou hned dvě mince, jedna je provedena zcela normálně, ta druhá je naproti tomu složena z jádra a soustředně seřazených částí-puzzle. Peníze v pravém slova smyslu tvoří vnitřní díl mince, dvanáct puzzle částí má charakter medaile. Nominální hodnota činí jeden dolar, ale kdo by chtěl vlastnit tuto třináctdílnou hru, musí zaplatit přes 260 euro!



Austrálie, 1 dolar, 2008, První flotila (s částmi medailových puzzle)

Rumová rebelie

V roce 1806 byl kapitán Wiliam Bligh, bývalý velící důstojník na Bounty jmenován guvernérem Nového Jižního Walesu. Byl zapleten do tzv. rumové rebelie, jejíž motiv zobrazuje další mince. Silný alkoholický nápoj byl v trestanecké kolonii Austrálie samozřejmě velmi žádaný, a byl považován skoro za druhou měnu. Každý trestanec dostal týdenní přiděl rumu. Monopol v obchodě s touto látkou mělo vojsko. Několik korupčních důstojníků prodávalo rum za horentní ceny. Bligh byl známý tím, že uměl tvrdě zasáhnout, na rozdíl od úřadujícího guvernéra Kinga.



Austrálie, 1,20 dolar, 2008, Rumová rebelie (Holey Dollar)

Vystupoval proti rumovým překupníkům, ti ale vyvolali revoltu. Guvernéř byl uvržen na loď Porpoise. Důstojníci Johnston a MacArthur, kteří tento puč vedli, dobrovolně odešli do Anglie a byli mírně potrestáni. Naproti tomu Bligh sesadil v roce 1810 korupční vládu a vrátil se v roce 1811 do Anglie, kde v roce 1814 dosáhl hodnosti viceadmirála. V roce 1817 zemřel v Londýně. Mince se skládá ze dvou částí, vnitřní část má nominální hodnotu 20 centů, zbývající hodnotu 1 dolar. Mince má připomínat historický „Holey Dolar“, který byl oficiální oběžnou mincí v Novém Jižním Walesu v letech 1813 až 1822.

Pozlacená koala

Medvídek koala s mládětem je na Koale 2008, jak je tato mince jednoduše nazývána. Medvěd je na minci SP pozlacený. Počet ražeb je limitován 10 000 kusy.

W. J. Mehlhausen

Velká Británie

Očekávané změny v roce 2008

Nějaký čas je známo, že Velká Británie plánuje rozsáhlou obnovu kurzových mincí, která má proběhnout ještě v roce 2008. Sady kurzových mincí, které obvykle vychází už na konci předcházejícího roku, obsahují v posledním vydání staré britské mince. Ale i zde je několik novinek. „British Royal Mint“ obvykle nejprve představuje nové kurzové série. Tyto již několik let obsahují pravidelně nové mince hodnoty 1,2 a 5 liber, jinak tomu není ani v roce 2008. Librová mince se nazývá „Královský znak“. Na minci najdeme znak,



kteřý vytvořil Christopher Ironside, který se poprvé objevil na mincích v roce 1983. Mince zároveň připomíná 25 let moderních librových mincí, ale o pozitivním jubileum se rozhodně nejedná. Libra byla kdysi suverénně hodnotný kus zlata a dnes jsou to „drobné peníze“. Tato mince se raží podle potřeby, do oběhu jde 100 000 kusů ve speciálních arších. Na tomto archu nalezneme krásné barevné vyobrazení královského znaku.

Olympijské hry Londýn

Dvoukovová mince hodnoty 2 libry 2008 připomíná, že v britském hlavním městě se již několikrát konaly olympijské hry. Na rok 2008 připadá 100. výročí her v Londýně, v roce 1944 se měly konat v Londýně také letní hry, ale kvůli válce byly přesunuty na rok 1948. V roce 2012 bude hlavní město Anglie opět hostit sportovce z celého světa. Také tato mince existuje ve dvoukovových kusech ve speciálních deskách v nákladu 100 000 kusů. Na deskách k mincím je několik obrázků minulých her a informace k příležitosti vydání.



Velká Británie, 2 libry, 2008, 100 let Olympijských her v Londýně 1908

Alžběta I. a věčný korunní princ

I letos jsou hned dvě „crowns“ (koruny), jak se ještě stále označují bývalé pětišilinkové mince (čtyři odpovídaly hodnotě jedné libry). Dnes jsou to pětilibrové mince z neušlechtilého kovu, které se prakticky vyrábějí pouze pro sběratele. Mince ale opět bude také ve zlatě a stříbrě. Jedna mince je věnována korunovací královny Alžběty I. před 450 lety.

Mladá královna byla druhou královnou na anglickém trůně. Dcera Jindřicha VIII. a jeho druhé ženy Anne Boleyn vládla od roku 1558 do roku 1603 a toto období se označuje jako alžbětinské období. Druhá mince je věnována 60. narozeninám prince Charlese. Narozeniny následníka trůnu jsou národní událostí. Kdy se na lícové straně objeví jeho portrét s latinskou legendou Dei Gratia Rex (z milosti Boží král) a Fidei Defensor (zastánce víry), neví nikdo. Pozornému čtenáři neujde, že tato pětilibrová mince neobsahuje pouze anglický popis, ale obsahuje dokonce dvě německá slova. Na minci můžeme číst „Ich dien“ (Já Sloužím). Tato slova jsou devízou Prince z Walesu (knížete z Walesu) od 14. století.



Velká Británie, 5 liber, 2008, 450. výročí korunovace královny Alžběty I.

Velký výběr sérií kurzových mincí

Také v tomto roce je v nabídce celá řada sérií. Nejlevnější varianta (250 000 ks) obsahuje oběhové mince a novou dvoulibrovou minci. Kurzová sada PP Standard obsahuje mince v PP kvalitě, rovněž obě pětilibrové mince. Celková hodnota je 15,88 liber. Náklad je jen 30 000 ks. U nákladu 15 000 ks je sada Deluxe. Stejný obsah má kurzová sada Exclusive v dřevěné krabičce (5 000 ks).



Velká Británie, exkluzivní sada 2008 v PP

U dražších sérií doprovází mince jako vždy certifikáty a doprovodné brožury od „Royal Mint“.

W. J. Mehlhausen

Kanada

Olympijské hry Vancouver 2010 s mamutím programem

Na podporu olympijských her ve Vancouveru 2010 se Kanada chystá vydat větší počet mincí. V roce 2008 to je pět „malých“ stříbrných mincí,

dále kilogramové mince ve stříbrě i ve zlatě. V roce 2009 to bude znovu pět stříbrných mincí a jen tři zlaté a ještě jedna zlatá prémiová ražba. Mince 2008 jsou opatřeny ročníkem 2007 a mohou se objednávat již nyní. „Malé“ stříbrné mince jsou 25dolarové mince s motivy curlingu, ledního hokeje, biatlonu, sjezdového lyžování...



Kanada, 25 dolarů, 2007, Zimní olympijské hry ve Vancouveru 2010



Kanada, 250 dolarů, 2007, Zimní olympijské hry ve Vancouveru 2010

Kilogramová stříbrná mince symbolizuje „původní Kanadu“. Zlaté mince obsahují barevné motivy, jsou to 75 dolarů s motivy „Mounted Police“ (jízdni policie), chlouba atletů a kanadské husy. Na 300dolarové minci ve zlatě jsou ztvárněny olympijské ideály. Tato ražba byla vyhotovena jako proof-like, zatímco všechny ostatní byly vyraženy v pp kvalitě. Zlatá kilogramová mince s motivem původní Kanady vykazuje fiktivní nominální hodnotu 2500 dolarů.

V roce 2007 bude také kurzová sada s mincemi v mědiniku a zároveň také čtyři mince hodnoty 25 centů odpovídající 25 dolarovým mincům.

Konec paládiových ražeb

Paládiové mince nejprve vydával v rámci sérií o balerínách Sovětský svaz.

Kanada vytvořila ražby javorového listu z tohoto kovu ryzosti 99,95 %. Royal Canadian Mint jim přiřadila fiktivní nominální hodnotu 50 dolarů. Tato produkce bude v roce 2008 ukončena.

S vydáváním se začalo v roce 2005 a prodalo se minimálně 63 000 kusů, v následujícím roce to bylo až 68 000 exemplářů. Konečné číslo ražeb ještě není stanovené, protože se bude tisknout

do konce roku 2007. Sběratelé, kteří chtějí mít doloženy veškeré mincovní kovy, je bez problémů seženou.

W. J. Mehlhausen



Kanada, tři 75dolarové mince, 2007, Zimní olympijské hry ve Vancouveru 2010

Kyrgyzstán

Nová série oběhových mincí s hádankou

Nové mince v hodnotách 10 a 50 tyin a 1, 3 a 5 som raží pro Kirgizii kazašská mincovna v Ust-Kaminogorsku. Údajně byly pro sběratele vyrobeny také mince v hodnotě 1 tyin. Několik otázek ale zůstává nezodpovězených. Za 1 euro se dostane asi 50 som, takže i největší mince mají relativně malý význam, nehledě na mince 10 a 50 tyin.



Kyrgyzstán, nové mince v oběhu 2008

Som je volně směnitelná měna a hodnota inflace 5 % také není nepřiměřeně vysoká. Zdali tyto mince byly raženy jen jako příprava na výměnu měny nebo jen pro sběratele, se dnes ještě nedá říct.

W. J. Mehlhausen

Lotyšsko

Druhá niobová mince z Rigy s ročními obdobími

Ani ve snu by si německý chemik Heinrich Rose (6. 8. 1795–27. 1. 1864) nepomyslel, že se z niobu, který v roce 1844 objevil, budou jednou razit mince.



Lotyšsko, 1 lat, 2007, druhá mince se středovou částí z niobu

Historie tohoto kovu je ale o něco složitější, neboť jej vlastně objevil Charles Hatchett již v roce 1801. Objevil niob v kolumbitové rudě a pojmenoval jej kolumbit. Dosud nebylo jasné, jestli je tento prvek totožný s tantalem objeveným v roce 1802. Rose dokázal, že niob a tantalová kyselina jsou rozdílné látky, které se v nerostech skoro vždy vyskytují společně. Než byl ale niob považován za skutečný kov, muselo uplynout ještě několik let. Teprve v roce 1864 se to podařilo Christianu Blomstrandovi.

Lotyšsko vydalo druhou minci s motivy ročních období opětovně s rúží na lícové straně. Dole na

minci najdeme písmena H. R., zkratku jména Heinrich Rose. Střední část mincovního pole druhé mince s motivy čtvera ročních období je z niobu v tmavě fialové barvě. Na rubové straně mince na stříbrném okruží najdeme obrázky hvězdných nebo zvířecích znamení. Obrázky ve střední části na této straně mince mají představovat rok se čtyřmi ročními dobami, obsahují skryté rostliny.



Lotyšsko, 1 lat, 2007, mince koloběhu života

Mince života se zlatým povlakem

Národní banka Lotyšska rozděluje pamětní mince na národní a mezinárodní vydání, i když hranice jsou pohyblivé. V rámci národního mincovního programu vychází nyní stříbrná, částečně pozlacená mince s označením „mince života“.

W. J. Mehlhausen

Macao

Vydání z ušlechtilého kovu v roce krysy

Bývalá portugalská kolonie, v současnosti území se zvláštním statutem si i po navrácení Číně zachovalo vlastní měnu. V rámci programu „Rok krysy“ vychází zlatá mince hodnoty 250 patacas a dvě stříbrné mince 20 a 100 patacas.



Obr. Macao, 250 patacas, Rok krysy

Od roku 1995 smí také „Banco da China“ dávat do oběhu pataca, která jsou vázána na hongkongský dolar a nepřímou na americký dolar. Mezinárodní zkratka (Iso-Code) je MOP. W. J. Mehlhausen

Malta

Opravdu poslední vydání libry

Byly maltézké mince – vůbec poslední emise liber, což bezpochyby vystihuje podstatu věci, neboť od ledna jsou v oběhu pouze euromince, libry již ne. Obě poslední mince ve zlatě hodnoty 25 liber a ve stříbrně hodnoty 5 liber. Na mincích je zobrazen Jean de la Vallette (1494–1568), 49. velmistr suverénního maltézkého řádu a zakladatel Valletty, hlavního města Malty. Dne 28. března 1566 položil velmistr základní kámen budoucího hlavního města Malty, které své nynější jméno obdrželo až po té, co bylo v roce 1571 vybudováno, to byl již ale Vallette mrtev. Zemřel dne 21. srpna 1568 během modlitby, údajně po kolapsu. Jeho ostatky se dnes nachází v katedrále sv. Jana ve Valettě. Na jeho hrobě je uvedeno: „Byl ochranným štítem Evropy.“ Jean de la Vallette odvrátil útok Turků v květnu 1565. Toto velkolepé vítězství v Evropě jej proslavilo. Papež Pius V. mu udělil titul kardinála, který on odmítl. Na minci je zobrazen stojící velmistr a v pozadí obrysy hlavního města.

Moldávie

Nová série: prázdniny, kultura a tradice

Centrální banka Moldávie zahájila práci na nové mincovní sérii, zaměřené na prázdniny, kulturu a tradice v zemi. Jako první ražba vyšlo vydání s hrnčířským kruhem. Dvě ruce modelující vázu.



Moldávie, 10 lei, 2007, Evropský sýslel

Další vydání mincí se zvířaty

Série o Červené knize chráněných druhů zahájena v roce 2001, pokračovala také v roce 2007. V prosinci vyšla v rámci série mince 10 lei se systémem evropským. U nás již toto zvíře vyhynulo, v Moldávii je tomu bohužel podobně. V celé Evropě je dnes toto zvíře chráněno.

W. J. Mehlhausen

Mongolsko

Záhada světa – opičí člověk v optické čočce

V Mongolsku vznikla zajímavá série s názvem „Mysteries of the world“ (Záhady světa). Jedna mince je věnována Almům. Jsou to údajně tvorové chodící po dvou. Mají to být kříženci člověka a opice, výšky 2 m s nápadně dlouhými pažemi. Údajně jsou velmi úzkostliví a plaší, takže není možné je spatřit.



Mongolsko, 500 tugriků, 2007, Almové

Údajně o těchto tvorech existují zprávy ze 13. století. V lidových pohádkách bezpochyby existují, ale v nich se toho, co neexistuje, traduje daleko více. Doma jsou prý Almové na území Mongolska. Na minci je možné v čočce vidět běžící postavu, podobnou opici. *W. J. Mehlhausen*

Nový Zéland

Žabí mince

Sada kurzových mincí 2008 obsahuje pětidolarovou minci s obrázkem žaby Hamiltonovy (*Leiopelma hamiltoni*). Tato žába patří k původním novozélandským žabám, které se vyskytují pouze na Novém Zélandu. Jsou to skoro žijící zkameněliny. Tyto žaby je možné najít jen na Stephensově ostrově, kde nežijí savci – v oblasti Marlborough Sounds na sever od jižního ostrova Nového Zélandu. Tyto žaby neprocházejí vývojovým stádiem pulce. Na svět přicházejí z vajíčka, obaleného v jakési rosolovité hmotě. Vyžadují stále vlhké prostředí a dají se objevit jen těžko, neboť jejich život se odehrává v noci a vůbec nekvákají. Dnes je jejich výskyt označován jako „silně ohrožený“. Pravděpodobně je na světě už jen 300 těchto zvířat. Také sada kurzových mincí 2008 z Nového Zélandu obsahuje jen mince v oběhu. Jde o hodnoty od 10 centů výše až po hodnotu 2 dolary a tuto pětidolarovou minci v mědiniklu. Bylo vyhotoveno jen 4000 sérií, série proof se stejným obsahem a se speciální stříbrnou mincí navíc je nákladem 3000 sad.



Nový Zéland, 5 dolarů, 2008, Hamiltonova žába
Obr: Nový Zéland, 2008, sada kurzových mincí

Nizozemské Antily

Rok delfína

Do série malých zlatých mincí přispěly Nizozemské Antily mincí v hodnotě 10 guldenů, kterou od poloviny prosince 2007 prodávala Královská mincovna v Utrechtu. Ražba se uskutečnila k příležitosti Roku delfína. Popis na minci je v nizozemštině, i když v Nizozemských Antilách se používají tři úřední jazyky. Vedle nizozemštiny je to angličtina a papiament, kreolská řeč rozšířená v Karibiku.



Nizozemské Antily, 10 guldenů, 2008,
Rok delfína

Niue

Barevné mince k roku krysy

Z Varšavy přichází dvě veselé mince s motivem krysy s horou syra na pozadí a párečkem krys v lidském oblečení. Tyto mince navrhla Dobrochana Surajewska. Razí se ve Státní mincovně ve Varšavě a jsou opatřeny značkou mincovny MW.



Niue, 1 dolar, 2008, Rok krysy

Severní Korea

O čtených a co se týče příležitostí vydání a motivů velmi atraktivních mincovních vydání Korejské lidové demokratické republiky, hovorově většinou krátce nazývané Severní Korea, jsme v tomto časopise informovali vícekrát. Také aktuální vydání v této zemi se dobře hodí do tohoto schématu.



Severní Korea, 1000 wonů, 2007, Mezinárodní polární rok 2007-2008“

Mezinárodní polární rok 2007-2008 a ohrožený svět zvířat

K Mezinárodnímu polárnímu roku 2007-2008 by zde byla stříbrná mince v hodnotě 1000 wonů, která připomíná arktický svět zvířat. Na výřezu z mapy Severního polárního kruhu leží mrož, lední medvěd a polární liška. Tematicky se sem se také hodí ještě dvě stříbrné mince s podobným motivem hodnoty 1000 a 200 wonů s heslem „Endangered Wildlife“ s mládětem ledního medvěda, pro kterého by mohl stát modelem Knut z berlínského ZOO. U těchto a následujících vydání je třeba upozornit na změnu v provedení lícové strany. Dosud na ní byl pouze státní znak. Od tohoto se nyní upustilo a po zvážení se používá motiv s charakteristickým symbolem. Jedná se o bránu Taedong v hlavním městě Pchjongjangu, které leží na stejnojmenné řece. Pamětní mince v budoucnu mohou jako motiv lícové strany zobrazovat buď státní znak nebo bránu Taedong. Brána Taedong byla původně součástí starého městského opevnění a její vznik se prý datuje do šestého století. Současná stavba pochází z roku 1635.



Severní Korea, 1000 wonů, 2007, Ohrožená zvířata v přírodě



Severní Korea, 500 wonů, 2007, 170 let první železnice v Rusku

170 let železnice v Rusku

Rusko už ke 170. výročí své první železnice (Sankt Petěrburg-Carskoje Selo) vydalo jednodokilogramový kousek. Sběratelé oboru železnice, pro které je tato velká stříbrná mince příliš drahá, si nyní mohou opatřit minci k této příležitosti podstatně levněji.

V Severní Koreji vyšel mincovní pár se stejným motivem, stříbrná mince 500 wonů a zlatá mince 15 000 wonů. Příležitost vydání je na každé minci uvedena nahoře v angličtině (přeloženo: „první veřejná železnice“). Chybí tam ovšem údaj o zemi, ve které tato železnice před 170 lety jezdila. To je možné vyčíst z popisu dole, kde jsou v azbuce uvedena konečná místa trasy Sankt Petěrburg a Carskoje Selo.

K. E. Ciolkovskij a start Sputniku

Rusko vydalo pamětní minci u příležitosti 150. výročí narození vesmírného pionýra Konstantina E. Ciolkovského. Severní Korea s párem mincí 500 a 15 000 wonů připomíná dvě jubilea, která se k sobě tematicky velmi dobře hodí, 150. výročí

narození Konstantina E. Ciolkovského a 50. výročí startu prvního Sputniku. Proto jsou na mincích uvedeny ročníky 1857 - 1957 - 2007. Jméno vědce je na mincích v azbuce. Pro sběratele oboru rakety/vesmír je to velmi zajímavá mincovní emise!



Severní Korea, 500 wonů, 2007, 150. výročí narození Konstantina Eduardoviče Ciolkovského a 50. výročí prvního Sputniku

Ciolkovski je autorem významných teoretických prací o raketové technice. Vědec předstihl svou dobu, realizace svých myšlenek se tak nedočkal.



Severní Korea, 500 wonů, 2008, Rok krysy

Rok krysy

Vždy k aktuálnímu roku čínského kalendáře vychází ve všech panovníckých zemích ražby. Severní Korea patří k těmto zemím a k Roku krysy přináší pár mincí se stejným motivem ve stříbrné a ve zlaté o hodnotě 500 a 15 000 wonů.

Polsko

Mince se zvířaty

Dne 16. ledna byl vydán pár mincí 2008 s motivy zvířat. Předmětem zobrazení na mincích je sokol stěhovavý (lat. *Falco peregrinus*). Je to nejrozší-

řetnější druh ptáka na naší planetě. Tito sokolové milují hory, ale doma jsou také na strmých pobřežích, pokud mohou svá hnízda stavět ve vzduchu nad mořem. Dnes se jejich výskyt zlepšil a převládá naděje, že tato zvířata ani v budoucnu nebudou patřit u nás ve střední Evropě k druhům, kterým hrozí vyhynutí. Národní banka a mincovna v Polsku reagovaly na zvýšený zájem sběratelů mincí právě mincemi s motivy zvířat a zvýšily náklad u stříbra na 107 000 ks. U mince 2 zloté byl zvýšen počet ražeb na 1,6 mil. Přesto se dá čekat, že mince budou záhy dražší. *W. J. Mehlhausen*



2 zloté, 2008, Sokol stěhovavý

Rumunsko

Stříbrná mince s motivem kláštera Snagov

Přibližně 30 km severně od Bukurešti leží malá obec Snagov na břehu stejnojmenného jezera. Významnou pamětihodností je tamní kostel



a klášter ze 16. století. Prý zde je pohřbený Dracula, legendární Vlad III. Tepes Draculaea. Onen panovník měl být krutý k nepřátelům, ale spravedlivý k poddaným. Hrob měl být pod prostou, bílou kamennou deskou před oltářem, ale když ho v roce 1931 odkryli, byl prázdný. Jako vždy je i této mince jen 500 exemplářů. Zodpovědně lidi v Rumunské národní bance nezajímá, zda jsou v tuzemsku nebo v zahraničí sběratelé a zájemci o koupi pamětních mincí. Příjem z prodeje mincí nepotřebují. Jako člen EU má země jiné zdroje peněz. *W. J. Mehlhausen*

Švédsko

Bez série kurzových mincí 2007

Jak jsme se dozvěděli z obchodní sféry, budou muset sběratelé 2007 oželet sadu kurzových mincí ze Švédska. Už vydání 2006 bylo velmi sporé, ale v roce 2007 se pravděpodobně nevyskytnou žádné mince, které by se daly vhodně zabalit a prodávat. *W. J. Mehlhausen*

Švýcarsko

Orel skalní na dvoukovové minci 10 franků

Na švýcarské desetifrankové minci z roku 2008 je orel skalní. Zároveň je to druhé vydání v sérii „Švýcarské národní parky“. Orel skalní je také na obalu série kurzových mincí, jichž je v kvalitě UNC 15 000 kusů, v kvalitě proof 4000 kusů. Švýcarským sběratelům není třeba zvláště vysvětlovat, že mince série UNC z mincovny Swissmint dosahují tak výtečné kvality, že je dokonce možné je zaměnit s mincemi proof.

Švýcarská mincovní série zahrnuje ražby od 5 po 20 rap, dále hodnoty 1/2, 1, 2 a 5 franků plus speciální mince. Celková nominální hodnota je 18,85 CHF. Náklad obou sérií není příliš velký a může se stát, že i tyto série budou velmi rychle rozprodány. Samozřejmě i v roce 2008 je v nabídce baby sada s medailí s medvědem.



Švýcarsko, 20 franků, 2008, 100 let ledního hokeje

100 let ledního hokeje

První pamětní mince Švýcarů v roce 2008 je na téma 100 let ledního hokeje. Ve Švýcarsku je počet diváků během sezóny ledního hokeje vyšší než počet fanoušků fotbalu. Vzhledem k velké oblibě

tohoto sportu je s podivem, že se hokej ve Švýcarsku hraje teprve od roku 1908. *W. J. Mehlhausen*

Srbsko

200. výročí návratu Dositeje Obradoviće

O zlaté a stříbrné mince jsme již informovali. Nyní existuje nová mince i v mědiniklu hodnoty 20 dinárů. Mince se dostaly do oběhu 10. 12. 2007.

Slovensko

Zlatá ražba desetikorunové mince

Mincovna v Kremnici má v nabídce něco zvláštního. Připravuje se speciální vydání desetikorunové mince. Je plánována ražba z ryzího zlata 15,5 g. Jedná se o korunu na rozloučenou nebo medaili? Jen pokud by s tím souhlasila Národní banka v Bratislavě, bude to mince, jinak se bude jednat o medaili. Ale i o tu jistě bude zájem, neboť v Kremnici mají, co se týče ceny, správný odhad plynoucí ze zkušenosti, i když materiál pro tyto mince není při dnešních cenách zlata právě levný.

Pokud jde o korunu na rozloučenou, SNB již oznámila, že v prosinci 2008 vyjde 1000 korun. Nerealné nominály jako zlaté mince v hodnotě 10 slovenských korun, v přepočtu asi 30 centů, nejsou „věcí“ národní banky.

W. J. Mehlhausen

Tuvalu

Mince pro Austrálii

V Tuvalu byly dány do oběhu mince, které představují pět australských guvernérů. Jsou to guvernéri Arthur Phillip, John Hunter, Philip Gidley King, William Blish a Lachlan Macquarie. Na dvou mincích jsou dokonce vytvořeny numismatické poklady. Na minci s Lachlanem Macquarie najdeme „Holy Dolar“.

Na dvou mincích je barevný obrázek mince s Philipem Kingem. V pozadí je vedle vojáka vidět tabulka, upevněná na domě, na které se vypisovaly kurzy mnoha cizích druhů mincí. Náklad této mincovní série je opravdu malý, bude jen 1808 sérií. *W. J. Mehlhausen*



Ukrajina

Holodomor – komunistické vyvraždění lidu

V letech 1932/1933 vypukl v celé Ukrajině velký hladomor, který si vyžádal sedm miliónů obětí.

Příčinou nebyla přírodní katastrofa, ale jeden z nejtežších zločinů komunismu. Slovo „Holodomor“ vytvořené z ukrajinského slova „holod“, hlad a „mor“, smrt označuje masovou vraždu Ukrajinců. Tato genocida byla rozpoutána, neboť Stalin chtěl zlomit odpor lidí na Ukrajině. Nucená kolektivizace zemědělství neproběhla právě v této části Sovětského svazu uspokojivě a Stalin nesnášel sedláky, kteří na své půdě lpěli jako na soukromém vlastnictví. Poté, co nebyla splněna úředně stanovená povinnost odevzdat obilí, nechal Stalin zatknout 2000 předsedů družstev. Poté byly všude násilím odebrány potraviny, včetně osiva. Rolníci brzy spotřebovali všechno, co jim zůstalo, ale strana neposlala na venkov žádné potraviny, ale nechala lidi vyhladovět, a to při plných sýpkách, které strážila Rudá armáda. V době vrcholu „holodomoru“ zemřelo podle výpočtů 17 lidí za minutu, 1000 za hodinu a 25 000 lidí za den. Ve stejné době prodaly sovětské orgány zahraničního obchodu obilí za dumpingové ceny na světovém trhu. Lidé šílení hladem jedli na jaře 1934 větve stromů, jež se zazelenaly. Svět si této hrozné události příliš nevěšmal. Žurnalisté spříznění se sovětským režimem a tzv. intelektuálové pravý stav věci pozměnili, kromě toho se už tehdy do „ráje pracujícího lidu“ nedalo svobodně cestovat. V době Sovětského svazu se o těchto událostech nesmělo mluvit. Dnešní Rusko pro „holodomor“ odmítá označení genocida. Nejen Ukrajinci zemřeli v Sovětském svazu hladem, vysvětluje se. Ukrajina ale po 70 letech vzpomíná na tento komunistický zločin. Vláda nevidí důvody, proč tento zločin Stalina a jeho pomocníků, za který nebyl nikdo potrestán, zastírat. Na toto téma byly vydány dvě pamětní mince v tmavých barvách.



zmenšený obrázek

Ukrajina, 20 hryvnen, 2007, 70. výročí holodomoru“, komunistického vyvraždění lidu na Ukrajině

Vysoký počet ražeb svědčí o tom, že se počítá s velkým počtem zájemců. Vzhledem k nostalgii po Sovětském svazu, která panuje hlavně ve východní Ukrajině, již obývají převážně Rusové, a na Krymu, tyto vzpomínkové mince nezmůžou příliš, ale alespoň určí směr. Heslo „Holodomor – genocida ukrajinského obyvatelstva 1932-1933 – Vzpomeňte na 1932-1933“ je na rubových stranách obou mincí, které také místo státního znaku obsahují čápa v kříži se zapálenými svíčkami. Na lícové straně je děvče, které stojí uprostřed pole, vedle jsou stromy a malá rostlina, která je na stříbrné minci vybarvená do zelena. Kromě údaje o hodnotě jsou zde malý znak Ukrajiny a mincovní značka.

W. J. Mehlhausen

Spojené arabské emiráty

Můžeme představit dvě pamětní mince. Jednak je to mince „30 let Zakum Development Company“ (ZADCO) a také mince na téma „100 let skautingu“.



Spojené arabské emiráty, 1 dirham, 2007, 30 let Zakum Development Company

Pole Zakum je oblast v moři v šejchanátu Abu Dhabi, který je největší ve Spojených arabských emirátech, kde se těží ropa. Je to jedno z největších ropných polí na světě. Vrtat se zde začalo v roce 1963. ZADCO je společný podnik Abu Dhabi National Oil Company a Japan Oil Development Company.



Spojené arabské emiráty, 1 dirham, 2007, 100 let skautingu

Druhá mince je věnována výročí skautingu. Tato mládežnická organizace je dodnes v Emirátech aktivní.

W. J. Mehlhausen

Bělorusko

Legenda o čápoři

Nová mince z Běloruska je věnována legendě o čápoři. „Legenda pra busla“ je název nového vydání z Minsku. Mince obsahují kresby, které

připomínají slátaninu. Lícová strana může připomínat části letokruhů. Co mají společného s legendou o čápoři, banka neuvedla. Čáp přináší štěstí, také u slovanských národů. Nejznámější je legenda, podle níž čáp nosí děti.



Bělorusko, 20 rublů, 2007, Legenda o čápoři

Velký baletní program 2007

Baletní program, tak dlouho očekávaný investory, nazýváme je pravým jménem, spekulanty byl vytvořen přeci jen již v prosinci. Tentokrát se jedná o celou sérii se třemi zlatými a dvěma stříbrnými mincemi.



Zmenšený obrázek
Bělorusko, kilogramová baletka

Ve stříbře bude vedle kilogramové mince (300 kusů) ještě jedna mince o váze 1 unce (31,103 g) v hodnotě 20 rublů, jejíž náklad je dokonce větší než náklad většiny normálních stříbrných mincí tohoto druhu. Ve zlatě jsou 5 uncí, 1 unce a malá 1/25 unce. Spekulanti se v první linii zaměřují samozřejmě na stříbrné a zlaté mince. Tento rok se baletky razí v Královské nizozemské mincovně v Utrechtu.

W. J. Mehlhausen

Haima – Unie pro pomoc dětem s poruchou krve tvorby

Veškerý výtěžek z vašeho hlasování půjde na konto občanského sdružení Haima



Občanské sdružení Haima založili v roce 1991 lékaři společně s rodiči a příbuznými dětí s poruchou krve tvorby. Nemoci krve tvorby patří k diagnózám ohrožujícím život. Rodinu, které je sděleno, že její dítě onemocnělo leukémií, zasáhne pocit beznaděje. Podpora přichází v podobě intenzivní lékařské péče. Každý dílčí úspěch přináší naději. Oprávněnou naději, protože dnešní úroveň léčby zaručí téměř osmdesáti dětem ze sta překonání základního onemocnění.

Vyléčení je cíl, kterému se podřizuje vše. Dítě podstupuje tvrdou léčbu trvající minimálně osm měsíců. Je frustrováno chemoterapií a ozařováním. V těchto chvílích očekává pomoc nás dospělých – rodičů i lékařů.

Právě proto je tu Haima, jejímž cílem je přispívat ke zlepšení situace nemocných dětí a jejich rodin. Děje se tak především zlepšováním nemocničního prostředí, přímým pořizováním přístrojů, pomůcek a zařízení, vedením dětských pacientů a jejich rodin celým průběhem nemoci až do plného zapojení do normálního života. V uplynulých měsících byly například zakoupeny speciální inhalátory, profesionální digitální teploměr, odsávací pumpa, barevné ložní prádlo, nábytek atd.



Haima se podílí na zlepšení psychosociálních podmínek pacientů i jejich rodičů financováním pracovního místa klinického psychologa, zajištěním provozu ubytovny pro matky s dětmi, které jsou ambulantně léčeny na Klinice dětské hematologie a onkologie FN Motol i organizováním návštěv známých osobností na oddělení – často na přání malých pacientů. Haima se také zapojila do e-learningového projektu Škola za školou, v rámci vyplnění volného času dětí nakoupila nové knížky do knihovny v herně

a DVD s pohádkami a filmy do videotéky. Díky dotaci Ministerstva zdravotnictví ČR pořádá Haima tradičně zimní a letní rekondiční pobyty pro děti, které po náročné léčbě procházejí dlouhodobou rekonvalescencí. Rekondičních pobytů se každoročně účastní až 60 dětí z celé České republiky.

K informovanosti rodičů nemocných dětí i dětí samotných přispěla Haima vydáním publikací „Dětská leukémie – Průvodce pro rodiče“ a „Knižka pro Tebe 2“. Na stránkách těchto knížek se mohou rodiče i děti přijatelnou formou dozvědět více o onemocnění i o průběhu léčby.

Haima trvale spravuje webové stránky www.haima.cz, kde jsou kromě aktuálního dění na oddělení také odborné informace a kontakty na instituce, včetně diskusního fóra pro veřejnost.

Díky podpoře řady dárců a sponzorů, bez kterých by činnost Haimy nebyla možná, bylo pro nemocné děti za uplynulých 16 let existence vykonáno mnoho dobrého. Zda tomu tak bude i nadále, záleží také na vaší pomoci. Všem kteří nám pomáhají, patří naše poděkování.

MUDr. Dita Tichá
předsedkyně občanského sdružení Haima



I MY CHCEME POMÁHAT

Stali jsme se partnerem projektu **Československá mince roku 2007**, který podporuje občanské sdružení **Haima** - Unie pro pomoc dětem s poruchou krve tvorby. Cílem této unie je přispívat ke zlepšení situace nemocných dětí a jejich rodin.

www.mobilbonus.cz



HRA ZDARMA!

... Chceš hru zadarmo??? ↪ Pošli **NEWSGAME** na číslo: **90009**

Odesláním klíč. slova NEWSGAME se přihlásíte do newsletteru, který chodí 3x měsíčně a obsahuje jak hry zdarma, tak i nabídky dalšího zpoplatněného obsahu. Jedno zaslání stojí 1,50 Kč DPH. S newsletterem máte jistotu, že budete mít novinky jako první, a že dostanete lepší ceny než jinde!

SMS SOUTĚŽ

Československá medaile roku 2007

Hlasujte formou SMS na tel. č. **9000909** ve tvaru **MEDAILE**
(mezera) **číslo medaile.**



SMS SOUTĚŽ

Československá medaile roku 2007

Hlasujte formou SMS na tel. č. **9000909** ve tvaru **MEDAILE** (mezera) **číslo medaile.**



SMS musí být do 160 znaků bez diakritiky.
Cena SMS je 9 Kč,- (vč. DPH), technicky zabezpečuje MobilBonus s.r.o.,
infolinka: 777 717 535 (po-pá 9.00-17.00), help@mobilbonus.cz.



ENCYKLOPEDIE ŘÍMSKÝCH CÍSAŘŮ A CÍSAŘOVEN Z POHLEDU JEJICH MINCÍ

ZDENĚK PETRÁŇ
JÍŘÍ FRIDRICHOVSKÝ



Zdeněk Petráň a Jiří Fridrichovský

Encyklopedie římských císařů a císařoven z pohledu jejich mincí

Váz., 368 stran, rozměr 145x205
ISBN 978-80-7277-267-4
Cena: 395 Kč

Nejen v české, ale i ve světové literatuře unikátní kniha tím, že obsahuje úplný výčet všech císařů i císařoven starého Říma (mezi 27 před Kr.–476 po Kr.), ať už panovali se souhlasem senátu či bez něj, a v drtivé většině spolu s jejich vyobrazením na dobových

mincích. Vedle základních životopisných dat (pokud se dochovala) text obsahuje i obecné numismatické údaje o kvalitě kovu a ražby, o ikonografii, typologii i metrologii jejich mincí včetně dalších důležitých údajů pro sběratele (vzácnost, případné padělky).

Vychází za podpory České numismatické společnosti.

LIBRI, spol. s r. o., Nakladatelství encyklopedické literatury
Adresa kanceláří: Na Hutmance 7, 158 00 Praha 5
tel.: 251 61 31 13; fax: 251 61 10 13, e-mail: libri@libri.cz
<http://www.libri.cz>

Životopisy I. – principát

GAIUS OCTAVIANUS AUGUSTUS
* 23. 9. 63 před Kr. VLAHA OD 16. 1. 27 před Kr.
† 19. 8. 14 po Kr.



Narodil se v rodině zámožného příslušníka jezdeckého stavu Gaius Octavia. Po smrti otce v roce 59 před Kr. jej vychovávala matka Atia, která byla neteří Julia Caesarova. Již v 15 letech se stal knězem (pontifíkem). Účastnil se Caesarova tažení do Hispánie, kde bojoval proti vojskům synů Pompeia Magna – Gneovi a Sextovi. Krátce po vítězném tažení byl Caesarem poslán (spolu s Markem Agrippou) na studia do Recka. Ta však trvala pouze do chvíle, než v roce 44 před Kr. přišla zvěst o Caesarově zavraždění.

I další historie po této krvavé události se ještě v dějinách mnohokrát opakovala. Spiklenci a Caesarovi vrazi totiž vůbec nebyli na nastalou situaci připraveni a ani neměli žádný vlastní politický program. Očekávali, že senát jejich čin přijme s bouřlivou oslavou, odmění je a vyhlásí obnovu skutečné republiky. Senátoři se však v hrůze z tohoto činu rozprchlí a nebylo s kým jednat. Slabosti spiklenců nebyla jen jejich politická naivita, ale především absence výrazné osobnosti mezi nimi. Navíc neočekávanou a dramatickou Caesarovou smrtí byla rázem zapomenuta fada

ČESKÁ NUMISMATICKÁ SPOLEČNOST

Arménská 1372 / 10
101 00 Praha 10 - Vršovice

telefon/fax: 271 730 775 e-mail: cns.cz@volny.cz



ŽÁDOST O PŘIJETÍ ZA ČLENA ČNS

Příjmení, jméno, titul		
Datum a místo narození		rodné číslo
Bydliště, PSČ		
Povolání, zaměstnavatel		
Odborné vzdělání		
Jazykové znalosti		
Sběratelský, badatelský obor		
Členství v jiných vědeckých společnostech		

Zavazuji se, že budu dodržovat zásady sběratelské etiky a vyvaruji se všech činů, které by porušovaly cíle a poslání společnosti.

v dne 20.....
podpis žadatele

ZÁZNAM O PŘIJÍMACÍM ŘÍZENÍ (Protokol)

Přijímací komise pobočky v projednala dne tuto žádost a po provedeném pohovoru doporučuje výše uvedeného žadatele k přijetí za řádného člena České numismatické společnosti.
Na dotaz zda byl trestán pro majetkovou trestnou činnost žadatel uvedl

.....
.....
.....
.....
podpisy členů přijímací komise

Projednáno a schváleno výborem pobočky v

V dne
razitko a podpis

Objednací lístek „Akce Mince & Bankovky“

Počet	Název	Obj. číslo

Posítné a balné 70,- Kč. Při objednávce nad 1500,- Kč posítné a balné zdarma.

Datum: _____

Podpis: _____

Předplatné časopisu Mince & Bankovky

Ano, závazně objednáвам časopis „Mince & Bankovky“ v počtu _____ ks.

Předplatné:

roční (6 čísel) 510,- Kč – ušetříte 84,- Kč

půlroční (3 čísla) 255,- Kč – ušetříte 42,- Kč

Poštovné a balné zdarma.

Předplatné objednáвам od čísla: _____

K předplatnému, s prvním objednaným číslem, požadují zaslat dobříkou tuto přemii:

A: Günter Schön / Gerhard Schön

Weltmünzkatalog 20. Jahrhundert 1900 – 2006

35. vydání 2007

Doplatek: 990,- Kč

B: Günter Schön / Jean-Francois Cartier

Weltmünzkatalog 19. Jahrhundert 1800 – 1900

15. vydání 2004

Doplatek: 890,- Kč

C: Jörg Nimmergut

Orden Europas

Auflage 2007

Doplatek: 680,- Kč

D: Přemii nepožadují

Tyto ceny jsou pouze pro předplatitele časopisu „Mince & Bankovky“.

Darují předplatné časopisu Mince & Bankovky

Ano, závazně objednáвам časopis „Mince & Bankovky“

v počtu _____ ks.

Předplatné:

roční (6 čísel) 510,- Kč – ušetříte 84,- Kč

půlroční (3 čísla) 255,- Kč – ušetříte 42,- Kč

Poštovné a balné zdarma.

Předplatné objednáвам od čísla: _____

K předplatnému, s prvním objednaným číslem, požadují zaslat dobříkou tuto přemii:

A: Günter Schön / Gerhard Schön

Weltmünzkatalog 20. Jahrhundert 1900 – 2006

35. vydání 2007

Doplatek: 990,- Kč

B: Günter Schön / Jean-Francois Cartier

Weltmünzkatalog 19. Jahrhundert 1800 – 1900

15. vydání 2004

Doplatek: 890,- Kč

C: Jörg Nimmergut

Orden Europas

Auflage 2007

Doplatek: 680,- Kč

D: Přemii nepožadují

Tyto ceny jsou pouze pro předplatitele časopisu „Mince & Bankovky“.

Přemii prosím zaslat na adresu:

obdarovaného

darujícího

nepožadují

Adresa příjemce (obdarovaných): _____

Jméno a příjmení: _____

Ulice, č.p.: _____

PSČ, město _____

Telefon: _____

Karta pro vložení řádkové inzerce Mince & Bankovky

Požadovaný text inzertátu:

_____ ZDARMA

_____ ZDARMA

_____ ZDARMA

_____ Předplatitelé zdarma

_____ 100,- Kč

_____ 150,- Kč

_____ 200,- Kč

Můj inzertát, prosím, zveřejnit v rubrice: Mince Bankovky Ostatní

Inzertát zvýraznit: Tučně – 100,- Kč Rámeček – 100,- Kč Rastr – 100,- Kč

Jméno a příjmení: _____

Město: _____

Ulice, č.p. _____

PSČ: _____

Jsem předplatitelem

Datum: _____

Podpis: _____

Daruji předplatné časopisu Mince & Bankovky

Adresa pro zaslání faktury a složenky:

Jméno a příjmení:

Ulice, č.p.:

PSC, město

Telefon:

e-mail:

SEND Předplatné, spol. s r.o.

P. O. Box 141

140 21 Praha 4

Karta pro vložení řádkové inzerce Mince & Bankovky

Odesílatel:

Jméno a příjmení:

Ulice, č.p.:

PSC, město

Telefon:

Mince & Bankovky

Na Dolinách 44
147 00 Praha 4

Objednací lístek „Akce Mince & Bankovky“

Tento objednávací lístek je platný pouze pro nákup zboží v inzertě označeném logem „Akce Mince & Bankovky“

Jméno a příjmení:

Ulice, č.p.:

PSC, město

Telefon:

Mince & Bankovky

Na Dolinách 44
147 00 Praha 4

Předplatné časopisu Mince & Bankovky

Jméno a příjmení:

Ulice, č.p.:

PSC, město

Telefon:

SEND Předplatné, spol. s r.o.

P. O. Box 141
140 21 Praha 4

Stupně zachovalosti mincí

Všechny cenové údaje jsou v Eurech.

PP = Proof:

mince z leštěných razidel - tyto mince jsou raženy pouze ke sběratelským a reprezentačním účelům ze speciálně upravených razidel. V hladké ploše mají zrcadlový lesk, vystoupilý reliéf je matový. Tyto mince lze poškodit již pouhým dotykem, který zanechává na minci skvrny, proto jsou zpravidla uloženy v pouzdech a při manipulaci je zapotřebí mince brát za hrany.

ST = RL (ražební lesk):

mince v této zachovalosti mají plně zachovalý neporušený lesk nové ražby a i při prohlídce lupou nenesou žádné stopy po poškozeních (drobné úhozy v ploše apod.), která vznikají manipulací s mincemi, případně oxidací apod. Mince v tomto stavu jsou velmi vzácné, prakticky je takový stav dosažitelný jen u mincí, s nimiž je již od ražby nakládáno zvláštním způsobem (ruční odebírání z razicího stroje).

Unik. = 0 je bezvadná zachovalost (rovněž bankovní jakost):

mince v bezvadném stavu, která neprošla oběhem, ale vykazuje drobné stopy

manipulace (v ploše drobné, jednotlivé úhozy). U starších mincí již nemusí být zcela zachován lesk nové ražby na velkých plochách apod. Všechny detaily mince musí být dokonale ostré.

VZ = 1 je výtečná kvalita:

mince prošla krátce oběhem. Všechny detaily jsou na ní patrné, ale nejsou již dokonale ostré. Při zkoumání lupou je v ploše vidět již větší množství drobných úhozů.

SS = 2 je velmi dobrá kvalita:

mince je při pohledu pouhým okem stále dobře čitelná, obraz vcelku zachovalý, drobné detaily, jako např. vlasové linie, ornamenty apod. jsou již setřelé.

S = 3 je dobrá kvalita:

mince dlouho obíhala, lze jí však bez problémů určit, stopy oběhu jsou však již velmi výrazné. Detaily nejsou již obvykle vůbec zachovány, otřelé bývají např. i portréty, znaky, některá písmena v popisu.

Jahr	Mio.	s	ss	vz	vz-st	st	Jahr	Mio.	s	ss	vz	vz-st	st	Jahr	Mio.	s	ss	vz	vz-st	st	Jahr	Mio.	s	ss	vz	vz-st	st																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																															
<div style="display: flex; justify-content: space-between;"> <div style="width: 48%;"> <h3 style="text-align: center;">Deutsches Kaiserreich 1871 – 1918</h3> <p>1 Pfennig 1873 – 1889, kleiner Adler Kupfer, Gewicht 2,0 g, Durchmesser 17,5 mm glatter Rand Jaeger 1</p> <table border="1"> <tr><td>1873 A</td><td>0,18</td><td>150</td><td>280</td><td>500</td><td>740</td><td>900</td></tr> <tr><td>B</td><td>957</td><td>320</td><td>550</td><td>920</td><td>1350</td><td>2000</td></tr> <tr><td>D</td><td>527</td><td>300</td><td>580</td><td>950</td><td>1250</td><td>2000</td></tr> <tr><td>1874 A</td><td>26,8</td><td>3</td><td>12</td><td>20</td><td>35</td><td>50</td></tr> <tr><td>B</td><td>8,73</td><td>3,50</td><td>12</td><td>30</td><td>45</td><td>90</td></tr> <tr><td>C</td><td>15,7</td><td>3,50</td><td>14</td><td>30</td><td>40</td><td>75</td></tr> <tr><td>D</td><td>7,1</td><td>6</td><td>15</td><td>38</td><td>45</td><td>110</td></tr> <tr><td>E</td><td>4,5</td><td>14</td><td>28</td><td>60</td><td>90</td><td>180</td></tr> <tr><td>F</td><td>4,0</td><td>5</td><td>14</td><td>38</td><td>50</td><td>100</td></tr> <tr><td>G</td><td>4,8</td><td>14</td><td>35</td><td>80</td><td>130</td><td>300</td></tr> <tr><td>H</td><td>2,0</td><td>32</td><td>85</td><td>150</td><td>250</td><td>500</td></tr> <tr><td>1875 A</td><td>64,7</td><td>2</td><td>5</td><td>18</td><td>28</td><td>40</td></tr> <tr><td>B</td><td>27,6</td><td>2</td><td>5</td><td>20</td><td>38</td><td>70</td></tr> <tr><td>C</td><td>22,7</td><td>3</td><td>6</td><td>22</td><td>35</td><td>65</td></tr> <tr><td>D</td><td>13,3</td><td>3</td><td>6</td><td>18</td><td>35</td><td>70</td></tr> <tr><td>E</td><td>7,8</td><td>5</td><td>16</td><td>40</td><td>70</td><td>120</td></tr> <tr><td>F</td><td>15,3</td><td>3</td><td>10</td><td>22</td><td>38</td><td>70</td></tr> <tr><td>G</td><td>12,0</td><td>4</td><td>12</td><td>25</td><td>60</td><td>100</td></tr> <tr><td>H</td><td>3,5</td><td>30</td><td>70</td><td>140</td><td>250</td><td>400</td></tr> <tr><td>J</td><td>7,2</td><td>5</td><td>12</td><td>28</td><td>45</td><td>90</td></tr> <tr><td>1876 A</td><td>34,5</td><td>1</td><td>3</td><td>10</td><td>25</td><td>45</td></tr> <tr><td>B</td><td>6,0</td><td>5</td><td>14</td><td>28</td><td>40</td><td>100</td></tr> <tr><td>C</td><td>11,0</td><td>3</td><td>8</td><td>20</td><td>30</td><td>50</td></tr> <tr><td>D</td><td>12,7</td><td>3</td><td>8</td><td>20</td><td>33</td><td>55</td></tr> <tr><td>E</td><td>6,5</td><td>3</td><td>8</td><td>30</td><td>45</td><td>90</td></tr> <tr><td>F</td><td>11,4</td><td>3</td><td>8</td><td>18</td><td>32</td><td>75</td></tr> <tr><td>G</td><td>3,3</td><td>12</td><td>30</td><td>60</td><td>130</td><td>220</td></tr> <tr><td>H</td><td>3,0</td><td>25</td><td>65</td><td>120</td><td>180</td><td>320</td></tr> <tr><td>J</td><td>1,2</td><td>50</td><td>120</td><td>250</td><td>400</td><td>600</td></tr> <tr><td>1877 A</td><td>0,5</td><td>100</td><td>220</td><td>380</td><td>550</td><td>750</td></tr> <tr><td>B</td><td>887</td><td>330</td><td>640</td><td>1100</td><td>1600</td><td>2500</td></tr> <tr><td>1885 A</td><td>5,4</td><td>3</td><td>7</td><td>18</td><td>35</td><td>75</td></tr> <tr><td>E</td><td>0,4</td><td>35</td><td>65</td><td>120</td><td>200</td><td>400</td></tr> <tr><td>G</td><td>1,1</td><td>20</td><td>45</td><td>95</td><td>130</td><td>230</td></tr> <tr><td>J</td><td>1,7</td><td>10</td><td>22</td><td>55</td><td>100</td><td>200</td></tr> <tr><td>1886 A</td><td>14,1</td><td>2</td><td>5</td><td>12</td><td>20</td><td>45</td></tr> <tr><td>D</td><td>2,9</td><td>4</td><td>10</td><td>28</td><td>50</td><td>90</td></tr> <tr><td>E</td><td>2,1</td><td>5</td><td>15</td><td>35</td><td>70</td><td>120</td></tr> <tr><td>F</td><td>1,7</td><td>8</td><td>18</td><td>45</td><td>80</td><td>170</td></tr> <tr><td>G</td><td>0,8</td><td>50</td><td>90</td><td>180</td><td>260</td><td>400</td></tr> <tr><td>J</td><td>1,6</td><td>8</td><td>18</td><td>45</td><td>85</td><td>150</td></tr> <tr><td>1887 A</td><td>15,9</td><td>1,50</td><td>4</td><td>7,50</td><td>20</td><td>45</td></tr> <tr><td>D</td><td>5,2</td><td>2</td><td>5</td><td>12</td><td>25</td><td>70</td></tr> <tr><td>E</td><td>2,3</td><td>3,50</td><td>10</td><td>20</td><td>60</td><td>100</td></tr> <tr><td colspan="7">E mit dickem Punkt nach Pfennig, 25 Ex. LP</td></tr> <tr><td>F</td><td>6,3</td><td>3</td><td>6</td><td>12</td><td>25</td><td>55</td></tr> <tr><td>G</td><td>1,9</td><td>8</td><td>15</td><td>35</td><td>65</td><td>130</td></tr> <tr><td>J</td><td>2,1</td><td>3</td><td>9</td><td>25</td><td>50</td><td>100</td></tr> <tr><td>1888 A</td><td>20,0</td><td>1,50</td><td>4</td><td>10</td><td>20</td><td>45</td></tr> <tr><td>D</td><td>3,3</td><td>4</td><td>9</td><td>18</td><td>40</td><td>95</td></tr> <tr><td>E</td><td>1,3</td><td>4</td><td>9</td><td>18</td><td>40</td><td>95</td></tr> <tr><td>F</td><td>0,6</td><td>20</td><td>40</td><td>80</td><td>130</td><td>200</td></tr> <tr><td>G</td><td>1,4</td><td>8</td><td>18</td><td>40</td><td>125</td><td>165</td></tr> <tr><td>J</td><td>2,8</td><td>2,50</td><td>4,50</td><td>12</td><td>25</td><td>45</td></tr> <tr><td>1889 A</td><td>20,7</td><td>1,50</td><td>3</td><td>10</td><td>20</td><td>40</td></tr> <tr><td>D</td><td>8,5</td><td>2</td><td>3,50</td><td>12</td><td>40</td><td>55</td></tr> <tr><td>E</td><td>4,3</td><td>3</td><td>7</td><td>16</td><td>38</td><td>70</td></tr> <tr><td>F</td><td>5,0</td><td>2</td><td>5</td><td>11</td><td>25</td><td>55</td></tr> <tr><td>G</td><td>3,4</td><td>3</td><td>7</td><td>22</td><td>60</td><td>100</td></tr> <tr><td>J</td><td>3,3</td><td>3</td><td>7</td><td>18</td><td>40</td><td>80</td></tr> <tr><td>1889 F</td><td colspan="6">Zwitterprägung</td></tr> </table> </div> <div style="width: 48%;"> <p>2 Pfennig 1873 – 1877, kleiner Adler Kupfer, Gewicht 3,33 g, Durchmesser 20 mm glatter Rand Jaeger 2</p> <table border="1"> <tr><td>1873 A</td><td>0,9</td><td>6</td><td>18</td><td>40</td><td>65</td><td>140</td></tr> <tr><td>B</td><td>0,3</td><td>30</td><td>65</td><td>140</td><td>290</td><td>450</td></tr> <tr><td>C</td><td>0,2</td><td>40</td><td>80</td><td>170</td><td>320</td><td>500</td></tr> <tr><td>D</td><td>2,4</td><td>8</td><td>25</td><td>50</td><td>90</td><td>170</td></tr> <tr><td>F</td><td>2,27</td><td>150</td><td>350</td><td>750</td><td>1100</td><td>1200</td></tr> <tr><td>G</td><td>0,11</td><td>90</td><td>175</td><td>420</td><td>850</td><td>1100</td></tr> <tr><td>1874 A</td><td>37,4</td><td>1</td><td>2,50</td><td>10</td><td>28</td><td>50</td></tr> <tr><td>B</td><td>10,3</td><td>2</td><td>6</td><td>25</td><td>70</td><td>100</td></tr> <tr><td>C</td><td>17,5</td><td>2</td><td>5</td><td>15</td><td>32</td><td>55</td></tr> <tr><td>D</td><td>2,9</td><td>5</td><td>17</td><td>35</td><td>75</td><td>130</td></tr> <tr><td>E</td><td>5,1</td><td>5</td><td>14</td><td>30</td><td>70</td><td>150</td></tr> <tr><td>F</td><td>6,4</td><td>4</td><td>14</td><td>30</td><td>70</td><td>140</td></tr> </table> </div> </div>																												1873 A	0,18	150	280	500	740	900	B	957	320	550	920	1350	2000	D	527	300	580	950	1250	2000	1874 A	26,8	3	12	20	35	50	B	8,73	3,50	12	30	45	90	C	15,7	3,50	14	30	40	75	D	7,1	6	15	38	45	110	E	4,5	14	28	60	90	180	F	4,0	5	14	38	50	100	G	4,8	14	35	80	130	300	H	2,0	32	85	150	250	500	1875 A	64,7	2	5	18	28	40	B	27,6	2	5	20	38	70	C	22,7	3	6	22	35	65	D	13,3	3	6	18	35	70	E	7,8	5	16	40	70	120	F	15,3	3	10	22	38	70	G	12,0	4	12	25	60	100	H	3,5	30	70	140	250	400	J	7,2	5	12	28	45	90	1876 A	34,5	1	3	10	25	45	B	6,0	5	14	28	40	100	C	11,0	3	8	20	30	50	D	12,7	3	8	20	33	55	E	6,5	3	8	30	45	90	F	11,4	3	8	18	32	75	G	3,3	12	30	60	130	220	H	3,0	25	65	120	180	320	J	1,2	50	120	250	400	600	1877 A	0,5	100	220	380	550	750	B	887	330	640	1100	1600	2500	1885 A	5,4	3	7	18	35	75	E	0,4	35	65	120	200	400	G	1,1	20	45	95	130	230	J	1,7	10	22	55	100	200	1886 A	14,1	2	5	12	20	45	D	2,9	4	10	28	50	90	E	2,1	5	15	35	70	120	F	1,7	8	18	45	80	170	G	0,8	50	90	180	260	400	J	1,6	8	18	45	85	150	1887 A	15,9	1,50	4	7,50	20	45	D	5,2	2	5	12	25	70	E	2,3	3,50	10	20	60	100	E mit dickem Punkt nach Pfennig, 25 Ex. LP							F	6,3	3	6	12	25	55	G	1,9	8	15	35	65	130	J	2,1	3	9	25	50	100	1888 A	20,0	1,50	4	10	20	45	D	3,3	4	9	18	40	95	E	1,3	4	9	18	40	95	F	0,6	20	40	80	130	200	G	1,4	8	18	40	125	165	J	2,8	2,50	4,50	12	25	45	1889 A	20,7	1,50	3	10	20	40	D	8,5	2	3,50	12	40	55	E	4,3	3	7	16	38	70	F	5,0	2	5	11	25	55	G	3,4	3	7	22	60	100	J	3,3	3	7	18	40	80	1889 F	Zwitterprägung						1873 A	0,9	6	18	40	65	140	B	0,3	30	65	140	290	450	C	0,2	40	80	170	320	500	D	2,4	8	25	50	90	170	F	2,27	150	350	750	1100	1200	G	0,11	90	175	420	850	1100	1874 A	37,4	1	2,50	10	28	50	B	10,3	2	6	25	70	100	C	17,5	2	5	15	32	55	D	2,9	5	17	35	75	130	E	5,1	5	14	30	70	150	F	6,4	4	14	30	70	140
1873 A	0,18	150	280	500	740	900																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																				
B	957	320	550	920	1350	2000																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																				
D	527	300	580	950	1250	2000																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																				
1874 A	26,8	3	12	20	35	50																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																				
B	8,73	3,50	12	30	45	90																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																				
C	15,7	3,50	14	30	40	75																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																				
D	7,1	6	15	38	45	110																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																				
E	4,5	14	28	60	90	180																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																				
F	4,0	5	14	38	50	100																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																				
G	4,8	14	35	80	130	300																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																				
H	2,0	32	85	150	250	500																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																				
1875 A	64,7	2	5	18	28	40																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																				
B	27,6	2	5	20	38	70																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																				
C	22,7	3	6	22	35	65																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																				
D	13,3	3	6	18	35	70																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																				
E	7,8	5	16	40	70	120																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																				
F	15,3	3	10	22	38	70																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																				
G	12,0	4	12	25	60	100																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																				
H	3,5	30	70	140	250	400																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																				
J	7,2	5	12	28	45	90																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																				
1876 A	34,5	1	3	10	25	45																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																				
B	6,0	5	14	28	40	100																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																				
C	11,0	3	8	20	30	50																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																				
D	12,7	3	8	20	33	55																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																				
E	6,5	3	8	30	45	90																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																				
F	11,4	3	8	18	32	75																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																				
G	3,3	12	30	60	130	220																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																				
H	3,0	25	65	120	180	320																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																				
J	1,2	50	120	250	400	600																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																				
1877 A	0,5	100	220	380	550	750																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																				
B	887	330	640	1100	1600	2500																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																				
1885 A	5,4	3	7	18	35	75																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																				
E	0,4	35	65	120	200	400																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																				
G	1,1	20	45	95	130	230																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																				
J	1,7	10	22	55	100	200																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																				
1886 A	14,1	2	5	12	20	45																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																				
D	2,9	4	10	28	50	90																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																				
E	2,1	5	15	35	70	120																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																				
F	1,7	8	18	45	80	170																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																				
G	0,8	50	90	180	260	400																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																				
J	1,6	8	18	45	85	150																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																				
1887 A	15,9	1,50	4	7,50	20	45																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																				
D	5,2	2	5	12	25	70																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																				
E	2,3	3,50	10	20	60	100																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																				
E mit dickem Punkt nach Pfennig, 25 Ex. LP																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																										
F	6,3	3	6	12	25	55																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																				
G	1,9	8	15	35	65	130																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																				
J	2,1	3	9	25	50	100																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																				
1888 A	20,0	1,50	4	10	20	45																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																				
D	3,3	4	9	18	40	95																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																				
E	1,3	4	9	18	40	95																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																				
F	0,6	20	40	80	130	200																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																				
G	1,4	8	18	40	125	165																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																				
J	2,8	2,50	4,50	12	25	45																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																				
1889 A	20,7	1,50	3	10	20	40																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																				
D	8,5	2	3,50	12	40	55																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																				
E	4,3	3	7	16	38	70																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																				
F	5,0	2	5	11	25	55																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																				
G	3,4	3	7	22	60	100																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																				
J	3,3	3	7	18	40	80																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																				
1889 F	Zwitterprägung																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																									
1873 A	0,9	6	18	40	65	140																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																				
B	0,3	30	65	140	290	450																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																				
C	0,2	40	80	170	320	500																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																				
D	2,4	8	25	50	90	170																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																				
F	2,27	150	350	750	1100	1200																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																				
G	0,11	90	175	420	850	1100																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																				
1874 A	37,4	1	2,50	10	28	50																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																				
B	10,3	2	6	25	70	100																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																				
C	17,5	2	5	15	32	55																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																				
D	2,9	5	17	35	75	130																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																				
E	5,1	5	14	30	70	150																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																				
F	6,4	4	14	30	70	140																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																				

5 Pfennig 1874 – 1889, kleiner Adler
Kupfer/Nickel, Gewicht 2,5 g, Durchmesser 18 mm
glatter Rand Jaeger 3

1874 A	10,0	1	5	20	30	85
B	5,1	2	7	22	42	120
C	3,7	2	7	25	45	120
D	2,4	5	10	30	65	140
E	5,5	3	12	38	70	170
F	3,6	5	12	38	50	130
G	2,7	7,50	20	55	85	190
1875 A	30,8	1,50	4	16	25	50
B	11,7	1,50	5,50	28	65	120
C	18,1	1,50	4	12	30	90
D	12,4	1,50	4	20	45	115
E	6,7	4	8	25	60	160
F	9,8	3	7	23	40	95
G	10,2	2,50	6	20	38	95
H	0,7	25	50	100	180	360
J	9,8	2	5,50	20	60	110
1876 A	22,3	1	2,50	12	25	70
B	8,9	1,50	4	14	27	75
C	8,7	1,50	4	18	38	90
D	14,5	1,50	4	18	38	90
E	6,9	2	6	28	45	110
F	6,8	2	6	18	40	90
G	6,9	2	7,50	23	42	120
H	3,0	5	18	50	80	220
J	11,9	1,50	5	16	35	85
1888 A	7,4	2	4	16	30	65
D	2,0	2,50	7	20	45	100
E	1,0	5	12	35	40	110
F	1,4	4	9	30	40	110
G	0,9	7	15	38	55	130
J	1,1	4	10	25	50	110
1889 A	10,8	1	3	10	17	45
D	2,8	1,50	4	12	25	60
E	1,5	2	5	15	30	115
F	2,0	1,50	5	14	27	65
G	1,2	3	9	20	45	100
G var. tiefer stehende 9						
J	1,6	2,50	6	18	40	75

10 Pfennig 1873 – 1889, kleiner Adler
Kupfer/Nickel, Gewicht 4,0 g, Durchmesser 21 mm
glatter Rand Jaeger 4

1873 A	0,9	3	14	40	75	150
B	0,3	17	60	150	350	600
C	0,5	13	45	100	270	450
D	0,5	11	30	48	90	180
F	0,5	13	28	55	160	280
G	0,5	15	37	110	280	380
H	4,47	125	250	400	800	1350
1874 A	7,7	1	4	15	28	70
B	2,7	6	18	45	85	110
C	12,0	1	4	30	50	80

20 Pfennig 1873 – 1877, kleiner Adler
Silber 0,900, Gewicht 1,11 g (1 g fein), Durchmesser
16 mm, gekerbter Rand Jaeger 5

1873 A	2,2	10	20	50	80	135
B	0,7	25	65	150	220	650
C	0,9	20	38	85	130	260
D	1,2	10	18	40	55	100
E in 1874	330	520	900	1800	3000	
F	0,4	22	45	75	100	210
G	0,8	11	28	80	110	190
H	5,47	180	330	850	1100	1700
1874 A	8,8	4	9	18	28	40
B	9,2	4	12	25	42	70
C	1,3	7	17	35	55	90
D	10,1	3,50	9	20	30	45
E	2,3	7	18	40	55	130
F	7,2	4,50	14	22	35	50
G	3,3	7	18	40	55	85
H	1,8	12	25	50	90	130
1875 A	9,0	3,50	9	15	25	45
B	2,8	6	14	30	58	90
C	5,9	4,50	12	30	48	85
D	15,0	3	12	25	45	70
E	1,5	14	40	100	250	450
F	7,7	4,50	12	20	35	70
G	3,9	8	17	30	45	95
H	1,3	16	45	110	180	370
J	3,5	7,50	14	25	45	90
1876 A	7,0	4	10	17	25	45
B	5,1	6	14	30	48	90
C	5,9	5,50	13	27	40	75
D	14,2	4	10	20	30	45
E	11,6	10	17	32	42	70
F	13,6	4	10	25	35	60
G	7,8	10	18	32	43	70
H	1,4	50	85	170	360	850
J	10,3	4	10	24	35	60
1877 F	0,7	120	220	330	380	500

20 Pfennig 1887 – 1888, kleiner Adler
Kupfer/Nickel, Gewicht 6,25 g, Durchmesser 23 mm
glatter Rand Jaeger 6

1887 A	2,7	18	30	42	53	70
D	0,7	27	40	60	95	160

50 Pfennig 1875 – 1877, kleiner Adler
Silber 0,900, Gewicht 2,77 g (2,5 g fein), Durchmesser
20 mm, gekerbter Rand Jaeger 7

1875 A	7,1	11	18	38	60	95
B	2,8	13	25	52	120	190
C	2,0	14	25	55	120	190
D	4,7	11	20	43	90	175
E	0,4	170	400	580	900	1650
F	0,9	33	65	120	200	380
G	2,0	13	28	60	100	190
H	0,2	220	440	800	1400	2400
J	2,4	12	25	55	110	190
1876 A	34,5	7	14	25	42	80
B	11,0	8	18	38	40	110
C	10,9	8	18	38	68	120
D	3,6	10	22	45	80	130
E	4,1	11	24	50	110	140
F	4,4	10	18	45	100	140
G	1,8	15	30	65	105	190
H	1,9	20	60	130	270	480
J	3,6	12	24	47	65	135
1877 A	3,2	10	23	55	110	180
B	3,7	14	28	60	100	180
C	2,4	20	45	77	150	290
D	3,0	15	42	70	160	280
E	1,1	28	70	130	250	520
F	1,3	26	65	130	225	480
H	0,6	60	115	230	500	880
J	1,5	32	80	155	270	400

50 Pfennig 1877 – 1878, kleiner Adler
Silber 0,900, Gewicht 5,55 g (5 g fein), Durchmesser
24 mm, gekerbter Rand Jaeger 8

1877 A	6,7	25	55	95</
--------	-----	----	----	------

Jahr	Mio.	s	ss	vz	vz-st	st	
1875	A	30,3	2	5	33	45	90
	B	7,7	3	9	55	120	330
	C	6,2	2,50	8	33	60	120
	D	7,5	2,50	8	33	60	120
	E	4,6	3,50	10	50	140	220
	F	7,1	3	8	43	100	160
	G	6,1	3	8	48	100	180
	H	2,3	8	18	75	200	450
	J	2,7	5	15	70	150	380
1876	A	17,4	2	5	27	85	120
	C	4,8	2,50	7	32	85	140
	D	3,0	4	12	75	200	380
	F	4,2	3	10	45	95	200
	G	2,3	5	16	75	200	950
	H	2,5	5	17	90	360	900
	J	1,1	5	16	90	400	950
1877	A	0,7	8	30	190	800	2500
	B	48T	55	120	380	2000	LP
1878	A	1,5	5	18	100	225	1400
	B	0,6	10	35	250	1000	3500
	C	0,6	15	35	240	1000	3500
	E	0,3	22	50	370	1400	3800
	F	1,0	5	17	90	270	1400
	G	0,5	12	27	110	380	1000
	J	0,9	8	23	110	300	1400
1879	A	0,2	60	120	650	3500	LP
1880	A	1,1	5	20	100	250	1200
	D	0,2	12	28	170	450	1400
	E	0,2	30	45	280	1800	3500
	F	0,2	15	32	300	1400	3000
	G	0,1	50	130	430	2800	7200
	H	0,2	45	100	400	1500	3000
	J	0,2	28	55	200	900	3000
1881	A	6,4	2,50	7,50	35	80	150
	D	2,0	3	8	37	90	160
	E	1,1	6	15	70	160	450
	F	1,5	4,50	14	50	120	320
	G	0,4	15	38	230	900	3700
	H	0,4	15	38	250	700	1800
	J	0,8	7,50	18	60	130	350
1882	A	1,5	5	14	45	120	220
	G	0,5	11	26	170	500	1200
	H	0,1	75	160	900	4000	LP
	J	0,4	15	35	160	500	1100
1883	A	0,8	7	15	90	220	900
	D	0,2	18	40	190	480	1300
	E	0,1	80	170	600	3000	7000
	F	0,1	45	100	420	1600	3800
	G	91T	85	175	450	2300	4200
	J	01	55	115	350	1500	3900
1885	A	1,5	4	13	40	110	230
	G	0,5	10	23	55	170	380
	J	0,4	10	20	55	150	370
1886	A	1,1	3,50	8	28	65	140
	D	1,4	3,50	8	25	70	120
	E	0,8	8	18	65	160	380
	F	1,0	4,50	15	45	130	350
	G	0,2	25	55	110	350	1300
	J	0,4	10	20	50	160	480
1887	A	3,0	2,50	5	32	60	120



1 Pfennig 1890 – 1916, großer Adler
Kupfer, Gewicht 2,0 g, Durchmesser 17,5 mm
glatter Rand

Jahr	Mio.	ss	vz	vz-st	st	
1889	F	Zwitterprägung, nur 1 Ex. bekannt			LP	
1890	A	17,3	1	5	16	28
	D	7,0	1,50	10	20	32
	E	3,7	2,50	10	20	35
	F	4,2	2,50	8	20	32
	G	3,1	3,50	12	45	100
	J	2,2	3,50	13	50	110
1891	A	12,0	1,50	5	15	35
	D	0,9	28	55	100	200
	E	0,5	42	70	110	220
	F	1,3	12	25	75	160
	G	0,4	80	140	280	470
	J	1,8	25	50	100	140
1892	A	22,3	1,50	7	15	28
	D	6,1	2,50	10	38	75
	E	3,2	4	18	43	90
	F	5,0	4	20	45	115
	G	2,7	12	35	90	175
	J	4,0	4	18	90	165
1893	A	19,0	1,50	5	14	35
	D	7,0	2,50	8	25	60
	E	1,2	20	45	60	120
	F	1,5	15	38	90	165
	G	0,7	30	70	150	340
	J	1,8	10	35	120	260
1894	A	17,6	1,50	5	10	33
	D	5,5	2	6	23	60
	E	5,0	2	7	22	50
	F	4,2	2,50	8	35	50
	G	2,4	10	27	67	150
	J	2,6	9	30	70	160
1895	A	20,22	1,50	6	12	30
	D	1,5	22	50	150	300
	E	1,2	20	45	55	80
	F	4,4	4	18	40	90
	G	3,1	7	25	70	130
	J	3,8	4	18	38	100
1896	A	27,1	1,50	4	10	23
	D	7,0	2	5	22	42
	E	3,7	3,50	10	23	48
	F	3,5	3,50	8	22	50
	G	3,0	5	18	70	120
	J	8,5	1,50	5	10	28
1897	A	2,6	4	20	35	80

Jahr	Mio.	ss	vz	vz-st	st	
1897	E	1,3	7,50	24	50	135
	F	2,4	18	38	85	160
	G	1,1	30	75	150	300
	J	4,9	3	12	30	65
1898	A	18,6	1	4	10	28
	D	4,4	3	12	25	60
	E	2,4	7	14	28	70
	F	4,2	3	12	28	65
	G	2,0	10	32	65	170
	J	3,2	3	10	30	85
1899	A	22,0	1,50	5	10	38
	D	4,6	3	9	23	60
	E	3,7	5	12	30	80
	F	4,3	3,50	10	25	70
	G	2,6	6	17	40	120
	J	2,4	5	14	36	90
1900	A	51,8	1	3,50	10	40
	D	14,6	2	7	17	38
	E	7,9	2,50	8	18	45
	F	10,3	2	5	15	35
	G	6,1	5	12	32	55
	J	9,9	3	8	25	50
1901	A	21,0	1	3,50	10	20
	D	5,3	2	9	20	40
	E	1,4	5	18	40	90
	F	2,9	3,50	12	30	70
	G	2,0	8	35	80	200
1902	A	7,5	1	4	10	25
	D	2,8	2,50	6	22	40
	E	1,2	7	25	45	100
	F	1,3	7	23	40	90
	G	0,9	18	55	100	200
	J	150 Ex.	1200	1800	4000	LP
1903	A	12,7	1	3,50	10	20
	D	3,1	2	6,50	20	38
	E	2,0	2,50	7,50	25	55
	F	2,9	2	7,50	25	55
	G	1,4	7	20	55	90
	J	G mit unvollständiger Jahreszahl 95				LP
1904	A	28,6	4	15	40	75
	D	4,1	1	3,50	10	20
	E	2,8	3	8	18	40
	F	4,5	2	7,50	16	40
	G	3,2	3,50	13	35	70
	J	4,5	2	7,50	20	37
1905	A	19,6	1	3	9	20
	D	6,1	1,50	6	18	30
	E	3,6	2	7	18	33
	J	E mit Kreuz unter Wertzahl				LP
	F	4,1	1,50	6	18	33
	G	3,1	4	15	40	60
	J	4,1	4,50	15	32	58
1906	A	46,9	1	3	7	15
	D	5,6	1	3,50	12	25
	E	7,3	1	4	11	25
	F	7,2	1	4	12	25
	G	5,2	1,50	7	18	40
	J	3,6	2	6	16	35
1907	A	33,7	1	2,50	5	18
	D	14,7	1	3	7	18
	E	7,0	2	5	12	25
	F	3,7	1	3,50	8	22
	G	3,1	2	5	13	30
	J	6,7	1,50	3,50	12	22
1908	A	21,9	1	2,50	6	15
	D	10,6	1	3	7	18
	E	3,4	1,50	4	12	22
	F	6,1	1	3,50	11	20
	G	3,7	1,50	4	15	40
	J	5,6	1,50	4	12	20
1909	A	21,4	1	3	9	15
	D	2,8	2,50	7	20	45
	E	2,6	3	7	22	45
	F	2,4	3	7,50	24	45
	G	1,2	5	14	40	70
	J	2,6	7,50	20	38	75
1910	A	10,8	1	2,50	5	15
	D	4,2	1	3,50	9	18
	E	1,6	3,50	9	18	40
	F	3,0	2	5	15	30
	G	1,8	3	15	35	70
	J	2,5	2,50	13	26	48
1911	A	38,2	1	2,50	5	15
	D	8,7	1	3	8	20
	E	5,2	1	3	8	20
	F	5,8	1	3	7	20
	G	2,1	2	6	15	45
	J	5,6	1	3,50	7	15
1912	A	42,7	1	2	4	12
	D	10,2	1	3	5	16
	E	5,7	1,50	3	5,50	16
	F	7,4	1,50	3	5,50	16
	G	5,5	1,50	4	15	23
	J	5,6	1,50	4	8	16
1913	A	32,7	1	2	4	10
	D	8,2	1	3,50	6	16
	E	2,3	2	5	9	25
	F	6,6	1	3	5	16
	G	3,2	2	5	12	25
	J	1,5	5	12	22	40
1914	A	10,0	1	2	4	12
	D	1,8	2	4	6	15
	E	2,9	1,50	3,50	5	15
	F	3,3	1,50	3,50	6	17
	G	2,1	1,50	3	5	15
	J	4,4	1,50	3	5	15
1915	A	14,7	1	2	4	10
	D	1,8	1	3	7	15
	E	2,8	1	3	7	15
	F	1,4	1,50	4	8	22
	G	2,0	1,50	4	8	22
	J	3,0	1,50	4	8	20
1916	A	6,0	1	2,50	7	12
	D	5,4	1	3	10	18
	E	0,8	4	8	17	38
	F	1,1	2,50	7	15	30
	G	0,7	7	16	32	

Jahr	Mio.	ss	vz	vz-st	st
1914 J	3,2	1	3	8	30
1915 D	3,5	1	3	8	22
E	0,8	4,50	13	28	65
F	1,9	1,50	5	15	35
G	0,9	6	12	28	70
J	1,7	3,50	10	20	60

Das fehlende Mzz. bei manchen Exemplaren resultiert aus der schlechten Ausprägung.

10 Pfennig 1890 – 1916, großer Adler
Kupfer/Nickel, Gewicht 4.0 g, Durchmesser 21 mm
glatter Rand **Jaeger 13**

1880 G	(geprägt 1890) aus dem Zahlungsverkehr vorkommend, s/ss				LP
1890 A	6,9	2	8	25	70
F	0,8	8	22	65	150
G	1,0	7	22	50	125
J	1,6	5	15	42	110
1891 A	4,2	1,50	8	18	65
D	2,8	2,50	12	30	80
E	1,5	3,50	18	40	110
F	1,2	6	20	50	130
G	0,2	60	180	500	1000
1892 A	2,4	2,50	12	40	95
D	2,8	2,50	12	35	95
E	0,9	7	23	80	180
F	0,7	8	25	90	190
G	0,3	35	110	300	1000
J	RR	7000	LP	LP	LP
1893 A	0,4	1	8	30	80
E	0,4	20	75	200	700
F	1,3	6	20	65	230
G	0,9	13	38	115	380
J	1,6	5	18	80	230
1894 E	0,3	35	90	220	950
1896 A	5,0	2	10	25	70
D	2,8	2	8	22	70
E	1,5	5	18	70	140
F	2,0	5	18	65	150
G	0,2	40	200	600	1500
J	1,6	4,50	18	55	140
1897 A	5,8	2	10	32	85
G	1,0	27	75	170	480
1898 A	10,8	1,50	5	15	40
D	2,8	1,50	5	17	45
E	0,8	3,50	13	35	100
F	2,0	2,50	11	30	80
G	0,5	18	50	125	300
J	1,6	2,50	11	LP	LP
1899 A	10,8	1,50	9	30	80
D	2,8	4	18	60	120
E	2,2	4	18	55	150
F	2,0	2,50	12	35	100
G	1,4	12	45	125	250
J	1,6	8	30	100	180
1900 A	34,6	1	3,50	15	45
D	8,7	1,50	7,50	25	60
E	4,5	1,50	7,50	25	65
F	5,9	1,50	7,50	25	65
G	4,2	2	12	40	130
J	5,7	2	11	37	100
1901 A	10,2	1	7	20	55
D	3,3	2,50	15	70	100
E	1,9	3,50	17	80	220
F	2,6	3	16	48	100
G	1,5	13	45	125	240
J	1,2	13	45	130	240
1902 A	5,9	1	4	15	60
D	1,4	2,50	11	38	110
E	0,5	7,50	40	110	250
F	1,0	2,50	10	35	90
G	0,6	13	50	170	350
J	0,8	6	20	100	250
1903 A	5,1	1	4	20	75
D	1,4	1,50	11	40	110
E	1,0	2,50	13	40	120
F	1,0	2,50	13	50	150
G	0,6	10	45	140	280
J	0,8	9	43	140	280
1904 A	5,2	1	4	15	45
D	1,1	1,50	7	43	140
E	0,6	6	30	47	140
F	0,8	2	12	50	150
G	0,5	9	45	150	300
J	0,6	7,50	33	85	240
1905 A	8,6	1	4	15	35
D	1,8	1,50	6,50	28	80
E	1,0	3	11	40	125
F	1,3	2,50	10	40	120
G	0,6	8	45	150	310
J	1,4	5	25	110	250
1906 A	14,4	1	4	15	35
D	4,1	1,50	4,50	20	55
E	2,2	1,50	6	25	65
F	3,0	1,50	6	25	65
G	2,0	4	33	120	280
J	2,0	7	33	90	190
1907 A	18,0	1	2,50	10	35
D	2,8	1	3,50	10	40
E	2,3	1,50	3,50	25	40
F	3,2	1,50	3,50	17	40
G	1,9	2,50	10	45	130
J	2,8	1,50	7,50	25	70
1908 A	20,4	1	2,50	9	30
D	6,8	1	3	10	35
E	2,5	1,50	4	25	45
F	3,5	1,50	3,50	25	45
G	1,7	3	11	50	100
J	2,6	2	7	32	70
1909 A	2,3	1	7	30	50
D	1,0	3	12	45	100
E	0,8	3,50	13	40	100
F	0,8	10	30	75	170
G	1,0	8	30	85	180
J	0,7	10	40	110	280
1910 A	3,7	1	3	10	30
D	1,4	1,50	5	17	50
E	0,3	10	30	75	150

1910 F	1,0	2	9	32	50
G	0,6	7,50	30	90	175
1911 A	13,6	1	2,50	8	30
D	2,5	1,50	4	12	35
E	2,2	1,50	4	18	40
F	2,2	1,50	4	18	37
G	1,7	2,50	7	25	60
J	3,0	1,50	4	15	38
1912 A	21,3	1	2	7,50	17
D	7,0	1	3	8	25
E	2,6	1,50	4	15	35
F	3,8	1	3,50	13	30
G	2,4	1,50	5	18	38
J	2,7	1	3,50	13	30
1913 A	13,5	1	2	7	17
D	3,2	1	2,50	8	20
E	1,5	1	4	13	25
F	2,0	1	4	13	25
G	1,4	2	5	17	40
J	1,5	2	5	18	40
1914 A	18,6	1	2	7	17
D	2,3	1	3	9	20
E	3,5	1	3	7	20
F	4,5	1	3	7	20
G	2,7	1,50	4	12	30
J	1,6	2	4	15	35
1915 A	10,6	1	2	7	18
D	2,3	1	2	10	20
E	1,0	2,50	6	17	37
F	1,5	1,50	4	17	35
G	0,4	90	150	230	350
J	2,7	1	4	12	30
1916 D	1,1	1	4	12	30

20 Pfennig 1890 – 1892, großer Adler
Kupfer/Nickel, Gewicht 6.25 g, Durchmesser 23 mm
glatter Rand **Jaeger 14**

1890 A	2,7	22	60	100	150
D	0,7	30	75	140	220
E	0,4	50	90	230	380
F	0,5	45	90	250	420
G	0,3	70	130	280	500
J	0,4	45	110	210	400
1892 A	2,7	28	55	130	200
D	0,7	40	85	190	300
E	0,4	65	120	240	420
F	0,5	55	100	250	400
G	0,3	95	180	400	650
J	0,4	45	95	260	380

25 Pfennig 1909 – 1912
Nickel, Gewicht 4.0 g, Durchmesser 23 mm
glatter Rand **Jaeger 18**

1909 A	1,0	8	15	20	30
D	1,4	8	15	20	30
E	0,3	22	40	75	90
F	0,4	10	22	35	50
G	0,6	10	22	38	50
J	1,0	1000	LP	LP	LP
1910 A	9,5	6,50	11	18	22
D	1,4	10	20	35	60
E	1,2	12	18	38	65
F	1,6	10	20	32	50
G	0,3	18	35	48	70
J	1,6	10	20	30	40
1911 A	3,2	7	12	16	20
D	0,5	11	20	35	55
E	0,7	11	20	35	60
G	0,9	11	20	35	60
J	0,5	16	28	42	75
1912 A	2,6	6	11	20	35
D	0,9	12	18	30	40
E	1,0	12	18	30	40
J	0,4	23	35	55	80

Seit 1916 systematisch eingezogen.

50 Pfennig 1896 – 1903, großer Adler
Silber 0.900, Gewicht 2.77 g (2.5 g fein), Durchmesser
20 mm, gekerbter Rand **Jaeger 15**

1896 A	0,4	300	400	430	550
1898 A	0,4	300	400	440	500
1900 J	0,2	350	450	470	650
1901 A	0,2	350	450	450	620
1902 F	0,1	430	540	630	830
1903 A	0,4	300	400	430	580



1/2 Mark 1905 – 1919
Silber 0.900, Gewicht 2.77 g (2.5 g fein), Durchmesser
20 mm, gekerbter Rand **Jaeger 16**

1905 A	37,8	1	3	8	25
D	7,6	1,50	4	10	30
E	4,9	2	5	14	32
F	6,3	2	4	12	27
G	3,9	3	8	18	38
J	6,3	2,50	8	25	50
1906 A	29,8	1	3	10	25
D	12,0	1	4	12	25
E	5,8	2	7	12	27
F	8,5	2	6	12	25
G	4,3	2,50	6	17	40
J	2,2	5	18	100	200
1907 A	14,2	1	2,50	18	25

1907 D	2,9	1,50	4	15	27
E	0,6	12	25	40	90
F	1,2	5	25	80	110
G	0,9	9	28	80	140
J	3,3	2	12	40	80
1908 A	5,0	1,50	9	30	50
D	0,4	18	35	80	160
E	0,6	14	35	60	140
F	ca. 1T	4000	5500	LP	LP
G	0,7	16	38	100	240
J	1,3	18	70	260	620
1909 A	5,4	1,50	7	18	75
D	1,0	3,50	15	40	90
E	0,7	5	14	40	110
F	1,0	4	13	40	100
G	0,6	7	23	90	250
J	0,8	6	22	50	120
1911 A	2,7	1,50	7	16	40
D	0,7	5	14	30	55
E	0,4	8,50	24	40	80
F	0,5	6	15	50	80
G	0,6	6	15	50	80
J	0,4	12	30	90	200
1912 A	2,7	1,50	5	14	32
D	0,7	6	20	33	80
E	0,4	10	28	60	110
F	0,5	9	23	55	80
J	0,4	10	40	100	200
1913 A	5,4	1,50	5	12	25
D	1,4	2,50	7	16	30
E	0,7	5	12	23	35
F	1,0	3	10	18	25
G	0,6	6	15	30	55
J	0,8	6	15	45	75
1914 A	13,5	1	2,50	8	14
D	0,3	8	16	40	55
J	2,3	2	8	25	40
1915 A	13,0	1	2,50</		

Table with 5 columns: Jahr, Mio., ss, vz, vz-st, st. Rows include 1918 A RR, D 0.3, F RR, and 1918 A und F.

5 Pfennig 1915 - 1922
Eisen (sherardisiert), Gewicht 2,5 g, Durchmesser 18 mm, gekerbter Rand, Adler in feinem Kordelkreis, zweimal Münzzeichen Jaeger 297

Main table for 5 Pfennig 1915-1922 with columns for year, mint, and quantities. Includes sub-headers for 1915, 1916, 1917, 1918, 1919, 1920, 1921, 1922.

Jahrgang 1922 nur noch teilweise ausgegeben



10 Pfennig 1916 - 1922
Eisen (sherardisiert), Gewicht 3,57 g, Durchmesser 21 mm, glatter Rand, Adler in großen Randperlen Jaeger 298

Main table for 10 Pfennig 1916-1922 with columns for year, mint, and quantities. Includes sub-headers for 1915, 1916, 1917, 1918, 1921, 1922.

10 Pfennig 1917
wie Jaeger 298, aber Material (Zink) wie Jaeger 299 Jaeger 298Z

Small table for 10 Pfennig 1917 showing mint and quantities.

10 Pfennig 1916 - 1922
Zink, Gewicht (Soll) 3,226 g, meist leichter, Durchmesser 21 mm, glatter Rand, Adler in feinem Kordelkreis, ohne Mzz. Jaeger 299

Table for 10 Pfennig 1916-1922 (Zink) with columns for year, mint, and quantities.

Die Münzen von 2 Mark bis 5 Mark

Die technischen Parameter der 2-, 3-, 5-Mark-Stücke des Kaiserreichs:

2 Mark
Silber 0,900 fein, Gewicht 11,111 g, Durchmesser 28 mm, gekerbter Rand (Riffelrand)

3 Mark
Silber 0,900 fein, Gewicht 16,667 g, Durchmesser 33 mm, Randschrift: GOTT MIT UNS

5 Mark
Silber 0,900 fein, Gewicht 27,778 g, Durchmesser 38 mm, Randschrift: GOTT MIT UNS

Anhalt, Herzogtum

2 Mark, Friedrich I. 1871 - 1904
Jaeger 19

Table for 2 Mark, Friedrich I. 1871-1904 showing mint and quantities.

2 Mark, Friedrich I. 1871 - 1904
Zum 25jährigen Regierungsjubiläum Jaeger 20

Table for 2 Mark, Friedrich I. 1871-1904 (Jubiläum) showing mint and quantities.

5 Mark, Friedrich I. 1871 - 1904
Zum 25jährigen Regierungsjubiläum Jaeger 21

Table for 5 Mark, Friedrich I. 1871-1904 (Jubiläum) showing mint and quantities.

2 Mark, Friedrich II. 1904 - 1918
Zum Regierungsantritt Jaeger 22

Table for 2 Mark, Friedrich II. 1904-1918 showing mint and quantities.

3 Mark, Friedrich II. 1904 - 1918
Jaeger 23

Table for 3 Mark, Friedrich II. 1904-1918 showing mint and quantities.

3 Mark, Friedrich II. 1904 - 1918
Mit Ehefrau Marie von Baden, zur Silbernen Hochzeit Jaeger 24

Table for 3 Mark, Friedrich II. 1904-1918 (Hochzeit) showing mint and quantities.

5 Mark, Friedrich II. 1904 - 1918
Mit Ehefrau Marie von Baden, zur Silbernen Hochzeit Jaeger 25

Table for 5 Mark, Friedrich II. 1904-1918 (Hochzeit) showing mint and quantities.

Baden, Großherzogtum

2 Mark, Friedrich I. 1852 - 1907
Jaeger 26

Table for 2 Mark, Friedrich I. 1852-1907 showing mint and quantities.

5 Mark, Friedrich I. 1852 - 1907
Jaeger 27, 27 F

Table for 5 Mark, Friedrich I. 1852-1907 showing mint and quantities.

BADEN hat keinen Querstrich

2 Mark, Friedrich I. 1852 - 1907
Jaeger 28

Table for 5 Mark, Friedrich I. 1852-1907 showing mint and quantities.

5 Mark, Friedrich I. 1852 - 1907
Jaeger 29, 29 F

Table for 5 Mark, Friedrich I. 1852-1907 (Jaeger 29, 29 F) showing mint and quantities.

2 Mark, Friedrich I. 1852 - 1907
Zum 50jährigen Regierungsjubiläum; unter Lorbeerzweig Regierungsdaten; ohne G (aber Karlsruhe) Jaeger 30

Table for 2 Mark, Friedrich I. 1852-1907 (Jubiläum) showing mint and quantities.

5 Mark, Friedrich I. 1852 - 1907
Zum 50jährigen Regierungsjubiläum; unter Lorbeerzweig Regierungsdaten; ohne G (aber Karlsruhe) Jaeger 31

Table for 5 Mark, Friedrich I. 1852-1907 (Jubiläum) showing mint and quantities.

2 Mark, Friedrich I. 1852 - 1907
Jaeger 32

Table for 2 Mark, Friedrich I. 1852-1907 (Jaeger 32) showing mint and quantities.

5 Mark, Friedrich I. 1852 - 1907
Jaeger 33

Table for 5 Mark, Friedrich I. 1852-1907 (Jaeger 33) showing mint and quantities.

2 Mark, Friedrich I. 1852 - 1907
Mit Ehefrau Luise von Preußen, zur Goldenen Hochzeit; ohne G (aber Karlsruhe) Jaeger 34

Table for 2 Mark, Friedrich I. 1852-1907 (Hochzeit) showing mint and quantities.

5 Mark, Friedrich I. 1852 - 1907
Mit Ehefrau Luise von Preußen, zur Goldenen Hochzeit; ohne G (aber Karlsruhe) Jaeger 35

Table for 5 Mark, Friedrich I. 1852-1907 (Hochzeit) showing mint and quantities.

2 Mark, Friedrich I. 1852 - 1907
Auf den Tod des Großherzogs, unten Lebensdaten; ohne G (aber Karlsruhe) Jaeger 36

Table for 2 Mark, Friedrich I. 1852-1907 (Tod) showing mint and quantities.

5 Mark, Friedrich I. 1852 - 1907
Auf den Tod des Großherzogs, unten Lebensdaten; ohne G (aber Karlsruhe) Jaeger 37

Table for 5 Mark, Friedrich I. 1852-1907 (Tod) showing mint and quantities.



2 Mark, Friedrich II. 1907 - 1918
Ab 1908 geänderte Schreibweise: Grossherzog Jaeger 38

Table for 2 Mark, Friedrich II. 1907-1918 showing mint and quantities.

3 Mark, Friedrich II. 1907 - 1918
Ab 1908 geänderte Schreibweise: Grossherzog Jaeger 39

Table for 3 Mark, Friedrich II. 1907-1918 showing mint and quantities.

5 Mark, Friedrich II. 1907 - 1918
Ab 1908 geänderte Schreibweise: Grossherzog Jaeger 40

Table for 5 Mark, Friedrich II. 1907-1918 showing mint and quantities.

Bayern, Königreich

2 Mark, Ludwig II. 1864 - 1886
Jaeger 41

Table for 2 Mark, Ludwig II. 1864-1886 showing mint and quantities.

5 Mark, Ludwig II. 1864 - 1886
Jaeger 42

Table for 5 Mark, Ludwig II. 1864-1886 showing mint and quantities.

2 Mark, Otto 1886 - 1913
Unter Vormundschaft seines Onkels Luitpold Jaeger 43

Table for 2 Mark, Otto 1886-1913 showing mint and quantities.

5 Mark, Otto 1886 - 1913
Unter Vormundschaft seines Onkels Luitpold Jaeger 44

Table for 5 Mark, Otto 1886-1913 showing mint and quantities.

2 Mark, Otto 1886 - 1913
Unter Vormundschaft seines Onkels Luitpold Jaeger 45

Main table for 2 Mark, Otto 1886-1913 showing mint and quantities.

3 Mark, Otto 1886 - 1913
Unter Vormundschaft seines Onkels Luitpold Jaeger 47

Table for 3 Mark, Otto 1886-1913 showing mint and quantities.

5 Mark, Otto 1886 - 1913
Unter Vormundschaft seines Onkels Luitpold Jaeger 46

Main table for 5 Mark, Otto 1886-1913 showing mint and quantities.

2 Mark, Luitpold 1886 - 1912
Prinzregent, Kopf rechts
Zum 90. Geburtstag am 12. März 1911 Jaeger 48

Table for 2 Mark, Luitpold 1886-1912 showing mint and quantities.

3 Mark, Luitpold 1886 - 1912
Prinzregent
Zum 90. Geburtstag am 12. März 1911 Jaeger 49

Table for 3 Mark, Luitpold 1886-1912 showing mint and quantities.

5 Mark, Luitpold 1886 - 1912
Prinzregent
Zum 90. Geburtstag am 12. März 1911 Jaeger 50

Table for 5 Mark, Luitpold 1886-1912 showing mint and quantities.



2 Mark, Ludwig III. 1913 - 1918
Prinzregent, König ab 5. November 1918 Jaeger 51

Table for 2 Mark, Ludwig III. 1913-1918 showing mint and quantities.

Jahr Mio. ss vz vz-st st

3 Mark, Ludwig III. 1913 – 1918
Prinzregent, König ab 5. November 1913 **Jaeger 52**

1914 D	0,72	27	45	60	80
--------	------	----	----	----	----

5 Mark, Ludwig III. 1913 – 1918
Prinzregent, König ab 5. November 1913 **Jaeger 53**

1914 D	0,14	100	150	180	270
--------	------	-----	-----	-----	-----

3 Mark, Ludwig III. 1913 – 1918
Prinzregent, König ab 5. November 1913
Mit Ehefrau Marie Therese von Este, zur Goldenen Hochzeit **Jaeger 54**

1918 D		22000	25000	32000	
--------	--	-------	-------	-------	--

130 Ex. mattiert
PP 5 Ex. für den König

Braunschweig-Lüneburg, Herzogtum

3 Mark, Ernst August 1913 – 1918
Mit Ehefrau Victoria Luise von Preußen, zum Regierungsantritt am 1.XI.1913; Titel unvollständig: Braunschweig ohne Lüneburg **Jaeger 55**

1915 A	1,7T	1200	1700	2200	2900
--------	------	------	------	------	------

5 Mark, Ernst August 1913 – 1918
Mit Ehefrau Victoria Luise von Preußen, zum Regierungsantritt am 1.XI.1913; Titel unvollständig: Braunschweig ohne Lüneburg **Jaeger 56**

1915 A	1,4T	1600	2500	3000	3800
--------	------	------	------	------	------

3 Mark, Ernst August 1913 – 1918
Mit Ehefrau Victoria Luise von Preußen, zum Regierungsantritt am 1.XI.1913; Titel geändert: Braunschweig und Lüneburg **Jaeger 57**

1915 A	32T	120	200	230	300
--------	-----	-----	-----	-----	-----

5 Mark, Ernst August 1913 – 1918
Mit Ehefrau Victoria Luise von Preußen, zum Regierungsantritt am 1.XI.1913; Titel geändert: Braunschweig und Lüneburg **Jaeger 58**

1915 A	8,6T	420	680	780	1200
--------	------	-----	-----	-----	------

Bremen, Freie Hansestadt

2 Mark, Stadtappen
Vs. ohne Perikreis **Jaeger 59**

1904 J	0,10	60	95	120	180
--------	------	----	----	-----	-----

5 Mark, Stadtappen
Vs. mit Perikreis **Jaeger 60**

1906 J	41T	200	290	340	450
--------	-----	-----	-----	-----	-----

5 Mark, Stadtappen
Vs. ohne Perikreis **Jaeger 59 Ann.**

1904 J			LP		
1905 J			LP		

Wurden bis auf wenige Exemplare eingeschmolzen.

Hamburg, Freie und Hansestadt

2 Mark, Stadtappen
Jaeger 61

1876 J	3,96	20	35	180	275	550
1877 J	0,50	25	45	220	375	750
1878 J	0,35	25	60	240	390	800
1880 J	0,10	55	125	440	620	1500
1883 J	60T	60	140	450	500	1400
1888 J	0,10	55	90	220	400	1000

5 Mark, Stadtappen
Jaeger 62

1875 J	0,29	25	45	450	800	2000
1876 J	0,93	25	45	380	680	1900
1888 J	40T	40	90	500	1000	2600

2 Mark, Stadtappen
Jaeger 63

1892 J	0,14	40	90	160	470
1893 J	0,15	40	90	170	500
1896 J	0,29	35	80	140	450
1898 J	0,12	90	160	280	580
1899 J	0,29	35	70	110	290
1900 J	0,58	33	50	100	230
1901 J	0,48	33	55	100	230
1902 J	0,78	33	55	100	220
1903 J	0,82	33	55	100	210
1904 J	1,25	28	55	90	180
1905 J	0,20	70	180	325	500
1906 J	1,22	28	50	90	160
1907 J	1,23	25	50	90	160
1908 J	0,37	30	60	100	160
1911 J	0,20	30	60	100	160
1912 J	79T	45	100	180	330
1913 J	0,11	35	60	100	170
1914 J	0,33	30	50	85	150

3 Mark, Stadtappen
Jaeger 64

1908 J	0,41	23	33	48	90
--------	------	----	----	----	----

Jahr Mio. ss vz vz-st st

1909 J	1,39	23	33	45	80
1910 J	0,53	18	28	45	80
1911 J	0,92	18	28	45	80
1912 J	0,49	18	28	45	80
1913 J	0,34	18	28	45	80
1914 J	0,58	15	25	40	75

5 Mark, Stadtappen
Jaeger 65

1891 J	59T	55	150	350	850
1893 J	55T	55	150	350	850
1894 J	82T	48	140	320	800
1895 J	82T	48	140	320	800
1896 J	16T	180	600	1300	3000
1898 J	0,18	45	100	225	540
1899 J	82T	50	120	220	750
1900 J	0,17	38	90	200	560
1901 J	0,17	38	90	200	560
1902 J	0,29	33	75	190	480
1903 J	0,59	33	75	190	420
1904 J	0,32	33	75	190	420
1907 J	0,33	33	75	140	300
1908 J	0,46	33	75	140	300
1913 J	0,33	33	70	110	220

Hessen, Großherzogtum

2 Mark, Ludwig III. 1848 – 1877
Jaeger 66

1876 H	0,20	130	270	3500	5500	14000
1877 H	0,34	110	250	3000	5000	12000

5 Mark, Ludwig III. 1848 – 1877
Jaeger 67

1875 H	0,15	70	150	2000	4000	8800
1876 H	0,29	65	120	1900	3700	8000

2 Mark, Ludwig IV. 1877 – 1892
Jaeger 68

1888 A	22T	400	1400	2650	3500	6000
--------	-----	-----	------	------	------	------

5 Mark, Ludwig IV. 1877 – 1892
Jaeger 69

1888 A	9T	500	1500	4000	4700	6800
--------	----	-----	------	------	------	------

2 Mark, Ludwig IV. 1877 – 1892
Jaeger 70

1891 A	63T	550	1200	1700	3200
--------	-----	-----	------	------	------

5 Mark, Ludwig IV. 1877 – 1892
Jaeger 71

1891 A	25T	600	2400	3600	7000
--------	-----	-----	------	------	------

2 Mark, Ernst Ludwig 1892 – 1918
Jaeger 72

1895 A	54T	350	700	1000	2000
1896 A	9T	650	1200	2000	3300
1898 A	34T	350	650	1100	1800
1899 A	54T	350	650	1100	1800
1900 A	9T	630	1200	2000	3300

5 Mark, Ernst Ludwig 1892 – 1918
Jaeger 73

1895 A	39T	180	730	1050	2200
1898 A	37T	180	730	1050	2200
1899 A	18T	210	1100	2000	3200
1900 A	18T	210	1100	2000	3200



2 Mark, Ernst Ludwig 1892 – 1918
Mit Landgraf Philipp dem Großmütigen, zum 400. Geburtstag; ohne A (aber Berlin) **Jaeger 74**

1904	0,10	45	65	80	110
------	------	----	----	----	-----

5 Mark, Ernst Ludwig 1892 – 1918
Mit Landgraf Philipp dem Großmütigen, zum 400. Geburtstag; ohne A (aber Berlin) **Jaeger 75**

1904	40T	110	170	200	280
------	-----	-----	-----	-----	-----

3 Mark, Ernst Ludwig 1892 – 1918
Verändertes Kopfbild und Schreibweise: Grossherzog **Jaeger 76**

1910 A	0,20	70	90	130	210
--------	------	----	----	-----	-----

PP viele (ca. 500)

3 Mark, Ernst Ludwig 1892 – 1918
Zum 25jährigen Regierungsjubiläum; unten Lorbeerzweig und Regierungsdaten **Jaeger 77**

1917 A	1,3T	2300	3500	4700	6500
--------	------	------	------	------	------

Jahr Mio. ss vz vz-st st

Lippe, Fürstentum



2 Mark, Leopold IV. 1905 – 1918
Jaeger 78

1906 A	20T	270	400	480	580
--------	-----	-----	-----	-----	-----

3 Mark, Leopold IV. 1905 – 1918
Jaeger 79

1913 A	15T	350	450	530	600
--------	-----	-----	-----	-----	-----

Lübeck, Freie und Hansestadt

2 Mark, Stadtappen
Kleine Form **Jaeger 80**

1901 A	25T	200	320	420	500
--------	-----	-----	-----	-----	-----

2 Mark, Stadtappen
Größere Form **Jaeger 81**

1904 A	25T	115	150	170	300
1905 A	25T	115	150	170	300
1906 A	25T	110	140	160	280
1907 A	25T	110	140	160	270
1911 A	25T	110	140	160	270
1912 A	25T	110	140	160	270

3 Mark, Stadtappen
Größere Form **Jaeger 82**

1908 A	33T	100	150	150	240
1909 A	33T	100	150	170	240
1910 A	33T	100	150	170	240
1911 A	33T	100	150	170	240
1912 A	34T	100	140	160	220
1913 A	30T	100	140	160	220
1914 A	10T	130	180	210	300

5 Mark, Stadtappen
Größere Form **Jaeger 83**

1904 A	10T	370	500	550	750
1907 A	10T	370	500	550	750
1908 A	10T	370	500	550	750
1913 A	6T	400	580	650	900

Mecklenburg-Schwerin, Großherzogtum

2 Mark, Friedrich Franz II. 1842 – 1883
Jaeger 84

1876 A	0,30	150	260	1000	1500	3000
--------	------	-----	-----	------	------	------

2 Mark, Friedrich Franz IV. 1901 – 1918
1897 (unter Vormundschaft)
Zur Volljährigkeit und zum Amtsantritt **Jaeger 85**

1901 A	50T	350	700	850	1200
--------	-----	-----	-----	-----	------

2 Mark, Friedrich Franz IV. 1901 – 1918
1897 (unter Vormundschaft)
Mit Ehefrau Alexandra von Braunschweig-Lüneburg, zur Hochzeit **Jaeger 86**

1904 A	0,10	40	70	85	110
--------	------	----	----	----	-----

5 Mark, Friedrich Franz IV. 1901 – 1918
1897 (unter Vormundschaft)
Mit Ehefrau Alexandra von Braunschweig-Lüneburg, zur Hochzeit **Jaeger 87**

1904 A	40T	125	180	210	320
--------	-----	-----	-----	-----	-----

3 Mark, Friedrich Franz IV. 1901 – 1918
1897 (unter Vormundschaft)
Mit Friedrich Franz I., zur 100-Jahrfeier des Großherzogtums **Jaeger 88**

1915 A	33T	120	175	200	300
--------	-----	-----	-----	-----	-----

5 Mark, Friedrich Franz IV. 1901 – 1918
1897 (unter Vormundschaft)
Mit Friedrich Franz I., zur 100-Jahrfeier des Großherzogtums **Jaeger 89**

1915 A	10T	400	600	750	1100
--------	-----	-----	-----	-----	------

Mecklenburg-Strelitz, Großherzogtum

2 Mark, Friedrich Wilhelm 1860 – 1904
Jaeger 90

1877 A	0,10	220	400	2000	2600	4500
--------	------	-----	-----	------	------	------

Jahr Mio. ss vz vz-st st

2 Mark, Adolf Friedrich V. 1904 – 1914
Jaeger 91

1905 A	10T	380	650	750	1300
--------	-----	-----	-----	-----	------

PP 2500 Ex.

3 Mark, Friedrich Wilhelm 1860 – 1904
Ohne Kinnbart, zum 65. Geburtstag **Jaeger 92**

1913 A	7T	750	1250	1550	2000
--------	----	-----	------	------	------

PP in größerer Zahl

Oldenburg, Großherzogtum

2 Mark, Nicolaus Friedrich Peter 1853 – 1900
Jaeger 93

1891 A	0,10	260	650	760	1250
--------	------	-----	-----	-----	------

2 Mark, Friedrich August 1900 – 1918
Jaeger 94

1900 A	0,10	220	410	630	1200
1901 A	75T	230	430	650	1250

PP 260 Ex.

5 Mark, Friedrich August 1900 – 1918
Jaeger 95

1900 A	20T	480	1600	2000	3800
1901 A	10T	600	1700	2400	4200

PP 170 Ex.

Preußen, Königreich

2 Mark, Wilhelm I. 1861 – 18

Jahr	Mio.	ss	vz	vz-st	st
1911 A	1,18	15	28	50	100
1912 A	0,73	18	35	70	150

3 Mark, Wilhelm II. 1888 – 1918
Jaeger 103

1908 A	2,68	9	16	23	55
1909 A	6,34	9	16	23	45
1910 A	5,59	9	16	23	45
1911 A	3,24	9	16	23	45
1912 A	4,63	9	16	23	40

5 Mark, Wilhelm II. 1888 – 1918
Jaeger 104

1891 A	0,13	25	160	500	1600
1892 A	0,22	25	160	600	1800
1893 A	0,22	25	190	350	950
1894 A	0,44	25	150	300	1000
1895 A	0,83	22	100	200	920
1896 A	4,6T	150	550	1500	3900
1898 A	1,13	20	90	175	680
1899 A	0,52	20	110	250	1050
1900 A	1,08	15	80	150	430
1901 A	0,67	15	80	175	450
1902 A	1,95	15	65	150	350
1903 A	3,86	15	65	150	350
1904 A	2,06	15	65	150	350
1906 A	0,23	22	110	300	900
PP 415 Ex.					
1907 A	2,90	15	30	65	220
1908 A	2,23	15	40	90	250



2 Mark, Wilhelm II. 1888 – 1918
Mit Friedrich I., zur 200-Jahrfeier des Königreichs ohne A (aber Berlin)
Jaeger 105

1901 A	2,60	10	15	20	30
--------	------	----	----	----	----

5 Mark, Wilhelm II. 1888 – 1918
Mit Friedrich I., zur 200-Jahrfeier des Königreichs ohne A (aber Berlin)
Jaeger 106

1901	0,46	35	50	80	110
------	------	----	----	----	-----

3 Mark, Wilhelm II. 1888 – 1918
Mit Friedrich Wilhelm III., zur 100-Jahrfeier der Eröffnung der Universität Berlin
Jaeger 107

1910 A	0,20	40	60	85	120
PP 2000 Ex.					

3 Mark, Wilhelm II. 1888 – 1918
Mit Friedrich Wilhelm III., zur 100-Jahrfeier der Eröffnung der Universität Breslau
Jaeger 108

1911 A	0,40	32	45	60	100
--------	------	----	----	----	-----

2 Mark, Wilhelm II. 1888 – 1918
König Friedrich Wilhelm III. zu Pferd
Rs.: Adler schlägt Schlange (Allegorie des französischen „Erbschicksals“), zur 100-Jahrfeier des königlichen Auftritts (Breslau 17.3.1813) zum Befreiungskampf gegen Frankreich. Ohne A (aber Berlin)
Jaeger 109

1913	1,50	10	15	18	30
------	------	----	----	----	----

3 Mark, Wilhelm II. 1888 – 1918
König Friedrich Wilhelm III. zu Pferd
Rs.: Adler schlägt Schlange (Allegorie des französischen „Erbschicksals“), zur 100-Jahrfeier des königlichen Auftritts (Breslau 17.3.1813) zum Befreiungskampf gegen Frankreich. Ohne A (aber Berlin)
Jaeger 110

1913	2,00	10	15	20	30
------	------	----	----	----	----

2 Mark, Wilhelm II. 1888 – 1918
Büste in Uniform, zum 25-jährigen Regierungsjubiläum unten Lorbeerzweig mit Regierungsdaten
Jaeger 111

1913 A	1,50	10	15	20	30
PP 5000 Ex.					

3 Mark, Wilhelm II. 1888 – 1918
Büste in Uniform, zum 25-jährigen Regierungsjubiläum unten Lorbeerzweig mit Regierungsdaten
Jaeger 112

1913 A	2,00	10	15	20	30
PP 6000 Ex.					

3 Mark, Wilhelm II. 1888 – 1918
Büste in Uniform
Jaeger 113

1914 A	2,56	14	20	35	70
--------	------	----	----	----	----

5 Mark, Wilhelm II. 1888 – 1918
Büste in Uniform
Jaeger 114

1913 A	1,96	15	35	50	150
1914 A	1,59	15	35	50	150

3 Mark, Wilhelm II. 1888 – 1918
St. Georg im Kampf mit dem Drachen, zur 100-Jahrfeier der Erwerbung der Grafschaft Mansfeld
Jaeger 115

1915 A	30T	520	720	850	950
--------	-----	-----	-----	-----	-----

Reuß älterer Linie, Fürstentum

2 Mark, Heinrich XXII. 1867 – 1902
Seit 1859 unter Vormundschaft
Jaeger 116

1877 B	20T	180	440	1250	3500
--------	-----	-----	-----	------	------

2 Mark, Heinrich XXII. 1867 – 1902
Seit 1859 unter Vormundschaft
Zum 25-jährigen Regierungsjubiläum
Jaeger 117

1892 A	10T	400	750	900	1400
--------	-----	-----	-----	-----	------

2 Mark, Heinrich XXII. 1867 – 1902
Seit 1859 unter Vormundschaft
Jaeger 118

1899 A	10T	250	400	520	700
1901 A	10T	250	400	500	650
PP 120 Ex.					

3 Mark, Heinrich XXIV. 1902 – 1918
Unter Regentschaft
Jaeger 119

1909 A	10T	330	470	600	800
--------	-----	-----	-----	-----	-----

Reuß jüngerer Linie, Fürstentum

2 Mark, Heinrich XIV. 1867 – 1913
Jaeger 120

1884 A	0,10	160	280	800	2000
--------	------	-----	-----	-----	------

Sachsen, Königreich



2 Mark, Albert 1873 – 1902
Jaeger 121

1876 E	1,61	30	85	650	900
1877 E	0,80	40	110	800	1000
1879 E	3,6T	110	270	1200	2500
1880 E	5,8T	100	200	1100	2300
1883 E	5,6T	100	200	1100	2100
1888 E	9,1T	40	100	650	1000

5 Mark, Albert 1873 – 1902
Jaeger 122

1875 E	0,49	35	60	850	1700
1876 E	0,64	30	55	750	1600
1889 E	3,6T	50	100	1450	2100

Medaille, Albert 1873 – 1902
Silber
800-Jahrfeier des Hauses Wettin, 1089–1889
Jaeger 123

1889	706	1000	2200	2600	3500
------	-----	------	------	------	------

Medaille, Albert 1873 – 1902
Kupfer
800-Jahrfeier des Hauses Wettin, 1089–1889
Jaeger 123a

1889	4310	200	320	400	700
------	------	-----	-----	-----	-----

2 Mark, Albert 1873 – 1902
Jaeger 124

1891 E	0,13	60	120	230	600
1893 E	0,13	60	120	230	600
1895 E	0,12	65	140	260	750
1896 E	0,14	60	140	220	550
1898 E	0,11	70	150	240	900
1899 E	0,40	60	110	180	500
1900 E	0,38	40	80	150	400
1901 E	0,44	40	80	150	300
1902 E	0,54	40	80	140	270

5 Mark, Albert 1873 – 1902
Jaeger 125

1891 E	62T	60	350	800	2500
1893 E	52T	60	350	800	2700
1894 E	75T	55	320	700	2300
1895 E	89T	50	270	600	1800
1898 E	0,16	45	180	320	1300
1899 E	74T	60	340	850	2000
1900 E	0,16	40	140	275	1000
1901 E	0,16	40	140	275	1000
1902 E	0,17	40	110	275	950

Medaille, Albert 1873 – 1902
Münzbesuch König Alberts
Jaeger 126

1892	1004	600	1050	1200	1500
------	------	-----	------	------	------

2 Mark, Albert 1873 – 1902
Auf seinen Tod, unten Lebensdaten
Jaeger 127

1902 E	0,17	35	60	90	180
--------	------	----	----	----	-----

5 Mark, Albert 1873 – 1902
Auf seinen Tod, unten Lebensdaten
Jaeger 128

1902 E	0,10	85	140	190	270
PP 250 Ex.					

2 Mark, Georg 1902 – 1904
Jaeger 129

1903 E	0,75	60	115	180	350
PP 50 Ex.					
1904 E	1,27	50	100	150	320

5 Mark, Georg 1902 – 1904
Jaeger 130

1903 E	0,54	55	160	300	700
PP 50 Ex.					
1904 E	0,29	60	185	350	850

Medaille, Georg 1902 – 1904
Münzbesuch König Georgs
Jaeger 131

1903	1004	600	1100	1250	1500
------	------	-----	------	------	------

2 Mark, Georg 1902 – 1904
Auf seinen Tod, mit Lebensdaten
Jaeger 132

1904 E	0,15	40	60	80	120
PP 55 Ex.					

5 Mark, Georg 1902 – 1904
Auf seinen Tod, mit Lebensdaten
Jaeger 133

1904 E	37T	140	220	290	400
PP 70 Ex.					

2 Mark, Friedrich August III. 1904 – 1918
Jaeger 134

1905 E	0,56	50	75	95	200
PP 100 Ex.					
1906 E	0,56	50	75	95	200
1907 E	1,12	50	75	95	180
1908 E	0,34	50	75	100	200
1911 E	0,19	50	80	100	270
1912 E	0,17	55	80	100	270
1914 E	0,30	50	70	90	150

5 Mark, Georg 1902 – 1904
Auf seinen Tod, mit Lebensdaten
Jaeger 133

1904 E	37T	140	220	290	400
PP 70 Ex.					

3 Mark, Friedrich August III. 1904 – 1918
Jaeger 135

1908 E	0,28	20	30	45	110
1909 E	1,20	15	25	40	90
1910 E	0,75	20	30	40	100
1911 E	0,58	20	30	40	95
1912 E	0,38	20	30	40	95
1913 E	0,31	20	30	40	95

5 Mark, Friedrich August III. 1904 – 1918
Jaeger 136

1907 E	0,40	45	90	130	320
1908 E	0,32	45	90	130	270
1914 E	0,30	40	75	110	200

Medaille, Friedrich August III. 1904 – 1918
Münzbesuch König Friedrich Augusts III.
Jaeger 137

1905 E	1000	600	1100	1300	1700
PP 200 Ex.					



2 Mark, Friedrich August III. 1904 – 1918
Mit Markgraf Friedrich I., zur 500-Jahrfeier der Gründung der Universität Leipzig ohne E (aber Muldenhütten)
Jaeger 138

1909	0,13	45	65	80	110
PP 300 Ex.					

5 Mark, Friedrich August III. 1904 – 1918
Mit Markgraf Friedrich I., zur 500-Jahrfeier der Gründung der Universität Leipzig ohne E (aber Muldenhütten)
Jaeger 139

1909	50T	120	170	200	280
PP 300 Ex.					

3 Mark, Friedrich August III. 1904 – 1918
Völkerschlachtdenkmal, errichtet 1898–1913 zur 100-Jahrfeier der Völkerschlacht bei Leipzig
Jaeger 140

1913 E	1,00	15	28	38	60
PP 17T Ex., mattierte Ex. RR					

3 Mark, Friedrich August III. 1904 – 1918
Friedrich der Weise (Besitzer Luthers), zum 400-jährigen Reformationsjubiläum ohne E (aber Muldenhütten)
Jaeger 141

1917	100 Ex.	alle PP	–	40000	50000	65000
------	---------	---------	---	-------	-------	-------

Sachsen-Altenburg, Herzogtum

2 Mark, Ernst 1853 – 1908
Zum 75. Geburtstag
Jaeger 142

1901 A	50T	340	430	580	850
PP 500 Ex.					



5 Mark, Ernst 1853 – 1908
Zum 75. Geburtstag
Jaeger 143

1901 A	20T	450	820	1000	1900
PP 500 Ex.					

5 Mark, Ernst 1853 – 1908
Zum 50-jährigen Regierungsjubiläum, unten Lorbeerzweig und Regierungsdaten
Jaeger 144

1903 A	20T	200	320	380	620
PP 300 Ex.					

Sachsen-Coburg und Gotha, Herzogtümer

2 Mark, Alfred 1893 – 1900
Jaeger 145

1895 A	15T	670	1000	1300	2000
--------	-----	-----	------	------	------

5 Mark, Alfred 1893 – 1900
Jaeger 146

1895 A	4T	2500	3200	3600	5500
--------	----	------	------	------	------

2 Mark, Carl Eduard 1905 – 1918
Seit 1900 unter Vormundschaft 1905 zur Volljährigkeit 1911 zur Taufe des Erbprinzen
Jaeger 147

Jahr	Mio.	ss	vz	vz-st	st
------	------	----	----	-------	----

5 Mark, Georg II. 1866 – 1914
Bart berührt Perikreis
Jaeger 153a

1902 D	20T	210	380	600	900
--------	-----	-----	-----	-----	-----

(Auflage mit Nr. 151b)

5 Mark, Georg II. 1866 – 1914
Bart berührt Perikreis nicht
Jaeger 153b

1902 D	200	370	850	1900	
--------	-----	-----	-----	------	--

(Auflage in Nr. 153 a enthalten)

1908 D	60T	160	350	450	720
--------	-----	-----	-----	-----	-----

2 Mark, Georg II. 1866 – 1914
Auf seinen Tod, unten Lebensdaten, ohne D (aber München)
Jaeger 154

1915	30T	90	130	180	250
------	-----	----	-----	-----	-----

3 Mark, Georg II. 1866 – 1914
Auf seinen Tod, unten Lebensdaten, ohne D (aber München)
Jaeger 155

1915	30T	100	160	190	270
------	-----	-----	-----	-----	-----

Sachsen-Weimar-Eisenach, Großherzogtum

2 Mark, Carl Alexander 1853 – 1901
1892 zur Goldenen Hochzeit
1898 zum 80. Geburtstag
Jaeger 156

1892 A	50T	250	380	500	780
--------	-----	-----	-----	-----	-----

1898 A	0,10	220	340	440	700
--------	------	-----	-----	-----	-----

2 Mark, Wilhelm Ernst 1901 – 1918
Zum Regierungsantritt
Jaeger 157

1901 A	0,10	320	520	640	1000
--------	------	-----	-----	-----	------

2 Mark, Wilhelm Ernst 1901 – 1918
Mit seiner Gemahlin Caroline von Reuß, älterer Linie, zur Hochzeit
Jaeger 158

1903 A	40T	65	100	125	160
--------	-----	----	-----	-----	-----

PP über 1000 Ex.

5 Mark, Wilhelm Ernst 1901 – 1918
Mit seiner Gemahlin Caroline von Reuß, älterer Linie, zur Hochzeit
Jaeger 159

1903 A	24T	130	200	260	310
--------	-----	-----	-----	-----	-----

PP über 1000 Ex.

2 Mark, Wilhelm Ernst 1901 – 1918
Mit Kurfürst Johann Friedrich, zur 350-Jahrfeier der Eröffnung der Universität Jena, ohne A (aber Berlin)
Jaeger 160

1908	50T	70	110	130	160
------	-----	----	-----	-----	-----

5 Mark, Wilhelm Ernst 1901 – 1918
Kurfürst Johann Friedrich, zur 350-Jahrfeier der Eröffnung der Universität Jena, ohne A (aber Berlin)
Jaeger 161

1908	40T	120	180	220	310
------	-----	-----	-----	-----	-----

3 Mark, Wilhelm Ernst 1901 – 1918
Mit Gemahlin Feodora von Sachsen-Meiningen, zur zweiten Hochzeit mit Stempelfehler WILHEIM
Jaeger 162

1910 A	0,13	40	65	95	120
--------	------	----	----	----	-----

3 Mark, Wilhelm Ernst 1901 – 1918
mit Großherzog Carl August, zur 100-Jahrfeier des Großherzogtums
Jaeger 163

1915 A	50T	70	130	160	210
--------	-----	----	-----	-----	-----

Schaumburg-Lippe, Fürstentum

2 Mark, Georg 1893 – 1911
Jaeger 164

1898 A	5T	580	800	1000	1200
--------	----	-----	-----	------	------

PP 162 Ex.

1904 A	5T	550	750	950	1200
--------	----	-----	-----	-----	------

PP 200 Ex.

5 Mark, Georg 1893 – 1911
Jaeger 165

1898 A	3T	950	1400	1850	2600
--------	----	-----	------	------	------

PP 90 Ex.

1904 A	3T	900	1250	1550	2500
--------	----	-----	------	------	------

PP 250 Ex.

3 Mark, Georg 1893 – 1911
Auf seinen Tod, unten Lebensdaten
Jaeger 166

1911 A	50T	70	110	130	200
--------	-----	----	-----	-----	-----

Schwarzburg-Rudolstadt, Fürstentum



2 Mark, Günther Viktor 1890 – 1918
Jaeger 167

1898 A	0,10	270	430	580	880
--------	------	-----	-----	-----	-----

PP 375 Ex.

Schwarzburg-Sondershausen, Fürstentum

2 Mark, Karl Günther 1880 – 1909
Jaeger 168

1896 A	50T	270	480	600	950
--------	-----	-----	-----	-----	-----

PP 190 Ex.

2 Mark, Karl Günther 1880 – 1909
Zum 25jährigen Regierungsjubiläum, unten Lorbeerzweig und Regierungsdaten, schmaler Randstab
Jaeger 169a

1905 A	62T	80	110	130	170
--------	-----	----	-----	-----	-----

PP 5000 Ex.

2 Mark, Karl Günther 1880 – 1909
Zum 25jährigen Regierungsjubiläum, unten Lorbeerzweig und Regierungsdaten, breiter Randstab
Jaeger 169b

1905 A	12T	90	140	180	270
--------	-----	----	-----	-----	-----

PP 5000 Ex.

3 Mark, Karl Günther 1880 – 1909
Auf seinen Tod, unten Lebensdaten
Jaeger 170

1909 A	70T	80	120	140	180
--------	-----	----	-----	-----	-----

PP einige 100 Ex.

Waldeck und Pyrmont, Fürstentümer

5 Mark, Friedrich 1893 – 1918
Jaeger 171

1903 A	2T	2500	3600	4000	4900
--------	----	------	------	------	------

PP 300 Ex.

Württemberg, Königreich

2 Mark, Karl 1864 – 1891
Jaeger 172

1876 F	1,56	30	75	220	700	1500
--------	------	----	----	-----	-----	------

1877 F	1,11	35	100	320	900	2000
--------	------	----	-----	-----	-----	------

1880 F	0,13	90	180	800	2000	5000
--------	------	----	-----	-----	------	------

1883 F	74T	100	200	1000	2500	5300
--------	-----	-----	-----	------	------	------

1888 F	0,12	50	120	400	800	1700
--------	------	----	-----	-----	-----	------

5 Mark, Karl 1864 – 1891
Jaeger 173

1874 F	0,11	30	70	700	1600	4200
--------	------	----	----	-----	------	------

1875 F	0,32	30	65	670	1500	3400
--------	------	----	----	-----	------	------

1876 F	0,90	30	60	630	1200	2800
--------	------	----	----	-----	------	------

1888 F	49T	45	95	900	1800	4000
--------	-----	----	----	-----	------	------



2 Mark, Wilhelm 1891 – 1918
Jaeger 174

1892 F	0,18	32	90	140	350
--------	------	----	----	-----	-----

1893 F	0,17	32	90	150	350
--------	------	----	----	-----	-----

1896 F	0,35	28	75	140	200
--------	------	----	----	-----	-----

1898 F	0,14	37	110	145	300
--------	------	----	-----	-----	-----

1899 F	0,54	25	55	100	270
--------	------	----	----	-----	-----

1900 F	0,52	25	40	85	150
--------	------	----	----	----	-----

1901 F	0,59	20	40	75	150
--------	------	----	----	----	-----

1902 F	0,82	20	35	70	140
--------	------	----	----	----	-----

1903 F	0,81	20	35	70	140
--------	------	----	----	----	-----

1904 F	1,99	18	30	65	120
--------	------	----	----	----	-----

1905 F	0,25	20	40	75	150
--------	------	----	----	----	-----

1906 F	1,50	18	35	65	125
--------	------	----	----	----	-----

PP 200 Ex.

1907 F	1,50	18	35	65	110
--------	------	----	----	----	-----

1908 F	0,45	18	35	75	115
--------	------	----	----	----	-----

1912 F	0,25	25	43	85	135
--------	------	----	----	----	-----

1913 F	0,23	25	43	70	135
--------	------	----	----	----	-----

1914 F	0,32	18	40	60	100
--------	------	----	----	----	-----

3 Mark, Wilhelm 1891 – 1918
Jaeger 175

1908 F	0,30	18	30	50	100
--------	------	----	----	----	-----

1909 F	1,19	15	25	35	80
--------	------	----	----	----	----

1910 F	0,84	18	27	35	80
--------	------	----	----	----	----

1911 F	0,42	18	27	35	80
--------	------	----	----	----	----

1912 F	0,85	18	27	35	80
--------	------	----	----	----	----

1913 F	0,27	18	27	35	80
--------	------	----	----	----	----

1914 F	0,73	15	25	33	75
--------	------	----	----	----	----

5 Mark, Wilhelm 1891 – 1918
Jaeger 176

1892 F	69T	45	160	550	1900
--------	-----	----	-----	-----	------

1893 F	71T	45	160	600	2200
--------	-----	----	-----	-----	------

1894 F	20T	740	1600	2500	7000
--------	-----	-----	------	------	------

1895 F	0,20	40	150	300	1200
--------	------	----	-----	-----	------

1898 F	0,22	40	150	330	1200
--------	------	----	-----	-----	------

1899 F	0,11	40	160	400	2000
--------	------	----	-----	-----	------

1900 F	0,21	33	140	210	680
--------	------	----	-----	-----	-----

1901 F	0,21	33	140	230	950
--------	------	----	-----	-----	-----

1902 F	0,36	28	120	200	470
--------	------	----	-----	-----	-----

1903 F	0,72	25	80	150	400
--------	------	----	----	-----	-----

1904 F	0,39	25	80	150	470
--------	------	----	----	-----	-----

1906 F	64T	55	220	550	1600
--------	-----	----	-----	-----	------

PP 50 Ex.

1907 F	0,42	25	60	150	350
--------	------	----	----	-----	-----

1908 F	0,53	20	48	125	290
--------	------	----	----	-----	-----

1913 F	0,40	20	45	90	200
--------	------	----	----	----	-----

3 Mark, Wilhelm 1891 – 1918
Mit seiner Gemahlin Charlotte von Schaumburg-Lippe, zur Silbernen Hochzeit, Querstrich in der Mitte des Buchstabens H beim Wort CHARLOTTE
Jaeger 177a

1911 F	0,49	25	40	55	85
--------	------	----	----	----	----

3 Mark, Wilhelm 1891 – 1918
Mit seiner Gemahlin Charlotte von Schaumburg-Lippe, zur Silbernen Hochzeit, Querstrich oberhalb der Mitte des Buchstabens H beim Wort CHARLOTTE
Jaeger 177b

1911 F	7T	350	470	555	750
--------	----	-----	-----	-----	-----

3 Mark, Wilhelm 1891 – 1918
Zum 25jährigen Regierungsjubiläum, unten Lorbeerzweig und Regierungsdaten
Jaeger 178

1916 F	1T	3400	5000	6500	7800
--------	----	------	------	------	------

alle PP/mattiert

(nur noch teilweise ausgegeben: ca. 350 Ex.)
Auch aus dem Brandschutt der Stuttgarter Münzstätte

Die Goldmünzen zu 5, 10 und 20 Mark

Die technischen Parameter der Goldmünzen des Kaiserreichs zu 5, 10 und 20 Mark:

5 Mark
Gold 0,900 fein, Gewicht 1,991 g, Durchmesser 17 mm, glatter Rand

10 Mark
Gold 0,900 fein, Gewicht 3,982 g, Durchmesser 19,5 mm, Arabesken auf dem Rand

20 Mark
Gold 0,900 fein, Gewicht 7,965 g, Durchmesser 22,5 mm, Randschrift: GOTT MIT UNS

Anhalt, Herzogtum

20 Mark, Friedrich I. 1871 – 1904
Jaeger 179

1875 A	25T	1650	2300	3000	4000
--------	-----	------	------	------	------

10 Mark, Friedrich I. 1871 – 1904
1896 Zum 25jährigen Regierungsjubiläum
1901 Zum 70. Geburtstag
Jaeger 180

1896 A	20T	1600	2100	2400	2800
--------	-----	------	------	------	------

1901 A	20T	1450	1900	2200	2600
--------	-----	------	------	------	------

PP 200 Ex. pro Jahrgang

20 Mark, Friedrich I. 1871 – 1904
1896 Zum 25jährigen Regierungsjubiläum
1901 Zum 70. Geburtstag
Jaeger 181

1896 A	15T	1400	1900	2200	2900
--------	-----	------	------	------	------

1901 A	15T	1400	1900	2200	2900
--------	-----	------	------	------	------

PP 200 Ex. pro Jahrgang

20 Mark, Friedrich II. 1904 – 1918
1904 Zum Regierungsantritt
Jaeger 182

1904 A	25T	1400	1800	2100	2700
--------	-----	------	------	------	------

PP 200 Ex. pro Jahrgang

Baden, Großherzogtum

5 Mark, Friedrich I. 1852 – 1907
Gold
Jaeger 185

1877 G	0,35	500	730	840	1600
--------	------	-----	-----	-----	------

10 Mark, Friedrich I. 1852 – 1907
Jaeger 183

1872 G	0,27	190	400	700	2000
--------	------	-----	-----	-----	------

1873 G	0,47	190	400	700	1900
--------	------	-----	-----	-----	------

10 Mark, Friedrich I. 1852 – 1907
Jaeger 186

1875 G	0,34	190	450	680	1250
--------	------	-----	-----	-----	------

1876 G	1,40	180	400	600	1000
--------	------	-----	-----	-----	------

1877 G	0,16	170	400	600	1700
--------	------	-----	-----	-----	------

1878 G	0,24	160	320	600	1450
--------	------	-----	-----	-----	------

1879 G	98T	240	480	800	1900
--------	-----	-----	-----	-----	------

1880 G	1,2T	32000	40000	LP	LP
--------	------	-------	-------	----	----

1881 G	0,20	170	350	620	1300
--------	------	-----	-----	-----	------

1888 G	0,12	200	420	650	1400
--------	------	-----	-----	-----	------

20 Mark, Friedrich I. 1852 – 1907
Jaeger 184

1872 G	0,40	215	330	450	1600
--------	------	-----	-----	-----	------

Jahr Mio. ss vz vz-st st

20 Mark, Ludwig II. 1864 – 1886

Jaeger 194

1872 D	1,56	180	260	400	800
1873 D	2,77	180	260	380	720

20 Mark, Ludwig II. 1864 – 1886

Jaeger 197

1874 D	0,61	200	300	400	800
1875 D	RR	1000	1700	2100	2800
1876 D	0,45	215	370	450	850
1878 D	50T	420	650	1000	1500

10 Mark, Otto 1886 – 1913

Unter Vormundschaft seines Onkels Luitpold Jaeger 198

1888 D	0,28	400	600	770	1200
--------	------	-----	-----	-----	------

10 Mark, Otto 1886 – 1913

Unter Vormundschaft seines Onkels Luitpold Jaeger 199

1890 D	0,42	180	280	360	700
1893 D	0,42	180	280	360	700
1896 D	0,28	180	280	360	700
1898 D	0,59	170	260	330	550
1900 D	0,14	215	350	480	800



10 Mark, Otto 1886 – 1913

Unter Vormundschaft seines Onkels Luitpold Umschrift geteilt Jaeger 201

1900 D in J.	199	170	230	325	550
1901 D	0,14	170	230	325	550
1902 D	68T	200	320	520	750
1903 D	0,53	150	200	240	380
1904 D	0,21	150	200	240	380
1905 D	0,28	150	200	240	380
1906 D	0,14	160	210	350	500
1907 D	0,21	150	200	240	380
1909 D	0,21	150	200	240	380
1910 D	0,14	150	210	290	420
1911 D	72T	170	220	330	480
1912 D	0,14	150	200	270	400

20 Mark, Otto 1886 – 1913

Unter Vormundschaft seines Onkels Luitpold Jaeger 200

1895 D	0,50	180	220	270	350
1900 D	0,50	180	220	270	350
1905 D	0,50	180	220	270	350
1913 D	0,31	13500	20000	LP	LP

Nur wenige Exemplare ausgegeben

20 Mark, Ludwig III. 1913 – 1918

Prinzregent, König ab 5. November 1913 Jaeger 202

1914 D	0,53	1900	2500	3000	4000
--------	------	------	------	------	------

Nicht mehr ausgegeben, jedoch hin und wieder angeboten

Braunschweig-Lüneburg, Herzogtum

20 Mark, Wilhelm 1831 – 1884

Jaeger 203

1875 A	0,10	900	1250	1600	3400
--------	------	-----	------	------	------

Der Jahrgang 1876 A existiert nicht.

Bremen, Freie Hansestadt

10 Mark, Stadtwappen

Vs. mit Perikreis Jaeger 204

1907 J	20T	950	1600	1800	2100
--------	-----	-----	------	------	------

20 Mark, Stadtwappen

Vs. mit Perikreis Jaeger 205

1906 J	20T	1000	1600	1800	2100
--------	-----	------	------	------	------

Hamburg, Freie und Hansestadt

5 Mark, Stadtwappen

Mit Schildhalter, unten spitz, Gold Jaeger 208

1877 J	0,44	400	550	650	950
--------	------	-----	-----	-----	-----

10 Mark, Stadtwappen

Ohne Schildhalter, unten rund Jaeger 206

1873 B	25T	2500	3600	4000	5000
--------	-----	------	------	------	------

10 Mark, Stadtwappen

Ohne Schildhalter, unten spitz Jaeger 207

1874 B	50T	1500	2300	2800	4000
--------	-----	------	------	------	------

10 Mark, Stadtwappen

Mit Schildhalter Jaeger 209

1875 J	0,61	100	340	460	700
1876 J	6T	550	1250	1500	2000
1877 J	0,22	170	270	300	550
1878 J	0,32	160	270	300	500
1879 J	0,26	170	350	420	580
1880 J	0,14	170	280	380	520
1888 J	0,16	160	240	320	500

Jahr Mio. ss vz vz-st st

20 Mark, Stadtwappen

Mit Schildhalter Jaeger 210

1875 J	0,31	180	215	260	330
1876 J	1,72	160	200	240	330
1877 J	1,32	160	200	240	330
1878 J	2,01	160	200	230	330
1879 J	0,10	300	580	800	1500
1880 J	0,12	215	320	380	420
1881 J	500 Ex.	15000	20000	LP	LP
1883 J	0,12	170	210	270	380
1884 J	0,64	160	190	230	330
1887 J	0,25	160	200	240	330
1889 J	14T	750	1400	1800	2300

10 Mark, Stadtwappen

Mit Schildhalter Jaeger 211

1890 J	0,24	140	220	260	380
1893 J	0,25	140	220	260	380
1896 J	0,16	160	240	360	450
1898 J	0,34	160	190	250	380
1900 J	82T	160	250	360	500
1901 J	82T	160	250	360	500
1902 J	41T	250	400	490	680
1903 J	0,31	140	220	260	380
1905 J	0,16	160	230	300	380
1906 J	0,16	160	230	300	380
1907 J	0,11	170	240	340	400
1908 J	32T	280	450	620	950
1909 J	0,12	160	230	340	400
1910 J	41T	230	350	440	600
1911 J	75T	150	220	260	350
1912 J	48T	200	340	430	550
1913 J	41T	170	280	380	550

20 Mark, Stadtwappen

Mit Schildhalter Jaeger 212

1893 J	0,81	160	210	250	300
1894 J	0,50	160	210	250	300
1895 J	0,50	160	210	250	300
1897 J	0,50	160	210	250	300
1899 J	1,00	160	190	230	280
1900 J	0,50	160	210	250	300
1908 J	14 Ex.			LP	
1913 J	0,49	160	180	210	260

Hessen, Großherzogtum

5 Mark, Ludwig III. 1848 – 1877

Gold Jaeger 215

1877 H	0,10	1000	1500	1800	2600
--------	------	------	------	------	------

10 Mark, Ludwig III. 1848 – 1877

Jaeger 213

1872 H	30T	330	520	900	1500
1873 H	0,43	280	460	750	1400

20 Mark, Ludwig III. 1848 – 1877

Jaeger 214

1872 H	0,18	260	670	850	1300
1873 H	0,52	240	600	780	1200

10 Mark, Ludwig III. 1848 – 1877

Jaeger 216

1875 H	0,19	250	600	800	1650
1876 H	0,51	200	570	700	1450
1877 H	94T	260	620	830	1600

20 Mark, Ludwig III. 1848 – 1877

Jaeger 217

1874 H	0,13	450	900	1750	2600
--------	------	-----	-----	------	------

5 Mark, Ludwig IV. 1877 – 1892

Gold Jaeger 218

1877 H	79T	1000	1600	1900	2400
--------	-----	------	------	------	------

10 Mark, Ludwig IV. 1877 – 1892

Jaeger 219

1878 H	0,13	420	850	1100	2000
1879 H	0,44	420	820	1100	2000
1880 H	0,11	550	1100	1600	2400
1888 A	36T	650	1200	1900	2600

10 Mark, Ludwig IV. 1877 – 1892

Jaeger 220

1890 A	54T	1350	1750	2100	2600
--------	-----	------	------	------	------

20 Mark, Ludwig IV. 1877 – 1892

Jaeger 221

1892 A	25T	1750	2200	2700	3200
--------	-----	------	------	------	------

10 Mark, Ernst Ludwig 1892 – 1918

Halbprofil Jaeger 222

1893 A	54T	1100	1500	1800	2200
--------	-----	------	------	------	------

PP 450 Ex.

Jahr Mio. ss vz vz-st st

20 Mark, Ernst Ludwig 1892 – 1918

Halbprofil Jaeger 223

1893 A	25T	1350	1700	2200	3100
--------	-----	------	------	------	------

10 Mark, Ernst Ludwig 1892 – 1918

Jaeger 224

1896 A	36T	680	1000	1300	1800
1898 A	75T	620	900	1150	1700

PP 500 Ex.



20 Mark, Ernst Ludwig 1892 – 1918

Schreibweise: Grossherzog Jaeger 225

1896 A	15T	450	900	1200	1600
	PP 230 Ex.				
1897 A	45T	280	400	650	1100
	PP 400 Ex.				
1898 A	70T	280	400	570	900
	PP 500 Ex.				
1899 A	40T	280	400	570	980
	PP 600 Ex.				
1900 A	40T	280	400	570	980
	PP 500 Ex.				
1901 A	80T	270	400	570	980
	PP 600 Ex.				
1903 A	40T	270	400	570	980
	PP 100 Ex.				

20 Mark, Ernst Ludwig 1892 – 1918

Schreibweise: Grossherzog Jaeger 226

1905 A	45T	250	400	550	900
	PP 200 Ex.				
1906 A	85T	250	330	420	600
	PP 199 Ex.				
1908 A	40T	250	400	550	900
1911 A	0,15	230	320	420	530

Lübeck, Freie und Hansestadt

10 Mark, Stadtwappen

Kleine Form Jaeger 227

1901 A	10T	1150	1700	1900	2200
	PP 200 Ex.				
1904 A	10T	1150	1700	1900	2200
	PP 130 Ex.				

10 Mark, Stadtwappen

Größere Form Jaeger 228

1905 A	10T	1100	1600	1800	2200
	PP 247 Ex.				
1906 A	10				

Jahr	Mio.	ss	vz	vz-st	st
20 Mark, Wilhelm I. 1861 – 1888					
Deutscher Kaiser ab 18.1.1871 Jaeger 246					
1874 A	0,76	150	190	230	350
B	0,82	160	200	260	380
C	88T	160	220	270	400
1875 A	4,20	150	180	210	300
B	R	340	500	880	1700
1876 A	2,67	150	170	220	270
C	0,42	230	350	600	1100
1877 A	1,25	150	180	210	300
B	0,50	180	230	260	380
C	RR	2500	4000	4100	5500
1878 A	2,17	150	175	210	280
C	82T	270	320	470	1200
1879 A	1,02	150	180	210	330
1881 A	0,43	150	180	210	330
1882 A	0,66	150	180	210	330
1883 A	4,28	145	155	200	270
1884 A	2,24	150	180	220	300
1885 A	0,41	160	210	260	360
1886 A	1,76	150	180	220	300
1887 A	5,65	145	175	200	260
1888 A	0,53	170	225	290	370

Jahr	Mio.	ss	vz	vz-st	st
10 Mark, Friedrich III. 9.3.1888 – 15.6.1888					
99-Tage-Kaiser Jaeger 247					
1888 A	0,88	110	140	180	250



Jahr	Mio.	ss	vz	vz-st	st
20 Mark, Friedrich III. 9.3.1888 – 15.6.1888					
99-Tage-Kaiser Jaeger 248					
1888 A	5,36	150	190	230	330

Jahr	Mio.	ss	vz	vz-st	st
10 Mark, Wilhelm II. 1888-1918					
Jaeger 249					
1889 A	24T	4700	5600	6500	8800

Jahr	Mio.	ss	vz	vz-st	st
20 Mark, Wilhelm II. 1888 – 1918					
Jaeger 250					
1888 A	0,76	180	230	280	450
1889 A	9,64	150	180	230	330

Jahr	Mio.	ss	vz	vz-st	st
10 Mark, Wilhelm II. 1888 – 1918					
Jaeger 251					
1890 A	1,51	100	130	150	270
1892 A	35T	450	1000	1400	2700
1893 A	1,59	100	130	150	270
1894 A	18T	1100	1500	1850	2900
1895 A	29T	600	900	1400	2500
1896 A	1,08	90	130	150	260
1897 A	0,11	140	180	220	380
1898 A	2,28	100	130	150	260
1899 A	0,30	110	150	220	280
1900 A	0,74	90	130	160	250
1901 A	0,70	90	130	160	250
1902 A	0,27	90	130	160	250
1903 A	1,68	90	130	160	250
1904 A	1,18	90	130	160	250
1905 A	1,06	90	130	160	250
PP 117 Ex.					
1906 A	0,53	90	130	160	250
PP 150 Ex.					
1907 A	0,81	90	130	160	250
1909 A	0,53	90	130	160	250
1910 A	0,80	90	130	160	250
1911 A	0,27	100	140	200	260
1912 A	0,54	90	135	160	250

Jahr	Mio.	ss	vz	vz-st	st
20 Mark, Wilhelm II. 1888 – 1918					
Jaeger 252					
1890 A	3,69	140	170	200	270
1891 A	2,75	140	170	200	270
1892 A	1,81	140	170	200	270
1893 A	3,17	140	170	200	270
1894 A	5,81	140	170	200	270
1895 A	4,13	140	170	200	270
1896 A	4,24	140	170	200	270
1897 A	5,39	140	170	200	270
1898 A	6,54	140	170	200	270
1899 A	5,87	140	170	200	270
1900 A	5,16	140	170	200	270
1901 A	5,19	140	170	200	270
1902 A	4,14	140	170	200	270
1903 A	2,87	140	170	200	270
1904 A	3,45	140	170	200	270
1905 A	4,18	140	170	200	270
PP 287 Ex.					
Getbgold76T	160	200	250	360	
J	0,92	150	180	220	320
breiter Randstab bei A					
1906 A	7,79	140	180	210	250
PP 124 Ex.					
J	82T	350	430	500	750
1907 A	2,58	140	175	200	250

Jahr	Mio.	ss	vz	vz-st	st
1908 A	3,27	140	175	200	250
1909 A	5,21	140	175	200	250
J	0,35	140	190	220	320
1910 A	8,65	140	175	200	250
J	0,75	140	190	200	300
1911 A	4,75	140	175	200	250
1912 A	5,57	140	175	200	250
J	0,50	160	200	230	330
1913 A	6,10	140	175	200	250



Jahr	Mio.	ss	vz	vz-st	st
20 Mark, Wilhelm II. 1888 – 1918					
Büste in Uniform Jaeger 253					
1913 A		150	190	220	250
1914 A	2,14	150	190	220	260
1915 A	1,27	1700	2300	2500	2800
Nicht mehr ausgegeben, jedoch in letzter Zeit öfter angeboten					

Jahr	Mio.	ss	vz	vz-st	st
Reuß älterer Linie, Fürstentum					

Jahr	Mio.	ss	vz	vz-st	st
20 Mark, Heinrich XXII. 1867 – 1902					
Seit 1859 unter Vormundschaft Jaeger 254					
1875 B	1,5T	17000	26000	LP	LP

Jahr	Mio.	ss	vz	vz-st	st
Reuß jüngerer Linie, Fürstentum					

Jahr	Mio.	ss	vz	vz-st	st
10 Mark, Heinrich XVI. 1867 – 1913					
Jaeger 255					
1882 A	5T	6000	7500	9000	12000
PP 200 Ex.					

Jahr	Mio.	ss	vz	vz-st	st
20 Mark, Heinrich XVI. 1867 – 1913					
Jaeger 256					
1881 A	12,5T	3000	5500	6500	10000
PP 500 Ex.					

Jahr	Mio.	ss	vz	vz-st	st
Sachsen, Königreich					

Jahr	Mio.	ss	vz	vz-st	st
10 Mark, Johann 1854 – 1873					
Jaeger 257					
1872 E	0,34	280	450	700	1500
1873 E	0,82	260	400	700	1400

Jahr	Mio.	ss	vz	vz-st	st
20 Mark, Johann 1854 – 1873					
Jaeger 258					
1872 E	0,89	190	320	500	1000

Jahr	Mio.	ss	vz	vz-st	st
20 Mark, Johann 1854 – 1873					
Größere Buchstaben Jaeger 259					
1873 E	1,20	180	280	450	900

Jahr	Mio.	ss	vz	vz-st	st
5 Mark, Albert 1873 – 1902					
Gold Jaeger 260					
1877 E	0,40	470	680	780	1000



Jahr	Mio.	ss	vz	vz-st	st
10 Mark, Albert 1873 – 1902					
Jaeger 261					
1874 E	48T	500	1300	1900	3200
1875 E	0,53	190	280	450	750
1877 E	0,20	190	280	450	600
1878 E	0,22	190	280	450	600
1879 E	0,18	190	280	450	680
1881 E	0,24	190	280	430	700
1888 E	0,15	190	300	620	1200

Jahr	Mio.	ss	vz	vz-st	st
20 Mark, Albert 1873 – 1902					
Jaeger 262					
1874 E	0,15	210	350	450	800
1876 E	0,48	190	320	400	680
1877 E 1181 Ex.		14000	18000	23000	LP
1878 E 1564 Ex.		14000	18000	23000	LP

Jahr	Mio.	ss	vz	vz-st	st
10 Mark, Albert 1873 – 1902					
Jaeger 263					
1891 E	0,22	190	280	400	750
1893 E	0,22	190	280	400	750
1896 E	0,15	190	280	400	750
1898 E	0,31	210	300	440	800
1900 E	74T	230	320	450	800
1901 E	75T	230	320	450	800
1902 E	37T	230	380	520	800

Jahr	Mio.	ss	vz	vz-st	st
20 Mark, Albert 1873 – 1902					
Jaeger 264					
1894 E	0,64	190	280	380	500
1895 E	0,11	190	290	400	570

Jahr	Mio.	ss	vz	vz-st	st
10 Mark, Georg 1902 – 1904					
Jaeger 265					
1903 E	0,28	270	380	520	680
PP 100 Ex.					
1904 E	0,15	240	380	520	680

Jahr	Mio.	ss	vz	vz-st	st
20 Mark, Georg 1902 – 1904					
Jaeger 266					
1903 E	0,25	220	380	440	630

Jahr	Mio.	ss	vz	vz-st	st
10 Mark, Friedrich August III. 1904 – 1918					
Jaeger 267					
1905 E	0,11	280	420	520	680
PP 100 Ex.					
1906 E	75T	340	500	600	800
1907 E	0,11	280	430	520	680
1909 E	0,11	280	430	520	680
1910 E	75T	320	500	580	800
1911 E	38T	330	550	630	850
1912 E					

Jahr	Mio.	ss	vz	vz-st	st
10 Mark, Karl 1864 – 1891					
Jaeger 292					
1874 F	0,20	150	250	350	680
1875 F	0,53	130	230	290	450
1876 F	0,93	130	230	290	500
1877 F	0,27	140	230	290	500
1878 F	0,34	140	230	290	500
1879 F	0,21	160	300	380	950
1880 F	0,25	150	270	350	950
1881 F	79T	210	370	500	1300
1888 F	0,20	140	230	330	480

Jahr	Mio.	ss	vz	vz-st	st
20 Mark, Karl 1864 – 1891					
Jaeger 293					
1874 F	0,32	170	300	400	850
1876 F	0,36	170	300	400	800

Jahr	Mio.	ss	vz	vz-st	st
10 Mark, Karl 1864 – 1891					
Jaeger 294					
1890 F	0,22	330	460	580	1000
1891 F	80T	400	600	800	1300



Jahr	Mio.	ss	vz	vz-st	st
10 Mark, Wilhelm II. 1891 – 1918					
Jaeger 295					
1893 F	0,30	150	200	250	350
1896 F	0,20	150	200	250	350
1898 F	0,42	150	200	250	350
1900 F	90T	170	230	320	400
1901 F	0,11	170	230	280	380
1902 F	50T	220	320	450	700
1903 F	0,18	150	200	250	350
1904 F	0,35	150	200	250	350
1905 F	0,20	150	200	250	350
1906 F	0,10	150	200	250	350
PP 50 Ex.					
1907 F	0,15	150	200	250	350
1909 F	0,10	150	200	250	350
1910 F	0,15	150	200	250	350
1911 F	50T	250	370	500	700
1912 F	49T	250	370	500	670
1913 F	50T	250	370	470	650

Jahr	Mio.	ss	vz	vz-st	st
20 Mark, Wilhelm II. 1891 – 1918					
Jaeger 296					
1894 F	0,50	160	200	230	330
1897 F	0,40	160	200	230	330
1898 F	0,11	170	220	270	400
1900 F	0,50	160	200	230	330
1905 F	0,51	160	200	230	320
1913 F	43T	12000	23000	LP	LP
1914 F	0,56	3500	4800	6000	LP

Die Jahrgänge 1913 und 1914 sind kaum noch ausgegeben worden.

Weimarer Republik

Ersatz- und Inflationenmünzen 1919 – 1923

Jahr	Mio.	ss	vz	vz-st	st
50 Pfennig 1919 – 1922					
Aluminium, Gewicht 1,67 g, Durchmesser 23 mm, gekerbter Rand, Schrift: Fraktur („deutsche Schrift“) zum ersten Mal verwendet					
Jaeger 301					

1919 A	7,2	1	3,50	9	20
D	0,8	6	15	28	42
E	0,9	5	15	30	42
PP 35 Ex.					
F	0,2	20	40	65	90
G	0,7	8	14	20	40
J	0,8	16	25	38	65
1920 A					
D	119,8	1	3	5	6
E	14,4	1	2,50	6	10
PP 226 Ex.					
F	10,9	1	2,50	6	12
F Kehrprägung					
G	5,0	1	2,50	10	10
J	15,4	1	2,50	6	10
1921 A					
D	48,7	1	2,50	4	4
E	31,2	2	4	8	8
PP 332 Ex.					
F	47,0	1	3	5	5
F Kehrprägung					
G	19,1	1,50	3,50	6	6
J	28,0	1	3	5	5
1922 A					
D	58,0	1,50	2,50	4	4
E	33,9	1,50	2,50	4	4
PP 333 Ex.					
F	33,0	1,50	2,50	4	4

1922 G	36,7	1,50	2,50	4	4
J	36,2	1,50	2,50	4	4

Jahr	Mio.	ss	vz	vz-st	st
3 Mark 1922 – 1923					
Aluminium, Gewicht 2,0 g, Durchmesser 28 mm, gekerbter Rand					
Jaeger 302					
1922 A	15,5	3	8	10	15
E	2T	280	400	650	750
PP 1000 Ex.					
F		2300	4000	LP	LP

Grün 4,96 (1922 F) vz = 8200 DM + Zuschlag

Jahr	Mio.	ss	vz	vz-st	st
3 Mark 1922 – 1923					
Aluminium, Gewicht 2,0 g, Durchmesser 28 mm, gekerbter Rand					
Mit Umschrift: VERFASSUNGSTAG 11. AUGUST 1922, zum 3. Jahrestag					
Jaeger 303					

1922 A	32,5	1	3	6	10
D (8,4) RR		280	500	600	750
E	2,4	4	10	15	20
PP 21T Ex.					
F	6,0	4	10	180	25
G	3,7	3	5	10	12
J	4,9	1	4	7	10
1923 E					
	2,0	20	40	50	90
PP 2291 Ex.					
F		1200	LP	LP	LP

Peus 4/2002 (1923 F) Stgl./vz 2600 € + Provision



Jahr	Mio.	ss	vz	vz-st	st
200 Mark 1923					
Aluminium, Gewicht 1,0 g, Durchmesser 23 mm, gekerbter Rand					
Formell gültig bis 10.10.1924, jedoch nur teilweise ausgegeben, da inflationsbedingt wertlos. Prägung nur wegen Sorge um die Münzarbeiter (Arbeitsbeschaffung)!					
Jaeger 304					
1923 A	174,9		0,50	1,50	3
D	35,2		0,50	2	5
PP 1 Ex.					
E	11,2	1	3	5	9
PP 4095 Ex.					
F	20,1	0,50	1,50	2,50	4
G	24,9	0,50	1,50	2,50	4
J	16,3	2,50	4,50	8	11

Jahr	Mio.	ss	vz	vz-st	st
500 Mark 1923					
Aluminium, Gewicht 1,67 g, Durchmesser 27 mm, gekerbter Rand					
Jaeger 305					
1923 A	59,3	0,50	1,50	3	4,50
D	13,7	1	2,50	6	9
E	2,1	3	7,50	15	25
PP 2053 Ex.					
F	8,0	1	2	3,50	8
G	4,4	2	5	8	14
J	1,0	28	45	60	90

Nach Stabilisierung der Mark 1923 – 1933 (1936)

Jahr	Mio.	ss	vz	vz-st	st
1 Rentenpfennig 1923 – 1924					
Kupfer, Gewicht 2,0 g, Durchmesser 17,5 mm, glatter Rand					
Jaeger 306					
1923 A	12,6	1	4	7	15
D in 1924		3	7	12	25
E	2,2	4	10	17	30
F in 1924		8	25	35	65
G in 1924		3	8	12	30
J	1,5	5	15	35	70
1924 A					
D	17,5	1	2,50	6	12
E	6,8	2,50	5	10	20
PP 191 Ex.					
F	10,3	2,50	6	10	20
G	7,4	3	8,50	16	35
J	11,0	2	6	10	20
1925 A RR					
		1500	2000	LP	LP
1929 F R					
		250	400	800	LP

1925 A und 1929 F sind Zwitterprägungen

Jahr	Mio.	ss	vz	vz-st	st
2 Rentenpfennig 1923 – 1924					
Kupfer, Gewicht 3,33 g, Durchmesser 20 mm, glatter Rand					
Jaeger 307					
1923 A	8,6	1	3	7,50	20
D	1,5	2	6	15	35

1923 F	in 1924	3	9	20	50
F Zwitterprägung siehe Jaeger 314					
G	in 1924	2	8	18	45
J	in 1924	7	18	28	65
ohne Mz. (nur scheinbar, schlecht geprägtes G)					
1924 A					
D	80,9	1	3	8	8
D	19,9	1	3	6	14
E	10,5	1	3,50	7	16
PP 185 Ex.					
F	15,0	1	3	6	14
G	10,3	1	4	6	20
J	21,2	1	3	5	15

Jahr	Mio.	ss	vz	vz-st	st
5 Rentenpfennig 1923 – 1925					
Kupfer/Aluminium, Gewicht 2,5 g, Durchmesser 18 mm, gekerbter Rand					
Jaeger 308					

1923 A	3,1	3	9	20	45
D in 1924		4	15	22	50
F in 1924		80	140	180	240
G in 1924		25	45	80	175
1924 A					
D	172,0	1	3	5	15
D	31,2	1	4	10	25
E	1,2	1,50	6	12	28
PP 189 Ex.					
F	29,0	1	4	10	25
G	19,2	1,50	6	12	28
J	32,3	1	4	10	22

1925 F Zwitterprägung mit Jaeger 316 LP

Jahr	Mio.	ss	vz	vz-st	st
10 Rentenpfennig 1923 – 1925					
Kupfer/Aluminium, Gewicht 4,0 g, Durchmesser 21 mm, gekerbter Rand					
Jaeger 309					

1923 A	in 1924	3	10	14	30
D in 1924		8	15	27	45
F in 1924		100	160	230	290
G in 1924		16	30	60	90
1924 A					
D	170,0	1	3	8	12
D	33,9	1	3	8	15
E	18,7	1,50	5	10	18
PP 190 Ex.					
F	42,2	1	5	10	18
G	18,8	1,50	7	12	25
J	33,9	1,50	7	13	25

1925 F Zwitterprägung 1300 1800 LP LP

Jahr	Mio.	ss	vz	vz-st	st
50 Rentenpfennig 1923 – 1924					
Kupfer/Aluminium, Gewicht 5,0 g, Durchmesser 24 mm, gekerbter Rand					
Jaeger 310					

1923 A	0,5	30	45	60	80
D	0,2	45	65	90	140
F	0,1	80	120	170	300
G	0,1	40	75	100	140
J	4T	1100	1600	1800	2300
1924 A					
D	117,4	12	18	30	45
D	31,0	14	25	35	55
E	14,7	16	25	40	65
PP 190 Ex.					
F	22,0	15	23	40	60
G	13,3	20	35	55	110
J	17,8	15	25	45	70

Jahr	Mio.	ss	vz	vz-st	st
1926 E	6,0	20	45	110	180
PP 33 Ex.					
F	2,9	14	35	85	140
1930 A	7,4	2	5	10	22
1935 A	19,2	1	3	5	12
D	5,5	1	2	4	12
E	2,4	1	5	8	20
F	4,6	1	4	6	18
G	2,7	2	5	9	20
J	2,6	2	5	10	22
1936 A	37,0	1	2,50	5	10
D	8,1	1	2,50	5	10
E	3,0	2	4,50	9	16
F	6,6	1	3,50	6	12
G	2,3	1	4,50	7,50	18
J	4,5	1	3,50	7	14

10 Reichspfennig 1924 – 1936
Kupfer/Aluminium, Gewicht 4,0 g, Durchmesser 21 mm, gekerbter Rand **Jaeger 317**

1924 A	20,8	1	5	10	28
D	9,6	1	7,50	17	40
E	5,2	1	8	12	35
PP 166 Ex.					
F	2,9	8	25	60	130
G	4,4	2	12	25	55
J	4,0	2	12	25	55
1925 A	102,3	0,50	2	5	12
D	36,9	1	6	10	20
E	18,7	1,50	10	17	35
PP 61 Ex.					
F	12,5	3,50	14	22	45
F Zwitterprägung siehe Jaeger 309					
G	10,4	3	14	22	45
J	8,8	6	18	25	65
1926 A	14,4	1,50	10	20	42
G	1,5	10	25	62	120
1928 A	2,3	3	12	25	55
G in 1929	160	250	400	500	
1929 A	25,7	1	2,50	8	20
D	7,0	1	6	12	25
E	3,1	1,50	12	25	55
F	3,7	1,50	12	25	55
G	2,7	4	14	35	70
J	4,1	1,50	12	25	55
1930 A	7,5	1	4,50	8	25
D	2,1	5	10	18	40
E	2,1	7	22	32	68
F	2,0	6	17	23	45
G	1,5	7	30	48	85
J	1,6	7	20	33	75
1931 A	9,7	2,50	6	9	22
D	0,7	40	85	110	155
F	1,5	18	45	80	125
G	38T	280	500	700	1250
1932 A	4,5	1	3,50	9	25
D	2,8	3,50	12	20	40
E	1,5	6	25	38	65
F	1,8	4	14	32	60
G	0,1	850	1300	1700	LP
1933 A	1,3	40	95	125	155
G	1,0	16	33	45	80
J	1,6	14	30	42	65
1934 A	3,2	2	5	11	25
D	1,3	7	18	40	80
E in 1935	35	75	110	180	
F	0,1	30	60	85	145
G	0,2	50	95	150	240
1935 A	35,9	1	3	7	12
D	9,0	1	3	7	12
E	6,0	2	7,50	12	25
F	7,9	1	4	10	18
G	4,8	1,50	5	10	25
J	9,0	1	4	10	18
1936 A	24,5	0,50	3	7	15
D	8,1	1	4	8	20
E	2,4	2,50	10	13	26
F	4,9	1,50	8	8	18
G	1,7	4,50	10	22	45
J	1,6	6	15	26	55

50 Reichspfennig 1924 – 1925
Kupfer/Aluminium, Gewicht 5,0 g, Durchmesser 24 mm, gekerbter Rand **Jaeger 318**

1924 A	0,8	950	1500	1900	2300
D	59T (nicht ausgegeben)				
E in 1925 RR	3300	4000	4750	6200	
F	55T RRR	6000	9000	12800	15000
G	11T RRRR	10000	LP	LP	LP
auch als Probe in Ni (RRR)					
J (nur als Probe in Silber bekannt)					
1925 E	1,8	1300	1650	2300	3000
PP 196 Ex.					
E Materialprobe in Kupfer/Nickel					
F in 1924 RRRR (ca. 25T)					
20000	LP	LP	LP	LP	
Grün 11,97 (1924 A) EA = 3900 DM + Provision					
Grün 11,97 (1924 E) PP = 13250 DM + Provision					
Grün 11,97 (1924 F) PP = 22500 DM + Provision					
Grün 11,97 (1924 G) vz = 51000 DM + Provision					
Grün 11,97 (1925 F) ss = 32500 DM + Provision					
Partin 2,94 (1924 G) PP = 29000 DM + Provision					
KPM 6,91 (1925 F) PP = 53500 DM + Provision					
Künker 3,07 (1924G) vz = 16000 € + Provision					

50 Reichspfennig 1927 – 1938
Nickel („fälschungssicher“), Gewicht 3,5 g, Durchmesser 20 mm, gekerbter Rand gültig bis 30.7.1940 **Jaeger 324**

1927 A	16,3	3	6	11	20
D	2,2	8	15	28	55

1927 E	1,1	10	18	27	60
PP 23 Ex.					
F	1,9	7,50	12	22	45
G	1,8	13	22	40	85
J	4,1	4	10	20	40
1928 A	43,9	2,50	4	8	14
D	14,1	3	7,50	14	25
E	8,6	3	7,50	14	25
PP 93 Ex.					
F	10,0	2,50	7,50	14	25
G	6,2	3	8	16	30
J	6,5	3	8	16	30
ohne Mzz.	150	200	LP	LP	
1929 A	10,3	2,50	6	14	25
D	2,0	8	18	35	60
F	1,2	20	40	80	140
(Mzz. E ist immer eine Fälschung)					
1930 A	4,1	4	8	16	30
D	1,4	8	16	26	50
E	0,7	35	75	115	190
F	0,3	95	150	200	330
G	0,6	40	90	130	220
J	0,5	50	100	145	240
1931 A	5,6	4	8	16	30
D	1,1	8	18	30	50
F	1,5	7,50	17	25	45
G	0,1	380	500	650	1200
J	0,3	120	230	290	400
1932 E	0,6	125	200	260	380
G in 1931	1300	2000	LP	LP	
1933 G	0,3	140	210	280	390
J	0,7	120	190	230	330
1935 A	6,4	4	10	16	22
D	2,8	7,50	15	25	35
E	0,7	20	45	68	120
F	2,0	7	15	22	35
G	0,7	33	58	80	135
J	1,6	15	30	42	85
1936 A	7,7	3	9	13	20
D	0,8	25	42	75	135
E	1,2	23	45	75	135
F	0,6	28	50	85	145
G	0,9	20	40	52	95
J	0,5	65	110	140	240
1937 A	10,8	3	6	9	12
D	2,8	6	11	18	33
F	1,7	6	11	18	33
J	0,3	110	200	260	390
1938 E	1,2	22	33	55	90
G	1,3	20	32	42	70
J	1,3	20	32	42	70

1 Reichsmark 1925 – 1927
Silber 0,500, Gewicht 5,0 g (2,5 g fein), Durchmesser 22,6 mm, Rand: Arabesken **Jaeger 319**

1925 A	34,5	15	25	30	44
PP 600 Ex.					
D	13,9	18	30	38	55
E	6,9	20	38	50	110
PP 102 Ex.					
F	8,0	15	25	55	100
G	4,5	25	40	65	130
J	6,9	20	35	48	100
1926 A	25,6	15	25	34	75
D	4,4	20	40	48	100
E	3,2	35	65	145	180
PP 31 Ex.					
F	3,0	35	55	85	150
G	3,4	35	55	105	180
J	1,3	115	170	170	400
1927 A	0,4	480	630	800	1100
F	2,0	85	125	175	280
J	2,5	75	125	150	250

2 Reichsmark 1925 – 1931
Silber 0,500, Gewicht 10,0 g (5,0 g fein), Durchmesser 26 mm, gekerbter Rand **Jaeger 320**

1925 A	16,1	15	30	40	60
PP 600 Ex.					
D	2,3	25	40	50	75
E	2,0	25	45	75	125
PP 101 Ex.					
F	2,4	25	45	68	125
G	0,9	50	90	115	170
J	2,3	20	38	55	80
1926 A	31,6	15	28	40	60
D	11,3	18	30	45	65
E	5,1	20	40	80	125
PP 30 Ex.					
F	7,1	18	30	50	90
G	5,2	20	40	60	115
J	5,3	20	40	60	100
1927 A	6,4	25	40	70	100
D	0,5	1400	2700	3000	4500
E	0,4	380	800	1400	2100
PP 53 Ex.					
F	0,5	200	330	420	750
J	0,5	120	180	230	430
1931 D	2,1	45	75	110	200
E	1,1	55	90	125	230
F	1,5	45	80	110	185
G	0,9	85	125	160	250
J	1,2	75	120	190	480



3 Reichsmark 1931 – 1933
Silber 0,500, Gewicht 15 g (7,5 g fein), Durchmesser 30 mm Rand: EINIGKEIT UND RECHT UND FREIHEIT gültig bis 30.9.1934 **Jaeger 349**

1931 A	13,3	300	400	480	550
D	2,2	320	400	500	600
E	2,2	350	430	580	780
F	2,4	330	420	500	620
G	1,5	370	460	620	850
J	1,1	330	450	625	880
1932 A	2,9	330	420	425	550
D	2,0	330	440	475	650
F	0,7	550	900	1100	1700
G	0,2	1000	1600	2250	3750
J	1,3	330	430	500	800
1933 G	0,2	2000	3500	4100	6200
nur noch teilweise ausgegeben.					

3 Reichsmark, Lübeck
700 Jahre Reichsfreiheit **Jaeger 323**

1926 A	0,20	120	150	180	230
--------	------	-----	-----	-----	-----

3 Reichsmark, Bremerhaven
Zur 100-Jahrfeier Rand: NAVIGARE NECESSE EST **Jaeger 325**

1927 A	0,15	120	160	190	250
--------	------	-----	-----	-----	-----

5 Reichsmark, Bremerhaven
Zur 100-Jahrfeier Rand: NAVIGARE NECESSE EST **Jaeger 326**

1927 A	50T	420	550	650	750
--------	-----	-----	-----	-----	-----

3 Reichsmark, Nordhausen
1000 Jahre Königspfalz **Jaeger 327**

1927 A	0,10	120	160	190	250
--------	------	-----	-----	-----	-----

3 Reichsmark, Tübingen
450-Jahrfeier der Gründung der Universität durch Graf Eberhard V. von Württemberg **Jaeger 328**

1927 F	50T	300	420	490	600
--------	-----	-----	-----	-----	-----



5 Mark 1927 – 1933 „Eichbaum“
Silber 0,500, Gewicht 25 g (12,5 g fein), gekerbter Rand; gültig bis 31.3.1937 **Jaeger 331**

1927 A	7,9	100	125	150	230
D	1,5	110	150	180	320
E	1,1	150	210	260	400
PP 152 Ex.					
F	0,7	180			

3 Reichsmark, Zeppelin
Luftschiff „Graf Zeppelin“ fliegt um die Welt (August/September 1929)
Jaeger 342

Jahr	Mio.	ss	vz	vz-st	st
1930 A	0,54	60	80	100	130
D	0,14	65	85	100	140
E	75T	85	120	140	180
F	0,10	70	95	115	150
G	61T	85	120	135	160
J	82T	85	120	135	160

5 Reichsmark, Zeppelin
Luftschiff „Graf Zeppelin“ fliegt um die Welt (August/September 1929)
Jaeger 343

Jahr	Mio.	ss	vz	vz-st	st
1930 A	0,22	140	175	200	260
D	56T	155	190	220	320
E	30T	165	200	250	320
F	40T	160	200	230	310
G	24T	175	215	250	350
J	32T	170	200	240	320

3 Reichsmark, Walther v. d. Vogelweide
Zum 700. Todestag
Jaeger 344

Jahr	Mio.	ss	vz	vz-st	st
1930 A	0,16	65	85	110	130
D	42T	75	90	115	150
E	22T	85	125	150	230
F	30T	75	100	120	170
G	18T	90	130	145	175
J	25T	85	120	145	170

3 Reichsmark, Rheinlanddrümung
Rückzug der französischen Besatzungstruppen
Jaeger 345

Jahr	Mio.	ss	vz	vz-st	st
1930 A	1,73	40	55	70	100
D	0,45	45	65	80	110
E	38T	150	200	210	320
F	0,32	50	65	80	110
G	0,20	55	70	85	125
J	0,26	50	65	80	115

5 Reichsmark, Rheinlanddrümung
Rückzug der französischen Besatzungstruppen
Jaeger 346

Jahr	Mio.	ss	vz	vz-st	st
1930 A	0,33	135	180	220	300
D	84T	150	200	240	320
E	45T	175	240	300	380
F	60T	160	210	250	340
G	37T	175	250	300	420
J	49T	175	230	280	380

3 Reichsmark, Magdeburg
Zerstörung vor 300 Jahren im 30jährigen Krieg
Jaeger 347

Jahr	Mio.	ss	vz	vz-st	st
1931 A	0,10	180	230	270	340

3 Reichsmark, Reichsfreiherr vom und zum Stein
Zum 100. Todestag
Jaeger 348

Jahr	Mio.	ss	vz	vz-st	st
1931 A	0,15	120	170	190	240

3 Reichsmark, Johann Wolfgang von Goethe
Zum 100. Todestag
Rand: ALLEN GEWALTEN ZUM TRUTZ SICH ERHALTEN
Jaeger 350

Jahr	Mio.	ss	vz	vz-st	st
1932 A	0,22	70	90	120	175
D	56T	75	95	130	180
E	30T	90	125	135	210
F	40T	85	120	130	200
G	24T	90	115	140	220
J	33T	90	115	140	220

5 Reichsmark, Johann Wolfgang von Goethe
Zum 100. Todestag
Rand: ALLEN GEWALTEN ZUM TRUTZ SICH ERHALTEN
Jaeger 351

Jahr	Mio.	ss	vz	vz-st	st
1932 A	1,1T	2200	2700	2900	3400
D	2,8T	2500	3200	3400	4000
E	1,5T	3000	3400	3800	4500
F	2T	2500	3200	3400	4000
G	1,2T	3100	3400	3900	4500
J	1,6T	2800	3300	3600	4200

Drittes Reich

2 Reichsmark
Silber 0,625, Gewicht 8 g (5 g fein), Durchmesser 25 mm, Schrifttyp: Fraktur
Gültig bis 20.6.1948

5 Reichsmark
Silber 0,900, Gewicht 13,89 g (12,5 g fein), Durchmesser 29 mm, Schrifttyp: Fraktur
Gültig bis 20.6.1948

1 Reichsmark 1933 – 1939
Nickel, Gewicht 4,8 g, Durchmesser 23 mm
Rand: Arabesken, Schrifttyp: Fraktur
Gültig bis 29.2.1940
Jaeger 354

Jahr	Mio.	ss	vz	vz-st	st
1933 A	6,0	10	15	20	45

Jahr	Mio.	ss	vz	vz-st	st
1933 D	4,6	10	15	23	50
E	3,5	12	17	25	60
F	1,4	14	23	40	75
G	2,0	14	25	42	175
1934 A	52,3	3	6	9	16
D	30,6	3	9	10	20
E	15,1	5	12	17	30
F	23,7	3,50	9	14	22
G	13,3	5	12	17	30
J	16,8	4	10	15	22
1935 A	57,9	3	10	15	22
J	3,6	18	45	75	160
1936 A	20,3	5	12	23	30
D	4,9	12	22	40	60
E	3,2	20	40	75	155
F	2,1	40	90	120	170
G	0,6	80	150	190	300
J	3,0	18	35	75	145
1937 A	50,0	3	8	11	16
D	10,5	5	12	18	35
E	2,9	16	30	45	80
F	6,2	14	28	45	80
G	6,1	14	28	38	75
J	4,7	14	30	42	95
1938 A	9,2	15	30	38	55
E	2,1	40	65	80	155
F	2,7	35	55	70	110
G in 1937	60	120	145	220	
J	1,3	85	115	145	240
1939 A	52,2	18	30	38	55
B	9,8	150	230	260	400
D	12,5	35	60	72	95
E	6,6	55	110	130	170
F	10,0	45	70	100	145
G	5,5	175	250	280	400
J	8,5	55	80	125	180

2 Reichsmark, Friedrich von Schiller
Zum 175. Geburtstag
Rand: Ans Vaterland ans teure schließ dich an
Jaeger 358

Jahr	Mio.	ss	vz	vz-st	st
1934 F	0,30	65	80	105	130

5 Reichsmark, Friedrich von Schiller
Zum 175. Geburtstag
Rand: Ans Vaterland ans teure schließ dich an
Jaeger 359

Jahr	Mio.	ss	vz	vz-st	st
1934 F	0,10	220	280	320	380

Die Gedenkmünzen wurden seit 1941 einbehalten mit dem Ziel der Vereinheitlichung der Umlaufmünzen.

5 Reichsmark 1934 – 1939
Paul von Hindenburg
Silber 0,900, Gewicht 13,88 g (12,5 g fein), Durchmesser 29 mm
Rand: Gemeinnutz geht vor Eigennutz
Gültig bis 20.6.1948 (in den Westzonen)
Jaeger 360

Jahr	Mio.	ss	vz	vz-st	st
1935 A	19,3	5	9	14	25
D	6,6	5	11	16	30
E	3,3	6	12	20	35
F	4,4	5	11	16	30
G	2,4	6	18	25	50
J	2,8	6	18	27	55
1936 A	30,6	4	8	13	25
D	7,0	5	11	17	30
E	3,3	6	15	20	35
F	4,9	6	14	18	35
G	2,7	7	18	32	65
J	3,7	6	15	27	50



2 Reichsmark, Martin Luther
Zum 450. Geburtstag
Rand: Ein feste Burg ist unser Gott
Jaeger 352

Jahr	Mio.	ss	vz	vz-st	st
1933 A	0,54	20	35	45	65
D	0,14	25	40	55	70
E	75T	35	60	70	85
F	0,10	25	50	60	75
G	61T	40	65	78	110
J	82T	30	60	70	80

Als Zwitterprägung auch mit der Rückseite von Jaeger 355 bekannt

5 Reichsmark, Martin Luther
Zum 450. Geburtstag
Rand: Ein feste Burg ist unser Gott
Jaeger 353

Jahr	Mio.	ss	vz	vz-st	st
1933 A	0,11	120	160	190	265
D	28T	135	175	210	280
E	15T	170	210	240	330
F	20T	135	185	220	280
G	12T	200	300	275	380
J	16T	160	210	240	325

2 Reichsmark, Garnisonskirche von Potsdam
Mit dem Datum 21. März 1933.
Zum Jahrestag der Verlegung des Reichstags nach dem Brand des Reichstagsgebäudes.
Rand: Gemeinnutz geht vor Eigennutz
Jaeger 355

Jahr	Mio.	ss	vz	vz-st	st
1934 A	2,71	8	30	55	100
D	0,70	12	35	65	110
E	0,37	15	45	70	150
F	0,50	14	35	65	110
G	0,31	15	45	70	150
J	0,41	14	35	60	110

5 Reichsmark, Garnisonskirche von Potsdam
Mit dem Datum 21. März 1933.
Zum Jahrestag der Verlegung des Reichstags nach dem Brand des Reichstagsgebäudes.
Rand: Gemeinnutz geht vor Eigennutz
Jaeger 356

Jahr	Mio.	ss	vz	vz-st	st
1934 A	2,71	12	45	65	130
D	0,56	15	50	80	150
E	0,30	23	60	90	170
F	0,40	18	55	70	160
G	0,24	30	70	100	180
J	0,33	20	60	90	170

5 Reichsmark 1934 – 1939
Garnisonskirche ohne Datum
Silber 0,900, Gewicht 13,88 g (12,5 g fein), Durchmesser 29 mm
Rand: Gemeinnutz geht vor Eigennutz
Gültig bis 20.6.1948 (in den Westzonen)
Jaeger 357

Jahr	Mio.	ss	vz	vz-st	st
1934 A	14,5	4	12	19	40
D	6,3	5	15	22	55
E	2,7	7	18	24	65
F	4,8	5	15	22	50
G	2,3	8	20	33	65
J	4,3	8	18	33	60
1935 A	23,4	4	12	20	40
D	3,5	7,50	15	30	50
E	2,5	8	18	30	60
F	2,2	8	18	30	65
G	2,0	8	18	30	65
J	1,4	12	35	52	100

2 Reichsmark, Friedrich von Schiller
Zum 175. Geburtstag
Rand: Ans Vaterland ans teure schließ dich an
Jaeger 358

Jahr	Mio.	ss	vz	vz-st	st
1934 F	0,30	65	80	105	130

5 Reichsmark, Friedrich von Schiller
Zum 175. Geburtstag
Rand: Ans Vaterland ans teure schließ dich an
Jaeger 359

Jahr	Mio.	ss	vz	vz-st	st
1934 F	0,10	220	280	320	380

Die Gedenkmünzen wurden seit 1941 einbehalten mit dem Ziel der Vereinheitlichung der Umlaufmünzen.

5 Reichsmark 1934 – 1939
Paul von Hindenburg
Silber 0,900, Gewicht 13,88 g (12,5 g fein), Durchmesser 29 mm
Rand: Gemeinnutz geht vor Eigennutz
Gültig bis 20.6.1948 (in den Westzonen)
Jaeger 360

Jahr	Mio.	ss	vz	vz-st	st
1935 A	19,3	5	9	14	25
D	6,6	5	11	16	30
E	3,3	6	12	20	35
F	4,4	5	11	16	30
G	2,4	6	18	25	50
J	2,8	6	18	27	55
1936 A	30,6	4	8	13	25
D	7,0	5	11	17	30
E	3,3	6	15	20	35
F	4,9	6	14	18	35

Jahr	Mio.	ss	vz	vz-st	st
1938 A	13,2	2	5	10	18
B	13,2	2	5	12	20
D	3,7	3	7	15	25
E	4,7	3,50	8	17	25
F	1,9	4	10	20	35
G	2,3	3,50	8	16	25
J	2,3	3,50	8	16	25
1939 A	26,9	2	4	8	15
B	3,5	3	6	13	20
D	5,4	2	5	13	22
E	0,3	35	50	80	130
F	3,2	3	6	16	28
G	2,3	3,50	8,50	20	35
J	3,4	3	7	15	25

5 Reichsmark 1936 – 1939
 Kopf rechts, Paul von Hindenburg, Rs. Hakenkreuz
 Silber 0,900, Gewicht 13,88 g (12,5 g fein),
 Durchmesser 29 mm, Rand: Gemeinnutz geht vor
 Eigennutz; gültig bis 20.6.1948 (in den Westzonen)
Jaeger 367

1936 A	8,4	6	12	18	35
D	1,9	6	14	20	40
E	0,9	8	18	28	55
F	1,7	7	15	25	50
G	0,7	11	28	45	75
J	0,6	12	35	60	100
1937 A	6,7	5	9	16	30
D	2,2	6	11	18	30
E	1,5	8	18	27	48
F	1,6	8	17	26	42
G	1,5	8	17	26	42
J	2,2	7	14	20	40
1938 A	6,8	6	10	17	25
D	1,3	7	12	22	32
E	0,4	9	18	27	50
F	0,7	9	18	27	50
G	0,9	9	18	27	50
J	1,3	7	14	22	40
1939 A	3,4	7	14	21	40
B	1,9	8	20	30	50
D	1,2	9	20	30	45
E	1,3	25	55	65	100
F	1,1	18	45	58	95
G	0,6	30	65	78	120
J	1,7	10	23	40	70

In der Münzstätte Berlin wurden 1942 Probemünzen mit dem Porträt Adolf Hitlers angefertigt. Kurt Jaeger berichtete über diese Probemünzen, die auch in Klippenform bekannt sind, „... daß diese Probe dem ‚Führer‘ Adolf Hitler im Großen Hauptquartier Anfang 1943 vorgelegt worden ist. Hitler habe aber entschieden, daß Münzen mit seinem Bildnis ‚erst nach Erringung des Endsiegs‘ geprägt werden sollen.“ Münzen zu 20 und 100 RM mit dem Bildnis Hitlers auf der einen und dem Brandenburger Tor auf der anderen Seite sind private Anfertigungen der Nachkriegszeit, keine Probemünzen.

50 Reichspfennig 1935
 Aluminium, Gewicht 1,33 g, Durchmesser 22,5 mm
 gekerbter Rand
 Gültig bis 31.3.1949 (in den Westzonen)
Jaeger 368

1935 A	75,9	2	10	37	80
D	19,7	2,50	15	45	90
E	10,4	3	15	45	90
F	14,1	2,50	15	45	90
G	8,5	5	24	55	150
J	11,4	5	24	55	150

Reserveprägung, erst 1939/40 ausgegeben



1 Reichspfennig 1940 – 1945
 Adler, unten Hakenkreuz
 Zink, Gewicht 1,8 g, Durchmesser 17 mm, glatter Rand
 Gültig bis 31.8.1948 (in den Westzonen)
Jaeger 369

1940 A	223,9	1	2,50	5	10
B	62,2	2	5	7	12
D	44,0	1	5	7	12
E	20,7	2	8	12	18
F	33,9	1	4	6	10
G	20,1	1	5	7	12
J	24,5	1	5	7	12
1941 A	281,6	1	2	4	8
B	62,3	1	3	5	8
D	73,7	1	3	5	8
E	49,0	1	5	9	14
F	51,0	1	4	6	10
G	44,8	1	5	8	11
J	57,6	1	4	6	14
1942 A	559,9	1	3	4	7
B	124,7	1	3	3	8
D	134,1	1	3	3	8
E	84,7	1	3	3	8
F	90,8	1	3	3	8
G	59,9	1	3	3	8
J	122,9	1	3	3	7
1943 A	372,4	1	3	2	7
B	79,3	1	3	2	7
D	91,6	1	3	2	7
E	34,2	2	5	10	18
F	70,3	1	3	2	7
G	24,7	1	4	6	12
J	37,7	1	2	4	7
1944 A	124,4	1	2	4	7
B	87,9	1	4	6	12

1944 D	56,8	1	3	6	10
E	41,7	2,50	6	10	20
F	15,6	2,50	7	12	23
G	35,0	1	3	8	12
1945 A	17,1	3	10	18	30
E	6,8	65	100	150	230

5 Reichspfennig 1940 – 1944
 Zink, Gewicht 2,5 g, Durchmesser 19 mm, gekerbter Rand
 Gültig bis 31.8.1948 (in den Westzonen)
Jaeger 370

1940 A	174,7	1	2	4	8
B	63,5	1	2,50	4	9
D	44,4	1	2,50	4	9
E	25,8	3	8	12	18
F	31,4	1	5	7	17
G	24,1	2	7	14	17
J	30,5	1	4	12	16
1941 A	246,2	1	2	4	8
B	59,3	1	3	6	10
D	51,1	1	3	6	10
E	26,4	1	3	6	10
F	36,7	1	3	6	10
G	21,3	1	4	7	12
J	52,9	1	3	6	10
1942 A	161,0	1	2,50	5	9
B	12,4	5	10	18	23
D	15,5	4	9	13	20
E	8,8	15	25	35	55
F	24,7	2	5	8	15
G	12,7	5	12	19	23
1943 A	46,8	1	2	4	8
B	0,8	60	100	140	200
D	13,7	2,50	7	12	15
E	16,6	5	15	20	30
F	9,9	2,50	7,50	13	18
G	7,2	2,50	8	14	18
1944 A	23,7	27	45	55	85
D	26,3	2	5	8	15
E	19,7	3	7	10	20
F	6,9	3	8	12	23
G	3,5	220	340	420	580

10 Reichspfennig 1940 – 1945
 Zink, Gewicht 3,5 g, Durchmesser 21 mm, glatter Rand
 Gültig bis 31.3.1949 (in den Westzonen)
Jaeger 371

1940 A	212,9	1	3	8	18
B	76,3	1,50	6	12	20
D	45,4	1,50	6	12	20
E	34,3	2	7	13	22
F	27,6	3	9	22	35
G	27,3	4	10	23	45
J	41,7	2	7	12	25
1941 A	240,3	0,50	3	7	12
B	70,7	1	5	11	20
D	77,6	1	5	11	18
E	36,5	2	5	12	20
F	42,8	2	5	12	20
G	28,8	2,50	10	20	37
J	30,5	1	5	12	20
1942 A	184,5	1	3	9	15
B	16,3	6	14	30	55
D	40,9	2	6	14	25
E	18,3	4	10	25	40
F	32,7	3	7	14	23
G	20,3	4	10	30	50
J	30,0	3	7	15	25
1943 A	157,4	3	8	12	15
B	11,9	6	16	32	55
D	17,3	2,50	6	14	25
E	10,4	7	16	33	60
F	24,8	2,50	7	15	23
G	3,6	15	32	75	130
J	1,8	50	80	160	260
1944 A	84,2	1	3	7	15
B	40,8	3	6	12	22
D	30,4	3	6	12	22
E	30,0	3	6	12	22
F	19,6	3,50	8	14	25
G	13,0	5	12	27	50
1945 A	7,1	18	30	77	120
E	4,9	40	70	110	170

50 Reichspfennig 1939 – 1944
 Aluminium, Gewicht 1,33 g, Durchmesser 22,5 mm
 gekerbter Rand
 Gültig bis 31.3.1949 (in den Westzonen)
Jaeger 372

1939 A	5,0	8	20	50	90
B	5,5	5	20	50	90
D	0,6	14	35	75	150
E	2,0	12	30	55	110
F	3,6	10	23	55	95
G	1,0	25	65	100	180
J	1,0	16	45	100	160
1940 A	56,1	5	12	25	50
B	10,0	8	20	50	90
D	13,8	14	35	75	110
E	5,6	17	38	80	130
F	6,7	18	20	50	95
G	5,6	20	60	95	180
J	7,3	18	35	75	120
1941 A	31,3	8	20	44	90
B	4,3	12	30	50	100
D	7,2	12	30	48	100
E	3,8	15	35	65	115
F	5,1	7	20	50	85
G	3,1	24	45	110	150
J	4,2	16	40	85	150
1942 A	11,6	4	10	25	45
B	2,9	10	25	50	90
D	2,2	18	35	65	110
E	3,8	20	40	75	120
F	5,1	12	30	50	100
G	1,4	30	75	145	190
1943 A	29,3	4	10	25	45
B	8,8	4	10	22	45
D	5,3	7	15	35	65
G	2,9	20	55	110	170

1943 J	4,2	6	12	25	50
1944 B	5,6	12	24	38	80
D	4,9	25	45	70	120
F	3,7	12	25	50	90
G	1,2	110	200	300	620

Deutschland unter alliierter Besetzung

1 Reichspfennig 1944 – 1946
 Adler, Hakenkreuz im Stempel getilgt
 Zink, Gewicht 1,8 g, Durchmesser 17 mm, glatter Rand
 Gültig bis 31.8.1948 (in den Westzonen)
Jaeger 373a

1944 D	RRR	LP
--------	-----	----

1 Reichspfennig 1945 – 1946
 Adler neu gestaltet
 Zink, Gewicht 1,8 g, Durchmesser 17 mm, glatter Rand
 Gültig bis 31.8.1948 (in den Westzonen)
Jaeger 373b

1945 F	2,98	30	45	55	80
1946 F	1,63	50	90	115	160
G	1,50 ?	85	130	170	230

5 Reichspfennig 1947 – 1948
 Zink, Gewicht 2,5 g, Durchmesser 19 mm
 gekerbter Rand
 Gültig bis 20.6.1948, danach bis 1949 nur noch 1/10 des
 Nennwerts (in den Westzonen)
Jaeger 374

1945 D	RR	LP			
1947 A	12	22	38	60	
D	16,53	9	15	22	35
1948 A	18	35	50	60	
E	7,67	290	425	520	750

1948 E nicht mehr ausgegeben, RR



10 Reichspfennig 1945 – 1948
 Zink, Gewicht 3,5 g, Durchmesser 21 mm, glatter Rand
 Gültig bis 20.6.1948, danach bis 1949 nur noch 1/10 des
 Nennwerts (in den Westzonen)
Jaeger 375

1945 F	5,94	12	25	40	55
1946 F	3,74	33	55	77	110
G	1,60 ?	100	150	200	250
1947 A	?	12	20	40	60

A mit „slawischem Querstrich an der 7“

E	2,61	500	750	900	1100
F	1,27	8	14	22	30
1948 A	?	15	25	35	50
F	19,58	5	10	20	30

Bundesrepublik Deutschland

1 Pfennig 1948 – 1949
 Ausgabe Bank deutscher Länder
 Stahl, kupferplattiert, Gewicht 2 g, Durchmesser 16,5 mm,
 glatter Rand, gültig bis 28.2.2002
Jaeger 376

1948 D	46,32	2,50	12	35	90
F	68,20	2,50	10	30	60
PP 250 Ex.					
G	45,60	4	20	45	100
J	79,30	4,50	20	50	100
1949 D	99,86	1,50	9	22	5

BESONDERHEITEN

Beschreibung	Preis
10 Pfennig 1949 D ohne Messingplattierung 1949 J auf kupferplattiertem Eisenschrotling, 4,01 g	15 180
50 Pfennig 1949 D höherer Nickelanteil (magnetisch) 1949 F klippenförmige Gefälligkeitabschläge	100 LP
Verstümmelte oder kaum lesbare Zeichen der Jahreszahl sind auf stark gebrauchte und verschmutzte Stempel zurückzuführen. Münzen von 1949 mit diesen Mängeln sind nicht selten, Aufpreis 5 – 10 Euro. Das gilt auch für die späteren Jahrgänge.	
1 Pfennig 1966 J auf Nickel-Schrötling, 1,76 g	250
1950 J, 1970 F, 1991 J, 1992 F kopfstehend (Kehrprägung)	
2 Pfennig 1960 D 2,5 g	75
1960 F Zink	
1963 J kopfstehend (Kehrprägung)	50
1964 G auf messingplattiertem Eisen-Schrötling, 3,04 g	500
1966 F auf Pfennig-Schrötling geprägt	75
1966 G kupferplattierter Stahlschrötling (magnetisch)	PP LP
1966 J kupferplattierter Stahlschrötling (magnetisch)	LP
auf 5-Pfennig-Schrötling geprägt	200
1967 G kupferplattierter Stahlschrötling (magnetisch)	PP LP
1968 F auf Pfennig-Schrötling geprägt	75
1968 J kopfstehend	LP
1968 J Bronze	LP
1969 G auf Pfennig-Schrötling geprägt	75
1969 J Bronze	LP
1971 J auf Pfennig-Schrötling geprägt	75
1974 F auf Pfennig-Schrötling geprägt	25
1974 G messingplattiert	50
5 Pfennig 1950 F Nickel (Schrötlingverwechslung)	LP
1950 F Silber, 4,01 g	LP
1950 G auf 2-Pfennig-Schrötling	200
1966 D auf Pfennig-Schrötling	90
1966 J auf Pfennig-Schrötling	90
1970 D auf 2-Pfennig-Schrötling	225
1977 D auf Pfennig-Schrötling	100
10 Pfennig 1950 D Bronze	200
1950 F Messing, 3,3 g	200
1950 F Silber	LP
1950 J Bronze	200
1966 J auf 5-Pfennig-Schrötling	100
1966 J auf Nickel-Schrötling, 3,52 g	400
1968 G auf 5-Pfennig-Schrötling	100
1971 J auf 5-Pfennig-Schrötling	100
1973 F auf 2-Pfennig-Schrötling	150
1975 J auf 5-Pfennig-Schrötling	100
1976 F Bronze	200
1976 J auf 5-Pfennig-Schrötling	100
1977 F 2,5 g auf 5-Pfennig-Schrötling	100
1980 J auf 5-Pfennig-Schrötling	100
1995 A auf Bimetall-Schrötling	2100
50 Pfennig 1949 F höherer Nickelanteil (leicht magnetisch), 3,4 g	100
1950 D höherer Nickelanteil (leicht magnetisch), 3,4 g	100
1950 F höherer Nickelanteil (leicht magnetisch), 3,4 g	100
1950 G höherer Nickelanteil (leicht magnetisch), 3,4 g	100
1950 G höherer Nickelanteil (leicht magnetisch), 3,4 g	100
1968 G ohne Rändelung	125
1971 F 3,31 g	125
1974 D auf 2-Pfennig-Schrötling	LP
1 DM 1950 D Nickel (magnetisch)	150
1950 F 2,7 g	300
Nickel	150
1950 G Nickel	150
1950 J Nickel	150
ohne Rändelung	400
1954 F höherer Nickelanteil (leicht magnetisch)	150
1956 G höherer Nickelanteil (leicht magnetisch)	150
1959 G höherer Nickelanteil (leicht magnetisch)	150
1962 F ohne Rändelung	550
1962 J ohne Rändelung	550
1963 G ohne Rändelung	550
1963 J 4,18 g	300

Beschreibung	Preis
1964 J 5 g	250
1972 D ohne Rändelung	550
1972 F 4,42 g	250
1978 J kopfstehend	250
2 DM Max Planck 1958 J ohne Randschrift	550
1959 D magnetisch	350
1959 F magnetisch	350
1960 D magnetisch	400
1965 J ohne Randschrift	550
1967 J 4,5 g	400
1970 F in Magnimat	600
1971 G magnetisch	600
2 DM Adenauer Auf Max-Planck-Schrötling (nicht magnetisch); verschiedene Jahre und Münzzeichen	50
Merkmal: Rändelung – die Arabesken sind schmaler, haben spitze Umrisse und sind ohne deutliche Mittelrispe versehen.	
1970 D halbe Dicke, 3,68 g	150
1970 J 6,9 g; nicht magnetisch	150
1971 G dünner Schrötling	200
1973 D 3,8 g	150
1973 F ohne Randschrift	LP
1973 J kopfstehend	550
1975 G 3,2 g; nicht magnetisch	150
1979 D 3,68 g	150
2 DM Heuss Auf Max-Planck-Schrötling (nicht magnetisch) verschiedene Jahre und Münzzeichen	50
1970 G 3,3 g (nicht magnetisch)	150
1971 G 6,9 g	150
3,76 g (magnetisch)	150
3,82 g	150
1971 J 3,2 g (nicht magnetisch)	150
1972 F 3,8 g	150
1972 G dünner Schrötling	150
1973 G dünner Schrötling	150
1975 J 6,78 g Kupfer- statt Nickelkern	150
1978 D ohne Randschrift	550
2 DM Schumacher 1981 F ohne Randschrift	550
1992 G 6,95 g (nicht magnetisch)	150
2 DM Erhard 1991 G ohne Randschrift	LP
1995 G doppelte, gegenläufige Randschrift	600
Anmerkung zu den 2-DM-Stücken Jaeger 406, 407, 424, 445, 450 und 459: Durch einen niedrigeren Nickelanteil in der Legierung kommen öfters Stücke vor, die nicht magnetisch sind. Es werden Aufpreise von ca. 50,- Euro bezahlt.	
5 DM 1957 J mit Randschrift der 5-DM-Denk Münze Eichendorff: GRÜSS DICH DEUTSCHLAND AUS HERZENSGRUND 3800	
1959 D ohne Randschrift	1000 – 2000
1959 J ohne Randschrift	1000 – 2000
1963 J ohne Randschrift	1000 – 2000
1964 F ohne Randschrift	1000 – 2000
1964 G ohne Randschrift	1000 – 2000
1965 F ohne Randschrift	1000 – 2000
1965 G ohne Randschrift	1000 – 2000
1965 J ohne Randschrift	1000 – 2000
1966 F ohne Randschrift	1000 – 2000
1966 G ohne Randschrift	1000 – 2000
Kehrprägung	55
1967 D ohne Randschrift	1000 – 2000
1967 G ohne Randschrift	1000 – 2000
1967 J Kehrprägung	550
1969 F ohne Randschrift	1000 – 2000
1969 G Randschrift zweimal geprägt	800
1969 F Randschrift Fontane	3000 – 5000
1970 F ohne Randschrift	1000 – 2000
1970 F Randschrift Beethoven	3000 – 5000
1970 G ohne Randschrift	1000 – 2000
1971 F ohne Randschrift	1000 – 2000
1972 F ohne Randschrift	1000 – 2000
1973 F ohne Randschrift	1000 – 2000
1974 F ohne Randschrift	1000 – 2000
1974 F Randschrift 25 Jahre Grundgesetz	LP
5 DM (Jaeger 415) 1975 D 5,42 g	175
ohne Randschrift	2000
1975 F ohne Randschrift	2000
1975 F Nickel 5,45 g	LP
1975 G dünner Schrötling (5,65 g)	150
1975 J Randschrift zweimal geprägt	800

Beschreibung	Preis
1975 J dünner Schrötling	100
1975 J Stempelkopplung mit Bildseite „Friedrich Ebert“	6000-7000 LP
1990 F ohne Randschrift	LP
1980 J Silber (Schrötling mit Randschrift 150 Jahre Archäologisches Institut)	5000 – 6000
Anmerkung zu den 5-DM-Stücken Jaeger 415: Durch einen niedrigeren Nickelanteil in der Legierung kommen öfters Stücke vor, die nicht magnetisch sind. Es werden Aufpreise von ca. 40,- Euro bezahlt.	
10 DM Olymp. Spiele in Deutschland (Strahlenspirale) 1972 J in der Randschrift Arabesken statt Punkte	900
Auch mit Mzz. D, F, G gibt es davon einige wenige Exemplare	LP
10 DM Olymp. Spiele in Deutschland 1972 G in Kehrprägung	LP
1972 G mit doppelter Randschrift	700
10 DM Olymp. Spiele „Spirale“ 1972 G Randschrift mit Arabesken	4400
1972 J Randschrift mit Arabesken	850
10 DM Olymp. Spiele „Olymp. Flamme“ 1972 F ohne Randschrift	1600
10 DM Hildegard von Bingen 1998 A ohne Randschrift	800
Es existieren viele verschiedene Verprägungen, Vorder- und Rückseiten stehen in verschiedenen Stellungen zueinander, sind verschoben (z. B. um 15°, 40°, 135° usw.). Eine Bewertungstabelle dafür zu erstellen, ist nicht zweckmäßig. Lediglich die Kehrprägungen sind unter den obigen Besonderheiten aufgenommen. Die Vielfalt der benutzten Prägestempel, die durch die Nutzung neuer Prägwerkzeuge (ab 1970) entstandenen Zeichnungsunterschiede und die teilweise sonderbaren Stempelkopplungen (willkürlich benutzte bzw. verwechselte Vorder- und Rückseitenpaare) veranschaulicht Peter Neugebauer in dem „Variantenkatalog der bundesdeutschen Kurs- und Gedenkmünzen“, H. Gietl Verlag, 3. Aufl. Regenstauf 2002, Preis: 16,90 Euro.	
2 Cent 2002 F auf 1-Pfennig-Schrötling	LP
10 Cent 2002 D auf 2-Pfennig-Stück 1965	700
2002 F in Kehrprägung	100
20 Cent 2002 G in Kehrprägung	150
2002 J auf 5-Cent-Schrötling	LP
2003 G auf 10-Cent-Ronde	LP
50 Cent 2002 G in Kehrprägung	150
2002 G Stempelkopplung mit der Adlerseite des 1-Euro-Stücks	LP
1 Euro 2002 D auf ungeteiltem Messingschrötling	LP
2002 D mit 1-Cent-Schrötling als Pille	LP
2002 F unmagnetisch	
2 Euro 2002 G auf ungeteiltem Kupfernickel-Schrötling, 8,63 g	LP
2002 G auf fremdem Schrötling, 7,06 g	
2002 G nur Riffelrand, keine Randschrift	
2002 J Ring und Pille aus Nordischem Gold	LP
10 Euro „Einführung des Euro“ mit doppelter Randschrift	
10 Euro „Liebig“ mit Randschrift von 10 Euro „Documenta“	LP
10 Euro „Fußball-WM“ 2003 mit Randschrift von 10 Euro „Ruhrgebiet“	LP
Rohlinge	
1 Pfennig	20
2 Pfennig	20
5 Pfennig	20
10 Pfennig	20
50 Pfennig	40
1 DM	80
2 DM (Planck)	150
2 DM (Adenauer bis Brandt)	75
5 DM (Silber)	350
5 DM (mit Randschrift von 5 DM Raiffeisen)	LP
5 DM	120
5 DM Schweitzer	400
5 DM Ebert	400
5 DM Kölner Dom	350
10 DM Olympische Spiele, Rand mit Arabesken	180
10 DM 30 Jahre EG	550
10 DM Brandenburger Tor	300
10 DM 10 Jahre Einheit	350
10 Euro (U-Bahn)	300
10 Euro (Raumstation ISS)	300

Jahr	Mio.	ss	vz	vz-st	st
1979 J	160,29				2
1980 D	156,11				2
F	180,11				2
G	103,91				2
J	160,29				2
D	169,09				2
F	195,09				2
G	112,54				2
J	173,59				2
D	165,84				2
F	191,33				2
G	110,37				2
J	170,30				2
D	169,07				2
F	195,07				2
G	112,51				2
J	173,61				2
D	169,06				2
F	195,06				2
G	112,51				2
J	173,61				2
D	140,46				2
F	162,05				2
G	93,47				2
J	144,23				2
D	130,04				2
F	150,04				2
G	86,54				2
J	133,54				2
D	104,04				2
F	120,04				2
G	69,24				2
J	106,84				2
D	104,04				2
F	120,04				2
G	69,24				2
J	106,84				2
D	104,04				2
F	120,04				2
G	69,24				2
J	106,84				2
D	104,04				2
F	120,04				2
G	69,24				2
J	106,84				2
D	104,04				2
F	120,04				2
G	69,24				2
J	106,84				2
D	104,04				2
F	120,04				2
G	69,24				2
J	106,84				2
D	104,04				2
F	120,04				2
G	69,24				2
J	106,84				2
D	104,04				2
F	120,04				2
G	69,24				2
J	106,84				2
D	104,04				2
F	120,04				2
G	69,24				2
J	106,84				2
D	104,04				2
F	120,04				2
G	69,24				2
J	106,84				2
D	104,04				2
F	120,04				2
G	69,24				2
J	106,84				2
D	104,04				2
F	120,04				2
G	69,24				2
J	106,84				2
D	104,04				2
F	120,04				2
G	69,24				2
J	106,84				2
D	104,04				2
F	120,04				2
G	69,24				2
J	106,84				2
D	104,04				2
F	120,04				2
G	69,24				2
J	106,84				2
D	104,04				2
F	120,04				2
G	69,24				2
J	106,84				2
D	104,04				2
F	120,04				2
G	69,24				2
J	106,84				2
D	104,04				2
F	120,04				2
G	69,24				2
J	106,84				2
D	104,04				2
F	120,04				2
G	69,24				2
J	106,84				2
D	104,04				2
F	120,04				2
G	69,24				2
J	106,84				2
D	104,04				2
F	120,04				2
G	69,24				2
J	106,84				2
D	104,04				2
F	120,04				2
G	69,24				2
J	106,84				2
D	104,04				2
F	120,04				2
G	69,24				2
J	106,84				2
D	104,04				2

Jahr	Mio.	ss	vz	vz-st	st
1980	J 96,23				2
1981	D 104,09				2
	F 120,09				2
	G 69,29				2
	J 106,89				2
1982	D 88,49				2
	F 102,08				2
	G 58,90				2
	J 90,87				2
1983	D 33,87				2
	F 39,07				2
	G 22,56				2
	J 34,78				2
1984	D 52,06				2
	F 60,06				2
	G 34,66				2
	J 53,46				2
1985	D 78,06				2
	F 90,05				2
	G 51,95				2
	J 80,15				2
1986	D 41,64				2
	F 48,04				2
	G 27,72				2
	J 42,76				2
1987	D 58,54				2
	F 67,54				2
	G 38,97				2
	J 60,12				2
1988	D 109,24				2
	F 126,04				2
	G 72,70				2
	J 112,18				2
1989	D 119,64				2
	F 138,04				2
	G 72,70				2
	J 122,86				2
1990	A 100,00				2
	D 156,04				2
	F 180,04				2
	G 103,84				2
	J 160,24				2
1991	A 170,00				1,50
	D 178,50				1,50
	F 204,00				1,50
	G 119,00				1,50
	J 178,50				1,50
1992	A 80,00				1,50
	D 84,00				1,50
	F 96,00				1,50
	G 56,00				1,50
	J 84,00				1,50
1993	A 80,00				1,50
	D 84,00				1,50
	F 96,00				1,50
	G 56,00				1,50
	J 84,00				1,50
1994	A 100,00				1,50
	D 105,00				1,50
	F 120,00				1,50
	G 70,00				1,50
	J 105,00				1,50
1995	A 110,00				1,50
	D 115,50				1,50
	F 132,00				1,50
	G 77,00				1,50
	J 115,50				1,50
1996	A 80,00				1,50
	D 84,00				1,50
	F 96,00				1,50
	G 56,00				1,50
	J 84,00				1,50
1997 – 2001					je Exemplar 3

Die Jahrgänge 1997 – 2001 wurden nur in Kursmünzensätzen ausgegeben.



50 Pfennig 1949 – 1971
Ausgabe Bundesrepublik Deutschland
Kupfer/Nickel, Gewicht 3,5 g,
Durchmesser 20 mm, gekerbter Rand
Gültig bis 28. 2. 2002

Jahr	Mio.	ss	vz	vz-st	st
1949	J 7 Ex.				LP
1950	D 100,73		1	4	8 18
	F 115,59		1	4	8 18
	PP 450 Ex.				
	G 66,42		1	4	8 18
	J 102,73		1	4	8 18
1966	D 8,33		1,50	8	16 28
	F 9,60		1,50	10	25 50
	G 5,54		1,50	7	20 20
	J 8,57		1,50	10	55 85
1967	D 5,21		2	5	15 23
	F 6,01		2	5	15 23
	G 1,84		6	18	35 50
	J 10,68		1,50	12	25 50
1968	D 7,80		1,50	5	11 23

Jahr	Mio.	ss	vz	vz-st	st
1968	F 9,01		1,50	5	11 23
	G 6,82		2	7	13 25
	J 2,67		4	16	25 90
1969	D 14,56		1	3	4,50 7
	F 16,81		1	3	4,50 7
	G 9,70		1	3	5 7
	J 14,97		1	3	4,50 7
1970	D 25,29		1	2,50	4 6
	F 26,46		1	2,50	4 6
	G 11,95		1	2,50	4 7
	J 10,68		1	2,50	4 7
1971	D 23,39		1	2,50	4 5
	F 29,75		1	2,50	4 5
	G 15,56		1	2,50	5 6
	J 24,04		1	2	3,50 5

50 Pfennig 1972 – 2001
Ausgabe Bundesrepublik Deutschland
Kupfer/Nickel, Gewicht 3,5 g,
Durchmesser 20 mm, ab 1972 glatter Rand
Gültig bis 28. 2. 2002

Jahr	Mio.	ss	vz	vz-st	st
1972	D 26,01		1	2	2,50 4
	F 30,05		1	2	2,50 4
	G 17,34		1	2,50	2,50 4
	J 26,70		1	2	2,50 4
1973	D 7,81		1	2	3 5
	F 9,00		1	2	3 5
	G 5,20		1	2,50	3 6
	J 8,01		1	2	3 5
1974	D 18,26				2 3,50
	F 21,07				2 3,50
	G 12,16				2 3,50
	J 18,75				2 3,50
1975	D 13,10				2 3,50
	F 15,05				2 3,50
	G 8,72				2 3,50
	J 13,42				2 3,50
1976	D 10,45				2 3,50
	F 12,09				2 3,50
	G 6,97				2 3,50
	J 10,76				2 3,50
1977	D 10,49				2 3,50
	F 12,08				2 3,50
	G 6,99				2 3,50
	J 10,76				2 3,50
1978	D 10,45				2 3,50
	F 12,05				2 3,50
	G 6,98				2 3,50
	J 10,72				2 3,50
1979	D 10,49				2 3,50
	F 12,09				2 3,50
	G 7,01				2 3,50
	J 10,75				2 3,50
1980	D 23,51				1,50 3,50
	F 27,11				1,50 3,50
	G 15,68				1,50 3,50
	J 24,14				1,50 3,50
1981	D 23,49				1,50 3,50
	F 27,11				1,50 3,50
	G 15,68				1,50 3,50
	J 24,14				1,50 3,50
1982	D 22,32				1,50 3,50
	F 25,73				1,50 3,50
	G 14,88				1,50 3,50
	J 22,91				1,50 3,50
1983	D 20,87				1,50 3,50
	F 24,08				1,50 3,50
	G 13,92				1,50 3,50
	J 21,44				1,50 3,50
1984	D 11,76				1,50 3,50
	F 13,56				1,50 3,50
	G 7,85				1,50 3,50
	J 12,08				1,50 3,50
1985	D 15,71				1,50 3,50
	F 18,11				1,50 3,50
	G 10,47				1,50 3,50
	J 16,13				1,50 3,50
1986	D 2,12		3	4,50	6,50 18
	F 2,44		3	4,50	6,50 18
	G 1,43		4	6,50	12 20
	J 2,18		4	6,50	25 30
1987	D 0,56		25	38	45 60
	F 0,64		5	8	10 12
	G 0,39		18	25	30 35
	J 0,58		6	9	11 14
1988	D 4,20		1	2	5
	F 4,84		1	2	5
	G 2,81		1	2	5
	J 4,32		1	2	5
1989	D 36,45				1,50 4
	F 42,05				1,50 4
	G 24,27				1,50 4
	J 37,43				1,50 4
1990	A 150,00				2,50
	D 58,55				2,50
	F 67,05				2,50
	G 38,97				2,50
	J 60,12				2,50
1991	A 22,00				2,50
	D 23,10				2,50
	F 26,40				2,50
	G 15,40				2,50
	J 18,00				2,50
1992	A 18,00				2,50
	D 18,90				2,50
	F 21,60				2,50
	G 12,60				2,50
	J 18,90				2,50
1993	A 16,00				3
	D 16,80				3
	F 19,20				3
	G 11,20				1,50 3
	J 16,80				3
1994	A 7,50				3
	D 0,30				2,50 4
	F 9,00				3
	G 5,25				3
	J 7,88				3

Jahr	Mio.	ss	vz	vz-st	st
1995	A 1,30				3
	D 1,365				3
	F 0,02				150
	G 0,02				150
	J 0,15		2	5	15
1996	A 0,1500				15
	D 0,1575				15
	F 0,1800				15
	G 0,1050				15
	J 0,1575				15
1997 – 2001					je Exemplar 5

Die Jahrgänge 1996 – 2001 wurden nur in Kursmünzensätzen ausgegeben.



1 Deutsche Mark 1950 – 2001
Kupfer/Nickel, Gewicht 5,5 g, Durchmesser 23,5 mm,
Rand: Arabesken, gültig bis 28. 2. 2002

Jahr	Mio.	ss	vz	vz-st	st
1950	D 60,47 (PP 700 Ex.)		2	10	20 70
	F 69,18 (PP 150 Ex.)		2	10	20 70
	G 39,82 (PP 85 Ex.)		2	10	22 70
	J 61,48 (PP 350 Ex.)		2	10	22 70
1954	D 5,20 (PP 50 Ex.)		3	25	120 450
	F 6,00 (PP 175 Ex.)		3	40	130 700
	G 3,46 (PP 16 Ex.)		8	140	620 1000
	J 5,34 (PP 27 Ex.)		2,50	20	130 400
1955	D 3,10 (PP 50 Ex.)		3,50	20	120 450
	F 6,30 (PP 100 Ex.)		2,50	20	120 350
	G 2,50 (PP 14 Ex.)		1,50	160	520 1500
	J 3,00 (PP 25 Ex.)		3	40	150 400
1956	D 13,23 (PP 100 Ex.)		2,50	20	40 240
	F 14,70 (PP 100 Ex.)		2,50	20	40 350
	G 8,63 (PP 18 Ex.)		2,50	15	33 180
	J 11,48 (PP 33 Ex.)		2,50	12	33 280
1957	D 6,82 (PP 100 Ex.)		2,50	14	40 280
	F 6,39 (PP 100 Ex.)		2,50	15	60 300
	G 3,84 (PP 27 Ex.)		3,50	30	160 650
	J 6,63 (PP 200 Ex.)		2,50	15	50 300
1958	D 4,15 (PP 200 Ex.)		2,50	12	60 280
	F 4,11 (PP 100 Ex.)		2,50	12	60 400
	G 3,46 (PP 20 Ex.)		3,50	28	170 470
	J 4,66 (PP 25 Ex.)		2,50	15	90 370
1959	D 10,41 (PP 40 Ex.)		2,50	13	50 150
	F 12,00 (PP 100 Ex.)		2,50	11	50 120
	G 6,92 (PP 20 Ex.)		2,50	15	60 210
	J 10,69 (PP 25 Ex.)		2,50	12	55 220
1960	D 5,45 (PP 100 Ex.)		2,50	15	60 220
	F 6,30 (PP 100 Ex.)		2,50	15	55 220
	G 3,63 (PP 100 Ex.)		3	22	130 420
	J 5,61 (PP 36 Ex.)		2,50	15	65 250
1961	D 7,53 (PP 60 Ex.)		2,50	12	40 230
	F 8,41 (PP 50 Ex.)		2,50	9	40 200
	G 4,84 (PP 70 Ex.)		3,50	18	70 350
	J 7,48 (PP 28 Ex.)		2,50		

Jahr Mio. ss vz vz-st st

2 Deutsche Mark 1951

Ähren, Weinblatt und Weintraube
Kupfer/Nickel, Gewicht 7 g, Durchmesser 25,5 mm
Rand: EINIGKEIT UND RECHT UND FREIHEIT **Jaeger 386**

1951 D	19,56	50	65	85	160
F	22,61	50	65	85	160
PP 150 Ex.					
G	13,01	95	120	165	290
J	20,10	50	65	85	160

2 Deutsche Mark 1957 – 1971

Max Planck
Kupfer/Nickel, Gewicht 7 g, Durchmesser 26,75 mm
Rand: EINIGKEIT UND RECHT UND FREIHEIT
Gültig bis 31.7.1973. **Jaeger 392**

1957 D	7,45	4	12	55	80
PP350 Ex.					
F	6,34	4	12	55	80
PP 100 Ex.					
G	2,60	20	40	160	340
J	11,21	3	11	50	75
1958 D	12,62	3	9	45	65
F	16,82	3	9	40	65
PP 300 Ex.					
G	10,74	3	9	35	65
J	9,41	4	10	50	110
1959 D	1,02	5	40	150	320
F	0,203	6,50	50	190	500
1960 D	3,53	4	8	35	75
F	3,75	4	8	38	75
PP 50 Ex.					
G	2,69	8	18	70	180
J	4,68	4	8	35	75
1961 D	3,92	4,50	10	25	80
F	3,30	4,50	10	40	85
G	2,77	12	18	55	130
J	2,94	5,50	15	43	110
1962 D	4,10	4,50	10	45	75
F	4,06	8	13	50	100
G	1,80	9	20	65	120
J	3,61	4,50	10	40	90
1963 D	4,41	4	8	35	55
F	8,61	4	8	30	55
G	3,45	4	8	30	60
J	7,35	4	8	30	60
1964 D	5,20	5	10	30	65
F	2,65	7	15	35	70
G	3,04	40	60	110	140
J	2,68	7	15	45	90
1965 D	3,90	3	7	18	30
F	4,50	3	7	18	30
G	2,60	9	15	30	60
J	4,01	3,50	6	18	35
1966 D	5,85	3	6	18	28
F	6,75	3	6	18	28
G	3,89	3	6	20	30
J	6,01	3	6	18	28
1967 D	3,25	3,50	8	18	33
F	3,76	3,50	8	18	33
G	1,88	13	25	33	45
J	6,68	3,50	8	15	33
1968 D	4,17	4	7	17	30
F	4,81	20	30	40	50
G	3,06	4	8	15	33
J	0,94	7,50	15	25	45
1969 D	2,60	5	8	15	33
F	3,01	5	8	15	30
G	1,75	9	17	22	30
J	2,68	4,50	8	12	18
1970 D	5,20	2	3,50	5	10
F	6,02	2	3,50	5	10
G	3,46	2	3,50	5	10
J	5,69	2	3,50	5	10
1971 D	8,45	2	3,50	5	10
F	10,03	2	3,50	5	10
G	5,63	2	3,50	5	10
J	8,79	2	3,50	5	10



2 Deutsche Mark 1969 – 1987

Konrad Adenauer
Nickel, Kupfer/Nickel-plattiert, Gewicht 7 g, Durchmesser 26,75 mm, Rand: EINIGKEIT UND RECHT UND FREIHEIT
Gültig bis 28.2.2002 **Jaeger 406**

1969 D	7,00	3,50	5,50	8
F	7,01	3,50	5,50	8
G	7,01	3,50	5,50	9
J	7,00	3,50	5,50	8
1970 D	7,32	3,50	5,50	9
F	8,42	3,50	5,50	9
G	4,84	3,50	5,50	9

KURSMÜNZENSÄTZE BRD

Jahr	Sätze	Wert	Jahr	Sätze	Wert	Jahr	Sätze	Wert
Offizielle Kursmünzensätze der Bundesrepublik Deutschland aus Bad Homburg bzw. ab 2006 aus Weiden								
<i>Jahressätze 1964 bis 1971: 8 Stück zu 1, 2, 5, 10 und 50 Pfennig; 1, 2 und 5 DM = DM 8,68</i>								
<i>1972 bis 1978: 9 Stück zu 1, 2, 5, 10 und 50 Pfennig; 1, 2 x 2 und 5 DM = DM 10,68</i>								
<i>1979 bis 1987: 10 Stück zu 1, 2, 5, 10 und 50 Pfennig; 1, 3 x 2 und 5 DM = DM 12,68</i>								
<i>1988 und 1989: 9 Stück zu 1, 2, 5, 10 und 50 Pfennig; 1, 2 x 2 und 5 DM = DM 10,68</i>								
<i>1990 bis 2001: 10 Stück zu 1, 2, 5, 10 und 50 Pfennig; 1, 3 x 2 und 5 DM = DM 12,68</i>								
<i>2002 bis 2005: 8 Stück zu 1, 2, 5, 10, 20 und 50 Cent; 1 und 2 Euro</i>								
<i>2006: 9 Stück zu 1, 2, 5, 10, 20 und 50 Cent; 1 und 2 Euro plus 2 Euro „Holstentor“</i>								
<i>2007: 9 Stück, 1 Cent bis 1 Euro wie zuvor plus 2 Euro „Schloß Schwerin“ und 2 Euro „Römische Verträge“</i>								
Spiegelglanz (Polierte Platte)								
Grund spiegellnd, Relief matt								
1964 bis 1973 in Folien verpackt								
1964 G	368	1250	1976 D	43120	20	F	45120	50
1965 F	300	2700	F	43100	20	G	45120	50
G	8233	140	G	43100	20	J	45120	50
1966 F	450	2700	J	43100	20	1997 A-J	je 70000	zus. 130
G	3070	350	1977 D	50620	18	1998 A-J	je 62000	zus. 130
J	1000	700	F	50600	18	1999 A-J	je 65000	zus. 130
1967 F	1600	450	G	50600	18	2000 A-J	je 78000	zus. 230
G	3630	300	J	50620	18	2001 A-J	je 83000	zus. 370
mit 2 Pf. Stahl	520	3300	1978 D	54120	18	2002 A-J	je 100000	zus. 90
J	1500	580	F	54100	18	2003 A-J	je 120000	zus. 70
1968 F	3100	290	G	54120	18	2004 A-J	je 106000	zus. 75
G	6023	270	J	54120	18	2005 A-J	je 85000	zus. 110
davon 2 Pf. Stahl	2372	320	1979 D	89120	16	2006 A-J	je 75000	zus. 135
J	2000	480	F	89120	16	2007 A-J	je 75000	zus. 135
1969 F	5100	100	G	89120	16	Stempelglanz		
G	8700	100	J	89120	16	ab 1974 in Hartfolie verpackt		
J	5000	100	1980 D	110370	16	1974 D	20000	32
1970 F	5240	140	F	110370	16	F	20000	32
G	10200	90	G	110370	16	G	20000	32
J	5000	100	J	110370	16	J	20000	32
1971 D	8000	90	1981 D	91120	16	1975 D	26000	20
F	8000	90	F	91120	16	F	26000	20
G	10200	85	G	91120	16	G	26000	20
J	8000	85	J	91120	16	J	26000	20
1972 D	8000	85	1982 D	78120	16	1976 D	26000	20
F	8100	90	F	78120	16	F	29000	20
G	10000	75	G	78120	16	G	26000	20
J	8000	90	J	78120	16	J	26000	20
1973 D	9000	90	1983 D	75120	16	1977 D	29000	20
F	9100	90	F	75120	16	F	29000	20
G	9000	100	G	75120	16	G	29000	20
J	9000	90	J	75120	16	J	29000	20
ab 1974 in Hartfolie verpackt								
1974 D	35000	30	1984 D	63870	22	1978 D	29500	20
F	35100	30	F	63935	22	F	29500	20
G	35100	30	G	63870	22	G	29500	20
J	35000	30	J	63870	22	J	29500	20
1975 D	43120	20	1985 D	56392	20	1979 D	44000	20
F	43100	20	F	54067	20	F	44000	20
G	43100	20	G	54731	20	G	44000	20
J	43120	20	J	53887	20	J	44000	20
1984 bis 1973 in Folien verpackt								
1964 G	368	1250	1986 D	44120	28	1980 D	44000	20
1965 F	300	2700	F	44120	28	F	44000	20
G	8233	140	G	44120	28	G	44000	20
1966 F	450	2700	J	44120	28	J	44000	20
G	3070	350	1987 D	45120	30	1980 D	44000	20
J	1000	700	F	45120	30	F	44000	20
1967 F	1600	450	G	45120	30	G	44000	20
G	3630	300	J	45120	30	J	44000	20
mit 2 Pf. Stahl	520	3300	1988 D	45120	25	1981 D	35000	20
J	1500	580	F	45120	25	F	35000	20
1968 F	3100	290	G	45120	25	G	35000	20
G	6023	270	J	45120	25	J	35000	20
davon 2 Pf. Stahl	2372	320	1989 D	45120	25	1982 D	33000	20
J	2000	480	F	45120	25	F	33000	20
1969 F	5100	100	G	45120	25	G	33000	20
G	8700	100	J	45120	25	J	33000	20
J	5000	100	1991 A	45120	25	1983 D	31000	20
1970 F	5240	140	D	45120	25	F	31000	20
G	10200	90	F	45120	25	G	31000	20
J	5000	100	G	45120	25	J	31000	20
1971 D	8000	90	J	45120	25	1984 D-J	25000	zus. 190
F	8000	90	1992 A	45120	25	1985 D-J	je 23000	zus. 85
G	10200	85	D	45120	25	1986 D-J	je 15000	zus. 350
J	8000	85	F	45120	25	1987 D-J	je 18000	zus. 140
1972 D	8000	85	G	45120	25	1988 D-J	je 18000	zus. 85
F	8100	90	J	45120	25	1989 D-J	je 18000	zus. 85
G	10000	75	1993 A	45120	35	1990 D-J	je 20000	zus. 85
J	8000	90	D	45120	35	1991 A-J	je 20000	zus. 110
1973 D	9000	90	F	45120	35	1992 A-J	je 20000	zus. 110
F	9100	90	G	45120	35	1993 A-J	je 20000	zus. 135
G	9000	100	J	45120	35	1994 A-J	je 20000	zus. 110
J	9000	90	1994 A	45120	24	1995 A-J	je 20000	zus. 880
ab 1974 in Hartfolie verpackt								
1974 D	35000	30	D	45120	24	1996 A-J	je 50000	zus. 160
F	35100	30	F	45120	24	1997 A-J	je 70000	zus. 100
G	35100	30	G	45120	24	1998 A-J	je 70000	zus. 100
J	35000	30	J	45120	24	1999 A-J	je 70000	zus. 100
1975 D	43120	20	1995 A	45120	150	2000 A-J	je 77000	zus. 170
F	43100	20	D	45120	150	2001 A-J	je 130000	zus. 170
G	43100	20	F	45120	150	2002 A-J	je 135000	zus. 50
J	43120	20	G	45120	150	2003 A-J	je 180000	zus. 55
1984 bis 1973 in Folien verpackt								
1964 G	368	1250	J	45120	150	2004 A-J	je 140000	zus. 55
1965 F	300	2700	1996 A	45120	50	2005 A-J	je 100000	zus. 60
G	8233	140	D	45120	50	2006 A-J	je 90000	zus. 75
1966 F	450	2700	F	45120	50	2007 A-J	je 90000	zus. 75
G	3070	350	J	45120	50			
J	1000	700						

Jahr	Mio.	ss	vz	vz-st	st	
1970	J 7,48		3,50	5,50	9	
1971	D 7,29		3,50	5,50	9	
	F 8,40		3,50	5,50	9	
	G 4,85		3,50	5,50	9	
	J 7,48		3,50	5,50	9	
1972	D 7,29		3,50	5,50	9	
	F 8,40		3,50	5,50	9	
	G 4,85		3,50	5,50	9	
	J 7,48		3,50	5,50	9	
1973	D 10,39		3,50	5,50	8	
	F 11,07		3,50	5,50	8	
	G 9,02		3,50	5,50	8	
	J 12,27		3,50	5,50	8	
1974	D 5,15		3	5,50	7	
	F 5,99		3	5,50	7	
	G 3,79		3	5,50	7	
	J 5,28		3	5,50	7	
1975	D 4,60		3	5,50	7	
	F 5,31		3	5,50	7	
	G 3,08		3	5,50	7	
	J 4,71		3	5,50	7	
1976	D 4,62		3	5,50	7	
	F 5,30		3	5,50	7	
	G 3,07		3	5,50	7	
	J 4,72		3	5,50	7	
1977	D 5,96		3	5,50	7	
	F 6,82		3	5,50	7	
	G 3,94		3	5,50	7	
	J 6,06		3	5,50	7	
1978	D 3,31		3	5,50	7	
	F 3,81		3	5,50	7	
	G 2,22		3	5,50	7	
	J 3,39		3	5,50	7	
1979	D 3,21		3	5,50	7	
	F 3,68		3	5,50	7	
	G 2,16		3	5,50	7	
	J 3,29		3	5,50	7	
1980	D 2,06		3	5,50	7	
	F 2,36		3	5,50	7	
	G 1,41		3	5,50	7	
	J 2,11		3	5,50	7	
1981	D 2,04		3	5,50	7	
	F 2,34		3	5,50	7	
	G 1,39		3	5,50	7	
	J 2,09		3	5,50	7	
1982	D 3,17		3	5,50	7	
	F 3,64		3	5,50	7	
	G 2,14		3	5,50	7	
	J 3,26		3	5,50	7	
1983	D 1,64		3	4	5,50	8
	F 1,88		3	4	5,50	8
	G 1,11		3	5	8,50	9
	J 1,68		3	4	6	8
1984	D 0,58		5	8	12	20
	F 0,66		5	8	12	20
	G 0,41		9	15	19	23
	J 0,60		5	8	12	20
1985	D 2,66		2,50	4	6	7,50
	F 3,05		2,50	4	6	7,50
	G 1,78		2,50	4	6	7,50
	J 2,72		2,50	4	6	7,50
1986	D 2,64		2,50	4	8	15
	F 3,04		2,50	4	8	15
	G 1,77		2,50	4	10	18
	J 2,71		2,50	4	8	15
1987	D 4,46		2,50	4	5,50	7
	F 5,14		2,50	4	5,50	7
	G 2,98		2,50	4	5,50	7
	J 4,58		2,50	4	5,50	7

2 Deutsche Mark 1970 – 1987
Theodor Heuss
Nickel, Kupfer/Nickel-plattiert, Gewicht 7 g, Durchmesser
26,75 mm Rand: EINIGKEIT UND RECHT UND FREIHEIT
Gültig bis 28. 2. 2002 **Jaeger 407**

1970	D 7,32		4	6	9	
	F 8,43		4	6	9	
	G 4,84		4	6	9	
	J 7,48		4	6	9	
1971	D 7,28		4	6	9	
	F 8,40		4	6	9	
	G 4,84		4	6	9	
	J 7,48		4	6	9	
1972	D 7,29		4	6	9	
	F 8,41		4	6	9	
	G 4,86		4	6	9	
	J 7,48		4	6	9	
1973	D 10,38		4	6	8	
	F 11,02		4	6	8	
	G 8,98		4	6	8	
	J 12,36		4	6	8	
1974	D 5,15		4	6	8	
	F 5,93		4	6	8	
	G 3,82		4	6	8	
	J 5,28		4	6	8	
1975	D 4,67		4	6	8	
	F 5,29		4	6	8	
	G 3,08		4	6	8	
	J 4,71		4	6	8	
1976	D 4,59		4	6	8	
	F 5,30		4	6	8	
	G 3,07		4	6	8	
	J 4,72		4	6	8	
1977	D 5,91		4	6	8	
	F 6,80		4	6	8	
	G 3,95		4	6	8	
	J 6,06		4	6	8	
1978	D 3,30		4	6	8	
	F 3,80		4	6	8	
	G 2,22		4	6	8	
	J 3,39		4	6	8	
1979	D 3,21		4	6	8	
	F 3,68		4	6	8	
	G 2,16		4	6	8	
	J 3,29		4	6	8	
1980	D 2,06		4	6	8	
	F 2,36		4	6	8	
	G 1,41		4	6	8	
	J 2,11		4	6	8	
1981	D 2,04		4	6	8	
	F 2,34		4	6	8	
	G 1,39		4	6	8	
	J 2,09		4	6	8	
1982	D 3,12		4	6	8	
	F 3,64		4	6	8	
	G 2,14		4	6	8	
	J 3,26		4	6	8	
1983	D 1,64		3	4	5,50	7
	F 1,88		3	4	5,50	7
	G 1,11		4	6	7,50	9
	J 1,68		3	4	6	8
1984	D 0,58		5	9	15	20
	F 0,66		5	9	15	20
	G 0,41		10	15	20	25
	J 0,60		5	9	15	20
1985	D 2,66		4,50	7		
	F 3,05		4,50	7		
	G 1,79		5	8		
	J 2,72		4,50	7		
1986	D 2,64		2	4,50	7	12
	F 3,04		2	4,50	7	12
	G 1,77		2	5	8	15
	J 2,71		2	4,50	7	15
1987	D 4,47		3,50	5		
	F 5,15		3,50	5		
	G 2,99		3,50	5		
	J 4,58		3,50	5		
1988	D 5,90		3,50	5		
	F 6,80		3,50	5		
	G 3,94		3,50	5		
	J 6,05		3,50	5		
1989	D 10,45		3,50	5		
	F 12,05		3,50	5		
	G 6,97		3,50	5		
	J 10,73		3,50	5		
1990	D 18,42		3,50	5		
	F 21,25		3,50	5		
	G 12,27		3,50	5		
	J 18,91		3,50	5		
1991	A 4,00		3,50	5		
	D 4,20		3,50	5		
	F 4,80		3,50	5		
	G 2,80		4,50	5,50		
	J 4,20		3,50	5,50		
1992	A 7,33		3,50	5		
	D 7,70		3,50	5		
	F 8,80		3,50	5		
	G 5,13		3,50	5		
	J 7,70		3,50	5		
1993	A 0,60		3,50	5,50	8	
	D 0,63		3,50	5,50	8	
	F 0,72		3,50	5,50	8	
	G 0,42		4	8	11	
	J 0,63		3,50	5,50	10	
1994	A 5,00		3	5		
	D 5,25		3	5		
	F 6,00		3	5		
	G 3,50		3	5,50		
	J 5,25		3	5		

Jahr	Mio.	ss	vz	vz-st	st	
1980	J 2,11		4	6	8	
1981	D 2,04		4	6	8	
	F 2,34		4	6	8	
	G 1,39		4	6	8	
	J 2,09		2	4	6	8
1982	D 3,17		4	6	8	
	F 3,64		4	6	8	
	G 2,14		4	6	8	
	J 3,26		4	6	8	
1983	D 1,64		2	4	6	8
	F 1,88		2	4	6	8
	G 1,11		4	5	8	10
	J 1,68		2	4	6	8
1984	D 0,58		4	8	12	20
	F 0,66		4	8	12	20
	G 0,41		8	15	19	23
	J 0,60		4	8	12	20
1985	D 2,66		2	4	6	8
	F 3,05		2	4	6	8
	G 1,78		2	5	6	8
	J 2,72		2	4	6	8
1986	D 2,64		2	4	9	15
	F 3,04		2	4	9	15
	G 1,77		2	5	11	18
	J 2,71		2	4	9	15
1987	D 4,49		2	4	6	8
	F 5,15		2	4	6	8
	G 2,99		2	4	6	8
	J 4,58		2	4	6	8



2 Deutsche Mark 1979 – 1993
Kurt Schumacher
Nickel, Kupfer/Nickel-plattiert, Gewicht 7 g, Durchmesser
26,75 mm Rand: EINIGKEIT UND RECHT UND FREIHEIT
Gültig bis 28. 2. 2002 **Jaeger 424**

1979	D 3,21				4	6
	F 3,69				4	6
	G 2,16				4	6
	J 3,29				4	6
1980	D 2,06				4	6
	F 2,36				4	6
	G 1,41				4	6
	J 2,11				4	6
1981	D 2,04				4	6
	F 2,34				4	6
	G 1,39				4	6
	J 2,09				4	6
1982	D 3,12				4	6
	F 3,64				4	6
	G 2,14				4	6
	J 3,26				4	6
1983	D 1,64		3	4	5,50	7
	F 1,88		3	4	5,50	7
	G 1,11		4	6	7,50	9
	J 1,68		3	4	6	8
1984	D 0,58		5	9	15	20
	F 0,66		5	9	15	20
	G 0,41		10	15	20	25
	J 0,60		5	9	15	20
1985	D 2,66		4,50	7		
	F 3,05		4,50	7		
	G 1,79		5	8		
	J 2,72		4,50	7		
1986	D 2,64		2	4,50	7	12
	F 3,04		2	4,50	7	12
	G 1,77		2	5	8	15
	J 2,71		2	4,50	7	15
1987	D 4,47		3,50	5		
	F 5,15		3,50	5		
	G 2,99		3,50	5		
	J 4,58		3,50	5		
1988	D 5,90		3,50	5		
	F 6,80		3,50	5		
	G 3,94		3,50	5		
	J 6,05		3,50	5		
1989	D 10,45		3,50	5		
	F 12,05		3,50	5		
	G 6,97		3,50	5		
	J 10,73		3,50	5		
1990	D 18,42		3,50	5		
	F 21,25		3,50	5		
	G 12,27		3,50	5		
	J 18,91		3,50	5		

Jahr	Mio.	ss	vz	vz-st	st
1967	J 3,20	4	8	17	30
1968	D 1,30	7	12	20	35
	F 1,50	7	12	20	35
	G 1,53	7	12	20	35
	J 1,33	7	12	20	35
1969	D 2,08	4	8	15	28
	F 2,40	4	8	15	28
	G 3,48	4	8	15	28
	J 2,14	4	8	17	35
1970	D 2,00	5	8	12	18
	F 2,00	5	8	12	18
	G 6,00	4	8	10	17
	J 4,00	4	8	10	17
1971	D 4,00	4	7	10	15
	F 4,00	4	7	10	15
	G 6,01	4	7	10	15
	J 6,00	4	7	10	15
1972	D 3,00	5	8	12	22
	F 9,00	4	7	10	15
	G 5,00	4	7	10	15
	J 6,00	4	7	10	15
1973	D 3,38	4	7	10	16
	F 3,90	4	6	8	14
	G 2,24	4	7	10	16
	J 5,57	4	6	7,50	14
1974	D 4,63	4	6	7,50	14
	F 6,55	4	6	7,50	14
	G 3,74	4	6	7,50	14
	J 3,00	3,50	6	7,50	14

5 Deutsche Mark 1975 – 2001

Kupfer/Nickel, Gewicht 10 g, Durchmesser 29 mm
Rand: EINIGKEIT UND RECHT UND FREIHEIT
Gültig bis 28. 2. 2002

Jaeger 415

Jahr	Mio.	ss	vz	vz-st	st
1975	D 65,71			6	12
	F 75,04			6	12
	G 43,34			6	12
	J 67,41			6	12
1976	D 7,83			6	12
	F 9,12			6	12
	G 5,83			6	12
	J 8,11			6	12
1977	D 8,37			6	12
	F 9,66			6	12
	G 5,83			6	12
	J 8,63			6	12
1978	D 7,87			6	12
	F 9,05			6	12
	G 5,24			6	12
	J 8,06			6	12
1979	D 7,89			6	12
	F 9,09			6	12
	G 5,28			6	12
	J 8,10			6	12
1980	D 8,43			6	12
	F 9,71			6	12
	G 5,65			6	12
	J 8,65			6	12
1981	D 8,41			6	12
	F 9,69			6	12
	G 5,63			6	12
	J 8,64			6	12
1982	D 8,98			6	12
	F 10,34			6	12
	G 6,00			6	12
	J 9,22			6	12
1983	D 6,32			6	12
	F 7,28			6	12
	G 4,23			6	12
	J 6,48			6	12
1984	D 6,04			6	12
	F 6,96			6	12
	G 4,04			6	12
	J 6,20			6	12
1985	D 4,99		4	6	12
	F 5,75		4	6	12
	G 3,34		4	6	12
	J 5,13		4	6	12
1986	D 4,98		5	10	25
	F 5,74		5	10	25
	G 3,33		5	11	33
	J 5,12		5	10	25
1987	D 6,81		4	6	12
	F 7,85		4	6	12
	G 4,54		4	6	12
	J 4,85		4	6	12
1988	D 12,01		4	7,50	20
	F 13,85		4	7,50	20
	G 8,00		4	7,50	20
	J 12,33		4	7,50	20
1989	D 17,21		4	7,50	20
	F 19,85		4	7,50	20
	G 11,46		4	7,50	20
	J 17,67		4	7,50	20
1990	D 20,94		4	7	18
	F 24,17		4	7	18
	G 13,95		4	7	18
	J 21,51		4	7	18
1991	D 18,00		4	6	9
	F 21,60		4	6	9
	G 12,60		4	6	9
	J 18,90		4	6	9
1992	D 16,00		4	6	9
	F 19,20		4	6	9
	G 11,20		4	6	9
	J 16,80		4	6	9
1993	D 3,20		5	7	12
	F 3,36		5	7	12
	G 3,84		5	7	12
	J 2,24		6	8	15
	G 3,36		5	7	12
1994	D 4,00		5	7	10
	F 4,20		5	7	10
	G 4,80		5	7	10
	J 2,80		5	8	12
	J 4,20		4	7	10

Jahr	Mio.	ss	vz	vz-st	st
1996	A 0,1500			8	14
	D 0,1575			8	14
	F 0,1800			8	14
	G 0,1050			8	14
	J 0,1575			8	14

Die Jahrgänge 1995 und 1997 bis 2001 sind nur in Kursmünzensätzen ausgegeben worden.

Euro-Währung

1 Cent

Stahl mit Kupfereinfassung, Gewicht 2,3 g, Durchm. 16,25 mm, Rand: glatt, gültiges Zahlungsmittel (Jaeger 482)

2002	A 800.000	2003	A – J	nur in KMS
	D 840.000	2005	A	120.000
	F 960.000	D	126.000	
	G 560.000	F	144.000	
	J 840.000	G	84.000	
2004	A 280.000	J	126.000	
	D 294.000	2006	A – J	nur in KMS
	F 336.000			
	G 196.000			
	J 294.000			

2 Cent

Stahl mit Kupfereinfassung, Gewicht 3,06 g, Durchmesser 18,75 mm, Rand: glatt mit umlaufender Rille, gültiges Zahlungsmittel (Jaeger 483)

2002	A 460.000	2003	A	100.000
	D 436.000	D	151.855	
	F 507.800	F	164.200	
	G 311.800	G	80.200	
	J 419.400	J	168.600	
2004	A 127.000	2005	A	73.000
	D 133.350	D	76.600	
	F 152.400	F	87.600	
	G 88.900	G	51.100	
	J 133.350	J	76.600	
2006	A 108.000			
	D 113.000			
	F 129.600			
	G 75.600			
	J 148.400			

5 Cent

Stahl mit Kupfereinfassung, Gewicht 3,92 g, Durchmesser 21,25 mm, Rand: glatt, gültiges Zahlungsmittel (Jaeger 484)

2002	A 480.000	2003	A – J	nur in KMS
	D 504.000	2005	A	44.000
	F 576.000	D	46.200	
	G 336.000	F	52.800	
	J 504.000	G	30.800	
2004	A 112.000	J	46.200	
	D 117.600	2006	A	27.000
	F 134.400	D	28.350	
	G 78.400	F	32.400	
	J 117.600	G	18.900	
		J	28.350	



10 Cent

„Nordisches“ Gold, Gewicht 4,10 g, Durchmesser 19,75 mm, Rand: grob geriffelt (Wellenstruktur), gültiges Zahlungsmittel (Jaeger 485)

2002	A 696.145	2003	A	50.655
	D 721.950	D	34.000	
	F 838.800	F	6.000	
	G 494.300	G	13.000	
	J 758.640	J	25.500	
2004	A nur in KMS	2005	A – J	nur in KMS
	D 28.190	2006	A – J	nur in KMS
	F 51.360			
	G 15.460			
	J nur in KMS			

20 Cent

„Nordisches“ Gold, Gewicht 5,74 g, Durchmesser 22,25 mm, Rand: glatt („Spanische Blume“), gültiges Zahlungsmittel (Jaeger 486)

2002	A 378.150	2003	A	41.860
	D 367.000	D	74.000	
	F 421.600	F	82.400	
	G 251.900	G	42.100	
	J 441.000	J	nur in KMS	
2004	A nur in KMS	2005	A	8.000
	D 33.060	D	24.700	
	F nur in KMS	F	9.600	
	G nur in KMS	G	5.600	
	J nur in KMS	J	8.400	
2006	A 39.000			
	D 40.950			
	F 46.800			
	G 27.300			
	J 40.950			

50 Cent

„Nordisches“ Gold, Gewicht 7,80 g, Durchmesser 24,25 mm, Rand: grob geriffelt (Wellenstruktur), gültiges Zahlungsmittel (Jaeger 487)

2002	A 337.750	2003	A	nur in KMS
	D 370.240	D	nur in KMS	
	F 430.480	F	nur in KMS	
	G 256.560	G	nur in KMS	
	J 401.400	J	39.600	
2004	A 82.550	2005	A – J	nur in KMS
	D 70.760	2006	A – J	nur in KMS
	F 73.520			
	G 37.440			
	J nur in KMS			

1 Euro

Außen Nickel-Messing, innen Kupfernickel, Gewicht 7,50 g, Durchmesser 23,25 mm, Rand: gebrochen geriffelt, gültiges Zahlungsmittel (Jaeger 488)

2002	A 367.900	2003	A	50.250
	D 368.180	D	nur in KMS	
	F 439.800	F	0,375	
	G 266.350	G	nur in KMS	
	J 372.310	J	29.850	
2004	A 21.860	2005	A	nur in KMS
	D 93.825	D	nur in KMS	
	F 88.200	F	nur in KMS	
	G 41.650	G	nur in KMS	
	J nur in KMS	J	59.840	
2006	A – J	nur in KMS		

2 Euro

Innen Nickel-Messing, außen Kupfernickel, Gewicht 8,50 g, Durchmesser 25,75 mm, Rand: fein geriffelt, Randschrift vertieft EINIGKEIT UND RECHT UND FREIHEIT, gültiges Zahlungsmittel (Jaeger 489)

2002	A 238.920	2003	A	20.475
	D 229.125	D	16.269	
	F 281.025	F	24.575	
	G 180.725	G	29.425	
	J 274.100	J	20.100	
2004	A 31.565	2005	A – J	nur in KMS
	D 28.146	2006	A – J	nur in KMS
	F nur in KMS			
	G nur in KMS			
	J 5.630			

In diesen Zahlen sind die an die Bundeswertpapierverwaltung gelieferten Exemplare für die Konfektionierung der Kursmünzensätze (KMS) nicht enthalten.

Gedenkprägungen BRD

5 Deutsche Mark

Silber 0,625, Gewicht 11,2 g (7 g fein), Durchmesser 29 mm, Rand: variierende Texte
Gültig bis 28. 2. 2002

Germanisches Museum	Jaeger 388
1952 D 0,20 550 700 800 1000 3800	
PP 1240 Ex.	

Friedrich von Schiller	Jaeger 389
1955 F 0,20 300 390 550 750 1500	
PP 1217 Ex.	

Markgraf von Baden	Jaeger 390
1955 G 0,20 220 370 430 500 1400	
PP 2000 Ex.	

Freiherr von Eichendorff	Jaeger 391
1957 J 0,20 220 350 430 500 1400	
PP ca. 2000 Ex.	

Johann Gottlieb Fichte	Jaeger 393
1964 J 0,50 60 80 90 160 650	
PP 5000 Ex.	

Gottfried Wilhelm Leibniz	Jaeger 394
1966 D 2,00 6 9 11 14 70	
PP 75T Ex.	

Gebrüder Humboldt	Jaeger 395
1967 F 2,00 6 10 12 14 110	

Jahr	Mio.	vz	vz-st	st	PP
Reichsfreiherr vom Stein Jaeger 430					
1981	G 6,50			5	8
	PP 350T Ex.				
Umweltkonferenz der UN Jaeger 431					
1982	F 8,35			4	7
	PP 350T Ex.				
Johann Wolfgang von Goethe Jaeger 432					
1982	D 8,35			5	8
	PP 350T Ex.				
Karl Marx Jaeger 433					
1983	J 8,00			5	8
	PP 350T Ex.				
Martin Luther Jaeger 434					
1983	G 8,00			5	8
	PP 350T Ex.				
Deutscher Zollverein Jaeger 435					
1984	D 8,00			5	8
	PP 350T Ex.				
Felix Mendelssohn-Bartholdy Jaeger 436					
1984	J 8,00			5	8
	PP 350T Ex.				
Europäisches Jahr der Musik Jaeger 437					
1985	F 8,00			5	8
	PP 350T Ex.				
150 Jahre Eisenbahn Jaeger 438					
1985	G 8,00			5	8
	PP 350T Ex.				
Universität Heidelberg Jaeger 439					
1986	D 8,00			5	8
	PP 350T Ex.				
Friedrich der Große Jaeger 440					
1986	F 8,00			5	8
	PP 350T Ex.				

10 Deutsche Mark
Silber 0.625 fein, Gewicht 15.5 g (9.6875 g fein),
Durchmesser 32.5 mm,
(ab 1998 Silber 0.925 fein, 14.3375 g)
Rand: variierende Texte, gültig bis 28. 2. 2002

OLYMPISCHE SPIELE

Spirale, „in Deutschland“ Jaeger 401a					
1972	D 2,50			6	10 18
	F 2,50			6	10 18
	G 2,50			6	10 18
	J 2,50			6	10 18
	PP je 125T Ex.				
Spirale, „in München“ Jaeger 401b					
1972	D 2,50			6	10 18
	F 2,50			6	10 18
	G 2,50			6	10 18
	J 2,50			6	10 18
	PP je 125T Ex.				
Verschlungene Arme Jaeger 402					
1972	D 5,00	5,50		8	12
	F 5,00	5,50		8	12
	G 5,00	5,50		8	12
	J 5,00	5,50		8	12
	PP je 125T Ex.				
Sportler Jaeger 403					
1972	D 5,00	5,50		8	12
	F 5,00	5,50		8	12
	G 5,00	5,50		8	12
	J 5,00	5,50		8	12
	PP je 150T Ex.				



Sportstätten Jaeger 404					
1972	D 5,00	5,50		8	12
	F 5,00	5,50		8	12
	G 5,00	5,50		8	12
	J 5,00	5,50		8	12
	PP je 150T Ex.				
Olympisches Feuer Jaeger 405					
1972	D 5,00	5,50		8	12
	F 5,00	5,50		8	12
	G 5,00	5,50		8	12
	J 5,00	5,50		8	12
	PP je 150T Ex.				
750 Jahre Berlin Jaeger 441					
1987	J 8,00	7,50		10	35
	PP 350T Ex.				
30 Jahre Römische Verträge Jaeger 442					
1987	G 8,00	7,50		10	25
	PP 350T Ex.				
Arthur Schopenhauer Jaeger 443					
1988	D 8,00	7,50		10	20
	PP 350T Ex.				
Carl Zeiss Jaeger 444					
1988	F 8,00	7,50		10	20
	PP 350T Ex.				
40 Jahre Bundesrepublik Jaeger 446					
1989	G 8,00	7,50		10	20
	PP 350T Ex.				
2000 Jahre Bonn Jaeger 447					
1989	D 8,00	7,50		10	20
	PP 350T Ex.				
800 Jahre Hamburger Hafen Jaeger 448					
1989	J 8,00	7,50		10	20
	PP 350T Ex.				
Kaiser Friedrich I. Barbarossa Jaeger 449					
1990	F 7,45	7,50		10	15
	PP 400T Ex.				
800 Jahre Deutscher Orden Jaeger 451					
1990	J 8,40	7,50		10	12
	PP 450T Ex.				



200 Jahre Brandenburger Tor Jaeger 452					
1991	A 8,40	7,50		10	15
	PP 450T Ex.				
Käthe Kollwitz Jaeger 453					
1992	G 8,00	7		9	11
	PP 450T Ex.				
Pour le Mérite Jaeger 454					
1992	D 8,00	7		9	11
	PP 450T Ex.				
1000 Jahre Potsdam Jaeger 455					
1993	F 8,00	7		9	11
	PP 450T Ex.				
Robert Koch Jaeger 456					
1993	J 7,00	7		9	11
	PP 450T Ex.				
Widerstand gegen NS Jaeger 457					
1994	A 7,00	7		9	11
	PP 450T Ex.				
Johann Gottfried Herder Jaeger 458					
1994	G 7,00	7		9	11
	PP 450T Ex.				

Frauenkirche in Dresden Jaeger 460					
1995	J 7,00	7		9	11
	PP 450T Ex.				
Wilhelm Conrad Röntgen Jaeger 461					
1995	D 6,50	7		9	11
	PP 400T Ex.				
Heinrich der Löwe Jaeger 462					
1995	F 6,50	7		9	11
	PP 400T Ex.				
Adolf Kolping Jaeger 463					
1996	A 5,60	7		9	11
	PP 400T				
Philipp Melanchthon Jaeger 464					
1997	J 3,00	7,50		10	16
	PP je Mzst. A-J 150 T (A=20) zus. 70				
100 Jahre Dieselmotor Jaeger 465					
1997	F 3,00	7,50		10	12
	PP je Mzst. A-J 150 T (A=18) zus. 65				
Heinrich Heine Jaeger 466					
1997	D 3,00	7,50		10	12
	PP je Mzst. A-J 150 T (A=18) zus. 65				
350 Jahre Westfälischer Friede Jaeger 467					
1998	J 3,50	7,50		10	12
	PP je Mzst. A-J 200 T zus. 60				



Hildegard von Bingen Jaeger 468					
1998	G 3,50	7,50		10	12
	PP je Mzst. A-J 200 T zus. 60				
50 Jahre Deutsche Mark Jaeger 469					
1998	F 3,50	8,50		12	14
	PP je Mzst. A-J 200 T zus. 70				
300 Jahre Franckesche Stiftungen zu Halle Jaeger 470					
1998	A 3,50	7,50		10	12
	PP je Mzst. A-J 200 T zus. 60				
50 Jahre Grundgesetz Jaeger 471					
1999	D 3,50	7,50		10	12
	PP je Mzst. A-J 200 T zus. 60				
50 Jahre SOS-Kinderdörfer Jaeger 472					
1999	J 3,00	7,50		10	12
	PP je Mzst. A-J 160 T zus. 60				
Weimar-Kulturstadt Europas/ 250. Geburtstag Goethes Jaeger 473					
1999	F 3,00	7,50		10	12
	PP je Mzst. A-J 160 T zus. 60				
EXPO 2000 Jaeger 474					
2000	A 3,00	7,50		10	12
	PP je Mzst. A-J 160 T zus. 60				
Karl d. Große/Dom zu Aachen Jaeger 475					
2000	G 3,00	7,50		10	12
	PP je Mzst. A-J 160 T zus. 60				
250. Todestag J. S. Bach Jaeger 476					
2000	F 3,00	7,50		10	12
	PP je Mzst. A-J 160 T zus. 60				
10 Jahre deutsche Einheit Jaeger 477					
2000	D 3,00	7,50		10	12
	PP je Mzst. A-J 160 T zus. 60				
200. Geburtstag A. Lortzings Jaeger 478					
2001	J 2,50	7,50		10	12
	PP je Mzst. A-J 160 T zus. 60				

750 Jahre Katharinenkloster / 50 Jahre Meeresmuseum Stralsund Jaeger 479					
2001	A 2,50	7,50		10	12
	PP je Mzst. A-J 160 T zus. 60				

50 Jahre Bundesverfassungsgericht Jaeger 480					
2001	G 2,0	7,50		10	14
	PP je Mzst. A-J 160 T zus. 70				



1 Deutsche Mark (goldene Abschiedsmark) Jaeger 481					
Gold 999,9 fein, Gewicht 12 g, Durchmesser 23,5 mm, Rand Arabesken, „gültig“ bis 28. 2. 2002					
2001	A 0,2	260 - 270			
	D 0,2	250 - 260			
	F 0,2	250 - 260			
	G 0,2	250 - 260			
	J 0,2	250 - 260			

Wolfgang J. Mehlhausen

Handbuch zur Münzpflege



Die Behandlung von Münzen und Medailen ist eine heikle Angelegenheit, bei der „gereinigte“ Stücke buchstäblich verdorben oder doch zumindestens deutlich im Wert verringert werden können, wenn, ja wenn diese Reinigung unsachgemäß durchgeführt wird. Jeder Sammler ist daher gut beraten, sich umfassend zu orientieren, Rat vom Fachmann einzuholen, bevor er unansehnliche Stücke seiner Sammlung „aufpolieren“ kann.

Der Autor dieses Handbuchs verfügt über langjährige Erfahrungen in der sachkundigen Reinigung und Pflege von Münzen. Seine Hinweise und Ratschläge in diesem Buch können den Anfänger vor groben Fehlern bewahren und auch den fortgeschrittenen Sammlern Tipps zum richtigen Umgang mit verschmutzten oder korrodierten Exemplaren ihrer Sammlung geben.

2. Auflage 2005, DIN A5, 184 Seiten, Broschur, ISBN 3-924861-99-4 Preis: 10,- EUR

Erhältlich im Buch- und Fachhandel oder direkt beim Verlag. Nutzen Sie die beigeheftete Buchbestellkarte.

Jahr	Mio.	ss	vz	vz-st	st	Exp.
------	------	----	----	-------	----	------

DDR 1948/49 – 1990

Kursmünzen von 1 Pfennig bis 2 Mark

1 Pfennig 1948 – 1950

Aluminium, Gewicht 0,75 g, Durchmesser 17 mm
glatter Rand, gültig bis 31.12.1970 **Jaeger 1501**

1948 A	1,50	10	18	35		
1949 A	1	7	18	30		
E	12	50	180	300		
1950 A	1,50	8	12	45		
E	5	18	30	90		

Gesamtauflage:
A: 243 Millionen Ex., E: 55,2 Millionen Ex.



5 Pfennig 1948 – 1950

Aluminium, Gewicht 1,1 g, Durchmesser 19 mm
glatter Rand **Jaeger 1502**
Gültig bis 31.12.1970

1948 A	2	12	25	110		
1949 A	2	14	30	145		
1950 A	2	8	20	80		

Gesamtauflage: 205 Millionen Ex.

10 Pfennig 1948 – 1950

Aluminium, Gewicht 1,5 g, Durchmesser 21 mm
glatter Rand **Jaeger 1503**

1948 A	2	15	30	120		
1949 A	2	15	30	120		
1950 A	1,50	12	25	120		
E 16,00	12	120	400	700		

Gesamtauflage A: 216,54 Millionen Ex.

50 Pfennig 1949 – 1950

Kupfer/Aluminium, Gewicht 3,3 g,
Durchmesser 20 mm, Rand: vertieft Rauten und Ranken
Gültig bis 31.7.1958 **Jaeger 1504**

1949 A wenige Ex.					LP	
1950 A	67,70	3	15	35	60	

1 Pfennig 1952 – 1953

Aluminium, Gewicht 0,75 g, Durchmesser 17 mm
glatter Rand, gültig bis 31.12.1970 **Jaeger 1505**

1952 A	287,21	1	5	6	15	
E	49,30	2,50	12	22	45	
1953 A	114,00	1	3	5	10	
E	50,88	2,50	12	22	60	

5 Pfennig 1952 – 1953

Aluminium, Gewicht 1,1 g, Durchmesser 19 mm
Hammer und Zirkel, glatter Rand
Gültig bis 31.12.1970 **Jaeger 1506**

1952 A	113,40	2	5	7,50	15	
E	24,02	4	12	22	40	
1953 A	40,99	3	6	7,50	18	
E	28,67	5	20	40	140	

10 Pfennig 1952 – 1953

Aluminium, Gewicht 1,5 g, Durchmesser 21 mm
glatter Rand, gültig bis 31.12.1970 **Jaeger 1507**

1952 A	70,43	2	10	25	100	
E	21,50	5	25	150	400	
1953 A	18,61	5	18	30	110	
E	11,50	8	45	170	420	

Jahr	Mio.	s	ss	vz	st	Exp.
------	------	---	----	----	----	------

1 Pfennig 1960 – 1990

Aluminium, Gewicht 0,75 g, Durchmesser 17 mm
glatter Rand, gültig bis 30.6.1991 **Jaeger 1508**

1960 A	101,81	0,50	1	2	4	
1961 A	101,78	0,50	1	1,50	4	
1962 A	81,46	0,50	1	2,50	—	
1963 A	101,40	0,50	1	2,50	—	
1964 A	98,97	0,50	1	2,50	—	
1965 A	38,58	2,50	10	55	—	
1968 A	813,68					
trotz MzZ: A in Leningrad geprägt						
1972 A	4,80	5	8	15	—	
1973 A	5,52	4	8	15	—	
1975 A	202,75			1,50	—	

Blätter in neuer Zeichnung

1977 A	61,56	0,50	4	—		
1978 A	200,05	0,50	1,50	—		
1979 A	100,64	0,50	1,50	2,50		
1980 A	153,00	0,50	1,50	2,50		
1981 A	200,44	0,50	1,50	2,50		

Jahr	Mio.	ss	vz	st	Exp.
------	------	----	----	----	------

1982 A	99,20	0,50	1,50	2,50	
1983 A	150,00	0,50	1,50	2,50	
1984 A	137,60	0,50	1,50	2,50	
1985 A	125,06	0,50	1,50	2,50	
1986 A	73,90	0,50	1,50	2,50	
1987 A	50,01	0,50	1,50	2,50	
1988 A	75,45	0,50	1,50	2,50	
1989 A	84,41	0,50	1,50	2,50	
1990 A	15,67	5	14	15	

Jahr	Mio.	ss	vz	vz-st	st	Exp.
------	------	----	----	-------	----	------

5 Pfennig 1968 – 1990

Aluminium, Gewicht 1,1 g, Durchmesser 19 mm
glatter Rand, gültig bis 30.6.1991 **Jaeger 1509**

1968 A	282,30	1,50	15			
1972 A	51,46	2	LP			
1975 A	84,71	2	—			
1976 A bisher 2 Ex. bekannt						
1978 A	43,26	2,50	20			
1979 A	46,19	2,50	3			
1980 A	31,98	2,50	3			
1981 A	33,10		3			
1982 A	0,92	65	120	700	55	
1983 A	100,89		3			
1984 A	—		—		40	
1985 A	1,01	2,50	8	12		
1986 A	1,01	2,50	8	12		
1987 A	0,03	6	35	14		
1988 A	35,93	1,50	3			
1989 A	21,56		1		3	
1989 A	geänderte Jahreszahl	50	120			
1990 A	50,64	2,50	3			

10 Pfennig 1963 – 1990

Aluminium, Gewicht 1,5 g, Durchmesser 21 mm
glatter Rand, gültig bis 30.6.1991 **Jaeger 1510**

1963 A	21,06	10	30	75	—
1965 A	55,31	1,50	1,50	5	—
1967 A	96,99	0,50	1	4	—
1968 A	207,46	0,50	1	3	—
1970 A	13,39	1	1,50	7	—
1971 A	66,62	0,50	1	3	—
1972 A	5,70	0,50	2,50	6	—
1973 A	11,26	0,50	1,50	5	—
1978 A	40,00	1	3	—	4,50
1979 A	54,66	1	3	4,50	12
1980 A	20,66	0,50	1,50	5	12
1981 A	40,70	1	3	4	—
1982 A	40,21	1	5	4,50	—
1983 A	40,70	15	85	9	—
1984 A	aus Jahressatz	12	—	40	—
1985 A	1,02	1,50	4,50	10	16
1986 A	1,01	1,50	4	9	12
1987 A	0,03	3,50	8	30	12
1988 A	10,71	1	2,50	4	—
1989 A	37,63	1	2,50	3	—
1990 A	13600 Ex. im Jahressatz	—	—	—	30

20 Pfennig 1969, 1971

Kupfer/Zink (Messing), Gewicht 5,4 g,
Durchmesser 22,2 mm, glatter Rand
Ohne Münzstättenzeichen
Gültig bis 30.6.1991 **Jaeger 1511a**

1969	167,17	2	3,50	7	—
1971	24,56	2	3,50	6	—

20 Pfennig 1972 – 1990

Kupfer/Zink (Messing), Gewicht 5,4 g,
Durchmesser 22,2 mm, glatter Rand
Mit Münzstättenzeichen; gültig bis 30.6.1991 **Jaeger 1511 b**

1972 A	5,01	2,50	5	14	—
1973 A	2,52	2,50	5	14	—
1974 A	7,46	1	2	7	—
1979 A	0,29	1	4	7	13
1980 A	2,21	20	50	120	30
1981 A	0,98	2	6	13	15
1982 A	10,46	2	6	13	15
1983 A	25,81	1	2	5	7
1984 A	25,01	1	2	5	7
1985 A	1,56	3	7	20	15
1986 A	1,15	3	7	17	12
1987 A	0,03	5	7,50	22	12
1988 A	0,03	5	8	24	15
1989 A	14,69	0,50	1,50	3	4
1990 A	13600 Ex. im Jahressatz	—	—	—	25

50 Pfennig 1958 – 1990

Aluminium, Gewicht 2,0 g, Durchmesser 23 mm
gekerbter Rand, gültig bis 30.6.1991 **Jaeger 1512**

1958 A	101,61	2,50	5	10	—
1968 A	19,86	1,50	2,50	4	—
1971 A	35,83	1,50	2,50	5	—
1972 A	8,12	1,50	2,50	6	—
1973 A	6,53	2	4	9	—
1979 A	1,03	2	4	9	11
1980 A	1,12	60	85	130	23
1981 A	10,55	1,50	4	9	11
1982 A	79,83	1	2	3	5
1983 A	1,31	4	7,50	13	10
1984 A	aus Jahressatz	—	—	—	40
1985 A	1,56	4	7,50	13	14
1986 A	0,78	4	7,50	14	14
1987 A	32300 Ex.	6	12	22	12
1988 A	28750 Ex.	7	14	25	16
1989 A	28600 Ex.	5	10	16	16
1990 A	13600 Ex. im Jahressatz	—	—	—	28

Jahr	Mio.	vz	vz-st	st	Exp.
------	------	----	-------	----	------

1 Deutsche Mark 1956 – 1963

Aluminium, Gewicht 2,5 g, Durchmesser 25 mm
Rand: vertiefte Sterne, gültig bis 31.7.1980 **Jaeger 1513**

1956 A	112,11	4	7,50	14	50
1962 A	45,92	3	6	10	40
1963 A	31,91	2	3,50	8	—

1 Mark 1972 – 1990

Aluminium, Gewicht 2,5 g, Durchmesser 25 mm
Rand: vertiefte Sterne, gültig bis 30.6.1990 **Jaeger 1514**

1972 A	30,29	2,50	5	9	—
1973 A	6,97	3	7	12	—
1975 A	32,09	2	5	7	—
1977 A	119,81	0,50	1,50	3	—
1978 A	18,82	0,50	1,50	3	—
1979 A	1,00	3	5	11	13
1980 A	1,07	70	120	250	25
1981 A	1,01	5	8,50	14	20
1982 A	51,62	1	1,50	3	5
1983 A	1,06	3	7,50	14	14
1984 A	aus Jahressatz	—	—	—	38
1985 A	1,13	3	5	9	16
1986 A	1,01	3	6	15	15
1987 A					

Jahr Mio. ss vz vz-st st PP

Thomaskirche Leipzig • Jaeger 1598
1984 225.840 15 20 30 55
PP 5500 Ex.

Adolf von Lützow Jaeger 1599
1984 45.000 40 50 60 80
PP 5000 Ex.



Brandenburger Tor Jaeger 1536
1984 18.500 30 45 55 110
PP 3015 Ex.

Frauenkirche Dresden • Jaeger 1601
1985 225.100 15 20 35 55
PP 8476 Ex.

Dresdener Zwinger • Jaeger 1602
1985 219.520 15 20 35 55
PP 5500 Ex.

BESONDERHEITEN Kursmünzen DDR

Jahr Besonderheit Erhaltung Preis

Pfennig
1948 Zink vz 1750
1973 kopfstehend vz 75
o. J. Mz. A, Zwitterprägung von J. 1508 (Vs.) mit J. 1505 (Rs.) LP

5 Pfennig
1968 Stahl, messingplattiert st LP
1972 Nickel, 3.25 g vz 500
Nickel, 3.77 g st 500
Nickel, 3.36 g st 500
Nickel, 2.63 g st 500
Nickel, 2.7425 g st 500
Kupfer/Nickel, 2.74 g st 600
Stahl, 2.71 g st 750
1975 Nickel, 2.57 g st 500
1978 Kupfer/Nickel 2.7 g vz 425
1982 mit Riffelrand vz 325
1983 Nickel st LP
mit Riffelrand vz 400

10 Pfennig
1949 Mz. A, mit Riffelrand 2500
1953 Mz. A, Eisen, 4.27 g vz 2250
1965 Eisen, messingplattiert, 4.36 g vz 650
1967 Messing, 4.55 g vz 500
1968 Stahl, messingplattiert vz 400
Nickel, 3.31 g vz 400
Kupfer/Nickel vz 500
Messing vz 500
1982 dünner Schrötling LP
(des 5-Pfennig-Stücks), 1.1 g
1983 dünner Schrötling 1.1 g LP

20 Pfennig
1971 Nickel vz 500
Aluminium st LP
1973 Nickel vz 425
1982 Stahl, messingplattiert vz 500
1984 Nickel vz 500

50 Pfennig
1950 Kupfer/Nickel, 3.5 g 7500
Eisen LP
1968 Messing (20 Pfennig) vz 450
1973 mit unvollständigem Riffelrand vz 225

1 Mark
1956 auf 2-Mark-Schrötling, mit Riffelrand, Rohling, mit Randprägung Silber vz 375
Eisen, 7.7 g vz 100
1972 verschiedene Motivproben, Aluminium, je st 500
Kupfer/Nickel st 1750
1978 Kupfer/Nickel, Zink st 1750
1986 (Neusilber), 7.5 g st 1800

2 Mark
1957 Kupfer/Nickel st LP
1957 Chromstahl, 10.3 g, st 3000
1977 Kupfer/Nickel st 1750
1978 Kupfer, 7.1 g st 1750
1983 doppelte Rändelung: Sterne und Riffelrand vz LP
1986 Kupfer/Nickel/Zink (Neusilber), 9.37 g st 1800

Jahr Mio. ss vz vz-st st PP

Caroline Neuber Jaeger 1604
1985 51.825 60 75 90 95
PP 4000 Ex.

Brandenburger Tor Jaeger 1536
1985 3000 Ex, im „10er“-Satz 900

Schloß Sanssouci • Jaeger 1609
1986 294.340 6 10 15 55
PP 4200 Ex.

Neues Palais Potsdam • Jaeger 1610
1986 294.002 6 10 15 55
PP 4204 Ex.

Heinrich von Kleist Jaeger 1611
1986 46.700 90 135 150 165
PP 4000 Ex.

Brandenburger Tor Jaeger 1536
1986 15.780 50 75 90 160
PP 2800 Ex.

Nikolaiviertel Berlin • Jaeger 1613
1987 492.606 4 6 10 50
PP 4200 Ex.

Rotes Rathaus Berlin • Jaeger 1614
1987 495.110 4 6 10 50
PP 4200 Ex.



Alexanderplatz Berlin • Jaeger 1615
1987 496.202 4 6 10 50
PP 4200 Ex.

Brandenburger Tor • Jaeger 1536
1987 311.910 8 18 22 60
PP 6424 Ex.

Ferneisenbahn „Saxonia“ • Jaeger 1618
1988 401.800 5 9 12 95
PP 3200 Ex.

Überseehafen Rostock • Jaeger 1619
1988 392.801 5 9 12 90
PP 3200 Ex.

Ernst Barlach Jaeger 1620
1988 51.601 55 65 80 140
PP 3000 Ex.

Brandenburger Tor • Jaeger 1536
1988 27.650 12 18 22 160
PP 2300 Ex.

Katharinenkirche Zwickau • Jaeger 1626
1989 402.140 5 8 10 75
PP 3200 Ex.

Marienkirche Mühlhausen • Jaeger 1627
1989 401.900 5 8 10 75
PP 3200 Ex.

Carl von Ossietzky Jaeger 1628
1989 50.400 65 75 85 125
PP 3066 Ex.

Brandenburger Tor Jaeger 1536
1989 25.500 12 18 25 130
PP 2405 Ex.



500 Jahre Postwesen Jaeger 1631
1990 400.000 5 8 10 60
PP 4200 Ex.

Brandenburger Tor Jaeger 1536
1990 50.500 12 20 28

Zeughaus Berlin Jaeger 1632
1990 410.000 3 6 9 55
PP 4200 Ex.

Jahr Mio. vz vz-st st PP

Kurt Tucholsky Jaeger 1633
1990 50.171 35 50 60 80
PP 4000 Ex.

5 Mark Meißner Dom
Es existiert auch eine Prägung mit dem Jahr 1981. Dieser Jahrgang gehört zu einem Jahressatz, dessen Münzen probeweise mit polierten Stempeln in einer Auflage von 40 Stück geprägt wurden. Die reguläre Produktion von Kursmünzensätzen in Polierter Platte wurde erst 1982 aufgenommen (siehe Jahressätze).

5 Mark Brandenburger Tor 1983 und 1985.
Anlässlich der 750-Jahrfeier der Stadt Berlin wurde ein Satz mit zehn verschiedenen Jahrgängen des 5 Mk. Brandenburger Tor (1971, 1979 – 1987) in einem Hartkunststoff-Behältnis mit dem Aufdruck „1971 Brandenburger Tor 1987“ ausgegeben. Wert des Satzes: ca. 1850.– Euro.

10 Mark 1966 – 1990

Si = Silber/Kupfer, Gewicht 17 g, Durchmesser 31 mm

• für den Zahlungsverkehr geprägt.
Kupfer/Zink/Nickel, Gewicht 12 g, Durchmesser 31 mm

• diese Sonderprägungen waren gelegentlich im Zahlungsverkehr anzutreffen. Sie wurden auch außerhalb des Kulturbunds verteilt.
Kupfer/Nickel/Zink, Gewicht 12 g, Durchmesser 31 mm

Gültig bis 30.6.1990

Karl Friedrich Schinkel Si Jaeger 1517
1966 48.883 230 250 280 LP

Käthe Kollwitz Si Jaeger 1519
1967 61.940 50 60 70 LP

Johannes Gutenberg Si Jaeger 1523
1968 66.526 45 50 60

Johann Friedrich Böttger Si Jaeger 1527
1969 66.625 45 50 60 LP

Ludwig van Beethoven Si Jaeger 1528
1970 72.343 40 50 60 LP

Albrecht Dürer Si Jaeger 1532
1971 61.224 40 50 60 LP

Mahnmal Buchenwald • Jaeger 1539
(Exp.)

1972 3,55 Mio. 3 5 15 25

Heinrich Heine Si Jaeger 1542
1972 55.336 45 50 60



Bertolt Brecht Si Jaeger 1544
1973 55.413 45 50 60 LP

Weltfestspiele der Jugend • Jaeger 1545
(Exp.)

1973 2,74 Mill. 3 4 8 20

25 J. DDR – Alles mit dem Volk • Jaeger 1551
(Exp.)

1974 2,29 Mio. 3 6 10 22

25 Jahre DDR – Städtetypen Si Jaeger 1552
1974 52.585 45 50 60 2800
PP 200 Ex.

Caspar David Friedrich Si Jaeger 1553
1974 49.416 45 55 65 4000
PP 100 Ex.



Albert Schweitzer Si Jaeger 1554
1975 63.443 40 55 65 1200
PP 1040 Ex.

JAHRESSÄTZE DDR

Stempelglanz

Acht Münzen zu 1, 5, 10, 20 und 50 Pfennig sowie 1, 2 und 5 Mark

Die Münzen glänzen im Grund und Relief gleichmäßig stark. Sie unterscheiden sich dadurch von den normal geprägten Stücken (= matter Glanz) und von den PP-Stücken (= spiegelnder Grund und mattes Relief).

Die in Einzelprägung und mit speziell behandelten Stempeln hergestellten Münzen wurden von 1979 bis 1986 in eine Kasette aus Hartkunststoff eingelegt, ab 1987 bis 1990 in Kunststoff eingeschweißt.

Jahr Wert	mit 5 Mark	Sätze	
1979	Brandenburger Tor	25.550	65
1980	Brandenburger Tor	25.000	80
1981	Brandenburger Tor	25.000	65
1982	Brandenburger Tor	21.000	90
1983	Meißner Dom	18.500	200
1984	Brandenburger Tor	18.500	150
1985	Frauenkirche	6.000	85
1986	Brandenburger Tor	7.000	120
1987	Brandenburger Tor	8.000	70
1988	Brandenburger Tor	10.650	70
1989	Brandenburger Tor	10.500	80
1990	Brandenburger Tor	10.500	180

Viele Sätze sind schon wegen der geringen Gesamtauflage einzelner Werte (besonders 1982, 1984 und 1990) aufgebrochen worden!

Polierte Platte

8 Stück; 1, 5, 10, 20 und 50 Pfennig sowie 1, 2 und 5 Mark. 1981 – 1989, eingelegt in Kasette aus Hartkunststoff.

Jahr Wert	mit 5 Mark	Sätze	
1981	Meißner Dom	40	12000
1982	Brandenburger Tor	2500	400
1983	Meißner Dom	2550	320
1984	Brandenburger Tor	3015	160
1985	Frauenkirche	2816	150
1986	Brandenburger Tor	2800	160
1987	Brandenburger Tor	2345	160
1988	Brandenburger Tor	2300	170
1989	Brandenburger Tor	2300	230

Die reguläre Produktion von Kursmünzensätzen in Polierter Platte wurde erst 1982 aufgenommen. 1981 wurden probeweise 40 Sätze mit polierten Stempeln produziert.

Jahressätze ohne 5 Mark

so genannte „Mini-Sätze“


Sieben Stück: 1, 5, 10, 20 und 50 Pfennig sowie 1 und 2 Mark.

Dazu jeweils eine Medaille (Kupfer/Nickel) mit Detailansichten des von Schadow geschaffenen Wandfrieses der Berliner Münze, alles in Kunststoff eingeschweißt, 1982 bis 1990.

Die Münzen sind ebenso wie diejenigen der Jahressätze mit 5 Mark stark glänzend, sowohl im Münzgrund als auch im Relief.

Jahr Wert	mit Medaille	Sätze	
1982	„700 Jahre Münze Berlin“	4000	110
1983	mit „Prometheus“	4000	155
1984	mit „Erzträger“	4000	125
1985	mit „Gelehrte“	4000	60
1986	mit „Schmelzen“	3000	75
1987	mit „Schmieden“	3000	75
1988	mit „Strecken“	3100	75
1989	mit „Prägen“	3100	75
1990	mit „Plutus“	3100	145

Viele Sätze sind wegen der geringen Gesamtauflage einzelner Werte (besonders 1982, 1984 und 1990) aufgebrochen worden!

Jahr	Mio.	vz	vz-st	st	PP	Jahr	Mio.	vz	vz-st	st	PP	Jahr	Mio.	vz	vz-st	st	PP	Jahr	Mio.	vz	vz-st	st	PP
20 Jahre Warschauer Vertrag • Jaeger 1557						Weltraumflug • Jaeger 1568						700 Jahre Münzprägung in Berlin • Jaeger 1582											
1975	1,91		3	6	12	1978	591,165		10	15	30	1981	54,540		35	40	50	1982	49,165		35	40	50
					(Exp.)																		
					22																		
20 Jahre NVA • Jaeger 1562						Ludwig Feuerbach Si Jaeger 1574						Neues Gewandhaus Leipzig Si Jaeger 1583											
1976	593,765		4	6	15	1979	38,884		120	140	160	1982	49,165		35	40	50	1983	49,500		35	40	50
					(Exp.)																		
					20																		
Carl Maria von Weber Si Jaeger 1562						Gerhard von Scharnhorst Si Jaeger 1577						Richard Wagner Si Jaeger 1589											
1976	45,042		60	70	80	1980	49,447		40	45	50	1983	49,500		35	40	50	1983	393,980		6	12	25
					100																		
					PP 6037 Ex.																		
Otto von Guericke Si Jaeger 1565						25 Jahre NVA • Jaeger 1578						30 Jahre Kampfgruppen • Jaeger 1593											
1977	43,443		70	85	100	1981	626,200		8	12	20	1983	49,500		35	40	50	1984	40,000		55	65	75
					110																		
					PP 6000 Ex.																		
Justus von Liebig Si Jaeger 1567						G. W. Friedrich Hegel Si Jaeger 1581						Alfred Brehm Si Jaeger 1597											
1978	40,058		65	80	90	1981	49,500		40	45	50	1984	55,002		50	60	70	1984	606,010		6	10	15
					110																		
					PP 4500 Ex.																		

BESONDERHEITEN Gedenkmünzen DDR

Fehlprägungen • Materialvarianten • Motivänderungen • Produktionsproben und Schrötlingverwechslungen

Jahr	Besonderheit	Exemplare	Preis	Jahr	Besonderheit	Exemplare	Preis					
1966	10 MDN Karl Friedrich Schinkel Ohne Randschrift Abschlag in Kupfer, 15,3 g	wenige LP	LP	1971	5 Mark Johannes Kepler Ohne Randschrift	? LP	LP					
1966	20 MDN G. W. Leibniz Mit Randschrift des 10 MDN Schinkel: 10 Mark der Deutschen Notenbank Abschlag in Kupfer, 18,6 g	wenige LP	LP	1971	20 Mark Luxemburg/Liebnecht Doppelte Randschrift	? LP	LP					
1967	10 MDN Käthe Kollwitz Mit Randschrift des 10 Mark Guten- berg: * 10 Mark * 10 Mark * 10 Mark * ca. 5000	180		1972	Meißner Dom Ohne Randschrift	3 LP	LP					
o. J. Dr.-Theodor-Neubauer-Medaille Auf gerändeltem Schrötling der 10 MDN Kollwitz, mit Randschrift „10 Mark der Deutschen Notenbank“ Sinterwerkstoff, 17 g								1972	5 Mark Johannes Brahms Randschrift doppelt geprägt Ohne Randschrift	? 800	600	800
1967	10 MDN 1967 von Humboldt Mit Randschrift des 20 Mark Karl Marx: * 20 Mark * 20 Mark * 20 Mark * ca. 5000	180		1972	20 Mark Wilhelm Pieck Auf ungerändeltem Schrötling von 10 Mark Buchenwald geprägt.	wenige LP	LP					
								1973	10 Mark Weltjugendfestspiele Statt Riffelrand, Randschrift: * 10 Mark * 10 Mark * 10 Mark * ca. 800	600	600	
								1973	20 Mark Otto Grotewohl Einseitige Produktionsprägung Nur Kopfseite Einseitige Motivprobe. Kopfbild im Schriftkreis	wenige 1750	1250	1750
								1973	20 Mark August Bebel Randschrift doppelt geprägt	? 750	750	
1968	5 Mark Robert Koch Ohne Randschrift Dünner, untergewichtiger Schrötling	? 100	475	1974	10 Mark 25 Jahre DDR (Alles mit dem Volk). Statt Kupfer/Nickel/Zink und 12 g Silber (500er), 17 g	1500 950						
1968	10 Mark Johannes Gutenberg Ohne Randschrift Mit doppelter Randschrift	? LP	750	1975	10 Mark Albert Schweitzer Mit neuer Wertseite (wie Warschauer Pakt, 20 Jahre NVA usw.)	8810 120						
1969	20 Mark J. W. v. Goethe Ohne Randschrift Doppelte Randschrift Mit Randschrift vom 20-Mark-Stück Bach	? LP	?	1975	20 Mark Johann Sebastian Bach Bildseite vertieft geprägt statt erhaben	10.257 135						
1969	5 Mark Heinrich Hertz Ohne Randschrift Dünner, untergewichtiger Schrötling	wenige ?	LP	1977	10 Mark von Guericke Verändertes Motiv: Pferdegespann mit den Magdeburger Halbkugeln. Mit Inschrift: Probe	6000 340						
1969	5 Mark XX Jahre DDR Ohne Randschrift Mit doppelter Randschrift Mit Randschrift in mongolischer Sprache wenige Nur Randschrift geprägt Mit verändertem Motiv: Staatswappen wie 2 DM 1957, ohne Randschrift Wie vorher, mit Randschrift Mit höherem Nickelanteil: Kupfer 75% / Nickel 25% 12,741 Ex. (= hellere Farbe), vz: 40., Stgl.: Aluminium, 2,75 g Aluminium/Bronze, 9,5 g Messing, 8,7 g Stahl, messingplattiert, 7,1 g Nickel, 10 g Nickel/Messing, 9,4 g Kupfer (620)/Nickel (180) / Zink (200) = Neusilber, 8,8 g Stahl, nickelpolierend, 6,4 g	? 40 LP 150	150	1979	20 Mark 30 Jahre DDR Mit Wertseite des 20 Mark Otto Grotewohl (Jahreszahl 1973)	wenige 3500						
				1979	Verändertes Motiv: Blattähnliches Symbol	10.000 140						
				1980	20 Mark Ernst Abbe Mit Gegenstempeln griechische Läufer, Citius Altius Fortius und 1980 Moscow Games 1980. Private Stempelung durch eine Firma in den USA	1200 300						
				1981	10 Mark 700 Jahre Münzprägung in Berlin Verändertes Motiv: Abbildung des um 1513 geprägten Goldguldens. Mit Inschrift: Probe, Silber (500er), 17 g Wie vorher, aber in PP	wenige 1000						
				1985	20 Mark Ernst Moritz Arndt Prägung auf Neusilber-Ronde von 10 Mark 40 Jahre Sieg über den Faschismus. 31 mm, 12 gr., mit Randschrift: * 10 Mark * 10 Mark * 10 Mark *	wenige LP						
				1988	10 Mark DDR Sport Statt Neusilber-Legierung: Silber (500er). Mit P unter Wertzahl. Nur in PP	1000 1000						
				1988	20 Mark Carl Zeiss Mit größerer Randschrift	15 12.000						

Jahr	Mio.	vz	vz-st	st	PP	Jahr	Mio.	vz	vz-st	st	PP	Jahr	Mio.	vz	vz-st	st	PP	Jahr	Mio.	vz	vz-st	st	PP	
1981	54,540		35	40	50	1985	55,002		50	60	70	1988	37,000		75	85	95	1988	39,200		100	115	125	
					65																			
					PP 5500 Ex.																			
Sieg über Faschismus • Jaeger 1603						Humboldt-Universität Berlin Si Jaeger 1606						Ernst Thälmann • Jaeger 1608						Charité Si Jaeger 1612						
1985	606,010		6	10	15	1985	38,000		60	70	85	1986	581,640		5	10	15	1986	38,000		55	65	75	
					50																			
					PP 5000 Ex.																			
Schauspielhaus Berlin Si Jaeger 1616						Ulrich von Hutten Si Jaeger 1622						40 Jahre DDR-Sportbund • Jaeger 1623						40 Jahre RGW • Jaeger 1625						
1987	46,100		55	65	75	1987	46,100		55	65	75	1988	588,900		7	12	18	1989	97,000		30	40	50	
					50																			
					PP 4000 Ex.																			
Johann Gottfried Schadow Si Jaeger 1629						40 Jahre DDR • Jaeger 1630						Johann Gottlieb Fichte Si Jaeger 1636						100 Jahre 1. Mai • Jaeger 1637						
1989	39,200		100	115	125	1989	588,900		7	12	18	1990	40,564		75	85	95	1990	589,457		3	5	7	
					240																			
					PP 3000 Ex.																			
Johann Gottfried Herder Si Jaeger 1670						20 Mark 1966 – 1990						Wilhelm von Humboldt Si Jaeger 1520						Ernst Moritz Arndt Si Jaeger 1605						
1989	39,200		100	115	125	Si = Silber/Kupfer, Gewicht 20,9 g, Durchmesser 33 mm						1967	52,598		120	130	150	1985	36,000		100	115	130	
					PP 3000 Ex.																			
Carl Friedrich Gauß Si Jaeger 1563						Freiherr vom und zum Stein Si Jaeger 1579						Clara Zetkin Si Jaeger 1587						Martin Luther Si Jaeger 1591						
1977	42,502		75	85	100	1981	39,264		55	65	75	1982	39,500		50	60	70	1983	40,500		430	470	520	
					110																			
					PP 4500 Ex.																			
Johann Gottfried Herder Si Jaeger 1570						Georg Friedrich Händel Si Jaeger 1595						Karl Marx • Jaeger 1592						Ernst Moritz Arndt Si Jaeger 1605						
1978	36,550		85	95	110	1984	35,900		140	150	165	1983	655,614		6	9	20	1985	36,000		100	115	130	
					110																			
					PP 4500 Ex.																			

20 Mark 1966 – 1990

Si = Silber/Kupfer, Gewicht 20,9 g,
Durchmesser 33 mm

• für den Zahlungsverkehr geprägt.
Kupfer/Zink/Nickel, Gewicht 15 g, Durchmesser 33 mm

• diese Sonderprägungen waren gelegentlich im
Zahlungsverkehr anzutreffen. Sie wurden auch außerhalb
des Kulturbunds verteilt.
Kupfer/Nickel/Zink, Gewicht 15 g, Durchmesser 33 mm

Gültig bis 30.6.1990

Gottfried Wilhelm Leibniz Si Jaeger 1518
1966 48,581
PP wenige Ex.

Wilhelm von Humboldt Si Jaeger 1520
1967 52,598
PP wenige Ex.

Jahr	Mio.	vz	vz-st	st	PP
Jacob und Wilhelm Grimm	Si	Jaeger 1607			
1986	37.650	220	240	260	360
PP 3508 Ex.					

Stadtsiegel Berlin		Si	Jaeger 1617		
1987	36.575	340	390	430	
zwei verschiedene Motive		390	15600	750	
einzeln PP 4400 Ex.					

Carl Zeiss		Si	Jaeger 1621		
1988	35.020	230	260	280	370
PP 3001 Ex.					

Thomas Muntzer		Si	Jaeger 1624		
1989	38.500	65	75	85	180
PP 3090 Ex.					

Andreas Schlüter		Si	Jaeger 1634		
1990	37.000	95	110	125	200
PP 3500 Ex.					

Öffnung des Brandenburger Tors		Si/+	Jaeger 1635		
1990	154.525	Feinsilber/ 18,2 g	15	25	85
	302.005	Neusilber/15g	7	12	
PP 12.100 Ex. (Ag)					

Deutsche Nebengebiete

DEUTSCH NEU-GUINEA Neu-Guinea Compagnie

100 Neu-Guinea Pfennig = 1 Neu-Guinea Mark
Nach der Münzverordnung vom 1.8.1894
Außer Kurs seit 15.4.1911

	ss	vz	vz-st	st
1 Neu-Guinea Pfennig Kupfer/Zinn/Zink, Gewicht 2,0 g, Durchmesser 17,5 mm, glatter Rand				Jaeger 701
1894 A 500T	120	170	200	270
Nach Einziehung bis auf 33T eingeschmolzen				

2 Neu-Guinea Pfennig		Jaeger 702		
1894 A 250T	130	190	230	300
Nach Einziehung bis auf 17T eingeschmolzen				

10 Neu-Guinea Pfennig		Jaeger 703		
1894 A 100T	175	270	330	400
Nach Einziehung bis auf 24T eingeschmolzen				

½ Neu-Guinea Mark		Jaeger 704		
1894 A 20T	230	320	370	440
Nach Einziehung bis auf 16T eingeschmolzen				

1 Neu-Guinea Mark		Jaeger 705		
1894 A 45T	250	350	450	550
Nach Einziehung bis auf 33T eingeschmolzen				

2 Neu-Guinea Mark		Jaeger 706		
1894 A 15T	530	700	850	1200
Nach Einziehung bis auf 13T eingeschmolzen				

5 Neu-Guinea Mark		Jaeger 707		
1894 A 23T	1100	1600	2000	2400
Nach Einziehung bis auf 19T eingeschmolzen				

10 Neu-Guinea Mark		Jaeger 708		
1895 A 2000	9000	15000	18000	LP

20 Neu-Guinea Mark		Jaeger 709		
1895 A 1500	10000	17000	LP	LP

DEUTSCH OSTAFRIKA Deutsch-Ostafrikanische Gesellschaft

Seit 1.1.1897: 64 Pesa = 1 Rupie
Seit 28.2.1904: 100 Heller = 1 Rupie
15 Rupien = 20 Mark = 1 £ Sterling

1 Pesa		Jaeger 710		
1890	1,0	9	15	30
1891	12,6	18	30	50
1892	27,5	15	30	50
Außen Kurs seit 1.4.1910				

Ausgegeben nach der Konzession vom 5.1.1890
Eingezogen ab 1.4.1905
Außer Kurs seit 1.4.1910

¼ Rupie		Jaeger 711		
1891	77T	45	120	200
1898	100T	50	140	220
1901	350T	50	140	220
Außen Kurs seit 1.4.1923				

½ Rupie		Jaeger 712		
1891	68T	90	150	250
1897	75T	110	240	380
Außen Kurs seit 1.4.1923				

10 Heller		Jaeger 719		
1901	215T	100	200	280
Außen Kurs seit 1.4.1923				



1 Rupie		Jaeger 713		
1890	154T	65	120	160
1891	126T	70	130	190
1892	360T	60	130	170
1893	142T	120	300	400
1894	48T	450	650	800
1897	244T	75	150	250
1898	357T	65	130	165
1899	227T	75	160	190
1900	209T	75	170	220
1901	319T	65	140	170
1902	151T	90	200	300
Außen Kurs seit 1.4.1923				

2 Rupien		Jaeger 714		
1893	33T	620	2000	3200
1894	18T	730	3000	4000
Außen Kurs seit 1.4.1923				

Ausgegeben nach der Konzession vom 14.3.1890
Außer Kurs seit 1.4.1923
Die Silbermünzen zu ¼, ½ und 1 Rupie kommen auch mit Gegenstempel PM (mit und ohne Krone) für Moçambique vor. Die Porträtseite existiert auch als einseitiger Kupferabschlag, Durchmesser 27 mm

Deutsch Ostafrika Prägungen für das Auswärtige Amt		Jaeger 715		
1904 A	1,2	12	22	45
Abschlag auf dünnem Schrotting				
1905 A	7,2	15	25	50
J	4,0	15	25	50
1906 J	6,0	12	22	50
Eingezogen ab 1.10.1912 Außer Kurs seit 16.8.1925				

Deutsch Ostafrika Prägungen für das Auswärtige Amt

½ Heller		Jaeger 715		
1904 A	1,0	45	100	180
Außen Kurs seit 1.4.1923				

1 Heller		Jaeger 716		
1904 A	10,3	5	15	45
Abschlag auf dünnem Schrotting				
J	2,5	8	18	50
1905 A	3,8	5	15	45
PP 95 Ex.				
J	7,6	5	15	45

Jahr	Mio.	ss	vz	vz-st	st
1906 A	3,0	9	20	50	80
PP 15 Ex.					
J	2,0	12	22	60	100
1907 J	17,8	5	12	30	50
1908 J	12,2	5	12	30	50
1909 J	1,7	12	22	50	80
1910 J	5,1	5	10	25	50
1911 J	6,4	5	10	25	50
1912 J	7,0	10	20	45	75
1913 A	6,0	5	10	30	50
J	5,2	5	10	30	50

Außer Kurs seit 16.8.1925

5 Heller		Jaeger 717		
1908 J	600T	70	160	300
1909 J	966T	70	160	300
Eingezogen ab 1.10.1912 Außer Kurs seit 16.8.1925				

5 Heller		Jaeger 718		
1913 A	1,0	25	45	110
J	1,0	25	45	110
1914 J	1,0	25	40	110
Außer Kurs seit 16.8.1925				

10 Heller		Jaeger 719		
1908 J	2,0	30	65	200
1909 J	in 1908	30	55	200
1910 J	500T	35	80	220
1911 A	500T	40	80	220
1914 J	200T	80	170	300
Außer Kurs seit 16.8.1925				

Von 1908 existieren Proben ohne Münzzeichen mit und ohne Zweige und mit unterschiedlicher Größe des Loches.

¼ Rupie		Jaeger 720		
1904 A	400T	40	75	140
PP 150 Ex.				
1906 A	300T	40	75	140
PP 118 Ex.				
J	100T	90	150	250
1907 J	200T	50	110	170
1909 A	300T	50	110	170
1910 J	600T	45	120	160
1912 J	400T	45	85	135
1913 A	200T	80	160	220
J	400T	50	90	170
1914 J	500T	85	150	220
Außer Kurs seit 1.4.1923				

½ Rupie		Jaeger 721		
1904 A	400T	90	190	320
PP 150 Ex.				
1906 A	50T	280	440	630
PP 58 Ex.				
J	50T	280	440	630
1907 J	140T	120	200	370
1909 A	100T	200	440	500
1910 J	300T	120	200	320
1912 J	200T	120	200	320
1913 A	100T	180	350	450
J	200T	120	220	330
1914 J	100T	160	290	420
Außer Kurs seit 1.4.1923				

1 Rupie		Jaeger 722		
1904 A	1,0	45	100	180
PP 150 Ex.				
1905 A	300T	65	150	220
J	1,0	65	110	180
1906 A	950T	60	130	200
PP 60 Ex.				
J	700T	70	150	220
1907 J	880T	70	150	220
1908 J	500T	85	150	230
1909 A	200T	150	250	330
1910 J	2,7	75	130	230
1911 A	?	75	130	220
J	1,4	75	120	210
1912 J	300T	100	170	280
1913 A	?	70	120	210
A Aluminiumabschlag				
J	1,4	55	100	150
1914 J	500T	100	170	230
Außer Kurs seit 1.4.1923				

Notmünzen aus Tabora

5 Heller		Jaeger 723		
1916 T	302T	22	50	200
Kupfer/Zink, Gewicht 4,0 g, Durchmesser 23 mm, glatter Rand				

5 Heller		Jaeger 723a		
1916 T		60	120	LP
Kupfer/Zink, Gewicht 4,0 g, Durchmesser 23 mm, mit modifiziertem Stempel				

Von den Münzen zu 20 Heller (alle Varianten zusammen) wurden 1,6 Mio. Exemplare geprägt, davon 80% in Messing (Kupfer 69–84%, Rest Zink und geringe Mengen anderer Metalle), 20% in Reinkupfer (Kupfer 99%). Die Erstauflage bestand nur aus Messingprägungen. Als die Messingbestände knapp zu werden begannen, prägte man die 20 Heller nur noch aus Reinkupfer. Eine verlässliche Unterscheidung zwischen Messing und Kupfer ist bei den Notmünzen aus Tabora nach dem Augenschein (Farbunterschied) nicht möglich, wohl aber durch Dichtebestimmung und Bestimmung der elektrischen Leitfähigkeit.

20 Heller		Jaeger 724a		
1916 T	Reinkupfer, Verzierung der LL vollständig	2300	LP	LP
erstes L unvollständig		100	200	LP
Kupfer/Zink, Gewicht 11,5 g, Durchmesser 29 mm, glatter Rand, breite Krone, ein Blatt an jedem Zweig unter der Wertangabe				

20 Heller		Jaeger 724b		
1916 T	Messing, Verzierung der LL in „Heller“ vollständig	80	150	LP
erstes L in „Heller“ unvollständig		25	70	160

20 Heller		Jaeger 725a		
1916 T	Reinkupfer	1200	1600	LP
Kupfer/Zink, Gewicht 11,5 g, Durchmesser 29 mm, glatter Rand, breite Krone, ein Blatt an jedem Zweig unter der Wertangabe				

20 Heller		Jaeger 725b		
1916 T	Messing	50	85	130

Jahr	Mio.	ss	vz	vz-st	st
------	------	----	----	-------	----

15 Rupien

Gold 0,750, Gewicht 7,10 g,
Durchmesser 22,5 mm, glatter Rand, große Arabeske
unter T vom OSTAFRIKA **Jaeger 728b**

1916 T	9803	1800	2400	LP	LP
--------	------	------	------	----	----

KIAUTSCHOU**100 Cent = 1 Dollar**

Nach der Münzverordnung vom 11.10.1909

5 Cent

Kupfer/Nickel, Gewicht 3,0 g,
Durchmesser 18,5 mm, glatter Rand **Jaeger 729**

1909	611T	75	140	180	250
------	------	----	-----	-----	-----

10 Cent

Kupfer/Nickel, Gewicht 4,0 g,
Durchmesser 21,5 mm, glatter Rand **Jaeger 730**

1909	670T	75	140	180	250
------	------	----	-----	-----	-----

**BESETZTE GEBIETE IM
1. WELTKRIEG 1914 – 1918
GEBIET DES OBERBEFEHLSHABERS
OST**

100 Kopeken = 1 Rubel

Umrechnungskurs 1 Rubel = 2 Mark

1 Kopeke

Eisen, Gewicht 2,89 g, Durchmesser 21,5 mm
Glatter Rand **Jaeger 601**

1916 A	11,9	8	18	25	50
J	8,0	8	20	30	60

**2 Kopeken**

Eisen, Gewicht 5,83 g, Durchmesser 24 mm
Glatter Rand **Jaeger 602**

1916 A	7,0	10	20	30	60
J	8,0	10	20	30	35

3 Kopeken

Eisen, Gewicht 8,75 g, Durchmesser 27,5 mm
Glatter Rand **Jaeger 603**

1916 A	8,7	10	18	30	70
J	8,0	10	18	30	70

Auch als Silberabschlag, 12,9 g LP

**GEPLANTES KÖNIGREICH POLEN
1916 – 1918**

100 Pfennig (Fenigów) = 1 Polnische Mark (Marka Polska)

Nach der Münzverordnung vom 16.2.1917
Außer Kurs seit 1.7.1924

1 Fenig

Eisen (sheradisiert), Gewicht 1,75 g,
Durchmesser 15 mm, glatter Rand **Jaeger 604**

1917 F in 1918	680	1250	2100	LP	LP
1918 F	51,5 (ca. 20)	12	20	28	40

F Silberabschlag LP

Der Jahrgang 1917 F kam nicht in den Zahlungsverkehr. Vorkommende Stücke in Normalprägung stammen aus dem Brandschutt der Stuttgarter Münze. Eine Münze zu 2 Fenigi war geplant, wurde aber nicht geprägt.

5 Fenigów

Eisen (sheradisiert), Gewicht 2,5 g,
Durchmesser 21,5 mm, glatter Rand **Jaeger 605**

1917 F	18,7	5	16	23	40
--------	------	---	----	----	----

F Silberabschlag LP
F Reichsadler (vom 5 Pfennig Jaeger 297) statt polnischem Adler, Riffelrand, RR
F Zwei Wertseiten (falsche Stempelkopplung), RR

Jahr	Mio.	ss	vz	vz-st	st
------	------	----	----	-------	----

1918 F 22,7 (ca. 20) 5 16 23 40
F Wertseite vom 5 Pfennig Deutsches Reich (Jaeger 297), glatter Rand, RR

10 Fenigów

Eisen (sheradisiert), Gewicht 3,57 g,
Durchmesser 21 mm, glatter Rand
Schrift vom Randstab entfernt **Jaeger 606a**

1917 F	6	20	30	50
--------	---	----	----	----

F Silberabschlag
F Reichsadler (vom 10 Pfennig Jaeger 298) statt polnischem Adler, RR

1918 F	15,0 (ca. 20)	8	22	40	70
--------	---------------	---	----	----	----

F Wertseite vom 10 Pfennig Deutsches Reich (Jaeger 298), RR

10 Fenigów

Eisen (sheradisiert), Gewicht 3,57 g,
Durchmesser 21 mm, glatter Rand
Schrift berührt den Randstab **Jaeger 606b**

1917 F in Jaeger 606a	30	45	65	100
-----------------------	----	----	----	-----

10 Fenigów

Zink, Gewicht 3,57 g,
Durchmesser 23 mm, glatter Rand **Jaeger 606Z**

1917 F (Existenz?)	LP
--------------------	----

20 Fenigów

Eisen (sheradisiert), Gewicht 4,0 g,
Durchmesser 23 mm, glatter Rand **Jaeger 607**

1917 F	1,9	7	22	30	50
--------	-----	---	----	----	----

F Silberabschlag LP
1918 F 19,3 (ca. 20) 6 20 28 40
PP ca. 20 Ex.

20 Fenigów

Zink, Gewicht 3,57 g,
Durchmesser 23 mm, glatter Rand **Jaeger 607Z**

1917 F	LP
--------	----

KÖNIGREICH BELGIEN 1914 – 1918**100 Centimes (Centiemien) = 1 Franc (Frank)**

Nach der Anordnung vom 7.8.1915
Außer Kurs seit 1922
Münzstätte: Brüssel

5 Centimes

Zink, Gewicht 2,5 g, Durchmesser 18,5 mm
Glatter Rand **Jaeger 608**

1915	10,2	4	10	15	25
1916	45,4	4	10	15	25

10 Centimes

Zink, Gewicht 4,0 g, Durchmesser 22 mm
Glatter Rand **Jaeger 609**

1915	9,7	6	15	25	35
1916	37,3	6	15	25	35
1917	1,4	20	35	50	100

25 Centimes

Zink, Gewicht 6,4 g, Durchmesser 26 mm
Glatter Rand **Jaeger 610**

1915	8,1	6	12	18	30
1916	10,7	6	12	18	30
1917	3,6	8	15	25	45
1918	5,5	8	15	25	45

50 Centimes

Zink, Gewicht 5,0 g, Durchmesser 24 mm
Glatter Rand, mit Loch **Jaeger 611**

1918	7,4	12	25	40	70
------	-----	----	----	----	----

STADT GENT

Prägeanstalt Geeraert, Gent

50 Centiemien

Eisen mit Kupfer/Zink (Wappenseite) und Kupfer (Wertseite) plattiert, Gewicht 2,0 g,
Durchmesser 16 mm, glatter Rand, viereckig
Schmale Wertziffern mit Zwischenraum **Jaeger 612a**

1915	513T	22	35	45	70
------	------	----	----	----	----

50 Centiemien

Eisen mit Kupfer/Zink (Wappenseite) und Kupfer (Wertseite) plattiert, Gewicht 2,0 g,
Durchmesser 16 mm, glatter Rand, viereckig
Breite Wertziffern ohne Zwischenraum **Jaeger 612b**

1915 in Jaeger 612a	22	35	45	70
---------------------	----	----	----	----

50 Centiemien

Eisen mit Kupfer/Zink (Wappenseite) und Kupfer (Wertseite) plattiert, Gewicht 2,0 g,
Durchmesser 16 mm, glatter Rand, viereckig
Keihprägung **Jaeger 612c**

1915 in Jaeger 612a	25	40	55	80
---------------------	----	----	----	----

50 Centiemien

Eisen mit Messing (beidseitig) plattiert,
Gewicht 2,0 g, Durchmesser 16 mm
Glatter Rand, viereckig
Breite Wertziffern ohne Zwischenraum **Jaeger 612d**

1915 in Jaeger 612a	35	50	65	100
---------------------	----	----	----	-----

Rückzahlbar bis 1.1.1917

**1 Frank**

Eisen mit Kupfer/Zink (Wappenseite) und Kupfer (Wertseite) plattiert, Gewicht 3,8 g,
Durchmesser 22 mm, glatter Rand, rund **Jaeger 613**

1915	370T	35	50	70	100
------	------	----	----	----	-----

Rückzahlbar bis 1.1.1919.

1 Frank

Kupfer (vergoldet), Gewicht 4,1 g, Durchmesser 20 mm
Glatter Rand, viereckig **Jaeger 617 I**

1915	250	400	460	550
------	-----	-----	-----	-----

Prägung für Wohltätigkeitszwecke

2 Frank

Eisen mit Kupfer/Zink und Kupfer plattiert,
Gewicht 7,1 g, Durchmesser 23 mm
Glatter Rand, viereckig **Jaeger 614**

1915	314T	38	70	85	120
------	------	----	----	----	-----

Rückzahlbar bis 1.1.1918

2 Frank

Kupfer (vergoldet), Gewicht 6,8 g,
Durchmesser 28 mm, glatter Rand, rund **Jaeger 617 II**

1918	270	430	500	600
------	-----	-----	-----	-----

Prägung für Wohltätigkeitszwecke

5 Francs / Franken

Eisen mit Kupfer/Zink und Kupfer plattiert,
Gewicht 16,2 g, Durchmesser 39 mm
Glatter Rand **Jaeger 615**

1917	108T	60	100	130	160
------	------	----	-----	-----	-----

Rückzahlbar bis 1.1.1920

5 Frank

Eisen mit Kupfer/Zink und Kupfer plattiert,
Gewicht 16,2 g, Durchmesser 39 mm
Glatter Rand **Jaeger 616**

1918	339T	50	80	95	120
------	------	----	----	----	-----

Rückzahlbar bis 1.1.1922

**BESETZTE GEBIETE IM
2. WELTKRIEG 1939 – 1945**

Ausgaben der Reichskreditkassen

Nach den Verordnungen vom 15./20.5.1940

5 Reichspfennig

Zink, Gewicht 2,5 g, Durchmesser 19 mm
Glatter Rand, mit Loch **Jaeger 618**

1940 A	113	30	50	70	90
B	3,0	350	850	LP	LP
D	7,7	55	90	120	180
E	2,4	350	800	LP	LP
F	1,8	330	500	620	LP
G	1,2	9000	LP	LP	LP
J	1,7	320	520	600	LP
1941 A	10,7	900	1500	LP	LP
F	2,0	5000	10000	LP	LP

Jahrgang 1940 auch als Probe ohne Mzz.

10 Reichspfennig

Zink, Gewicht 3,33 g, Durchmesser 21 mm
Glatter Rand mit Loch **Jaeger 619**

1940 A	7,4	20	45	55	85
B	843T	600	1800	LP	LP
D	964T	3500	LP	LP	LP
E	510T	2200	LP	LP	LP
F	652T	350	750	1250	1900
G	2,3	170	300	400	500
J	532T	550	900	1200	2200
1941 A	9,5	550	1400	1700	2200

F in 1940 enthalten 12500 LP LP LP

Jahrgang 1940 auch ohne Münzzeichen mit Inschrift „Probe“ auf dem Randstab vorkommend. In abweichender Zeichnung existiert eine weitere Probe von 1940 A ohne Loch.

Jahr	Mio.	ss	vz	vz-st	st
------	------	----	----	-------	----

**PROTEKTORAT BÖHMEN
UND MÄHREN**

100 Heller = 1 Krone

Umrechnungskurs 10 Kronen = 1 Reichsmark
Münzstätte: Firma Vichr a. s., Lysá

**10 Heller**

Zink, Gewicht 1,886 g, Durchmesser 17 mm
glatter Rand **Jaeger 620**

1940	3	8	15	25
1941	3	8	15	25
1942	3	8	15	25
1943	3	8	15	25
1944	5	10	20	40

Gesamtauflage: 82,1 Mio.
Ausgegeben am 25.11.1940
Außer Kurs seit 1.1.1952
Einlösbar bis 31.1.1952

Gesamtauflage: 105,6 Mio.
Ausgegeben am 6.7.1940
Außer Kurs seit 1.6.1948
Einlösbar bis 30.6.1948

Gesamtauflage: 105,6 Mio.
Ausgegeben am 6.7.1940
Außer Kurs seit 1.6.1948
Einlösbar bis 30.6.1948

Gesamtauflage: 105,6 Mio.
Ausgegeben am 6.7.1940
Außer Kurs seit 1.6.1948
Einlösbar bis 30.6.1948

Gesamtauflage: 105,6 Mio.
Ausgegeben am 6.7.1940
Außer Kurs seit 1.6.1948
Einlösbar bis 30.6.1948

Gesamtauflage: 105,6 Mio.
Ausgegeben am 6.7.1940
Außer Kurs seit 1.6.1948
Einlösbar bis 30.6.1948

Gesamtauflage: 105,6 Mio.
Ausgegeben am 6.7.1940
Außer Kurs seit 1.6.1948
Einlösbar bis 30.6.1948

Gesamtauflage: 105,6 Mio.
Ausgegeben am 6.7.1940
Außer Kurs seit 1.6.1948
Einlösbar bis 30.6.1948

Gesamtauflage: 105,6 Mio.
Ausgegeben am 6.7.1940
Außer Kurs seit 1.6.1948
Einlösbar bis 30.6.1948

Gesamtauflage: 105,6 Mio.
Ausgegeben am 6.7.1940
Außer Kurs seit 1.6.1948
Einlösbar bis 30.6.1948

Gesamtauflage: 105,6 Mio.
Ausgegeben am 6.7.1940
Außer Kurs seit 1.6.1948
Einlösbar bis 30.6.1948

Gesamtauflage: 105,6 Mio.
Ausgegeben am 6.7.1940
Außer Kurs seit 1.6.1948
Einlösbar bis 30.6.1948

Gesamtauflage: 105,6 Mio.
Ausgegeben am 6.7.1940
Außer Kurs seit 1.6.1948
Einlösbar bis 30.6.1948

Gesamtauflage: 105,6 Mio.
Ausgegeben am 6.7.1940
Außer Kurs

Jahr Mio. ss vz vz-st st

20 Groszy
Zink, Gewicht 2.97 g, Durchmesser 20 mm
glatter Rand **Jaeger B26**

1923 Pfeil 40,0 3 6 10 25
Mit alten Stempeln in den Jahren 1941 – 1944 geprägt. Proben zu 20 Groszy 1938 in vernickeltem Eisen stammen aus der Zeit vor der Besetzung

50 Groszy
Eisen, vernickelt, Gewicht 5,0 g,
Durchmesser 23 mm
glatter Rand **Jaeger B27**

1938 Pfeil 32,0 8 18 25 45

Eisen, Gewicht 5,0 g, Durchmesser 23 mm
glatter Rand

Bereits 1938 geprägt und vereinzelt seit Frühjahr 1939 ausgegeben. Proben in verschiedenen Motiven in Eisen, vernickeltem Eisen, Kupfer/Zinn und Aluminium wurden 1938 angefertigt.

GETTO LITZMANNSTADT

Münzstätte: Getto Litzmannstadt (Lodz)
Ausgaben des Ältesten der Juden in Litzmannstadt

10 Pfennig
Magnesium, Gewicht 0,94 g, Durchmesser 21,2 mm
glatter Rand
Wertzahl 10 und Eichenblätter **Jaeger L 1**

1942 0,1 600 820 LP –

10 Pfennig
Magnesium, Gewicht 0,76 g, Durchmesser 19,1 mm
glatter Rand
„Quittung über 10 Pfennig“ **Jaeger L 2**

1942 1,0 350 900 LP –
Auch als Abschlag in Silber (1 Ex.) sowie als Fantasieprägung in den verschiedensten Metallen

5 Mark
Magnesium, Gewicht 1,0 g, Durchmesser 22,7 mm
glatter Rand **Jaeger L 3a**

1943 0,8 290 400 LP –

5 Mark
Aluminium, Gewicht 1,57 g, Durchmesser 22,5 mm
glatter Rand **Jaeger L 3b**

1943 in Mg enthalten 100 150 180 LP
Auch als Abschlag in Silber

10 Mark
Magnesium, Gewicht 1,75 g, Durchmesser 28,4 mm
glatter Rand **Jaeger L 4a**

1943 0,1 370 500 LP –

10 Mark
Aluminium, Gewicht 2,6 g bis 3,4 g,
Durchmesser 28,3 mm, glatter Rand **Jaeger L 4b**

1943 in Mg enthalten 75 100 180 –
ein Ag-Abschlag mit Riffelrand bekannt.

20 Mark
Aluminium, Gewicht 7,0 g, Durchmesser 33,45 mm
glatter Rand **Jaeger L 5**

1943 600 Ex. 800 1200 LP –
Von allen Nominalen existieren mehr Fälschungen als Originale. Vorsicht vor Gußfälschungen bei den Magnesiumstücken!
Literatur: G. Franquinet/P. Hammer/H. u. L. Schoenawa, Litzmannstadt ... ein Kapitel deutscher Geldgeschichte, Crailsheim 1994

FREIE STADT DANZIG

Städtische Notmünzen

100 Pfennig = 1 Mark
Münzstätte: Gewehrfabrik Danzig

10 Pfennig
Zink, Gewicht 1,94 g, Durchmesser 22 mm
glatter Rand, Kleine Wertzahl in Einfassung **Jaeger D 1a**

1920 876T 50 100 130 200
Messingabschlag 280
Silberabschlag, 4,65 g (27 Ex.) LP
Einseitiger Silberabschlag der Wappenseite LP

Die Zinkmünzen kommen in zahlreichen Varianten vor. In Messing existiert eine Probe (moderne Fantasieprägung?) mit abweichender Wappenseite.

10 Pfennig
Zink, Gewicht 2,23 g, Durchmesser 22 mm
glatter Rand, große Wertzahl **Jaeger D 1b**

1920 124T 650 900 1100 LP

Ausgaben des Freistaates

Seit 20.10.1923: 100 Pfennig = 1 Danziger Gulden
Währungsparität: 25 Gulden = 1 £ Sterling
Münzstätten: Berlin und Utrecht

1 Pfennig
Kupfer/Zinn/Zink, Gewicht 1,667 g,
Durchmesser 17 mm, glatter Rand **Jaeger D 2**

1923 4,0 4 12 15 25
1926 1,5 5 12 17 28
1929 1,0 7 18 25 40
1930 2,0 5 12 17 30
1937 3,0 5 12 17 30

Ausgegeben am 18.12.1923
Außer Kurs seit 1.11.1940



2 Pfennige
Kupfer/Zinn/Zink, Gewicht 2,5 g, Durchmesser 19,5 mm
glatter Rand **Jaeger D 3**

1923 1,0 5 12 17 30
1926 1,8 5 12 17 30
1937 500T 8 18 28 40

beidseitig Wertseite
Ausgegeben am 18.12.1923
Außer Kurs seit 1.11.1940
Probe in Kupfer/Zinn von 1927 in abweichender Zeichnung vorkommend (Durchmesser 21,5 mm)

5 Pfennige
Kupfer/Nickel, Gewicht 2,0 g, Durchmesser 17,5 mm
glatter Rand **Jaeger D 4**

1923 3,0 6 20 25 30 LP
Bronzeabschlag
1928 1,0 12 25 33 45

Ausgegeben am 28.12.1923
Außer Kurs seit 1.10.1932

5 Pfennig
Kupfer/Aluminium, Gewicht 2,0 g, Durchmesser 17,5 mm
glatter Rand **Jaeger D 12**

1932 4,0 5 10 16 25

Ausgegeben am 12.7.1932
Außer Kurs seit 1.11.1940

10 Pfennige
Kupfer/Nickel, Gewicht 4,0 g, Durchmesser 21,5 mm
glatter Rand **Jaeger D 5**

1923 5,0 6 15 20 30 LP
Bronzeabschlag

Ausgegeben am 18.12.1923
Außer Kurs seit 1.11.1940

10 Pfennig
Kupfer/Aluminium, Gewicht 3,5 g, Durchmesser 21,5 mm
glatter Rand **Jaeger D 13**

1932 5,0 5 10 16 25

Ausgegeben am 12.7.1932
Außer Kurs seit 1.11.1940

½ Gulden
Silber 0,750, Gewicht 2,5 g, Durchmesser 19,5 mm
Riffelrand (100 Kerben) **Jaeger D 6**

1923 1,0 40 65 75 90
1927 400T 60 90 110 140

Ausgegeben am 18.12.1923
Außer Kurs seit 1.4.1932

½ Gulden
Nickel, Gewicht 3 g, Durchmesser 19,5 mm
Riffelrand (100 Kerben) **Jaeger D 14**

1932 1,4 40 60 75 100

Ausgegeben am 12.12.1932
Außer Kurs seit 25.6.1940

1 Gulden
Silber 0,750, Gewicht 5,0 g, Durchmesser 23,5 mm
Riffelrand (100 Kerben) **Jaeger D 7**

1923 3,5 40 60 80 100 LP
Goldabschlag (20 Ex.)

Ausgegeben am 18.12.1923
Außer Kurs seit 1.4.1932
Für die Prägung der ½ Gulden und 5 Gulden 1927 wurden 1,0 Millionen Ex. der 1 Gulden eingeschmolzen.

1 Gulden
Nickel, Gewicht 5,0 g, Durchmesser 23,5 mm
Riffelrand (160 Kerben) **Jaeger D 15**

1932 2,5 40 70 85 130

Ausgegeben am 12.7.1932
Außer Kurs seit 25.6.1940

Jahr Mio. ss vz vz-st st



2 Gulden
Silber 0,750, Gewicht 10,0 g, Durchmesser 26,5 mm
Schrifttrand mit Wahlspruch **Jaeger D 8**

1923 1,3 100 175 220 350
Ausgegeben am 18.12.1923
Außer Kurs seit 1.4.1932

2 Gulden
Silber 0,500, Gewicht 10,0 g, Durchmesser 26 mm
Schrifttrand mit Wahlspruch **Jaeger D 16**

1932 1,3 400 550 650 900
Ausgegeben am 12.7.1932
Außer Kurs seit 1.10.1935

5 Gulden
Silber 0,750, Gewicht 25,0 g, Durchmesser 35 mm
Schrifttrand mit Wahlspruch **Jaeger D 9**

1923 700T 250 380 500 650
1927 160T 450 700 900 1400

Ausgegeben am 18.12.1923
Außer Kurs seit 1.4.1932

5 Gulden
Silber 0,500, Gewicht 15,0 g, Durchmesser 30 mm
Marienkirche, Schrifttrand mit Wahlspruch **Jaeger D 17**

1932 430T 850 1000 1300 1800

Außer Kurs seit 1.10.1935

5 Gulden
Silber 0,500, Gewicht 15,0 g, Durchmesser 30 mm
Krantor, Schrifttrand mit Wahlspruch **Jaeger D 18**

1932 430T 1500 3200 3700 4500



5 Gulden
Nickel, Gewicht 11,0 g, Durchmesser 29 mm
Arabeskenrand **Jaeger D 19**

1935 800T 470 750 900 1500
Ausgegeben am 15.7.1935
Außer Kurs seit 1.10.1939
Auch als Vorlagestück mit Punze „Probe“

10 Gulden
Nickel, Gewicht 17,0 g, Durchmesser 34 mm
Arabeskenrand **Jaeger D 20**

1935 380T 1700 2500 3000 3600
Ausgegeben am 15.7.1935
Außer Kurs seit 1.10.1939
Auch als Vorlagestück mit Punze „Probe“

25 Gulden
Gold 0,9167, Gewicht 7,9881 g, Durchmesser 22 mm
Wappenbild zwischen Säulen
Schrifttrand mit Wahlspruch **Jaeger D 10**

1923 1000 4400 5500 6000 7000

Außer Kurs seit 1.10.1939

Jahr Mio. ss vz vz-st st

25 Gulden
Gold 0,9167, Gewicht 7,9881 g, Durchmesser 22 mm
Wappenbild in Schildrahmen
Schrifttrand mit Wahlspruch **Jaeger D 11**

1930 4000 – 2300 2600 3800
Außer Kurs seit 2.5.1935

SAARLAND

10 Franken
Kupfer/Aluminium, Gewicht 3 g, Durchmesser 20 mm
glatter Rand **Jaeger 801**

1954 11,00 3,50 6 7,50 14

20 Franken
Kupfer/Aluminium, Gewicht 4 g, Durchmesser 23,5 mm,
glatter Rand **Jaeger 802**

1954 12,95 3,50 6 7,50 14

50 Franken
Kupfer/Aluminium, Gewicht 8 g, Durchmesser 27 mm
glatter Rand **Jaeger 803**

1954 5,30 20 28 32 45

100 Franken
Kupfer/Nickel, Gewicht 6 g, Durchmesser 24 mm
Rand: 166 Kerben **Jaeger 804**

1955 11,00 7 12 17 25

Rohlinge: 50 Franken 50 €, 10 und 20 Franken je 25 €

**STAATLICHE NOTMÜNZEN
1918 – 1923**

Zitate nach Funck und Jaeger
Münzstätten Lauer, Nürnberg (L) und Pfälzer, Stuttgart (P)

HERZOGTUM ANHALT

25 Pfennig
Eisen, Gewicht 3,6 g, Durchmesser 24 mm
Riffelrand **Jaeger N 1**

o.J. (L) 20 35 50 70

Zink, Gewicht 3,0 g

o.J. (L) 60 170 320 470

HERZOGTUM BRAUNSCHWEIG

5 Pfennig
Eisen, Gewicht 1,9 g, Durchmesser 17,5 mm
Riffelrand **Jaeger N 2**

1918 (L) 8 15 25 50

10 Pfennig
Eisen, Gewicht 2,4 g, Durchmesser 20 mm
Riffelrand **Jaeger N 3a**

1918 (L) 7 12 20 50
1920 (L) 7 12 20 50

10 Pfennig
Zink, Gewicht 2,1 g, Durchmesser 20 mm
Riffelrand **Jaeger N 3b**

1918 (L) 10 18 30 60

50 Pfennig
Eisen, Gewicht 4,0 g, Durchmesser 25,5 mm
Riffelrand **Jaeger N 4**

1918 (L) 10 20 35 60
1920 (L) 10 20 35 60

Prägungen der 5, 10, 50 Pfennig 1918 mit erhöhtem Roßschweif sind Proben

STAATSBANK BRAUNSCHWEIG

10 Pfennig
Zink, Gewicht 2,1 g, Durchmesser 20 mm
Riffelrand **Jaeger N 5**

1920 (P) 10 17 30 60
1921 (P) 10 17 30 60

50 Pfennig
Eisen, Gewicht 4,0 g, Durchmesser 25,5 mm
Riffelrand
„Kriegsnotgeld“ **Jaeger N 6**

1920 (L) 10 15 25 50

Jahr	Mio.	ss	vz	vz-st	st
50 Pfennig					
Eisen, Gewicht 4.0 g, Durchmesser 25.5 mm Riffelrand „Notgeld“					
Jaeger N 6a					
1921 (L)		18	30	40	60

FÜRSTENTUM SCHWARZBURG-SONDRERSHAUSEN

Jahr	Mio.	ss	vz	vz-st	st
10 Pfennig					
Eisen, Gewicht 2.6 g, Durchmesser 21 mm glatter, achteckiger Rand					
Jaeger N 7					
o.J. (L)		18	30	40	60

Jahr	Mio.	ss	vz	vz-st	st
20 Pfennig					
Eisen, Gewicht 3.4 g, Durchmesser 24 mm glatter, achteckiger Rand					
Jaeger N 8					
o.J. (L)		18	30	40	60

FREISTAAT SACHSEN

Notmünzen aus braunem Böttger-Steinzeug, mit Stahlstempeln hergestellt; Hersteller: Staatliche Porzellanmanufaktur Meißen
Zitate nach Jaeger

Jahr	Mio.	ss	vz	vz-st	st
20 Pfennig					
Durchmesser 20 mm					
Jaeger N 53					
1920	4200				60
1921	641T				5

Jahr	Mio.	ss	vz	vz-st	st
50 Pfennig					
Durchmesser 23 mm					
Jaeger N 54					
1920	4200				55
1921	493T				5

Jahr	Mio.	ss	vz	vz-st	st
1 Mark					
Durchmesser 26 mm					
Jaeger N 55					
1920	4200				65
1921	546T				6

Jahr	Mio.	ss	vz	vz-st	st
2 Mark					
Durchmesser 29 mm					
Jaeger N 56					
1920	4200				70
1921	576T				6

Jahr	Mio.	ss	vz	vz-st	st
5 Mark					
mit Golddekor, Durchmesser 25 mm					
Jaeger N 57					
1920	4000				75
1921	72T				20

Jahr	Mio.	ss	vz	vz-st	st
10 Mark					
mit Golddekor, Durchmesser 28 mm					
Jaeger N 58					
1920	3900				75
1921	74T				20

Jahr	Mio.	ss	vz	vz-st	st
20 Mark					
mit Golddekor, Durchmesser 32 mm					
Jaeger N 59					
1920	5000				80
1921	67T				25

PROVINZ WESTFALEN

Landesbank der Provinz Westfalen
(keine Zahlungsmittel), Münzstätten:
(A) Staatliche Münze Berlin
(d) Deumer, Lüdenscheid
(K) Kissing Menden (auch alle Vergoldungen)
(L) Lauer, Nürnberg
(S) Schulte, Menden
Alle Prägungen von 1921 wurden mit mattierter Oberfläche hergestellt.

Jahr	Mio.	ss	vz	vz-st	st
50 Pfennig					
vom Stein Aluminium, Gewicht 1.5 g, Durchmesser 24 mm glatter Rand					
Jaeger N 9					
1921 (K)	258T		5	12	15 20

Jahr	Mio.	ss	vz	vz-st	st
1 Mark					
vom Stein Aluminium, Gewicht 1.8 g, Durchmesser 26 mm glatter Rand					
Jaeger N 10					
1932 (K)	173T		5	12	15 20

Jahr	Mio.	ss	vz	vz-st	st
5 Mark					
vom Stein Aluminium, Gewicht 3.5 g, Durchmesser 32 mm glatter Rand					
Jaeger N 11					
1921 (K)	121T		5	12	17 22

Jahr	Mio.	ss	vz	vz-st	st
5 Mark					
vom Stein Kupfer/Zinn, Gewicht 19 g, Durchmesser 38 mm glatter Rand					
Jaeger N 12					
1921 (K)	4035		275	400	540 800
Auch als Abschlag in Silber					

Jahr	Mio.	ss	vz	vz-st	st
10 Mark					
vom Stein Kupfer/Zinn, Gewicht 19 g, Durchmesser 38 mm glatter Rand					
Jaeger N 13					
1921 (K)	116T		12	20	25 32

Jahr	Mio.	ss	vz	vz-st	st
50 Mark					
Droste-Hülshoff Aluminium, Gewicht 1.8 g, Durchmesser 28 mm glatter Rand					
Jaeger N 16					
1923 (S)	93T		6	14	20 25
Auch als Abschlag in Silber					

Jahr	Mio.	ss	vz	vz-st	st
100 Mark					
vom Stein Kupfer/Zinn, vergoldet, Gewicht 11 g, Durchmesser 26 mm glatter Rand					
Jaeger N 14					
1922 (K)	97T		10	20	28 30
Auch als Abschlag in Silber					

Jahr	Mio.	ss	vz	vz-st	st
100 Mark					
Droste-Hülshoff Kupfer/Zinn, Gewicht 11 g, Durchmesser 26 mm glatter Rand					
Jaeger N 18					
1923 (S)	95T		7	19	23 30
Auch als Abschlag in Neusilber					

Jahr	Mio.	ss	vz	vz-st	st
100 Mark					
Aluminium, Gewicht 5.2 g, Durchmesser 38 mm glatter Rand					
Jaeger N 17					
1923 (S)	95T		5	14	17 23

Jahr	Mio.	ss	vz	vz-st	st
500 Mark					
vom Stein Kupfer/Zinn, vergoldet, Gewicht 19 g, Durchmesser 38 mm, glatter Rand					
Jaeger N 15					
1922 (K)	58T		12	23	32 40
Auch als Abschlag in Silber.					

Jahr	Mio.	ss	vz	vz-st	st
500 Mark					
Droste-Hülshoff Kupfer/Zinn, Gewicht 19 g, Durchmesser 38 mm glatter Rand					
Jaeger N 19					
1923 (S)	65T		15	28	37 50

Jahr	Mio.	ss	vz	vz-st	st
10 000 Mark					
vom Stein Kupfer/Zinn, vergoldet, Gewicht 31.5 g, Durchmesser 44.5 mm, glatter Rand Kopf in hohem Relief, breiter Randstab					
Jaeger N 20a					
1923 (K)	316T		12	20	28 35

Jahr	Mio.	ss	vz	vz-st	st
10 000 Mark					
vom Stein Kupfer/Zinn, vergoldet, Gewicht 33.5 g, Durchmesser 44 mm, glatter Rand Kopf in flachem Relief, schmaler Randstab					
Jaeger N 20b					
1923	200T		12	20	28 35
Fehlende Vergoldung Auch als Abschlag in Silber					

Jahr	Mio.	ss	vz	vz-st	st
1/4 Million Mark					
vom Stein Aluminium, Gewicht 1.4 g, Durchmesser 24 mm glatter Rand					
Jaeger N 24					
1923 (K)	220T		8	14	18 23
Auch als Abschlag in Silber					

Jahr	Mio.	ss	vz	vz-st	st
2 Millionen Mark					
vom Stein Aluminium, Gewicht 1.65 g, Durchmesser 26 mm glatter Rand					
Jaeger N 25					
1923 (K)	249T		10	15	25 33
(d) 47T (L) 94T					
Auch als Abschlag in Silber					

Jahr	Mio.	ss	vz	vz-st	st
5 Millionen Mark					
vom Stein, Wert zweizeilig mit „Mark“ Kupfer, vergoldet, Gewicht 33.5 g, Durchmesser 44 mm, glatter Rand					
Jaeger N 22					
1923	115T		12	25	30 45
Auch als Probe in Aluminium, 7.0 g, und als Abschlag in Silber					

Jahr	Mio.	ss	vz	vz-st	st
5 Millionen Mark					
vom Stein, Wert dreizeilig mit „Mk.“ Kupfer/Zinn, vergoldet, Gewicht 33 g, Durchmesser 44 mm, glatter Rand					
Jaeger N 21					
1923 (K)	8095		200	300	370 470

Jahr	Mio.	ss	vz	vz-st	st
50 Millionen Mark					
Kupfer/Zinn, vergoldet, Gewicht 31.5 g, Durchmesser 44.5 mm, glatter Rand, breiter Randstab					
Jaeger N 23a					
1923 (K)	106T		14	28	35 48

Jahr	Mio.	ss	vz	vz-st	st
50 Millionen Mark					
vom Stein Kupfer, vergoldet, Gewicht 33.5 g, Durchmesser 44 mm, glatter Rand, schmaler Randstab					
Jaeger N 23b					
1923 (A)	38T		85	125	150 200

Jahr	Mio.	ss	vz	vz-st	st
50 Millionen Mark					
Aluminium, Gewicht 5.5 g, Durchmesser 38 mm glatter Rand					
Jaeger N 26					
1923 (A)	995T		8	15	20 25
Auch als Abschlag in Silber					

Jahr	Mio.	ss	vz	vz-st	st
50 Millionen Mark					
Aluminium, Gewicht 7.2 g, Durchmesser 44 mm glatter Rand					
Jaeger N 27					
1923	78T		12	25	32 45

Jahr	Mio.	ss	vz	vz-st	st
1 Billion Mark					
vom Stein Kupfer/Nickel/Zinn, vergoldet, Durchmesser 60 mm glatter Rand					
Jaeger N 28 Anm.					
1923 (K)	500		325	500	900 1500
Bronzeprobe					

Jahr	Mio.	ss	vz	vz-st	st
1 Billion Mark					
Kupfer/Nickel/Zinn, versilbert, Gewicht 80.0 g, Durchmesser 60 mm glatter Rand					
Jaeger N 28					
1923 (K)	11T		325	500	600 850
Erst nach der Inflation 1924 geprägt					

Jahr	Mio.	ss	vz	vz-st	st
1 Billion Mark					
Medaille mit den gekoppelten Rückseiten vom Stein und Droste-Hülshoff Kupfer/Nickel/Zinn, versilbert, Durchmesser 44 mm glatter Rand					
Jaeger N 29					
o.J. (K)	10T		160	220	250 300

FREIE UND HANSESTADT HAMBURG

Prägungen zu 1/2, 1, 3, 5 Mark 1922 J in verschiedenen Metallen sind Proben



Jahr	Mio.	ss	vz	vz-st	st
200 000 Mark					
Aluminium, Gewicht 1.0 g, Durchmesser 23 mm glatter Rand					
Jaeger N 33					
1923 J	2,5		5	9	13 18

Jahr	Mio.	ss	vz	vz-st	st
1/2 Million Mark					
Aluminium, Gewicht 2.0 g, Durchmesser 28 mm glatter Rand					
Jaeger N 34					
1923 J	2,0		5	9	13 18

Hamburgische Bank von 1923 A.G.

Jahr	Mio.	ss	vz	vz-st	st
1/100 Verrechnungsmarke					
Aluminium, Gewicht 0.8 g, Durchmesser 20.5 mm Riffelrand					
Jaeger N 35					

Jahr	Mio.	ss	vz	vz-st	st
1923 (J)	9,1		5	10	18 18
Auch als Probe in Kupfer/Nickel/Zinn mit zwei Wappenseiten					

Jahr	Mio.	ss	vz	vz-st	st
1/100 Verrechnungsmarke					
Aluminium, Gewicht 1.0 g, Durchmesser 23 mm Riffelrand					
Jaeger N 36					

Jahr	Mio.	ss	vz	vz-st	st
1923 (J)	8,1		5	10	18 18
Auch als Probe in Kupfer/Nickel/Zinn mit zwei Wappenseiten					

Anmerkungen zu den Euro-Preisen in den Bewertungslisten

Die einzelnen Preise pro Münze richten sich nach dem Erhaltungszustand der Münze, woraus oftmals erhebliche Preisabstufungen resultieren. Erst die richtige Einstufung des Erhaltungszustands einer Münze (siehe die erste Seite der Bewertungsliste) führt zur richtigen Einschätzung des Werts einer Münze.

Die hier angegebenen Preise sind Verkaufspreise, d. h. Preise, die die einzelnen Münzen erzielt haben beim Verkauf in Auktionen, in Händlerangeboten, Händlerpreislisten und auf Börsen und Messen. Veränderungen in der Bewertung einer Münze erfolgen erst nach mehrmaligem Bekanntwerden eines sich verändernden Preises.

Wenn Sie eine Münze verkaufen wollen, müssen Sie sowohl die üblichen Handelspannen des Münzhandels in Abzug bringen als auch das Verhandlungsgeschick von Käufer und Verkäufer berücksichtigen.

Wir bemühen uns, die Listen auf aktuellem Stand zu halten, doch keine Bewertungsliste ist perfekt. Deshalb freuen wir uns über jede Leserreaktion, die uns auf eventuelle Unstimmigkeiten in den Listen hinweist.

Jahr	Mio.	ss	vz	vz-st	st
1/4 Verrechnungsmarke					
Aluminium, Gewicht 1.6 g, Durchmesser 26.5 mm glatter Rand					
Jaeger N 37					
1923 (J)	8,6		5	10	15 18
Auch als Probe in Kupfer/Nickel/Zinn mit zwei Wappenseiten					

PROVINZ SCHLESWIG-HOLSTEIN

Bewertungen der Euro-Münzen

Aktuelle Marktpreise für die Euro-Umlauf-, Sonder- und Gedenkmünzen aus allen Euro-Staaten

Jahr	Auflage	Preis	Jahr	Auflage	Preis	Jahr	Auflage	Preis	Jahr	Auflage	Preis
Belgien			10 Euro, EU-Erweiterung			12½ Euro, Leopold II. (Gold)			Blister mit den fünf 10-€-Stücken 2002		
Euro-Startbeutel („Starter-Kits“)			2004 50.000 (PP) 38-40			2007 15.000 (PP)			2002 A-J 60.000 (PP) 110		
5.300.000 27-30			100 Euro, EU-Erweiterung (Gold)			Deutschland			10 Euro, 100 Jahre Deutsches Museum in München J. 497		
Lose Euro-Serien 1 Cent – 2 Euro (acht Münzen)			2004 5000 (PP) 420-440			Euro-Startbeutel („Starter-Kits“)			2003 D 2.050.000 (Stgl.) 14-15		
1999 85-90			50 Euro, 70. Geburtstag Alberts II. (Gold)			Mzz. A 12.142.150 18-20			2003 D 350.000 (PP) 19-20		
2000 60-65			2004 10.000 (PP) 170-190			Mzz. D 11.600.000 18-20					
2001 80-85			2 Euro, Belgien-Luxemburg			Mzz. F 12.120.000 18-20			10 Euro, 200. Geburtstag des Chemikers Justus von Liebig J. 498		
2002 16-18			2005 5.977.000 (Stgl.) 5-6			Mzz. G 8.080.000 18-20			2003 J 2.050.000 (Stgl.) 14-15		
2003 15-17			2005 20.000 (im Blister) 18-20			Mzz. J 9.600.000 18-20			2003 J 350.000 (PP) 19-20		
2004 8-10			2005 3.000 (PP) 120-130			Lose Euro-Serien 1 Cent – 2 Euro (acht Münzen)			10 Euro, Fußball-WM 2006 J. 499		
2005 18-20			10 Euro, 75 Jahre Heizelstadion			je Münzzeichen 2002 8-9			2003 A, D, F, G, J 3.500.000 (Stgl.) je 15-17		
2006 18-20			2005 50.000 (PP) 30-35			2003 10-11			2003 A, D, F, G, J 400.000 (PP) je 22-24		
2007 18-20			10 Euro, 60 Jahre Frieden und Freiheit			2004 12-13			10 Euro, 50 Jahre Volksaufstand vom 17. Juni 1953 in der DDR J. 500		
2008			2005 50.000 (PP) 33-36			2005 14-15			2003 A 2.050.000 (Stgl.) 14-15		
Euro-Kursmünzensätze			100 Euro, 175 Jahre Unabhängigkeit (Gold)			2006 14-15			2003 A 350.000 (PP) 19-20		
1999 } je 40.000 (Stgl.) zus. 190-200			2005 5000 (PP) 430-460			2007 14-15			10 Euro, Ruhrgebiet J. 501		
2000 } je 15.000 (PP) zus. 180-190			20 Euro, Fußball-WM 2006			2008 14-15			2003 F 2.050.000 (Stgl.) 14-15		
1999 } je 15.000 (PP) zus. 180-190			2005 25.000 (PP) 45-50			Euro-Kursmünzensätze			2003 F 350.000 (PP) 19-20		
2002 (Sporenschlacht) 100.000 (Stgl.) 18-20						2002 Mzz. A – J je 135.000 (Stgl.) zus. 45-50			10 Euro, UNESCO-Weltkulturerbe – Quedlinburg (Gold) J. 502		
2002 15.000 (PP) 65-70			2 Euro, Atomium			2002 Mzz. A – J je 100.000 (PP) zus. 50-55			2003 A 80.000 (Stgl.) 340-350		
2002 Adieu Frank 20.000 (Stgl.) 27-30			2006 4.977.000 (Stgl.) 3-4			2003 Mzz. A – J je 180.000 (Stgl.) zus. 47-57			2003 D, F, G, J je 80.000 (Stgl.) je 320-330		
2002 Rad-WM 20.000 (Stgl.) 27-30			2006 20.000 (Blister) 18-20			2003 Mzz. A – J je 120.000 (PP) zus. 50-55			10 Euro, 200. Geb. von Gottfried Semper J. 503		
2003 (50 Jahre TV) 100.000 (Stgl.) 14-16			2006 (im KMS) 3.000 (PP) 80-90			2003 Elysee-Vertrag Deutschland/Frankreich 67.342 (Stgl.) 18-22			2003 G 2.050.000 (Stgl.) 14-15		
2003 15.000 (PP) 65-70			10 Euro, 400. Todestag Justus Lipsius			2004 Mzz. A – J je 140.000 (Stgl.) zus. 38-43			2003 G 350.000 (PP) 19-20		
2003 (mit Ford-Oldtimermedaille) 15.000 (Stgl.) 27-30			2006 50.000 (PP) 35-38			2004 Mzz. A – J je 106.000 (PP) zus. 52-58			Blister mit den sechs 10-€-Stücken 2003		
2003 BeNeLux 50.000 (Stgl.) 25-28			50 Euro, 400. Todestag Justus Lipsius (Gold)			2005 Mzz. A – J je 100.000 (Stgl.) zus. 40-45			2003 A-J 80.000 (PP) 120		
2004 BeNeLux 20.000 (Stgl.) 38-43			2006 2500 (PP) 270-280			2005 Mzz. A – J je 85.000 (PP) zus. 60-70			10 Euro, Fußball-WM 2006 J. 504		
2004 mit Med. „Rotes Kreuz“ 80.000 (Stgl.) 15-17			10 Euro, Grubenunglück Marcinelle			2006 Mzz. A – J je 100.000 (Stgl.) zus. 50-55			2004 A, D, F, G, J 4.000.000 (Stgl.) 15-16		
2004 mit Farbmedaille 2.000 (Stgl.) 65-68			2006 50.000 (PP) 33-37			2006 Mzz. A – J je 75.000 (PP) zus. 100-110			2004 A, D, F, G, J 400.000 (PP) 21-23		
2004 10.000 (PP) 80-85			2006 mit Farbe 2.000 (PP) 55-60			2007 Mzz. A – J je 90.000 (Stgl.) zus. 65-70			10 Euro, Bauhaus Dessau J. 505		
2005 BeNeLux 15.000 (Stgl.) 52-55			100 Euro, Haus Sachsen-Coburg-Gotha (Gold)			2007 Mzz. A – J je 100.000 (PP) zus. 112-118			2004 A 1.800.000 (Stgl.) 14-15		
2005 Großer Markt 40.000 (Stgl.) 20-22			2006 5000 (PP) 430-460			Gedenkmünzen			2004 A 300.000 (PP) 19-20		
2005 3.000 (PP) 90-95			12½ Euro, Leopold II. (Gold)			Technische Daten Gedenkmünzen			10 Euro, Erweiterung der EU J. 506		
2005 mit Farbmedaille 2.000 (Stgl.) 50-55			2006 15.000 (PP) 55-60			Nominal Metall / Feingehalt Gewicht Ø			2004 G 1.800.000 (Stgl.) 14-15		
2006 BeNeLux 15.000 (Stgl.) 52-55			2 Euro, 50 Jahre Römische Verträge			10 € Silber 925/1000 18,00 g 32,50 mm			2004 G 300.000 (PP) 19-20		
2006 Weltkulturerbe 40.000 (Stgl.) 17-19			2007 4.960.000 (Stgl.) 3-4			12½ € Gold 999/1000 1,25 g 14,00 mm			10 Euro, Nationalparke Wattenmeer J. 507		
2006 3.000 (PP) 85-90			2007 20.000 (Stgl., im Blister) 15-17			20 € Silber 999/1000 22,85 g 37,00 mm			2004 J 1.800.000 (Stgl.) 14-15		
2006 mit Farbmedaille 2.000 (Stgl.) 50-55			2007 15.000 (Stgl., im BeNeLux-Satz) 17-19			50 € Gold 999/1000 6,22 g 21,00 mm			2004 J 300.000 (PP) 19-20		
2007 Zentrumskanal 40.000 (Stgl.) 17-19			2007 10.000 (PP) 45-50			100 € Gold 999/1000 15,55 g 29,00 mm			10 Euro, 200. Geb. von Eduard Mörike J. 508		
2007 BeNeLux (numer.) 15.000 (Stgl.) 48-52			10 Euro, 50 Jahre Römische Verträge			10 Euro, Einführung des Euro – Übergang zur Währungsunion (Gold) J. 493			2004 F 1.800.000 (Stgl.) 14-15		
2007 3.000 (PP) 75-80			2007 40.000 (PP) 35-38			2002 A 2.000.000 (Stgl.) 15-16			2004 F 300.000 (PP) 19-20		
2007 mit Farbmedaille 2.000 (Stgl.) 50-55			50 Euro, 50 Jahre Römische Verträge (Gold)			2002 F 400.000 (PP) 20-22			10 Euro, Erweiterung der EU J. 506		
2008			2007 2500 (PP) 285-295			10 Euro, 100 J. U-Bahn in Deutschland J. 491			2004 G 1.800.000 (Stgl.) 14-15		
Gedenkmünzen			20 Euro, Tim und Struppi (Hergé)			2002 D 2.000.000 (Stgl.) 14-15			2004 G 300.000 (PP) 19-20		
Technische Daten Gedenkmünzen			2007 50.000 (PP) 55-60			2002 E 400.000 (PP) 20-22			10 Euro, 200. Geb. von Eduard Mörike J. 508		
Nominal Metall / Feingehalt Gewicht Ø			10 Euro, Polarjahr			10 Euro, Documenta in Kassel J. 492			2004 J 1.800.000 (Stgl.) 14-15		
10 € Silber 925/1000 18,75 g 33,00 mm			2007 40.000 (PP) 35-38			2002 J 2.000.000 (Stgl.) 14-15			2004 J 300.000 (PP) 19-20		
12½ € Gold 999/1000 1,25 g 14,00 mm			50 Euro, 50 Jahre Römische Verträge (Gold)			2002 J 300.000 (PP) 19-20			10 Euro, Erweiterung der EU J. 506		
20 € Silber 999/1000 22,85 g 37,00 mm			2007 2500 (PP) 285-295			100 Euro, Einführung des Euro – Übergang zur Währungsunion (Gold) J. 493			2004 G 1.800.000 (Stgl.) 14-15		
50 € Gold 999/1000 6,22 g 21,00 mm			100 Euro, Tim und Struppi (Hergé)			2002 A 100.000 (Stgl.) 340-350			2004 G 300.000 (PP) 19-20		
100 € Gold 999/1000 15,55 g 29,00 mm			2007 50.000 (PP) 55-60			2002 D, F, G, J je 100.000 (Stgl.) je 320-330			10 Euro, Nationalparke Wattenmeer J. 507		
10 Euro, 50 Jahre Nord-Süd-Verbindung in Brüssel			10 Euro, Polarjahr			200 Euro, Einführung des Euro – Übergang zur Währungsunion (Gold) J. 494			2004 J 1.800.000 (Stgl.) 14-15		
2002 50.000 (PP) 32-35			2007 40.000 (PP) 35-38			2002 A 20.000 (Stgl.) 1250-1300			2004 J 300.000 (PP) 19-20		
100 Euro, „Väter Europas“ Adenauer, Schuman, Spaak (Gold)			100 Euro, 175 Jahre Münzprägung (Gold)			2002 D, F, G, J je 20.000 (Stgl.) je 1200-1250			10 Euro, Erweiterung der EU J. 506		
2002 5000 (PP) 600-640			2007 5000 (PP) 360-370			10 Euro, Museumsinsel in Berlin J. 495			2004 F 1.800.000 (Stgl.) 14-15		
10 Euro, 100. Geburtstag von Georges Simenon			10 Euro, Polarjahr			2002 A 2.000.000 (Stgl.) 15-16			2004 F 300.000 (PP) 19-20		
2003 50.000 (PP) 28-30			2007 40.000 (PP) 35-38			2002 A 280.000 (PP) 19-20			100 Euro, UNESCO-Weltkulturerbe – Bamberg (Gold) J. 509		
100 Euro, 200. Jahrestag des Französischen Franken (Gold)			100 Euro, 175 Jahre Münzprägung (Gold)			10 Euro, 50 J. Deutsches Fernsehen J. 496			2004 A 80.000 (Stgl.) 340-350		
2003 5000 (PP) 320-360			2007 5000 (PP) 360-370			2002 G 2.000.000 (Stgl.) 14-15			2004 D, F, G, J je 80.000 (Stgl.) je 320-330		
10 Euro, 75 Jahre „Tintin“			100 Euro, 175 Jahre Münzprägung (Gold)			2002 G 290.000 (PP) 19-20					
2004 50.000 (PP) 60-65											

Jahr	Auflage	Preis
10 Euro, Raumstation ISS <i>J. 510</i>		
2004 D	1.800.000 (Stgl.)	14-15
2004 D	300.000 (PP)	19-20
Blister mit den sechs 10-€-Stücken 2004		
2004 A - J	80.000 (PP)	130-135
10 Euro, Fußball-WM 2006 <i>J. 511</i>		
2005 A, D, F, G, J	4.000.000 (Stgl.)	14-15
2005 A, D, F, G, J	400.000 (PP)	19-20
10 Euro, Nationalpark Bayer. Wald <i>J. 512</i>		
2005 D	1.800.000 (Stgl.)	13-14
2005 D	300.000 (PP)	19-20
10 Euro, 200. Todestag F. v. Schiller <i>J. 513</i>		
2005 G	1.800.000 (Stgl.)	13-14
2005 G	300.000 (PP)	19-20
10 Euro, Albert Einstein – 100 Jahre Relativitätstheorie <i>J. 514</i>		
2005 J	1.800.000 (Stgl.)	13-14
2005 J	300.000 (PP)	19-20
10 Euro, 1200 Jahre Magdeburg <i>J. 515</i>		
2005 A	1.800.000 (Stgl.)	13-14
2005 A	300.000 (PP)	19-20
100 Euro, Fußball-WM 2006 (Gold) <i>J. 516</i>		
2005 A	70.000 (Stgl.)	400-420
2005 D-J	je 70.000 (Stgl.)	je 350-360
10 Euro, Bertha v. Suttner <i>J. 517</i>		
2005 F	1.800.000 (Stgl.)	13-14
2005 F	300.000 (PP)	19-20
Blister mit den sechs 10-€-Stücken 2005		
2005 A - J	80.000 (PP)	118-122
10 Euro, 250. Geb. von W. A. Mozart <i>J. 518</i>		
2006 D	1.600.000 (Stgl.)	13-14
2006 D	300.000 (PP)	18-20
2 Euro, Holstenor <i>J. 519</i>		
2006 A	6.000.000 (Stgl.)	
D	6.220.000 (Stgl.)	
F	7.200.000 (Stgl.)	
G	4.200.000 (Stgl.)	
J	6.300.000 (Stgl.)	
A - J		lose zus. 14-15
A - J	80.000 im Blister	19-22
A - J	70.000 im Blister	32-36
10 Euro, Fußball-WM 2006 <i>J. 520</i>		
2006 A, D, F, G, J	4.000.000 (Stgl.)	je 14-15
2006 G	400.000 (PP)	19-20
10 Euro, 225. Geb. von K. F. Schinkel <i>J. 521</i>		
2006 F	1.600.000 (Stgl.)	13-14
2006 F	300.000 (PP)	18-20
10 Euro, 800 Jahre Dresden <i>J. 522</i>		
2006 A	1.600.000 (Stgl.)	13-14
2006 A	300.000 (PP)	18-20
10 Euro, 650 Jahre Städtehanse <i>J. 523</i>		
2006 J	1.600.000 (Stgl.)	13-14
2006 J	300.000 (PP)	18-20
100 Euro, Klassisches Weimar (Gold) <i>J. 524</i>		
2006 A	70.000 (Stgl.)	300-310
2006 D - J	je 70.000 (Stgl.)	je 290-300
Blister mit den fünf 10-€-Stücken 2006		
2006 A - J	80.000 (PP)	95-105
10 Euro, Rückkehr des Saarlands <i>J. 525</i>		
2007 G	1.600.000 (Stgl.)	13-14
2007 G	300.000 (PP)	18-20
2 Euro, Schweriner Schloß <i>J. 526</i>		
2007 A	1.040.000 (Stgl.)	
D	11.840.000 (Stgl.)	
F	11.850.000 (Stgl.)	
G	4.200.000 (Stgl.)	
J	1.070.000 (Stgl.)	
A - J		lose zus. 14-15
A - J	im Blister 80.000 (Stgl.)	19-22
A - J	im Blister 70.000 (PP)	32-36
10 Euro, 50 Jahre Römische Verträge <i>J. 527</i>		
2007 F	1.600.000 (Stgl.)	13-14
2007 F	300.000 (PP)	18-20
2 Euro, 50 Jahre Römische Verträge <i>J. 528</i>		
2007 A	1.000.000 (Stgl.)	
D	14.500.000 (Stgl.)	
F	8.000.000 (Stgl.)	
G	5.000.000 (Stgl.)	
J	1.500.000 (Stgl.)	
A - J		lose zus. 15-17
A - J	im Blister 50.000 (PP)	30-35
10 Euro, 175. Geb. Wilhelm Busch <i>J. 529</i>		
2007	1.600.000 (Stgl.)	13-14
2007	300.000 (PP)	18-20
10 Euro, 50 Jahre Dt. Bundesbank <i>J. 530</i>		
2007	1.600.000 (Stgl.)	13-14
2007	300.000 (PP)	18-20

Jahr	Auflage	Preis	
100 Euro, Lübeck (Gold) <i>J. 531</i>			
2007 A	66.000 (Stgl.)	360-365	
2007 D - J	je 66.000 (Stgl.)	je 345-355	
10 Euro, 800. Geb. der hl. Elisabeth <i>J. 532</i>			
2007 A	1.600.000 (Stgl.)	13-14	
2007 D - J	300.000 (PP)	18-20	
Blister mit den sechs 10-€-Stücken 2007			
2007 A - J	80.000 (PP)	95-105	
2 Euro, Hamburg			
2008			
Geplant für 2008			
10 Euro „Carl Spitzweg“; 10 Euro „Max Planck“;			
10 Euro „Franz Kafka“; 10 Euro „Gorch Fock“; 100 Euro „Goslar“			
Die Reihe „Bundesländer“ wird mit jährlich einem 2-Euro-Stück fortgesetzt: 2009 Saarland			
Finnland			
Euro-Startbeutel („Starter-Kits“)			
	500.000	68-72	
Lose Euro-Serien 1 Cent – 2 Euro (acht Münzen)			
1999		14-17	
2000		18-20	
2001		20-22	
2002		40-44	
2003		17-20	
2004		8-10	
2005		8-10	
2006		8-10	
2007		8-10	
2008		8-10	
Euro-Kursmünzensätze			
1999			
2000		je 70.000 (Stgl.) zus. 40-45	
2001			
1999			
2000		je 15.000 (PP) zus. 155-160	
2001			
2002 (mit Kupfermedaille)	130.000 (Stgl.)	50-55	
2002 (mit Silbermedaille)	8000 (PP)	80-85	
2002 (mit Goldmedaille)	5000 (PP)	380-390	
2003 (Lappland)	170.000 (Stgl.)	23-25	
2003 (H. Gietl Verlag)	5000 (Stgl.)	30-35	
2003 (Eishockey)	15.000 (Stgl.)	36-40	
2003 (DP-Qualität, mit Silbermedaille)	1000 (PP)	265-280	
2003 (DP-Qualität, mit Goldmedaille)	500 (PP)	530-580	
2003 (mit Silbermedaille)	8000 (PP)	75-80	
2003 (mit Goldmedaille)	5000 (PP)	380-390	
2004 (EU-Erweiterung)	55.000 (Stgl.)	25-27	
2004 (Mumins, 3 versch. Jetons)	je 18.000 (Stgl.)	je 25-28	
2004 (mit Silbermedaille)	5000 (PP)	120-130	
2005 (mit Cu/Ni-Medaille)	40.000 (Stgl.)	27-29	
2005 (mit 5 Euro, 20 Euro und 50 Mark 1983)	2005 (PP)	140-150	
2005 (mit 5-Euro-Stück)	30.000 (Stgl.)	32-35	
2005 (mit 5-Euro-Stück)	3000 (PP)	100-110	
2006 (mit 2 Euro UNO)	55.000 (Stgl.)	25-28	
2006 (mit 2 Euro „Parlamentsreform“)	20.000 (Stgl.)	23-27	
2006 (mit Silbermedaille)	3300 (PP)	90-95	
2007 (Leuchtturm von Utö)	30.000 (Stgl.)	20-23	
2007 (Eurovision)	20.000 (Stgl.)	25-29	
2007 (mit 2 Euro Röm. Verträge + Medaille)	2.500 (PP)		
2007 (mit 5-Euro-Stück)	20.000 (Stgl.)	25-29	
2008			
Gedenkmünzen			
Technische Daten Gedenkmünzen			
Nominal	Metall / Feingehalt	Gewicht	Ø
5 €	Bimetall-Münze, Ring „Nordisches Gold“ Pille Kupfernickel	20,20 g	35,00 mm
5 €	Bimetall-Münze, Ring Kupfernickel, Pille „Nordisches Gold“	19,80 g	35,00 mm
5 €	Nordisches Gold	18,70 g	35,00 mm
5 €	Bimetall-Münze, Ring „Nordisches Gold“, Pille Kupfernickel	9,81 g	27,25 mm
10 €	Silber 925/1000	27,40 g	38,60 mm
Seit 2005: 10 €	Silber 925/1000	25,50 g	38,60 mm
20 €	Gold 900/1000	1,73 g	13,90 mm
50 €	Bimetall-Münze, Ring Ag 925 fein, Pille Au 750 fein,	6,3 g	27,25 mm
	Gold 900/1000	8,64 g	22,00 mm
100 Euro, 200. Geburtstag von Elias Lönnrot			
2002	40.000 (Stgl.)	40-43	
2002	40.000 (PP)	50-55	
10 Euro, 50 Jahre Olympische Sommerspiele in Helsinki			
2002	10.000 (Stgl.)	40-45	
2002	40.000 (PP)	50-55	
100 Euro, Lappland „Mitternachtssonne“ (Gold)			
2002	25.000 (PP)	340-355	

Jahr	Auflage	Preis	
10 Euro, 200. Todestag von Anders Chydenius			
2003	30.000 (Stgl.)	28-30	
2003	30.000 (PP)	28-30	
5 Euro, Eishockey-Weltmeisterschaft			
2003	150.000 (Stgl.)	42-45	
10 Euro, Karl Gustaf Freiherr von Mannerheim / 300 Jahre St. Petersburg			
2003	6.000 (Stgl.)	40-42	
2003	29.000 (PP)	45-48	
50 Euro, 125 Jahre Goldmünzen in Finnland			
2003	10.600 (PP)	250-260	
10 Euro, 200. Geburtstag von J. L. Runeberg			
2004	6.400 (Stgl.)	40-42	
2004	23.600 (PP)	42-45	
10 Euro, 90. Geburtstag von Tove Jansson			
2004	20.000 (Stgl.)	35-37	
2004	50.000 (PP)	40-45	
2 Euro, EU-Erweiterung			
2004	955.000 (Stgl.)	27-30	
2004 im KMS	5.000 (PP)		
100 Euro, 150. Geburtstag von Albert Edelfelt (Gold)			
2004	8.500 (PP)	280-300	
10 Euro, 60 Jahre Frieden			
2005	5.000 (Stgl.)	37-40	
2005	55.000 (PP)	42-45	
5 Euro, Leichtathletik-WM			
2005	175.000 (Stgl.)	14-16	
2005 (nur im Satz)	5.005 (PP)		
20 Euro, Leichtathletik-WM (Gold)			
2005	30.000 (PP)	75-80	
10 Euro, Unbekannter Soldat			
2005	25.000 (Stgl.)	37-40	
2005	15.000 (PP)	40-45	
2 Euro, 60 Jahre UNO			
2005	1.500.000 (Stgl.)	4-5	
10 Euro, J. V. Snellman			
2006	7.000 (Stgl.)	36-38	
2006	48.000 (PP)	40-42	
5 Euro, 150 Jahre Demilitarisierung der Åland-Inseln			
2006	55.000 (Stgl.)	16-18	
10 Euro, 100. Jahrestag der Parlamentsreform			
2006	10.000 (Stgl.)	30-35	
2006	20.000 (PP)	35-40	
2 Euro, 100. Jahrestag der Parlamentsreform			
2006	2.500.000 (Stgl.)	3-4	
2006 (nur im KMS)	3.300 (PP)	62-68	
5 Euro, EU-Präsidentschaft			
2006	100.000 (Stgl.)	12-14	
50 Euro, EU-Präsidentschaft (Silber/Gold)			
2006	8000 (PP)	280-290	
2 Euro, Römische Verträge			
2007	1.400.000 (Stgl.)	3-4	
10 Euro, Nordenskjöld			
2007	8.000 (Stgl.)	34-36	
2007	25.000 (PP)	38-40	
10 Euro, Mikael Agricola			
2007	6.000 (Stgl.)	34-36	
2007	24.000 (PP)	38-40	
5 Euro, 90 Jahre Unabhängigkeit			
2007	130.000 (Stgl.)	12-14	
2007	20.000 (PP)	20-24	
10 Euro, 90 Jahre Unabhängigkeit (Gold)			
2007	9000 (PP)	320-340	
2 Euro, 90 Jahre Unabhängigkeit			
2007	2.000.000 (Stgl.)	3-4	
Frankreich			
Euro-Startbeutel („Starter-Kits“)			
		53.000.000	27-30

Jahr	Auflage	Preis	
Lose Euro-Serien 1 Cent – 2 Euro (acht Münzen)			
1999		15-17	
2000		17-19	
2001		20-22	
2002		27-30	
2003		28-30	
2004		30-33	
2005		28-30	
2006		28-30	
2007		29-32	
2008		30-32	
Euro-Kursmünzensätze			
1999			
2001		je 35.000 (Stgl.) zus. 120-130	
1999			
2001		je 15.000 (PP) zus. 140-160	
2002		100.000 (Stgl.) 26-28	
2002		21.453 (PP) 48-55	
2002 mit „Kleiner Prinz“		25.000 (Stgl.) 37-40	
2003		120.000 (Stgl.) 30-32	
2003		40.000 (PP) 60-65	
2003 mit „Kleiner Prinz“		35.000 (Stgl.) 30-32	
2003 mit Farbmedaille „Eiffelturm“		25.000 (Stgl.) 33-35	
2003 Elysee-Vertrag Deutschland/Frankreich		67.342 (Stgl.) 28-30	
2004		120.000 (Stgl.) 30-33	
2004 mit 5-€-Stück		20.000 (PP) 95-100	
2004 mit „Kleiner Prinz“		20.000 (Stgl.) 30-33	
2004 mit Farbmedaille		20.000 (Stgl.) 34-36	
2005		70.000 (Stgl.) 30-33	
2005 mit Medaille „Wein-Klassifizierung“		10.000 (Stgl.) 38-40	
2005 mit Medaille La Rafale		40.000 (Stgl.) 35-37	
2005 mit 5 Euro „Pantheon“		10.000 (PP) 95-100	
2006		50.000 (Stgl.) 27-30	
2006 mit 5 Euro „Pantheon“		10.000 (PP) 95-98	
2007		50.000 (Stgl.) 28-30	
2007 mit 15 Euro „Pantheon“		7.500 (PP) 90-95	
2008		50.000 (Stgl.) 28-30	
Gedenkmünzen			
Technische Daten Gedenkmünzen			
Nominal	Metall / Feingehalt	Gewicht	Ø
1/4 €	Cu92/A16/Ni2	12,50 g	30,00 mm
1/4 €	Silber 900/1000	13,00 g	30,00 mm
1/4 €	Silber 900/1000	22,20 g	37,00 mm
1/4 €	Silber 900/1000	13,00 g	30 x 21 mm
1 1/2 €	Silber 900/1000	22,20 g	37,00 mm
5 €	Bimetall (Silber 900/1000 + Gold 750/1000)	24,90 g (22,20g + 2,70 g)	37,00 mm
5 €	Silber 900/1000	12,00 g	29,00 mm
5 €	Silber 900/1000	22,00 g	37

Jahr	Auflage	Preis	Jahr	Auflage	Preis	Jahr	Auflage	Preis	Jahr	Auflage	Preis
1 1/2 Euro, 75. Jahrestag des ersten Transatlantikflugs von Charles Lindbergh			1 1/2 Euro, 100 Jahre Tour de France 2003 – Bergetappe (Silber)			1 1/2 Euro, Abschied vom Franken (Säerin), 3. Ausgabe (Silber)			1 1/2 Euro, Europäische Märchen, 2. Ausgabe – Hänsel und Gretel (Silber)		
2002	10.000 (PP)	40-44	2003	16.317 (PP)	33-35	2003	6100 (PP)	42-45	2003	10.000 (PP)	35-38
20 Euro, 75. Jahrestag des ersten Transatlantikflugs von Charles Lindbergh (Gold)			20 Euro, 100 Jahre Tour de France 2003 – Bergetappe (Gold)			5 Euro, Abschied vom Franken (Säerin), 3. Ausgabe (Bimetall)			20 Euro, Europäische Märchen, 2. Ausgabe – Hänsel und Gretel (Gold)		
2002	1000 (PP)	380-400	2003	2103 (PP)	320-340	2003	2504 (PP)	100-110	2003	1000 (PP)	360-380
100 Euro, 75. Jahrestag des ersten Transatlantikflugs von Charles Lindbergh (Gold)			1 1/2 Euro, 100 Jahre Tour de France 2003 – Sprint (Silber)			10 Euro, Abschied vom Franken (Säerin), 3. Ausgabe (Gold)			1/4 Euro, 200. Jahrestag des dezimal unterteilten französischen Frankens (Gold)		
2002	99 (PP)	LP	2003	15.934 (PP)	33-35	2003	5779 (PP)	200-220	2003	5000 (PP)	100-120
1 1/2 Euro, 200. Geburtstag von Victor Hugo (Silber)			20 Euro, 100 Jahre Tour de France 2003 – Sprint (Gold)			20 Euro, Abschied vom Franken (Säerin), 3. Ausgabe (Gold)			1 1/2 Euro, 200. Jahrestag des dezimal unterteilten französischen Frankens (Silber)		
2002	10.000 (PP)	42-45	2003	2100 (PP)	320-340	2003	1666 (PP)	350-370	2003	15.000 (PP)	32-35
20 Euro, 200. Geburtstag von Victor Hugo (Silber)			1 1/2 Euro, 100 Jahre Tour de France 2003 – Zielankunft Champs-Élysées (Silber)			1 1/2 Euro, 200. Jahrestag des Verkaufs von Louisiana an die USA (Silber)			10 Euro, 200. Jahrestag des dezimal unterteilten französischen Frankens (Gold)		
2002	500 (PP)	1050-1100	2003	16.532 (PP)	33-35	2003	10.000 (PP)	35-37	2003	10.000 (PP)	200-220
20 Euro, 200. Geburtstag von Victor Hugo (Gold)			20 Euro, 100 Jahre Tour de France 2003 – Zielankunft Champs-Élysées (Gold)			20 Euro, 200. Jahrestag des Verkaufs von Louisiana an die USA (Gold)			1/4 Euro, Europäische Währungsunion 5. Ausgabe (Silber)		
2002	2000 (PP)	370-380	2003	2127 (PP)	320-340	2003	1000 (PP)	420-450	2004	20.000 (Stgl.)	17-19
1 1/2 Euro, „Bedeutende Bauwerke“, 2. Ausgabe – Montmartre			1/4 Euro, Europäische Währungsunion, 4. Ausgabe – 1. Jahrestag des Euro			100 Euro, 200. Jahrestag des Verkaufs von Louisiana an die USA (Gold)			1 1/2 Euro, Europäische Währungsunion 5. Ausgabe (Silber)		
2002	10.000 (PP)	38-40	2003	16.035 (Stgl.)	19-21	2003	99 (PP)	LP	2004	40.000 (PP)	48-53
20 Euro, „Bedeutende Bauwerke“, 2. Ausgabe – Montmartre (Gold)			1 1/2 Euro, Europäische Währungsunion, 4. Ausgabe – 1. Jahrestag des Euro			1 1/2 Euro, Bedeutende Bauwerke – 3. Ausgabe – Schloß Chambord (Silber)			10 Euro, Europäische Währungsunion 5. Ausgabe (Gold)		
2002	1000 (PP)	380-400	2003	24.501 (PP)	37-40	2003	10.000 (PP)	35-37	2004	5000 (PP)	200-220
1 1/2 Euro, „Bedeutende Bauwerke“, 2. Ausgabe – Mont-Saint-Michel			10 Euro, Europäische Währungsunion, 4. Ausgabe – 1. Jahrestag des Euro (Gold)			20 Euro, Bedeutende Bauwerke – 3. Ausgabe – Schloß Chambord (Gold)			20 Euro, Europäische Währungsunion 5. Ausgabe (Gold)		
2002	10.000 (PP)	38-40	2003	7000 (PP)	200-215	2003	1000 (PP)	350-370	2004	3000 (PP)	370-390
20 Euro, „Bedeutende Bauwerke“, 2. Ausgabe – Mont-Saint-Michel (Gold)			20 Euro, Europäische Währungsunion, 4. Ausgabe – 1. Jahrestag des Euro (Gold)			1 1/2 Euro, 100. Todestag von Paul Gauguin (Silber)			50 Euro, Europäische Währungsunion 5. Ausgabe (Gold)		
2002	1000 (PP)	380-400	2003	2322 (PP)	330-350	2003	3198 (PP)	85-95	2004	2000 (PP)	680-700
1 1/2 Euro, Europäische Märchen, 1. Ausgabe – Schneewittchen			50 Euro, Europäische Währungsunion, 4. Ausgabe – 1. Jahrestag des Euro (Silber)			20 Euro, 100. Todestag von Paul Gauguin (Gold)			100 Euro, Europäische Währungsunion 5. Ausgabe (Gold)		
2002	10.000 (PP)	35-38	2003	6000 (PP)	480-520 (Kilogramm-Münze)	2003	628 (PP)	700-750	2004	99 (PP)	LP
20 Euro, Europäische Märchen, 1. Ausgabe – Schneewittchen (Gold)			50 Euro, Europäische Währungsunion, 4. Ausgabe – 1. Jahrestag des Euro (Gold)			1 1/2 Euro, 500 Jahre Mona Lisa (Silber)			500 Euro, Europäische Währungsunion 5. Ausgabe (Gold)		
2002	1000 (PP)	340-360	2003	2000 (PP)	680-700	2003	8139 (PP)	35-37	2004	200 (PP)	LP (Kilogramm-Münze)
1 1/2 Euro, Europäische Märchen, 1. Ausgabe – Aschenbrödel			100 Euro, Europäische Währungsunion, 4. Ausgabe – 1. Jahrestag des Euro (Gold)			20 Euro, 500 Jahre Mona Lisa (Silber)			1 1/2 Euro, 100 Jahre FIFA		
2002	10.000 (PP)	35-38	2003	99 (PP)	ca. 7000	2003	999 (PP)	280-300	2004	25.000 (PP)	40-43
20 Euro, Europäische Märchen, 1. Ausgabe – Aschenbrödel (Gold)			1 1/2 Euro, IX. Leichtathletik-WM in Paris 2003 – Schneller/Citius/Courir (Silber)			20 Euro, 500 Jahre Mona Lisa (Gold)			10 Euro, 100 Jahre FIFA (Gold)		
2002	1000 (PP)	340-360	2003	4425 (PP)	38-40	2003	808 (PP)	380-400	2004	10.000 (PP)	200-220
1 1/2 Euro, Europäische Märchen, 1. Ausgabe – Pinocchio			20 Euro, IX. Leichtathletik-WM in Paris 2003 – Schneller/Citius/Courir (Gold)			100 Euro, 500 Jahre Mona Lisa (Gold)			5 Euro, Pantheon		
2002	10.000 (PP)	35-38	2003	1165 (PP)	340-360	2003	99 (PP)	LP	2004	20.000 (PP) (nur im KMS enthalten)	33-35
20 Euro, Europäische Märchen, 1. Ausgabe – Pinocchio (Gold)			1 1/2 Euro, IX. Leichtathletik-WM in Paris 2003 – Höher/Altius/Sauter (Silber)			1 1/2 Euro, Reisen in Frankreich 2003 – Orient-Expres (Silber)			1 1/2 Euro, Säerin (Silber)		
2002	1000 (PP)	340-360	2003	4169 (PP)	38-40	2003	15.000 (PP)	42-45	2004	5000 (PP)	38-42
5 Euro, Abschied vom Franken (Säerin), 2. Ausgabe (Bimetall)			20 Euro, IX. Leichtathletik-WM in Paris 2003 – Höher/Altius/Sauter (Gold)			20 Euro, Reisen in Frankreich 2003 – Orient-Expres (Gold)			5 Euro, Säerin (Bimetall)		
2002	8408 (PP)	95-100	2003	1165 (PP)	340-360	2003	1000 (PP)	350-370	2004	3000 (PP)	100-110
20 Euro, Abschied vom Franken (Säerin), 2. Ausgabe (Gold)			100 Euro, IX. Leichtathletik-WM in Paris 2003 – Schneller/Citius/Courir (Gold)			1 1/2 Euro, Reisen in Frankreich 2003 – Ankunft der Normandie (Silber)			20 Euro, Säerin (Gold)		
2002	4182 (PP)	310-330	2003	369 (PP)	LP	2003	15.000 (PP)	42-45	2004	3000 (PP)	330-350
1/4 Euro, 100 Jahre Tour de France 2003 – Radrennfahrer (Silber)			1 1/2 Euro, IX. Leichtathletik-WM in Paris 2003 – Höher/Altius/Sauter (Silber)			20 Euro, Reisen in Frankreich 2003 – Ankunft der Normandie (Gold)			1 1/2 Euro, Bedeutende Bauwerke – 4. Ausgabe – Avignon (Silber)		
2003	71.257 (Stgl.)	17-19	2003	4169 (PP)	38-40	2003	1000 (PP)	350-370	2004	10.000 (PP)	35-37
1 1/2 Euro, 100 Jahre Tour de France 2003 – Radrennfahrer (Silber)			20 Euro, IX. Leichtathletik-WM in Paris 2003 – Höher/Altius/Sauter (Gold)			1 1/2 Euro, Reisen in Frankreich 2003 – Air France / Flug Paris Tokio (Silber)			20 Euro, Bedeutende Bauwerke – 4. Ausgabe – Avignon (Gold)		
2003	22.905 (PP)	35-37	2003	863 (PP)	380-400	2003	15.000 (PP)	42-45	2004	1000 (PP)	350-370
10 Euro, 100 Jahre Tour de France 2003 – Radrennfahrer (Gold)			1 1/2 Euro, IX. Leichtathletik-WM in Paris 2003 – Stärker/Fortius/Lancer (Silber)			20 Euro, Reisen in Frankreich 2003 – Air France / Flug Paris Tokio (Gold)			1 1/2 Euro, 60. Jahrestag des D-Day		
2003	4364 (PP)	200-220	2003	4195 (PP)	38-40	2003	1000 (PP)	350-370	2004	15.000 (PP)	33-35
20 Euro, 100 Jahre Tour de France 2003 – Radrennfahrer (Gold)			20 Euro, IX. Leichtathletik-WM in Paris 2003 – Stärker/Fortius/Lancer (Gold)			1 1/2 Euro, Europäische Märchen, 2. Ausgabe – Dornröschen (Silber)			20 Euro, 60. Jahrestag des D-Day (Gold)		
2003	3057 (PP)	320-340	2003	867 (PP)	380-400	2003	10.000 (PP)	35-38	2004	2000 (PP)	370-390
50 Euro, 100 Jahre Tour de France 2003 – Radrennfahrer (Gold)			1 1/2 Euro, Von Athen 1896 nach Athen 2004 (Silber)			20 Euro, Europäische Märchen, 2. Ausgabe – Dornröschen (Gold)			100 Euro, 60. Jahrestag des D-Day (Gold)		
2003	2002 (PP)	600-630	2003	21.788 (PP)	32-35	2003	1000 (PP)	360-380	2004	99 (PP)	LP
1 1/2 Euro, 100 Jahre Tour de France 2003 – Zeitfahren (Silber)			10 Euro, Von Athen 1896 nach Athen 2004 (Gold)			1 1/2 Euro, Europäische Märchen, 2. Ausgabe – Alice im Wunderland (Silber)			1 1/2 Euro, Krönung Napoleons (Silber)		
2003	16.063 (PP)	33-35	2003	1635 (PP)	200-220	2003	10.000 (PP)	35-38	2004	20.000 (PP)	37-40
20 Euro, 100 Jahre Tour de France 2003 – Zeitfahren (Gold)			20 Euro, Von Athen 1896 nach Athen 2004 (Gold)			20 Euro, Europäische Märchen, 2. Ausgabe – Alice im Wunderland (Gold)			10 Euro, Krönung Napoleons (Gold)		
2003	2107 (PP)	320-340	2003	334 (PP)	850-880	2003	1000 (PP)	360-380	2004	5000 (PP)	240-260

Jahr	Auflage	Preis	Jahr	Auflage	Preis	Jahr	Auflage	Preis	Jahr	Auflage	Preis
100 Euro, Krönung Napoleons (Gold)			1 ½ Euro, Schlacht von Austerlitz			50 Euro, 120. Geb. Robert Schuman (Gold)			1 ½ Euro, Amélie d'Orleans		
2004	99 (PP)	LP	2005	15.000 (PP)	35-37	2006	500 (PP)	950-1000	2006	3000 (PP)	140-160
¼ Euro, Samuel de Champlain			10 Euro, Schlacht von Austerlitz (Gold)			100 Euro, 120. Geb. Robert Schuman (Gold)			10 Euro, Amélie d'Orleans (Gold)		
2004	15.105 (Stgl.)	22-24	2005	3000 (PP)	240-250	2006	99 (PP)	LP	2006	500 (PP)	500-550
1 ½ Euro, Entente cordiale (Silber)			20 Euro, Schlacht von Austerlitz (Gold)			1 ½ Euro, Renault F1			1 ½ Euro, Arc de Triomphe		
2004	4022 (PP)	80-90	2005	4000 (PP)	350-370	2006	10.000 (PP)	65-70	2007	10.000 (PP)	30-33
20 Euro, Entente cordiale (Gold)			100 Euro, Schlacht von Austerlitz (Gold)			1 ½ Euro, Olymp. Spiele Peking (Fechten)			10 Euro, Arc de Triomphe (Gold)		
2004	339 (PP)	1750-1850	2005	99 (PP)	LP	2006	10.000 (PP)	30-32	2007	500 (PP)	360-380
1 ½ Euro, Europäische Märchen 3. Ausgabe – Peter Pan			1 ½ Euro, 60 Jahre Kriegsende			10 Euro, Olymp. Spiele Peking (Fechten) (Gold)			20 Euro, Arc de Triomphe		
2004	10.000 (PP)	35-38	2005	50.000 (PP)	47-50	2006	1000 (PP)	360-380	2007	500 (PP)	260-270
20 Euro, Europäische Märchen 3. Ausgabe – Peter Pan (Gold)			10 Euro, 60 Jahre Kriegsende (Gold)			1 ½ Euro, 100. Todestag Paul Cézanne			¼ Euro, Jahr des Schweins/de La Fontaine		
2004	1000 (PP)	360-380	2005	3000 (PP)	320-340	2006	5000 (PP)	50-55	2007	10.000 (Stgl.)	23-26
1 ½ Euro, Europäische Märchen 3. Ausgabe – Aladin und die Wunderlampe			100 Euro, 60 Jahre Kriegsende (Gold)			20 Euro, 100. Todestag Paul Cézanne			10 Euro, Jahr des Schweins/de La Fontaine (Gold)		
2004	10.000 (PP)	35-38	2005	99 (PP)	LP	2006	500 (PP)	320-350	2007	500 (PP)	330-340
20 Euro, Europäische Märchen 3. Ausgabe – Aladin und die Wunderlampe (Gold)			1 ½ Euro, Fußball-WM 2006 in Deutschland			20 Euro, 100. Todestag Paul Cézanne (Gold)			2 Euro, 50 Jahre Römische Verträge		
2004	1000 (Stgl.)	360-380	2005	30.000 (PP)	40-42	2006	500 (PP)	700-750	2007	9.600.000 (Stgl.)	3-4
1 ½ Euro, Europäische Märchen 3. Ausgabe – Aladin und die Wunderlampe			10 Euro, Fußball-WM 2006 in Deutschland (Gold)			100 Euro, 100. Todestag Paul Cézanne (Gold)			¼ Euro, Vauban		
2004	10.000 (PP)	35-38	2005	10.000 (PP)	320-340	2006	99 (PP)	LP	2007	5000 (PP)	24-28
20 Euro, Europäische Märchen 3. Ausgabe – Aladin und die Wunderlampe (Gold)			20 Euro, Fußball-WM 2006 in Deutschland (Gold)			¼ Euro, Bernadotte			1 ½ Euro, Vauban		
2004	1000 (Stgl.)	360-380	2005	3000 (PP)	380-400	2006	10.000 (Stgl.)	20-23	2007	30.000 (PP)	44-48
1 ½ Euro, Reisen in Frankreich 2004 – Schiffsreisen nach Fernost			¼ Euro, Jules Verne			10 Euro, Bernadotte (Gold)			10 Euro, Vauban (Gold)		
2004	10.000 (PP)	37-39	2005	50.000 (Stgl.)	6-7	2006	1000 (PP)	340-350	2007	3000 (PP)	300-325
20 Euro, Reisen in Frankreich 2004 – Schiffsreisen nach Fernost (Gold)			1 ½ Euro, Jules Verne (3 verschiedene)			1 ½ Euro, Jules Verne (3 verschiedene)			20 Euro, Vauban		
2004	1000 (PP)	350-370	2005	je 5000 (PP)	je 30-33	2006	je 5000 (PP)	je 30-33	2007	500 (PP)	280-295
1 ½ Euro, Reisen in Frankreich 2004 – Transsibirische Eisenbahn			10 Euro, Jules Verne (3 verschiedene) (Gold)			10 Euro, Jules Verne (3 verschiedene) (Gold)			20 Euro, König Artus		
2004	10.000 (PP)	37-39	2005	je 2000 (PP)	je 320-340	2006	je 500 (PP)	je 320-330	2007	500 (PP)	275-290
20 Euro, Reisen in Frankreich 2004 – Transsibirische Eisenbahn (Gold)			20 Euro, Jules Verne (3 verschiedene)			100 Euro, Jules Verne (Reise zum Mittelpunkt der Erde) (Gold)			20 Euro, König Artus (Gold)		
2004	1000 (PP)	350-370	2005	je 500 (PP)	je 370-390	2006	99 (PP)	LP	2007	500 (PP)	630-650
1 ½ Euro, Reisen in Frankreich 2004 – Fluglinie Paris – London			100 Euro, Jules Verne (3 verschiedene) (Gold)			1 ½ Euro, 100 Jahre Formel 1 – Großer Preis von Frankreich			1 ½ Euro, Der Kleine Prinz (3 verschiedene)		
2004	10.000 (PP)	37-39	2005	je 99 (PP)	LP	2006	5000 (PP)	30-33	2007	je 3000 (PP)	je 40-50
20 Euro, Reisen in Frankreich 2004 – Fluglinie Paris – London (Gold)			1 ½ Euro, Bordeaux-Weine			10 Euro, 100 Jahre Formel 1 – Großer Preis von Frankreich			20 Euro, Der Kleine Prinz (2 versch., Gold)		
2004	1000 (PP)	350-370	2005	5000 (PP)	35-37	2006	500 (PP)	360-380	2007	je 2000 (PP)	je 550-580
1 ½ Euro, Reisen in Frankreich 2004 – Autofahrt Beirut – Peking			10 Euro, Bordeaux-Weine (Gold)			1 ½ Euro, 500 Jahre Petersdom			50 Euro, Der Kleine Prinz (Gold)		
2004	10.000 (PP)	37-39	2005	500 (PP)	330-350	2006	5000 (PP)	32-36	2007	2000 (PP)	950-980
20 Euro, Reisen in Frankreich 2004 – Autofahrt Beirut – Peking (Gold)			1 ½ Euro, Frédéric Chopin			10 Euro, 500 Jahre Petersdom (Gold)			1 ½ Euro, Polarjahr / P. E. Victor		
2004	1000 (PP)	350-370	2005	15.000 (PP)	33-35	2006	1000 (PP)	380-400	2007	5000 (PP)	52-57
1 ½ Euro, F. A. Bartholdi			20 Euro, Trennung von Kirche und Staat (Gold)			50 Euro, 500 Jahre Petersdom (Gold)			10 Euro, Polarjahr / P. E. Victor (Gold)		
2004	15.000 (PP)	35-38	2005	1500 (PP)	330-350	2006	500 (PP)	1300-1350	2007	500 (PP)	430-450
20 Euro, F. A. Bartholdi (Silber)			1 ½ Euro, Frédéric Chopin (Gold)			100 Euro, 500 Jahre Petersdom (Gold)			1 ½ Euro, Renault F1-Weltmeister		
2004	999 (PP)	220-240	2005	3000 (PP)	250-280	2006	500 (PP)	LP	2007	5000 (PP)	33-38
20 Euro, F. A. Bartholdi (Gold)			¼ Euro, „Schanghai“			¼ Euro, 250. Geburtstag W. A. Mozart			10 Euro, Renault F1-Weltmeister (Gold)		
2004	2000 (PP)	350-370	2005	10.000 (Stgl.)	30-33	2006	5000 (Stgl.)	50-60	2007	500 (PP)	370-380
100 Euro, F. A. Bartholdi (Gold)			¼ Euro, La Fontaine			10 Euro, 250. Geburtstag W. A. Mozart (Gold)			1 ½ Euro, Olympische Spiele Peking – Reiten		
2004	99 (PP)	ca. 5000	2006	10.000 (Stgl.)	19-22	2006	1000 (PP)	360-380	2007	10.000 (PP)	40-45
¼ Euro, China-Jahr			¼ Euro, 300. Geburtstag Benjamin Franklin			20 Euro, 250. Geburtstag W. A. Mozart			10 Euro, Olympische Spiele Peking – Reiten (Gold)		
2004	10.000 (Stgl.) 9800 Ex. nach China geliefert	120-130	2006	15.000 (Stgl.)	20-22	2006	500 (PP)	280-300	2007	500 (PP)	340-350
1 ½ Euro, Europa-Fahne			10 Euro, 300. Geb. Benjamin Franklin (Gold)			¼ Euro, 10 Jahre TGV-Spende/Hôpitaux de France			¼ Euro, Edgar Degas		
2005	15.000 (PP)	32-35	2006	1000 (PP)	380-400	2006	50.000 (Stgl.)	20-22	2007	5000 (PP)	40-45
10 Euro, Europa-Fahne (Gold)			20 Euro, 300. Geburtstag Benjamin Franklin			20 Euro, Marie Curie-Sklodowska			10 Euro, Rugby-WM		
2005	3000 (PP)	240-250	2006	500 (PP)	360-370	2006	500 (PP)	300-320	2007	5000 (PP)	35-38
50 Euro, Europa-Fahne (Gold)			100 Euro, 300. Geb. Benjamin Franklin (Gold)			20 Euro, Marie Curie-Sklodowska (Gold)			10 Euro, Rugby-WM (Gold)		
2005	500 (PP)	1200-1250	2006	99 (PP)	LP	2006	500 (PP)	470-490	2007	500 (PP)	320-330
100 Euro, Europa-Fahne (Gold)			1 ½ Euro, Hello Kitty (3 Münzen)			1 ½ Euro, Abschaffung der Todesstrafe			20 Euro, Rugby-WM (Gold)		
2005	99 (PP)	LP	2006	je 4000 (PP)	je 50-55	2006	10.000 (PP)	30-33	2007	500 (PP)	630-650
1 ½ Euro, Biathlon			10 Euro, Hello Kitty (Gold)			20 Euro, Abschaffung der Todesstrafe (Gold)			50 Euro, Rugby-WM (ovale Form)		
2005	30.000 (PP)	33-35	2006	1000 (PP)	340-360	2006	1000 (PP)	480-500	2007	299 (PP)	1700-1800
10 Euro, Biathlon (Gold)			50 Euro, Hello Kitty (Gold)			50 Euro, Abschaffung der Todesstrafe (Gold)			1 ½ Euro, Pont Neuf		
2005	3000 (PP)	240-250	2006	1000 (PP)	900-950	2006	500 (PP)	950-1000	2007	3000 (PP)	60-65
1 ½ Euro, 120. Geburtstag Robert Schuman			100 Euro, Hello Kitty (Gold)			100 Euro, Abschaffung der Todesstrafe (Gold)			10 Euro, Pont Neuf (Gold)		
2006	40.000 (PP)	30-33	2006	1000 (PP)	900-950	2006	99 (PP)	LP	2007	500 (PP)	340-350
10 Euro, 120. Geb. Robert Schuman (Gold)			1 ½ Euro, 120. Geburtstag Robert Schuman			1 ½ Euro, Invalidendom			20 Euro, Pont Neuf		
2006	3000 (PP)	340-360	2006	40.000 (PP)	30-33	2006	10.000 (PP)	30-33	2007	500 (PP)	250-270
10 Euro, 120. Geb. Robert Schuman (Gold)			10 Euro, 120. Geb. Robert Schuman (Gold)			10 Euro, Invalidendom (Gold)			¼ Euro, 250. Geburtstag De la Fayette		
2006	3000 (PP)	340-360	2006	3000 (PP)	340-360	2006	500 (PP)	280-300	2007	5000 (PP)	35-38

Jahr	Auflage	Preis
10 Euro, 250. Geb. De la Fayette (Gold)		
2007	500 (PP)	380-400
1 ½ Euro, Europa-Serie (Airbus A380)		
2007	5000 (PP)	100-110
10 Euro, Europa-Serie (Airbus A380) (Gold)		
2007	1000 (PP)	380-395
50 Euro, Europa-Serie (Airbus A380) (Gold)		
2007	500 (PP)	1050-1100
100 Euro, Europa-Serie (Airbus A380) (Gold)		
2007	99 (PP)	LP
1 ½ Euro, 50. Todestag Christian Dior		
2007	3000 (PP)	70-75
10 Euro, 50. Todestag Chr. Dior (Gold)		
2007	500 (PP)	380-400
15 Euro, Panthéon		
2007 im KMS	7500 (PP)	
10 Euro, Filmfestspiele Cannes (Gold)		
2007	500 (PP)	330-350
20 Euro, Filmfestspiele Cannes		
2007	500 (PP)	250-270
100 Euro, Filmfestspiele Cannes (Gold)		
2007	99 (PP)	LP
1 ½ Euro, 100. Geburtstag von Hergé (3 verschiedene)		
2007	je 10.000 (PP)	je 50-60
10 Euro, 100. Geburtstag von Hergé (Gold)		
2007	1000 (PP)	380-400
20 Euro, 100. Geburtstag von Hergé		
2007	500 (PP)	350-370
50 Euro, 100. Geburtstag von Hergé (Gold)		
2007	500 (PP)	1050-1100
5 Euro, 5. Jahrestag des Euro, 37 mm		
2007	5000 (PP)	45-48
5 Euro, 5. Jahrestag des Euro, 50 mm		
2007	500 (PP)	250-260
5 Euro, 5. Jahrestag des Euro, 13,92 mm (Gold)		
2007	20.000 (PP)	70-75
5 Euro, 5. Jahrestag des Euro, 31 mm (Gold)		
2007	500 (PP)	630-645
1 ½ Euro, Asterix (3 verschiedene)		
2007	je 3000 (PP)	
10 Euro, Asterix (Gold)		
2007	500 (PP)	540-560
20 Euro, Asterix (Gold)		
2007	500 (PP)	540-560
50 Euro, Asterix (Gold)		
2007	500 (PP)	920-950
20 Euro, Leszcynski		
2007	500 (PP)	320-330
20 Euro, Leszcynski (Gold)		
2007	500 (PP)	780-800
1 ½ Euro, Chinesische Mauer		
2007	5000 (PP)	45-48
10 Euro, Chinesische Mauer (Gold)		
2007	500 (PP)	320-330
1 ½ Euro, Pompidou		
2007	5000 (PP)	33-36
10 Euro, Pompidou (Gold)		
2007	500 (PP)	285-300
¼ Euro, Jahr der Ratte		
2008	10.000 (Stgl.)	25-28
10 Euro, Jahr der Ratte (Gold)		
2008	500 (PP)	330-340
1 ½ Euro, A. de Sousa Mendes		
2007	3000 (PP)	120-130
10 Euro, A. de Sousa Mendes (Gold)		
2007	500 (PP)	360-370

Jahr	Auflage	Preis	
Griechenland			
Euro-Startbeutel („Starter-Kits“)			
	3.000.000	35-38	
Lose Euro-Serien 1 Cent – 2 Euro (acht Münzen)			
2002		8-10	
2002 im Ausland geprägte Münzen		15-17	
2003		14-16	
2004		8-10	
2005		8-10	
2006		8-10	
2007		75-80	
2008			
Euro-Kursmünzensätze			
2002	5.000 (Stgl.)	200-220	
2002	50.000 (Stgl.)	25-27	
2003	50.000 (Stgl.)	26-28	
2003 Präsidentschaftssatz	50.000 (Stgl.)	60-65	
2004	30.000 (Stgl.)	75-80	
2005	25.000 (Stgl.)	24-27	
2005 mit 10-Euro-Münze	25.000 (Stgl.)	50-55	
2006	25.000 (Stgl.)	27-30	
2006 mit 10-Euro-Münze	25.000 (Stgl.)	50-55	
2007	15.000 (Stgl.)	85-90	
2007 mit 10 € Callas	5.000 (Stgl.)	90-95	
2007 mit 10 € Kazantzakis	5.000 (Stgl.)	80-85	
2008			
Gedenkmünzen			
Technische Daten Gedenkmünzen			
Nominal	Metall / Feingehalt	Gewicht	Ø
2 €	wie Kursmünze		
10 €	Silber 925/1000	9,75 g	28,25 mm
10 €	Silber 925/1000	34,00 g	40,00 mm
20 €	Silber 925/1000	24,00 g	37,00 mm
100 €	Gold 999/1000	10,00 g	25,00 mm
200 €	Gold 916/1000	17,00 g	28,00 mm
10 Euro, Olympische Sommerspiele in Athen 2004, I. Serie – Diskuswurf			
2003		68.000 (PP)	65-70
10 Euro, Olympische Sommerspiele in Athen 2004, I. Serie – Sprint			
2003		68.000 (PP)	55-60
100 Euro, Olympische Sommerspiele in Athen 2004, I. Serie – Palast von Knossos (Gold)			
2003		28.000 (PP)	380-400
10 Euro, Olympische Sommerspiele in Athen 2004, II. Serie – Speerwurf			
2003		68.000 (PP)	45-50
10 Euro, Olympische Sommerspiele in Athen 2004, II. Serie – Weitsprung			
2003		68.000 (PP)	45-50
100 Euro, Olympische Sommerspiele in Athen 2004, II. Serie – Krypta (Gold)			
2003		28.000 (PP)	380-400
10 Euro, Olympische Sommerspiele in Athen 2004, III. Serie – Staffellauf			
2003		68.000 (PP)	45-50
10 Euro, Olympische Sommerspiele in Athen 2004, III. Serie – Reiten			
2003		68.000 (PP)	45-50
100 Euro, Olympische Sommerspiele in Athen 2004, III. Serie – Panathenaikon-Stadion (Gold)			
2003		28.000 (PP)	380-400
10 Euro, Olympische Sommerspiele in Athen 2004, IV. Serie – Rhythmische Gymnastik			
2003		68.000 (PP)	45-50
10 Euro, Olympische Sommerspiele in Athen 2004, IV. Serie – Schwimmen			
2003		68.000 (PP)	45-50
100 Euro, Olympische Sommerspiele in Athen 2004, IV. Serie – Olympisches Dorf 1896 (Gold)			
2003		28.000 (PP)	430-440
10 Euro, EU-Ratspräsidentschaft			
2003 (im Satz)		50.000 (PP)	46-50
2003		25.000 (PP)	35-40
20 Euro, Nationalbank			
2003		15.000 (PP)	LP
200 Euro, Nationalbank (Gold)			
2003		1000 (PP)	LP

Jahr	Auflage	Preis	
10 Euro, Olympische Sommerspiele in Athen 2004, V. Serie – Gewichtheben			
2004	68.000 (PP)	45-50	
10 Euro, Olympische Sommerspiele in Athen 2004, V. Serie – Ringen			
2004	68.000 (PP)	45-50	
100 Euro, Olympische Sommerspiele in Athen 2004, V. Serie – Akropolis (Gold)			
2004	28.000 (PP)	430-440	
10 Euro, Olympische Sommerspiele in Athen 2004, VI. Serie – Handball			
2004	68.000 (PP)	45-50	
10 Euro, Olympische Sommerspiele in Athen 2004, VI. Serie – Fußball			
2004	68.000 (PP)	45-50	
100 Euro, Olympische Sommerspiele in Athen 2004, VI. Serie – Akademie in Athen (Gold)			
2004	28.000 (PP)	430-440	
2 Euro, Olympische Sommerspiele Athen 2004			
2004	49.500.000 (Stgl.)	3-4	
2004	500.000 (im Blister)	10-12	
Olympische Sommerspiele Athen 2004, Fackelläufersatz 4 x 10 Euro in Silber, 2 x 100 Euro in Gold			
Komplettsatz	10.000 (PP)	1100-1150	
10 Euro, Titanenkampf			
2005 (lose aus KMS)	25.000 (Stgl.)	45-50	
10 Euro, Patras			
2006 (lose aus KMS)	25.000 (Stgl.)	45-50	
10 Euro, Olimpos-Nationalpark (2 versch.)			
2006	je 5000 (PP)	je 65-70	
2 Euro, 50 Jahre Römische Verträge			
2007	4.000.000 (Stgl.)	3-4	
2007	15.000 (Stgl. im Blister)	17-19	
10 Euro, 30. Todestag Maria Callas			
2007 (lose aus KMS)	5000 (Stgl.)	50-55	
10 Euro, 50. Todestag Nikos Kazantzakis			
2007 (lose aus KMS)	5000 (Stgl.)	40-45	
10 Euro, Pindos-Gebirge (2 verschiedene)			
2007	je 5000 (Stgl.)	je 60-65	
Irland			
Euro-Startbeutel („Starter-Kits“)			
	750.000	17-18	
Lose Euro-Serien 1 Cent – 2 Euro (acht Münzen)			
2002		9-10	
2003		9-10	
2004		9-10	
2005		8-9	
2006		8-9	
2007		18-20	
2008		25-28	
Euro-Kursmünzensätze			
2002	20.000 (Stgl.)	125-130	
2002 (NL-Verpackung)	5.000 (Stgl.)	140-150	
2003	30.000 (Stgl.)	47-50	
2003 Special Olympics	35.000 (Stgl.)	42-45	
2004	40.000 (Stgl.)	28-30	
2004 (Coin Fair, Beutel)	4.000 (Stgl.)	40-45	
2005	50.000 (Stgl.)	28-30	
2005 (Coin Fair, Beutel)	5.000 (Stgl.)	37-40	
2006	40.000 (Stgl.)	28-30	
2006 (Coin Fair, Blister)	5000 (Stgl.)	25-27	
2006	5000 (PP)	155-165	
2007	20.000 (Stgl.)	30-33	
2007 mit 2 € „Röm. Verträge“	20.000 (Stgl.)	22-25	
2007 mit 2 € „Röm. Verträge“	10.000 (PP)	100-105	
2007 (Coin Fair, Blister)	5.000 (Stgl.)	27-30	
2008	30.000 (Stgl.)	28-30	
Gedenkmünzen			
Technische Daten Gedenkmünzen			
Nominal	Metall / Feingehalt	Gewicht	Ø
5 €	Kupfernickel	14,19 g	28,40 mm
10 €	Silber 925/1000	28,28 g	38,61 mm
15 €	Silber 925/1000	24,00 g	37,00 mm
20 €	Gold 999/1000	1,24 g	13,92 mm
5 Euro, Special Olympics – Irland 2003			
2003	35.000 (Stgl. integriert in den KMS)	40-45	
2003	25.000 (Stgl. einzeln verpackt)	14-16	

Jahr	Auflage	Preis	
10 Euro, Special Olympics – Irland 2003			
2003	30.000 (PP)	47-50	
10 Euro, EU-Präsidentschaft / Erweiterung			
2004	50.000 (PP)	40-43	
10 Euro, 200. Geburtstag von Sir Rowan Hamilton			
2005	30.000 (PP)	32-35	
10 Euro, 100. Geburtstag S. Beckett			
2006	35.000 (PP)	32-35	
20 Euro, 100. Geburtstag S. Beckett (Gold)			
2006	20.000 (PP)	60-65	
2 Euro, 50 Jahre Römische Verträge			
2007	4.850.000 (Stgl.)	3-4	
2007 im Blister	15.000 (Stgl.)	17-19	
15 Euro, I. Mestrovic			
2007	10.000 (Stgl.)	50-55	
10 Euro, Keltische Kultur			
2007	35.000 (PP)	37-40	
20 Euro, Keltische Kultur (Gold)			
2007	20.000 (PP)	55-60	
50 Euro, Kunst Norwegens (Gold)			
2007	2000 (PP)		
10 Euro, 250. Geburtstag A. Canova			
2007	8000 (PP)		
Italien			
Euro-Startbeutel („Starter-Kits“)			
	30.000.000	22-24	
Lose Euro-Serien 1 Cent – 2 Euro (acht Münzen)			
2002		9-10	
2003		20-23	
2004		25-30	
2005		15-18	
2006		25-28	
2007		28-30	
2008			
Euro-Kursmünzensätze			
2002	45.000 (Stgl.)	15-17	
2003	100.000 (Stgl.)	25-27	
2003 mit 5-Euro-Stück	50.000 (Stgl.)	50-55	
2003 mit 5-Euro-Stück	12.000 (PP)	85-90	
2004	40.000 (Stgl.)	40-45	
2004 mit 5-Euro-Stück	40.000 (Stgl.)	50-55	
2004 mit 5-Euro-Stück	12.000 (PP)	90-100	
2005	35.000 (Stgl.)	25-28	
2005 mit 5-Euro-Stück	50.000 (Stgl.)	55-60	
2005 mit 5-Euro-Stück	12.000 (PP)	90-100	
2006	25.000 (Stgl.)	24-27	
2006 mit 5-Euro-Stück	25.000 (Stgl.)	33-36	
2006 mit 5-Euro-Stück	12.000 (PP)	90-100	
2007	20.000 (Stgl.)	22-25	
2007 mit 5-Euro-Stück	20.000 (Stgl.)	33-36	
2007 mit 5-Euro-Stück	7.000 (PP)	95-100	
2008 mit 5-Euro-Stück			
Gedenkmünzen			
Technische Daten Gedenkmünzen			
Nominal	Metall / Feingehalt	Gewicht	Ø
5 €	Silber 925/1000	18,00 g	32,00 mm
10 €	Silber 925/1000	22,00 g	34,00 mm
20 €	Gold 900/1000	6,45 g	21,00 mm
50 €	Gold 900/1000	16,13 g	28,00 mm
5 Euro, Wissenschaft und Arbeit			
2003 (lose aus KMS)	(Stgl.)		
2003 (lose aus KMS)	(PP)		
5 Euro, Europa des Volkes			
2003	40.000 (Stgl.)	25-30	
2003	8.000 (PP)	35-40	
10 Euro, Europa des Volkes			
2003	50.000 (Stgl.)	35-40	
2003	8.000 (PP)	55-60	
10 Euro, Italienische EU-Ratspräsidentschaft			
2003	40.000 (Stgl.)	30-33	
2003	8.000 (PP)	140-160	
20 Euro, Europa der Künste (Gold)			
2003	6000 (PP)	340-360	
2004	6000 (PP)	340-360	
50 Euro, Europa der Künste (Gold)			
2003	6000 (PP)	380-420	
2004	6000 (PP)	380-420	

Jahr	Auflage	Preis
10 Euro, Europa – Stadt Genua		
2004	30.000 (Stgl.)	45-47
2004	12.000 (PP)	62-65
5 Euro „50 Jahre Fernsehen in Italien“		
2004	40.000 (Stgl.)	25-27
2004	12.000 (PP)	35-40
5 Euro, Fußball-WM 2006		
2004	35.000 (PP)	65-68
20 Euro, Fußball-WM 2006 (Gold)		
2004	7500 (PP)	290-300
5 Euro, „Madam Butterfly“		
2004	30.000 (Stgl.)	22-25
2004	10.000 (PP)	30-35
10 Euro, „Puccini“		
2004	30.000 (Stgl.)	42-45
2004	10.000 (PP)	50-55
2 Euro, Welternährungsprogramm		
2004	16.000.000 (unz.)	4-5
2004	im Blister (Stgl.)	32-35
5 Euro, Olympische Winterspiele, I. Serie (Eiskunstlauf)		
2005	40.000 (PP)	40-43
10 Euro, Olympische Winterspiele, I. Serie (Abfahrtslauf)		
2005	40.000 (PP)	60-65
20 Euro, Olymp. Winterspiele, I. Serie (Gold)		
2005	10.000 (PP)	250-260
5 Euro, Olympische Winterspiele, II. Serie (Langlauf)		
2005	35.000 (PP)	40-43
10 Euro, Olympische Winterspiele, II. Serie (Eishockey)		
2005	35.000 (PP)	60-65
20 Euro, Olymp. Winterspiele, II. Serie (Gold)		
2005	10.000 (PP)	250-260
10 Euro, 60. Jahrestag des Kriegsendes		
2005	20.000 (PP)	75-78
10 Euro, Vereinte Nationen		
2005	25.000 (Stgl.)	42-45
2 Euro, EU-Verfassung		
2005	18 Mio. (Stgl.)	3-4
20 Euro, Europa der Künste, Aalto (Gold)		
2005	5000 (PP)	250-260
50 Euro, Europa der Künste, Degas (Gold)		
2005	5000 (PP)	480-500
5 Euro, Olympische Winterspiele III. Serie (Skiispringen)		
2005	35.000 (PP)	40-43
10 Euro, Olympische Winterspiele III. Serie (Eisschnelllauf)		
2005	35.000 (PP)	58-62
20 Euro, Olympische Winterspiele (Gold) III. Serie (Jagdschloß)		
2005	10.000 (PP)	250-260
50 Euro, Olympische Winterspiele (Gold) III. Serie (Reiterdenkmal)		
2005	6000 (PP)	520-535
5 Euro, Federico Fellini		
2005	40.000 (Stgl.)	25-30
2005	12.000 (PP)	35-40
50 Euro, Olympische Fackel (Gold)		
2006	6000 (PP)	520-535
2 Euro, Olympische Spiele Turin		
2006	40.000.000 (Stgl.)	3-4
5 Euro, Fußball-WM 2006		
2006	25.000 (PP)	45-48
20 Euro, Fußball-WM 2006 (Gold)		
2006	8000 (PP)	250-270
5 Euro, 60 Jahre Republik		
2006 (im KMS)	25.000 (Stgl.)	
20 Euro, Europa der Künste, Einstein-Turm (Gold)		
2006	4000 (PP)	250-270
50 Euro, Europa der Künste, Parthenon (Gold)		
2006	3000 (PP)	

Jahr	Auflage	Preis
10 Euro, Leonardo da Vinci		
2006	25.000 (PP)	60-63
10 Euro, Andrea Mantegna		
2006	8000 (PP)	48-52
10 Euro, 60 Jahre UNICEF		
2006	15.000 (PP)	45-48
10 Euro, „Italien ist Weltmeister“		
2006	20.000 (PP)	45-48
2 Euro, 50 Jahre Römische Verträge		
2007	5.000.000 (Stgl.)	3-4
10 Euro, Römische Verträge		
2007	22.000 (PP)	57-60
20 Euro, Römische Verträge (Gold)		
2007	4000 (PP)	180-200
5 Euro, Kyoto-Protokoll		
2007	lose aus KMS 20.000 (Stgl.)	
5 Euro, Guiseppe Garibaldi		
2007	8000 (Stgl.)	100-110
5 Euro, Altiero Spinelli		
2007	7000 (Stgl.)	90-95
5 Euro, 50. Todestag A. Toscanini		
2007	7000 (PP)	110-115
20 Euro, Europa der Künste, Kelten (Gold)		
2007	3500 (PP)	250-270
50 Euro, Europa der Künste (Gold)		
2007	3500 (PP)	
5 Euro, Tod von L. Pavarotti		
2007	10.000 (PP)	75-80
10 Euro, 100 Jahre „Schule f. Med.-kunst“		
2007	8000 (PP)	

Luxemburg

Euro-Startbeutel („Starter-Kit“)

600.000 26-29

Lose Euro-Serien 1 Cent – 2 Euro (acht Münzen)

2002	9-10
2003	9-10
2004	9-10
2005	9-10
2006	9-10
2007	9-10

Euro-Kursmünzensätze

2002	35.000 (Stgl.)	36-40
2002	1.500 (PP)	300-320
2002 (NL-Verpackung)	5.000 (Stgl.)	90-100
2003	50.000 (Stgl.)	18-22
2003	1.500 (PP)	300-320
2003 BeNeLux	50.000 (Stgl.)	25-28
2004 BeNeLux	35.000 (Stgl.)	38-43
2004	40.000 (Stgl.)	32-34
2004	1.500 (PP)	300-320
2005 BeNeLux	20.000 (Stgl.)	52-55
2005	20.000 (Stgl.)	30-33
2005	1.500 (PP)	330-340
2006 BeNeLux	15.000 (Stgl.)	52-55
2006	15.000 (Stgl.)	25-30
2006	2.000 (PP)	175-180
2007 (3 x 2 €)	15.000 (Stgl.)	32-36
2007 BeNeLux (numer.)	15.000 (Stgl.)	48-52
2007 (3 x 2 €)	2.500 (PP)	140-150

Gedenkmünzen

Technische Daten Gedenkmünzen

Nominal	Metall / Feingehalt	Gewicht	Ø
2 €	wie Kursmünze		
25 €	Silber 925/1000	22,85 g	37,00 mm
5 €	Gold 999/1000	6,22 g	20,00 mm
10 €	Gold 999/1000	3,11 g	16,00 mm
10 €	Bimetall	8,00 g	26,00 mm
	(Silber 925/1000	5,90 g	
	+ Titan 999/1000	2,10 g	
20 €	Bimetall	13,50 g	
	(Silber 925/1000	9,90 g	
	+ Titan 999/1000	3,60 g)	

25 Euro, 50 Jahre Europäischer Gerichtshof, 1952 – 2002

2002	20.000 (PP)	85-90
------	-------------	-------

5 Euro, 5 Jahre Europäische Zentralbank und 5 Jahre Luxemburgische Zentralbank (Gold)		
2003	20.000 (PP)	210-225

Jahr	Auflage	Preis
2 Euro, Gedenkmünze, Porträt und Monogramm des Großherzogs		
2004	2.400.000 (Stgl.)	3-4
2004	10.000 (Stgl., im Blister)	25-30
2004	1.500 (PP, nur im 3er Satz)	280-300
25 Euro, EU-Parlament		
2004	10.000 (PP)	80-85
10 Euro, Maske von Hellange (Gold)		
2004	5000 (PP)	100-115
2 Euro, Heinrich und Adolph		
2005	2.607.000 (Stgl.)	3-4
2005	10.000 (Stgl., im Blister)	75-80
2005	1.500 (PP)	180-200
25 Euro, EU-Präsidentschaft		
2005	10.000 (PP)	80-85
2 Euro, 25. Geburtstag des Thronfolgers		
2006	1.052.000 (Stgl.)	3-4
2006	15.000 (Stgl., im Blister)	18-20
2006	2.000 (PP)	175-180
10 Euro, 150 Jahre Banque ... (Silber/Titan)		
2006	7500 (Stgl.)	120-125
25 Euro, Europäische Kommission		
2006	5000 (PP)	80-85
10 Euro, Wildschwein vom Titelberg (Gold)		
2006	5000 (PP)	105-115
20 Euro, 150 Jahre Staatsrat (Silber/Titan)		
2006	4000 (Stgl.)	85-90
2 Euro, 50 Jahre Römische Verträge		
2007	2.047.000 (Stgl.)	3-4
2007	15.000 (Stgl., im Blister)	17-19
2 Euro, Palast des Großherzogs		
2007	ca. 1 Mio. (Stgl.)	3-4
2007	15.000 (Stgl., im Blister)	15-17
25 Euro, Europäischer Rechnungshof		
2007	3000 (PP)	84-88
25 Euro, 50 Jahre Europ. Investitionsbank		
2008	4000 (PP)	85-90

Malta

Euro-Startbeutel („Starter-Kit“)

Lose Euro-Serien 1 Cent – 2 Euro (acht Münzen)

2008 7-8

Euro-Kursmünzensätze

2008 45-50

Monaco

Euro-Startbeutel („Starter-Kit“)

51.000 800-850

Lose Euro-Serien 1 Cent – 2 Euro (acht Münzen)

2001	175-185
2002	280-290
2003 (5 Münzen)	50-55
2004	260-270

Euro-Kursmünzensätze

2001	20.000 (Stgl.)	275-290
2001	3.500 (PP)	490-520
2002	40.000 (Stgl.)	290-300
2004 (mit 5-€-Stück)	14.999 (PP)	290-310
2005 Minisatz		
(1, 2 und 5 Cent)	35.000 (PP)	65-70
2006	11.180 (PP)	300-330

Gedenkmünzen

Technische Daten Gedenkmünzen

Nominal	Metall / Feingehalt	Gewicht	Ø
5 €	Silber 900/1000	12,0 g	29,00 mm
10 €	Silber 900/1000	25,0 g	37,00 mm
10 €	Gold 900/1000	3,22 g	18,00 mm
20 €	Gold 900/1000	6,45 g	21,00 mm
100 €	Gold 900/1000	32,0 g	35,00 mm

20 Euro, Fürst Rainer III. (Gold)

2002	3500 (PP)	780-800
------	-----------	---------

Jahr	Auflage	Preis
10 Euro, Rainer III. und Albert		
2003	4000 (PP)	190-200
100 Euro, Rainer III. (Gold)		
2003	1000 (PP)	2000-2100
5 Euro, St. Dévote		
2004	14.999 (PP)	55-60
im PP-Kursmünzensatz 2004 enthalten		
10 Euro, Tod Rainers III. (Gold)		
2005	3313 (PP)	280-300
2 Euro, 25. Todestag von Gracia Patricia		
2007	20.000 (Stgl.)	450-480
20 Euro, Albert II. (Gold)		
2007		

Niederlande

Euro-Startbeutel („Starter-Kit“)

16.000.000 9-11
8.800.000 25-28

Lose Euro-Serien 1 Cent – 2 Euro (acht Münzen)

1999	12-14
2000	10-11
2001	12-14
2002	20-22
2003	9-10
2004	23-26
2005	10-11
2006	10-11
2007	10-11

Euro-Kursmünzensätze

1999	je 75.000 (Stgl.)	zus. 45-48
2000		
2001		
1999	je 20.000 (PP)	zus. 120-130
2000		
2001		
2002	65.000 (Stgl.)	20-23
2002	20.000 (PP)	35-38
2002 VOC (Satz I – V)	je 10.000 (Stgl.)	je 25-30
2002 VOC (Satz VI)	10.000 (Stgl.)	55
2002 Dag van de Munt	2.002 (Stgl.)	200-220
2003	75.000 (Stgl.)	10-12
2003	20.000 (PP)	38-42
2003 Geb. d. Prinzessin	20.000 (Stgl.)	20-22
2003 Dag van de Munt	2.003 (Stgl.)	130-140
2003 BeNeLux	50.000 (Stgl.)	25-28
2004 BeNeLux	35.000 (Stgl.)	38-43
2004	50.000 (Stgl.)	25-28
2004	10.000 (PP)	130-140
2004 Dag van de Munt	2.004 (Stgl.)	100-110
2005	55.000 (Stgl.)	14-17
2005	10.000 (PP)	90-95
2005 BeNeLux	20.000 (Stgl.)	52-55
2005 Befreiungssatz	15.000 (Stgl.)	25-28
2005 Dag van de Munt	2.005 (Stgl.)	80-90
2006 BeNeLux	15.000 (Stgl.)	52-55
2006	45.000 (Stgl.)	15-18
2006 Rembrandt, 5 Serien	je 5.000	
2006 Rembrandt, mit 5-€-Stück	5.000	
2006 Dag van de Munt	2.006 (Stgl.)	80-90
2006	3.500 (PP)	80-85
2007 BeNeLux (numer.)	15.000 (Stgl.)	48-52
2007 National Collectie	40.000 (Stgl.)	15-17
2007 mit 2 € Röm. Vertr.	10.000 (PP)	60-65

Gedenkmünzen

Technische Daten Gedenkmünzen

Nominal	Metall / Feingehalt	Gewicht	Ø
5 €	Silber 925/1000	11,99 g	29,00 mm
10 €	Silber 925/1000	17,80 g	33,00 mm
10 €	Gold 900/1000	6,72 g	22,50 mm
20 €	Gold 900/1000	8,5 g	25,00 mm
50 €	Gold 900/1000	13,44 g	27,00 mm

10 Euro, Hochzeit des Kronprinzen (Silber)

2002	1.000.000 (N.P.)	20-23
2002	100.000 (Stgl., im Blister)	35-38
2002	80.000 (PP)	40-45

10 Euro, Hochzeit des Kronprinzen (Gold)

2002	33.000 (PP)	190-200
------	-------------	---------

Satz NL-101 und NL-102, 10 Euro Silber + 10 Euro Gold (

Jahr Auflage Preis in Euro

10 Euro, Geburt von Catharina Amalia		
2004	2.000.000 (Stgl.)	15-18
2004	50.000 (PP)	32-37

20 Euro, Geburt von Catharina Amalia (Gold)		
2004	7000 (PP)	250-260

50 Euro, Geburt von Catharina Amalia (Gold)		
2004	3500 (PP)	420-430

5 Euro, EU-Erweiterung		
2004	1.000.000 (Stgl.)	13-15
2004	55.000 (PP)	60-65

10 Euro, EU-Erweiterung (Gold)		
2004	6000 (PP)	380-400

5 Euro, 50 Jahre Koninkrijksstatuut		
2004	600.000 (Stgl.)	10-12
2004	55.000 (PP)	35-37

10 Euro, 50 Jahre Koninkrijksstatuut (Gold)		
2004	6000 (PP)	220-230

10 Euro, 25jähriges Regierungsjubiläum der Königin		
2005	1.000.000 (Stgl.)	15-18
2005	60.000 (PP)	32-37

20 Euro, 25jähriges Regierungsjubiläum der Königin (Gold)		
2005	5000 (PP)	250-260

50 Euro, 25jähriges Regierungsjubiläum der Königin (Gold)		
2005	3500 (PP)	400-420

5 Euro, 60 Jahre Frieden und Freiheit		
2005	600.000 (Stgl.)	10-12
2005	40.000 (PP)	35-38

10 Euro, 60 Jahre Frieden und Freiheit (Gold)		
2005	6000 (PP)	230-250

5 Euro, Entdeckung Australiens		
2006	500.000 (Stgl.)	9-10
2006	22.500 (PP)	27-30

10 Euro, Entdeckung Australiens (Gold)		
2006	3500 (PP)	380-400

5 Euro, 400. Geburtstag von Rembrandt		
2006	650.000 (Stgl.)	8-9
2006	35.000 (PP)	26-30

10 Euro, 400. Geburtstag von Rembrandt (Gold)		
2006	8500 (PP)	240-250

5 Euro, 200 Jahre Finanzverwaltung		
2006	350.000 (Stgl.)	9-10
2006	15.000 (PP)	28-30

10 Euro, 200 Jahre Finanzverwaltung (Gold)		
2006	5500 (PP)	190-200

2 Euro, 50 Jahre Römische Verträge		
2007	6.333.000 (Stgl.)	3-4

5 Euro, 400. Geb. von M.A. de Ruyter		
2007	320.000 (Stgl.)	9-10
2007	17.500 (PP)	30-34

10 Euro, 400. Geb. von M.A. de Ruyter (Gold)		
2007	7000 (PP)	240-250

Österreich

Euro-Startbeutel („Starter-Kits“)

6.000.000	23-25
-----------	-------

Lose Euro-Serien 1 Cent – 2 Euro (acht Münzen)

2002	8-9
2003	18-20
2004	9-10
2005	9-10
2006	9-10
2007	22-24

Euro-Kursmünzensätze

2002	100.000 (handgehoben)	35-37
2002	10.000 (PP)	170-190
2003	120.000 (handgehoben)	18-20
2003	25.000 (PP)	68-72
2004	100.000 (handgehoben)	18-20
2004	20.000 (PP)	70-75
2005	100.000 (handgehoben)	17-20
2005	20.000 (PP)	75-78
2006	100.000 (handgehoben)	18-20
2006	20.000 (PP)	75-78
2007 mit 2 € Röm. Vertr.	75.000 (handgehoben)	18-20
2007	20.000 (PP)	75-78

Jahr Auflage Preis in Euro

Gedenkmünzen

Technische Daten Gedenkmünzen				
Nominal	Metall / Feingehalt	Gewicht	Ø	
5 €	Silber 800/1000	10,00 g	neuneckig, 29,00 mm	
10 €	Silber 925/1000	17,30 g	32,00 mm	
20 €	Silber 900/1000	20,00 g	34,00 mm	
25 €	Bimetall (Silber 900/1000 + Niob 998/1000)	17,15 g (10,00 g + 7,15 g)	34,00 mm	
50 €	Gold 986/1000	10,14 g	22,00 mm	
100 €	Gold 986/1000	16,23 g	30,00 mm	

50 Euro, 2000 Jahre Christentum – Orden und die Welt (Gold)		
2002	50.000 (handgehoben)	230-250

10 Euro, Österreich und sein Volk – Schlösser in Österreich / Schloß Ambras		
2002	130.000 (Normalprägung)	22-25
2002	20.000 (handgehoben)	44-46
2002	50.000 (PP)	75-80

5 Euro, 250 Jahre Tiergarten Schönbrunn		
2002	500.000 (Normalprägung)	12-14
2002	100.000 (handgehoben)	15-17

20 Euro, Österreich im Wandel der Zeit – Neuzeit / Ferdinand I.		
2002	50.000 (PP)	48-50

20 Euro, Österreich im Wandel der Zeit – Barock / Prinz Eugen		
2002	50.000 (PP)	48-50

10 Euro, Österreich und sein Volk – Schlösser in Österreich / Schloß Eggenberg		
2002	130.000 (Normalprägung)	17-19
2002	20.000 (handgehoben)	35-37
2002	50.000 (PP)	38-40

100 Euro, Kunstschätze Österreichs – Bildhauerei (Gold)		
2002	30.000 (handgehoben)	330-350

25 Euro, 700 Jahre Stadt Hall in Tirol		
2003	50.000 (handgehoben)	180-190

50 Euro, 2000 Jahre Christentum – Nächstenliebe (Gold)		
2003	50.000 (handgehoben)	220-230

10 Euro, Österreich und sein Volk – Schlösser in Österreich / Schloß Hof		
2003	130.000 (Normalprägung)	17-19
2003	20.000 (handgehoben)	26-28
2003	50.000 (PP)	28-30

5 Euro, Wasserkraft		
2003	500.000 (Normalprägung)	10-11
2003	100.000 (handgehoben im Folder)	12-13

20 Euro, Österreich im Wandel der Zeit – Biedermeier / Metternich		
2003	50.000 (PP)	40-45

20 Euro, Österreich im Wandel der Zeit – Nachkriegszeit		
2003	50.000 (PP)	40-45

10 Euro, Österreich und sein Volk – Schlösser in Österreich / Schloß Schönbrunn		
2003	100.000 (Normalprägung)	17-18
2003	40.000 (handgehoben)	22-24
2003	60.000 (PP)	27-29

100 Euro, Kunstschätze Österreichs – Malerei (Gold)		
2003	30.000 (handgehoben)	330-350

5 Euro, EU-Erweiterung		
2004	275.000 (Normalprägung)	12-13
2004	100.000 (handgehoben)	15-16

25 Euro, 150 Jahre Semmeringbahn		
2004	50.000 (handgehoben)	85-95

50 Euro, Große Komponisten – Joseph Haydn (Gold)		
2004	50.000 (PP)	220-230

10 Euro, Schloß Hellbrunn		
2004	130.000 (Normalprägung)	16-18
2004	40.000 (handgehoben)	18-20
2004	60.000 (PP)	25-27

5 Euro, 100 Jahre Fußball in Österreich		
2004	500.000 (Normalprägung)	9-10
2004	100.000 (handgehoben)	12-13

20 Euro, S.M.S. Novara		
2004	50.000 (PP)	30-35

Jahr Auflage Preis in Euro

20 Euro, S.M.S. Erzherzog Ferdinand Max		
2004	50.000 (PP)	30-35

10 Euro, Schloß Artstetten		
2004	130.000 (Normalprägung)	17-18
2004	40.000 (handgehoben)	20-22
2004	60.000 (PP)	27-30

100 Euro, Wiener Jugendstil – Wiener Secession (Gold)		
2004	30.000 (PP)	330-350

5 Euro, Skisport		
2005	500.000 (Normalprägung)	9-10
2005	100.000 (handgehoben)	11-12

50 Euro, Ludwig van Beethoven (Gold)		
2005	50.000 (PP)	220-230

25 Euro, 50 Jahre Fernsehen		
2005	65.000 (handgehoben)	53-58

2 Euro, 50 Jahre Staatsvertrag		
2005 (im KMS)	100.000 (handgehoben)	Satz: 17-20
2005 (im KMS)	20.000 (PP)	
2005	6.880.000 (Stgl.)	3-4

10 Euro, 60 Jahre 2. Republik		
2005	130.000 (Stgl.)	14-15
2005	40.000 (handgehoben)	17-20
2005	60.000 (PP)	25-27

20 Euro, Polarexpedition		
2005	50.000 (PP)	30-35

5 Euro, Europa-Hymne		
2005	125.000 (handgehoben)	11-12
2005	275.000 (Normalprägung)	9-10

20 Euro, S.M.S. St. Georg		
2005	50.000 (PP)	30-35

10 Euro, 50. Jahrestag der Wiedereröffnung von Burgtheater und Staatsoper		
2005	130.000 (Stgl.)	14-15
2005	60.000 (PP)	25-28
2005	40.000 (handgehoben)	19-20

100 Euro, Wiener Jugendstil-Kirche zum hl. Leopold (Gold)		
2005	30.000 (PP)	330-350

5 Euro, EU-Präsidentschaft		
2006	250.000 (Stgl.)	9-10
2006	100.000 (handgehoben)	11-12

50 Euro, Große Komponisten – Mozart (Gold)		
2006	50.000 (PP)	220-230

25 Euro, Europ. Satellitennavigation		
2006	65.000 (handgehoben)	45-50

10 Euro, Abtei Nonnberg		
2006	130.000 (Stgl.)	14-16
2006	60.000 (PP)	25-27
2006	40.000 (handgehoben)	18-20

5 Euro, Mozart		
2006	375.000 (Stgl.)	9-10
2006	125.000 (handgehoben)	11-12

20 Euro, Handelsmarine		
2006	50.000 (PP)	35-38

20 Euro, Kriegsmarine – „Viribus Unitis“		
2006	50.000 (PP)	35-38

10 Euro, Gütweig		
2006	130.000 (Stgl.)	14-16
2006	60.000 (PP)	25-27
2006	40.000 (handgehoben)	18-20

100 Euro, Wienflußportal (Gold)		
2006	30.000 (PP)	370-380

5 Euro, Wahlrechtsreform		
2007	150.000 (Stgl.)	8-9
2007	100.000 (handgehoben)	11-12

50 Euro, Große Mediziner – van Swieten (Gold)		
2007	50.000 (PP)	245-255

2 Euro, 50 Jahre Römische Verträge		
2007	8.995.000 (Stgl.)	3-4

25 Euro, Luftfahrt (Niob-Münze)		
2007	65.000 (PP)	42-47

10 Euro, Stift Melk		
2007	130.000 (Stgl.)	14-15
20		

Jahr	Auflage	Preis in Euro
8 Euro, Fußball-EM 2004 – Fußball ist Fair Play		
2003	1.500.000 (Stgl.)	13-15
2003	30.000 (Stgl.)	25-29
2003	15.000 (PP)	50-55
8 Euro, Fußball-EM 2004 – Fußball ist Fair Play (917er Gold)		
2003	10.000 (PP)	560-580
8 Euro, Fußball-EM 2004 – Rettung durch den Torwart		
2004	1.500.000 (Stgl.)	11-14
2004	30.000 (Stgl.)	25-27
2004	15.000 (PP)	50-52
8 Euro, Fußball-EM 2004 – Rettung durch den Torwart (917er Gold)		
2004	7.000 (PP)	560-580
8 Euro, Fußball-EM 2004 – Der Schuß		
2004	1.500.000 (Stgl.)	11-14
2004	30.000 (Stgl.)	25-27
2004	15.000 (PP)	50-52
8 Euro, Fußball-EM 2004 – Der Schuß (917er Gold)		
2004	10.000 (PP)	560-580
8 Euro, Fußball-EM 2004 – Das Tor		
2004	1.500.000 (Stgl.)	11-14
2004	30.000 (Stgl.)	25-27
2004	15.000 (PP)	48-50
8 Euro, Fußball-EM 2004 – Das Tor (917er Gold)		
2004	10.000 (PP)	560-580
8 Euro, EU-Erweiterung		
2004	300.000 (Stgl.)	12-15
2004	35.000 (PP)	20-25
10 Euro, Olympische Sommerspiele 2004 in Athen		
2004	350.000 (Stgl.)	18-20
2004	15.000 (PP)	55-58
5 Euro, Portugals Weltkulturerbe – Kloster Christi bei Tomar		
2004	300.000 (Stgl.)	11-12
2004	10.000 (PP)	45-48
5 Euro, Portugals Weltkulturerbe – Historisches Zentrum von Évora		
2004	350.000 (Stgl.)	11-12
2004	10.000 (PP)	45-48
8 Euro, 60. Jahrestag des Kriegsendes		
2005	300.000 (Stgl.)	15-17
2005	35.000 (PP)	52-55
10 Euro, VI. Iberoamerikanische Serie – Kathedrale Sé		
2005	300.000 (Stgl.)	17-20
2005	20.000 (PP)	60-65
5 Euro, Portugals Weltkulturerbe – Historisches Zentrum von Angra do Heroísmo		
2005	300.000 (Stgl.)	11-12
2005	15.000 (PP)	45-48
5 Euro, Portugals Weltkulturerbe – Kloster von Batalha		
2005	300.000 (Stgl.)	11-12
2005	15.000 (PP)	45-48
5 Euro, Papst Johannes XXI.		
2005	300.000 (Stgl.)	10-12
2005	15.000 (PP)	47-50
5 Euro, Papst Johannes XXI. (Gold)		
2005	7500 (PP)	440-460
10 Euro, 20 Jahre EU-Mitgliedschaft		
2006	250.000 (Stgl.)	17-19
2006	12.000* (PP)	52-55
* Davon 4000 im Satz mit der spanischen Münze auf diesen Anlaß: 80-85		
10 Euro, Fußball-WM 2006		
2006	250.000 (Stgl.)	18-20
2006	25.000 (PP)	53-56
¼ Euro, Alfons I. (Gold)		
2006	30.000 (Stgl.)	40-45
8 Euro, Heinrich der Seefahrer		
2006	100.000 (Stgl.)	15-18
2006	21.000 (PP)	48-52

Jahr	Auflage	Preis in Euro
5 Euro, Kloster Alcobaca		
2006	82.000 (Stgl.)	8-10
2006	6.000 (PP)	50-55
5 Euro, UNESCO-Welterbe Sintra		
2006	82.000 (Stgl.)	8-10
2006	6.000 (PP)	50-55
8 Euro, 150 Jahre Eisenbahn		
2006	82.000 (Stgl.)	14-16
2006	6.000 (PP)	50-55
2 Euro, 50 Jahre Römische Verträge		
2007	2.050.000 (Stgl.)	3-4
2007 im Blister	15.000 (Stgl.)	17-19
2007	5.000 (PP)	47-52
2 Euro, Portugiesische Ratspräsidentschaft		
2007	1.000.000 (Stgl.)	3-4
2007 im Blister	15.000 (Stgl.)	14-17
2007	5.000 (PP)	39-43
¼ Euro, Heiliger Antonius (Gold)		
2007	30.000 (PL)	63-68
8 Euro, Ballonflug de Guzmão		
2007	82.000 (Stgl.)	15-18
2007	25.000 (PP)	55-60
10 Euro, Marathon		
2007	82.000 (Stgl.)	14-17
2007	17.000 (PP)	55-60
10 Euro, Segel-WM		
2007	82.000 (Stgl.)	17-20
2007	7.500 (PP)	58-62
5 Euro, 100 Jahre Pfadfinder		
2007	82.000 (Stgl.)	9-10
2007	7.500 (PP)	50-54
5 Euro, Chancengleichheit		
2007	70.000 (Stgl.)	9-10
2007	7.500 (PP)	
2 Euro, 60 Jahre Menschenrechte		
2008	1.000.000 (Stgl.)	
2008 im Blister	20.000 (Stgl.)	
2008	15.000 (PP)	
5 Euro, UNESCO-Welterbe, Lorbeerwald		
2007	75.000 (Stgl.)	9-10
2007	6.000 (PP)	47-50

San Marino

Lose Euro-Serien 1 Cent – 2 Euro (acht Münzen)

2002	135-140
2003	125-130
2004	120-125
2005	50-55
2006	60-65
2007	50-55

Euro-Kursmünzensätze

2002 (Komplettsatz)	120.000 (Stgl.)	140-150
2002 (Minisatz)	40.000 (Stgl.)	90-100
2003 (Komplettsatz)		
+ 5-Euro-Stück	70.000 (Stgl.)	130-140
2003 (Minisatz)	140.000 (Stgl.)	18-20
2004 (mit 5-Euro-Stück)	70.000 (Stgl.)	130-140
2004 (Minisatz)	100.000 (Stgl.)	35-37
2005 (Komplettsatz)		
+ 5-Euro-Stück	70.000 (Stgl.)	60-65
2005 (Minisatz)	150.000 (Stgl.)	20-23
2006 (Komplettsatz)		
+ 5-Euro-Stück	65.000 (Stgl.)	70-75
2006 (Minisatz mit Rollen)	135.000 (Stgl.)	18-20
2006 (Minisatz)	15.000 (Stgl.)	12-15
2007 (Komplettsatz)		
+ 5-Euro-Stück	70.000 (Stgl.)	50-55
2007 (Minisatz)	150.000 (Stgl.)	12-15

Gedenkmünzen

Technische Daten Gedenkmünzen

Nominal	Metall / Feingehalt	Gewicht	Ø
5 €	Silber 925/1000	18,00 g	32,00 mm
10 €	Silber 925/1000	22,00 g	34,00 mm
20 €	Gold 900/1000	6,451 g	21,00 mm
50 €	Gold 900/1000	16,13 g	28,00 mm

5 Euro, Willkommen Euro

2002	37.000 (PP)	22-27
------	-------------	-------

10 Euro, Willkommen Euro

2002	37.000 (PP)	25-28
------	-------------	-------

Jahr	Auflage	Preis in Euro
20 Euro, 1600. Jahrestag der Ausruhung Ravennas zur Hauptstadt des Weströmischen Reichs (Gold)		
2002	4550 (PP)	280-300
50 Euro, 1600. Jahrestag der Ausruhung Ravennas zur Hauptstadt des Weströmischen Reichs (Gold)		
2002	4550 (PP)	520-550
5 Euro, Unabhängigkeit, Toleranz und Freiheit		
2003 (lose aus KMS)		20-25
5 Euro, Olympische Sommerspiele in Athen 2004		
2003	37.766 (PP)	20-22
10 Euro, Olympische Sommerspiele in Athen 2004		
2003	37.767 (PP)	32-35
20 Euro, Darbringung Christi im Tempel (Gold)		
2003	7300 (PP)	160-170
50 Euro, Das Pfingstfest (Gold)		
2003	7300 (PP)	270-280
5 Euro, Fußball-WM 2006		
2004	30.000 (PP)	23-25
10 Euro, Fußball-WM 2006		
2004	30.000 (PP)	35-38
5 Euro, Bartholomeo Borghesi		
2004 (lose aus KMS)		20-25
2 Euro, Bartholomeo Borghesi		
2004 (im Blister)	110.000 (Stgl.)	62-67
20 Euro, Marco Polo (Gold)		
2004	6000 (PP)	170-180
50 Euro, Marco Polo (Gold)		
2004	6000 (PP)	270-280
10 Euro, Uniformierte Miliz		
2005	22.000 (PP)	38-40
5 Euro, Antonio Onofri		
2005 (lose aus KMS)		18-22
5 Euro, Olympische Winterspiele 2006		
2005	26.800 (PP)	37-39
2 Euro, Jahr der Physik (Galilei)		
2005 (im Blister)	130.000 (Stgl.)	42-45
20 Euro, Int. Friedenstag (Gold)		
2005	5200 (PP)	170-180
50 Euro, Int. Friedenstag (Gold)		
2005	5200 (PP)	270-280
5 Euro, Melchior Delfico		
2006 (lose aus KMS)		18-22
5 Euro, Andrea Mantegna		
2006	19.000 (PP)	27-30
10 Euro, Antonio Canova		
2006	19.000 (PP)	38-40
2 Euro, Christoph Kolumbus		
2006 (im Blister)	120.000 (Stgl.)	45-50
20 Euro, 500. Geb. von G. B. Beluzzi (Gold)		
2006	4500 (PP)	240-260
50 Euro, 500. Geb. von G. B. Beluzzi (Gold)		
2006	4500 (PP)	330-350
5 Euro, Chancengleichheit		
2007 (lose aus KMS)		18-20
5 Euro, A. Toscanini		
2007	18.000 (PP)	37-40
10 Euro, G. Carducci		
2007	(PP)	38-42
2 Euro, Giuseppe Garibaldi		
2007 (im Blister)	130.000 (Stgl.)	34-38
20 Euro, Harmonie (Gold)		
2007	3000 (PP)	
50 Euro, Harmonie (Gold)		
2007	3000 (PP)	

Jahr	Auflage	Preis in Euro	
Slowenien			
Euro-Startbeutel („Starter-Kits“)			
	150.000	25-28	
Lose Euro-Serien 1 Cent – 2 Euro (acht Münzen)			
2007		7-8	
2008			
Euro-Kursmünzensätze			
2007	100.000 (Stgl.)	26-30	
2008	150.000 (Stgl.)		
Gedenkmünzen			
Technische Daten Gedenkmünzen			
Nominal	Metall / Feingehalt	Gewicht	Ø
2 €	Wie Kursmünze	8,50 g	25,75 mm
3 €	Bimetall (Pille Cu/Ni, Ring Nord. Gold)	15,00 g	32,00 mm
30 €	Silber 925/1000	15,00 g	25,75 mm
100 €	Gold 900/1000	7,00 g	24,00 mm
2 Euro, 50 Jahre Römische Verträge			
2007	400.000 (Stgl.)	27-30	
3 Euro, EU-Vorsitz			
2008	200.000 (Stgl.)	20-22	
30 Euro, EU-Vorsitz			
2008	5000 (PP)	70-75	
100 Euro, EU-Vorsitz			
2008	2000 (PP)		
Spanien			
Euro-Startbeutel („Starter-Kits“)			
	23.000.000	20-23	
Lose Euro-Serien 1 Cent – 2 Euro (acht Münzen)			
1999		14-15	
2000		14-15	
2001		14-15	
2002		18-20	
2003		9-10	
2004		9-10	
2005		9-10	
2006		9-10	
2007		9-10	
Euro-Kursmünzensätze			
1999			
2000	je 49.000 (Stgl.)	zus. 80-85	
2001			
2002	91.301 (Stgl.)	16-18	
2002	23.000 (PP)	75-80	
2003	149.306 (Stgl.)	10-12	
2003	8.904 (PP)	85-90	
2004	43.000 (Stgl.)	20-23	
2005 (mit 2 € Don Quichotte)	49.923 (Stgl.)	22-24	
2005	3.000 (PP)	60-65	
2006 (mit Kolumbus-Medaille)	25.000 (Stgl.)	19-23	
2006 (mit Med. 20. Jahrestag EU-Bertritt)	25.000 (Stgl.)	23-26	
2007 (mit 2 € Röm. Verträge)	40.000 (Stgl.)	21-25	
2007 (mit 2 € Röm. Verträge)	5.000 (PP)	65-70	
Gedenkmünzen			
Technische Daten Gedenkmünzen			
Nominal	Metall / Feingehalt	Gewicht	Ø
10 €	Silber 925/1000	27,00 g	40,00 mm
12 €	Silber 925/1000	18,00 g	33,00 mm
50 €	Silber 925/1000	168,75 g	73,00 mm
100 €	Gold 999/1000	6,75 g	23,00 mm
200 €	Gold 999/1000	13,50 g	30,00 mm
300 €	Bimetall (Silber 925/1000 + 11,54 g Gold 999/1000)	28,80 g	zwölfteckig, 40,00 mm
400 €	Gold 999/1000	27,00 g	38,00 mm
12 Euro, EU-Präsidentschaft Spaniens			
2002	1.558.000 (Stgl.)	19-22	
2002	50.000 (Blister)	24-28	
2002	23.000 (PP)	42-45	
10 Euro, EU-Präsidentschaft Spaniens			
2002	30.000 (PP)	58-62	
10 Euro, Olympische Winterspiele in Salt Lake City 2002			
2002	30.000 (PP)	44-47	
10 Euro, Fußball-WM 2002 (2 Münzen)			
2002	je 25.000 (PP)	je 40-44	
200 Euro, Fußball-WM 2002 (Gold)			
2002	4000 (PP)	530-550	

Jahr	Auflage	Preis in Euro
10 Euro, 150. Geburtstag von Antonio Gaudí i Cornet – Casa Milà		
2002	25.000 (PP)	40-44
10 Euro, 150. Geburtstag von Antonio Gaudí i Cornet – El Capricho		
2002	25.000 (PP)	40-44
10 Euro, 150. Geburtstag von Antonio Gaudí i Cornet – Parque Güell		
2002	25.000 (PP)	40-44
50 Euro, 150. Geburtstag von Antonio Gaudí i Cornet – Sagrada Familia		
2002	8000 (PP)	165-175
400 Euro, 150. Geburtstag von Antonio Gaudí i Cornet – Casa Batlló (Gold)		
2002	3000 (PP)	900-930
10 Euro, 200 Jahre Menorca bei Spanien		
2002	30.000 (PP)	40-44
10 Euro, 100. Geburtstag von Rafael Alberti		
2002	20.000 (PP)	40-44
10 Euro, 100. Geburtstag von Luis Cernuda		
2002	25.000 (PP)	40-44
10 Euro, V. Iberoamerikanische Serie – Schifffahrt		
2002	12.000 (PP)	100-120
10 Euro, 1. Jahrestag des Euro – Göttin Europa		
2003	50.000 (PP)	40-44
50 Euro, 1. Jahrestag des Euro – Europäische Architektur (Silber)		
2003	20.000 (PP)	165-170
200 Euro, 1. Jahrestag des Euro – Göttin Europa (Gold)		
2003	20.000 (PP)	470-490
12 Euro, 25. Jahrestag der Verfassung		
2003	1.418.800 (Stgl.)	18-20
2003	50.000 (im Blister)	25-28
2003	8.904 (PP)	47-50
10 Euro, 25. Jahrestag der Verfassung		
2003	30.000 (PP)	40-44
200 Euro, 25. Jahrestag der Verfassung (Gold)		
2003	(PP)	480-500
10 Euro, Schwimm-WM 2003		
2003	30.000 (PP)	40-44
10 Euro, Schulschiff „El Cano“		
2003	50.000 (PP)	39-43
10 Euro, Miguel López de Legazpi		
2003	25.000 (PP)	40-44
10 Euro, Fußball-WM 2006		
2003	50.000 (PP)	45-50
100 Euro, Fußball-WM 2006 (Gold)		
2003	25.000 (PP)	240-260
10 Euro, 100. Geburtstag von Salvador Dali Leda Atomica		
2003	25.000 (PP)	40-44
10 Euro, 100. Geburtstag von Salvador Dali Der Große Masturbator		
2003	25.000 (PP)	40-44
10 Euro, 100. Geburtstag von Salvador Dali Weiches Selbstporträt mit gegrilltem Speck		
2003	25.000 (PP)	40-44
50 Euro, 100. Geburtstag von Salvador Dali Traum ... (Silber)		
2003	12.000 (PP)	155-170
400 Euro, 100. Geburtstag von Salvador Dali Frau am Fenster (Gold)		
2003	5000 (PP)	980-1050
10 Euro, EU-Erweiterung		
2004	50.000 (PP)	30-35
200 Euro, EU-Erweiterung (Gold)		
2004	5000 (PP)	420-450
10 Euro, Hochzeit des Kronprinzen		
2004	10.000 (PP)	40-44
12 Euro, Hochzeit des Kronprinzen		
2004	4.000.000 (Stgl.)	18-20

Jahr	Auflage	Preis in Euro
200 Euro, Hochzeit des Kronprinzen (Gold)		
2004	30.000 (PP)	420-450
10 Euro, Xacobeo – Jakobsjahr		
2004	20.000 (PP)	40-44
10 Euro, Olympische Sommerspiele Athen 2004		
2004	30.000 (PP)	40-44
10 Euro, 500. Todestag Isabellas I.		
2004	20.000 (PP)	40-44
12 Euro, 500. Todestag Isabellas I.		
2004	1.476.100 (Stgl.)	18-20
2004	20.000 (Blister)	23-25
50 Euro, 500. Todestag Isabellas I.		
2004	8000 (PP)	165-170
200 Euro, 500. Todestag Isabellas I. (Gold)		
2004	5000 (PP)	420-450
10 Euro, Fußball-WM 2006		
2004	50.000 (PP)	43-48
100 Euro, Fußball-WM 2006 (Gold)		
2004	25.000 (PP)	250-270
10 Euro, Don Quichotte, 3 versch. Münzen		
2005	je 20.000 (PP)	je 40-44
12 Euro, Don Quichotte		
2005	1.830.900 (Stgl.)	18-20
2005	50.000 (Blister)	
50 Euro, Don Quichotte		
2005	8000 (PP)	160-170
400 Euro, Don Quichotte (Gold)		
2005	5000 (PP)	950-1000
2 Euro, Don Quichotte		
2005	8.000.000 (Stgl.)	4-5
2005 (im Blister)	30.000 (Stgl.)	16-18
2005 (im KMS)	3.000 (PP)	52-58
2 Euro + 12 Euro, Don Quichotte		
2005 im Blister	30.000 (Stgl.)	26-28
10 Euro, 60 Jahre Kriegsende		
2005	40.000 (PP)	44-48
200 Euro, 60 Jahre Kriegsende (Gold)		
2005	4000 (PP)	400-420
10 Euro, Olympische Winterspiele Turin		
2005	25.000 (PP)	40-44
300 Euro, Fußball-WM 2006 (Silber/Gold)		
2005	8000 (PP)	620-650
10 Euro, 25 Jahre „Fürst-von-Asturien-Stiftung“		
2005	20.000 (PP)	43-47
200 Euro, 25 Jahre „Fürst-von-Asturien-Stiftung“ (Gold)		
2005	3000 (PP)	400-420
10 Euro, VI. Iberoamerik. Serie – Architektur		
2005	12.000 (PP)	90-95
10 Euro, 20 Jahre EU-Mitgliedschaft		
2006	12.000*(PP)	42-45
* Davon 4000 im Satz mit der portugiesischen Münze auf diesen Anlaß: 80-85		
10 Euro, Kaiser Karl V.		
2006	35.000 (PP)	45-48
200 Euro, Kaiser Karl V. (Gold)		
2005	3500 (PP)	480-500
12 Euro, 500. Todestag C. Kolumbus		
2006	1.359.600 (Stgl.)	18-20
2006	20.000 (Blister)	
10 Euro, 500. Todestag Kolumbus (3 versch.)		
2006	je 12.000 (PP)	je 43-47
50 Euro, 500. Todestag C. Kolumbus		
2006	6000 (PP)	160-170
400 Euro, 500. Todestag C. Kolumbus (Gold)		
2006	3000 (PP)	950-1000
10 Euro, Basketball-WM		
2006	15.000 (PP)	42-47
300 Euro, Basketball-WM (Bimetall Gold/Silber)		
2006	2006 (PP)	700-750
2 Euro, Römische Verträge		
2007	8.053.000 (Stgl.)	3-4
2007 (im Blister)	(Stgl.)	25-28

Jahr	Auflage	Preis in Euro	
2 Euro + 12 Euro, Römische Verträge			
2007 im Blister	(Stgl.)	30-33	
10 Euro, Römische Verträge			
2007	30.000 (PP)	45-48	
12 Euro, Römische Verträge			
2007	4.000.000 (PP)	18-20	
200 Euro, Römische Verträge (Gold)			
2007	3500 (PP)	570-585	
10 Euro, 5. Jahrestag des Euro (3 Münzen)			
2007	je 12.000 (PP)	je 45-48	
50 Euro, 5. Jahrestag des Euro			
2007	5000 (PP)	170-175	
400 Euro, 5. Jahrestag des Euro			
2007	3000 (PP)	980-1000	
10 Euro, Spanisches Jahr in China			
2007	20.000 (PP)	45-50	
20 Euro, Spanisches Jahr in China (Gold)			
2007	15.000 (PP)	55-60	
10 Euro, 700 Jahre „Gedicht vom Cid“			
2007	12.000 (PP)	45-48	
50 Euro, 700 Jahre „Gedicht vom Cid“			
2007	6000 (PP)	155-165	
200 Euro, 700 Jahre „Gedicht vom Cid“ (Gold)			
2007	3500 (PP)	485-500	
10 Euro, Internationales Polarjahr			
2007	12.000 (PP)	45-48	
10 Euro, EXPO Saragossa 2008 (2 versch.)			
2007	je 25.000 (PP)	je 48-52	
Vatikan			
Euro-Startbeutel („Starter-Kits“)			
	5000	850-870	
Lose Euro-Serien 1 Cent – 2 Euro (acht Münzen)			
2002		570-600	
2003		220-240	
2004		170-180	
2005		170-180	
2006		160-170	
2007		130-140	
Euro-Kursmünzensätze			
2002	65.000 (Stgl.)	500-550	
2002	9.000 (PP)	1000-1050	
2003	65.000 (Stgl.)	230-250	
2003	13.000 (PP)	350-370	
2004	85.000 (Stgl.)	180-190	
2004	16.000 (PP)	330-350	
2005	85.000 (Stgl.)	170-180	
2005	16.000 (PP)	270-290	
2005 Sedisvakanz	60.000 (Stgl.)	180-190	
2006	85.000 (Stgl.)	160-170	
2006	16.000 (PP)	270-280	
2007	85.000 (Stgl.)	100-110	
2007	16.000 (PP)	250-260	
Gedenkmünzen			
Technische Daten Gedenkmünzen			
Nominal	Metall / Feingehalt	Gewicht	Ø
5 €	Silber 925/1000	18,00 g	32,00 mm
10 €	Silber 925/1000	18,75 g	34,00 mm
20 €	Gold 916,6/1000	6,00 g	21,00 mm
50 €	Gold 916,6/1000	15,00 g	28,00 mm
5 Euro, Europa ein Projekt des Friedens und der Brüderlichkeit			
2002	10.000 (PP)	230-240	
10 Euro, Kein Frieden ohne Gerechtigkeit ...			
2002	10.000 (PP)	190-200	
20 Euro, Am Wurzelgrund des Glaubens – Arche Noah (Gold)			
2002	2800 (PP)	900-950	
50 Euro, Am Wurzelgrund des Glaubens – Abrahams Opfer (Gold)			
2002	2800 (PP)	1900-2000	
5 Euro, Rosenkranzjahr			
2003	10.000 (PP)	95-100	

Jahr	Auflage	Preis in Euro
10 Euro, 25. Pontifikatsjahr von Papst Johannes Paul II.		
2003	10.000 (PP)	100-110
20 Euro, Am Wurzelgrund des Glaubens – Die Geburt Mose (Gold)		
2003	2800 (PP)	320-340
50 Euro, Am Wurzelgrund des Glaubens – Die Zehn Gebote an Mose (Gold)		
2003	2800 (PP)	680-720
2 Euro, 75. Jahrestag der Gründung des Staates der Vatikanstadt		
2004 (im Blister)	15.000 (Stgl.)	75-80
	85.000 (Stgl., Blister)	80-85
20 Euro, Am Wurzelgrund des Glaubens – David und Goliath (Gold)		
2004	3050 (PP)	380-400
50 Euro, Am Wurzelgrund des Glaubens – Das Urteil Salomos (Gold)		
2004	3050 (PP)	600-650
5 Euro, 150. Jahrestag der Verkündigung der unbefleckten Empfängnis Mariae		
2004	13.000 (PP)	75-80
10 Euro, Weltfriedenstag		
2004	13.000 (PP)	85-90
2 Euro, XX. Weltjugendtag		
2005 (im Blister)	85.000 (Stgl., Blister)	70-80
	15.000 (Stgl., Numisbrief)	85-90
5 Euro, Sedisvakanz		
2005	13.440 (PP)	100-120
5 Euro, 60. Jahrestag des Kriegsendes		
2005	13.000 (PP)	75-80
10 Euro, Eucharistisches Jahr		
2005	13.000 (PP)	85-90
20 Euro, Die Sakramente – Taufe (Gold)		
2005	3046 (PP)	380-400
50 Euro, Die Sakramente – Taufe (Gold)		
2005	3044 (PP)	600-680
2 Euro, 500 Jahre „Schweizer Garde“		
2006 (im Blister)	85.000 (Stgl., Blister)	62-66
	15.000 (Stgl., Numisbrief)	75-80
5 Euro, Weltfriedenstag		
2006	14.160 (PP)	65-70
10 Euro, 350 Jahre Kolonnaden des Petersplatzes		
2006	14.160 (PP)	75-78
20 Euro, Firmung (Gold)		
2006	3326 (PP)	350-380
50 Euro, Firmung (Gold)		
2006	3324 (PP)	600-650
2 Euro, 80. Geburtstag des Papstes		
2007 im Blister	85.000 (Stgl., Blister)	75-80
2007	15.000 (Stgl., Numisbrief)	
5 Euro, Weltfriedenstag		
2007	13.694 (PP)	70-75
10 Euro, 1. Weltmissionstag		
2007	13.693 (PP)	80-85
20 Euro, Die Sakramente – Eucharistie (Gold)		
2007	3426 (PP)	320-340
50 Euro, Die Sakramente – Eucharistie (Gold)		
2007	3424 (PP)	570-590
Zypern		
Euro-Startbeutel („Starter-Kit“)		
2008		29-32
Lose Euro-Serien 1 Cent – 2 Euro (acht Münzen)		
2008		7-8
Euro-Kursmünzensätze		
2008	70.000 (Stgl.)	29-33



Korunní princ Fridrich Vilém Pruský (1831-1888), později po dobu 99 dní císař Fridrich III., jako svobodný zednář. Obraz od Bogdanoviče zobrazuje korunního prince v uniformě pruského generála polního maršála. Kromě Řádu černého orla (na oranžové šerpě), Železného kříže třetího stupně z roku 1870 (velkokříž, I. a II. třída), velkokříže Řádu „Pour le Mérite“ s dubovým listem a Křížem vysoké komtury královského řádu Hohenzollernů s meči na stříbrném řetízku, je zobrazen se symboly protektora tři staropruských velkolóží.

Výprava do světa
členských odznaků lóží
svobodných zednářů
v Německu

Odznaky připomínající řády

K četným a mimořádně různorodým předmětům, kterými se faleristika (nauka o řádech) zabývá, patří také odznaky členů lóže svobodných zednářů. Mnoho z těchto dekorací označovaných jako bijou (klenoty, ozdoby) se řádům nejen podobá, ale byly a jsou vyráběny renomovanými výrobci řádů a podle druhu řádu se nosí na jedno nebo vícebarevné stuze okolo krku, v knoflíkové dírci nebo na hrudi. Laik jen těžce rozezná tyto často nákladně vytvořené a pečlivě emailované bijoux od pravých řádů nebo řádových odznaků některých klášterů.

Vznik svobodného zednářství

Počátky svobodného zednářství (angl. free masonry, franc. Franc Maconnerie) v Německu souvisí s kamenickými společenstvími raného středověku ve stavebních hutích při stavbě chrámů, ve kterých se mistři a učedníci sdružovali na společném náboženském a sociálním základě. Při stavbě obrovských božích domů se využívaly tehdejší znalosti matematiky, geometrie, statistiky a také

Královský pruský generálporučík Karl von Madai (1844-1934) na obraze od Heinricha Isera z roku 1925 je oblečen do vojenské uniformy 2. velkovévodského hesenského dělostřeleckého pluku č.116. Je zobrazen jako čestný mistr stolice johanitské lóže Dessau „Esiko vycházejícího světla“ při práci na chrámu. Vedle symbolů čestného rytíře jej zdobí řád johanitů, hvězda komtury 1. třídy vévodského řádu Albrecht der Bäre z Anhaltska a Železný kříž II. třídy z roku 1870 se sponou ve tvaru dubového listu a spony nahrazující Železný kříž 1914, několik ozdob svobodných zednářů na širokých stuhách okolo krku, pod nimi ozdoba Velké národní mateřské lóže „U tři světových zeměkouli“ a bijoux lóže Dessau „Esiko vycházejícího světla“ s pozlacenými olisťenými větvičkami.





Členský odznak berlínské lóže „Mlčenlivosti“ (založena 1775, patřila pod velkou národní mateřskou lóži „U tři zeměkouli“) provedením připomíná řád – je 55 mm široký a s korunou 64 mm vysoký. Je z pozlacené mosazi. Ramena johanitského (maltézského) kříže jsou opatřena silnou vrstvou emailu. V jeho středu je na oválném medailónu s vrstvou modrého emailu ohraničeném zlatým paprskovitým věncem postava mnicha ve zlaté barvě. Kříži dominuje široká královská koruna ve zlaté barvě, skrze říšské jablko koruny prochází kroužek na stuhu. Bílá stuha má červené postranní pruhy s drobnými bílými hranami. Je upravena do velké mašle s broží, pomocí které se připevňuje na hrud’.



Členský odznak hamburské lóže „Stará věrnost“, která patří do velké lóže „Hamburg“. Je z pozlacené mosazi a představuje paprskovitý emailovaný kříž johanitského (maltézského) typu v transparentní červené barvě. V jeho rozích jsou nad sebou velká písmena „AT“ a částí kruhu. V medailónu z bílého emailu se zlatou bordurou jsou symboly svobodných zednářů – kružítko a úhelník. Na horním křížovém rameni je drátové očko k zavěšení kroužku na stuhu. Ozdoba široká 50 mm a (s očkem 54 mm vysoká) se nosí na krku na modré stuze.



Berlínská lóže „U tři Serafimů“ založená 8. srpna 1774 má obzvláště pěkný členský odznak. Ramena 42 mm širokého a s očkem 50 mm vysokého kříže z pozlacené mosazi se směrem ven rozšiřují a mají rovná zakončení (typ rovného kříže „tatzen“, zvaného také kříž „mantua“ nebo „kanónový kříž“) jsou opatřena vrstvou silného modrého emailu. V horním křížovém rameni je ve zlaté barvě číslo „3“, ve čtvercovém středu je písmeno „S“ jako zkratka názvu lóže. Na obou vodorovných ramenech a spodním rameni jsou upevněny okřídlené andělské hlavy. Slovo Serafim je množné číslo hebrejského Seraf. Jedná se o andělské postavy ze Starého zákona, které obklopují Boží trůn a mezi anděly zaujímají nejvyšší postavení. Na okraj horního ramene je nasazen třmínek s očkem, v němž je provlečena stuha. Ozdoba se nosí na hrudi na stuze moiré v barvě citrónu se světle modrými pruhy na stranách a drobnými hranami citrónové barvy uvázaná do mašle.



Lóže z Illmenau „Spolek bratří řeky Illm“ byla založena v roce 1896. Znak lóže je 48 mm široký a včetně koruny a očka vysoký 63 mm. Johanitský (maltézský) kříž z pozlacené mosazi, jehož ramena jsou potažena silnou vrstvou emailu v neprůhledné modré barvě. Ve středu kříže je kruhový medailón z glazovaného bílého porcelánu s černým nápisem názvu lóže, obklopen je pozlaceným hvězdicovitým věncem. Na horním křížovém rameni je upevněna pozlacená královská koruna s očkem.



Členský odznak v roce 1776 založené lóže „U zlatého jablka“, jež působila v saských městech Drážďany, Wildenfels a Zwickau, představuje zlaté jablko se třemi zelenými listy položené na postříbřených symbolech svobodných zednářů – kružítka a úhelníku. Tyto symboly spočívají na pozlaceném věnci průměru 42 mm se vzorem tzv. uzlíků lásky. Ozdobu završuje pozlacená koruna, na jejímž rubu je očko s kroužkem na stuhu. Zobrazený exemplář je upevněn na světle modré šerpě moiré, kterou údajně nosil úředník lóže.



Lóže ze Zerbstu „Friedrich navždy“ založená 24. května 1783 a patřící k velké národní mateřské lóži „U tří zeměkouli“, měla členský odznak ve tvaru pozlaceného johanitského (maltézského) kříže, jehož okraje se zvedají a jehož osm křížových špiček je opatřeno kuličkou. Uprostřed kříže je ražený pravoúhlý štítek, na jehož jemnozrném podkladu je uvedena zkratka názvu lóže „FzB“. Kříž velikosti 52 x 52 mm je ozdoben knížecí čepicí, na níž je malá osmicípá paprskovitá hvězda s kroužkem na stuhu. Ozdoba se nosila okolo krku na světle modré stuze s postranními pruhy v barvě zlata.

učení o harmonii, které stavitelé schraňovali. V 17. století se v Anglii čistě kamenická společenství změnila na první lóže svobodných zednářů tím, že do některých stavebních hutí byli přijati muži, kteří sice nebyli stavitelé, ale líbila se jim atmosféra a zvyky, které se ve stavebních hutích dodržovaly. Název lóže pro obec svobodných zednářů pochází z anglického slova lodge (chata, altán), označení pro anglickou stavební huť. Jako duchovní směr se svobodné zednářství rozšířilo v době osvícenství velmi rychle do všech zemí Evropy. Seznamy členů, které se zachovaly, vykazují velký počet osobností z politiky, hospodářství, kultury a armády. Seznamy uvádí například pány Gottlieba Herdera, Johanna Gottlieba Fichta, Wolfganga Amadea Mozarta, Gebharda Leberechta von Blücher a Gerharda Johanna Davida

von Scharnhorst. Také panovníci byli lóžovými bratry, např. Fridrich II. Veliký (1738 pruský korunní princ) a císař a král Fridrich III. (císař 99 dní). Svobodné zednáře především spojovaly a dodnes spojují tradice a náboženské sebeurčení, tolerance, etika a snaha o humanitu.

Velká četnost členských odznaků

Členské odznaky se v lóži svobodných zednářů začaly používat v poslední třetině 18. století. Měly by sloužit hlavně k odlišení od ostatních lóží, pracujících na stejném místě. Svobodný zednář obdrží při přijetí do lóže, pokud je to tam zvykem, jako známku příslušnosti většinou odznak, který zůstává majetkem lóže. Svobodný zednář musí členský odznak nosit při všech rituálních shromážděních lóže na stuze nebo řetízku okolo krku nebo v blízkosti

srdce. Provedení členských odznaků je mimořádně různorodé. Vždy je ale možné rozpoznat základní charakteristické tvary. Pro různé stupně v hierarchii lóže existují často různé velikosti a ozdoby odznaků. Ze stejného nebo podobného tvaru odznaků je možné zpravidla odvozovat příbuzenské souvislosti mezi lóžemi. Jako symboly duchovního zednářství, které se ještě úzce váže k původnímu zednickému řemeslu, se na mnoha členských odznacích objevují základní tvary geometrických prvků jako trojúhelník, čtyřúhelník, pětiúhelník a šestiúhelník, často v kombinaci s kružítkem, úhelníkem, zednickou lžící, kladivem, měřítkem, olovnicí a ostatním řemeslnickým nářadím stavební živnosti. Tyto geometrické prvky přitom symbolizují určité cíle a záměry v přesvědčení a konání svobodných zednářů. Na odznacích jsou



Členský odznak lóže „Fridrichovo bratrstvo“ Berlín, založené 1912 patřící k velké národní mateřské lóži „U tři zeměkouli“. Pozlacená měď, velikost 53 x 53 mm. Hexagram s plameny a otvory, který nese řetízek. Ve středu podkladu lakovaného černo-modře jsou ozdobné iniciály „FR“ (Fridericus Rex). Nosí se na fialové stuze se žlutými pruhy okolo krku.



Ozdoba lóže z Köthen „Ludvík a palma“ (založena dne 3. března 1879), jednolitý ražený hexagram s otvory zobrazuje ve středovém oválu barevně namalovanou kokosovou palmu a zkratku názvu lóže „L. z. P.“. Název lóže a obrázek se vztahují ke knížeti Ludwigu I. z Köthen a společnosti „Fruchtbringende Gesellschaft“, jejímž spoluzakladatelem Ludwig byl. Ozdoba z pozlacené mosazi je 53 mm široká a s očkem 63 mm vysoká. Nosila se okolo krku na bílé stuze s černými postranními pruhy.

také často symboly místa, na kterém příslušná lóže pracuje a které se v řeči zednářů označuje jako orient, nebo symboly, které stály za jménem lóže Pate (kmoťr), např. městský znak, chrám a kostel, hrady, věže, sloupy aj. Nejrůznější druhy křížů, pozůstatky francouzského templářství a rytířství tzv. přísné observance, zednářského hnutí v 18. století, tvořily členské odznaky se vzhledem podobným řádům. Od latinského kříže, přes maltézský kříž, Ruppertův kříž, kříž Leopoldův a kříž Jiřího jsou zastoupeny skoro všechny typy křížů, které jsou většinou zakončeny nejrůznějšími tvary koruny.

Členské odznaky se nevyskytují ve velké míře jen jako řádové kříže, ale v nejrůznějším provedení se vyskytuje řádová hvězda. Kromě tělesa paprskovité hvězdy známé jako hvězda velkokříže se čtyřmi,

šesti, osmi nebo více paprskovitými svazky s emblémy v nasazeném medailonu, který je emailovaný nebo lakovaný, existují také odznaky ve tvaru pěti- a několikacípé hvězdy až po hvězdy ve tvaru zářících sluncí. Věcný a ideový obsah členských odznaků loží svobodných zednářů je v příslušné literatuře kontroverzně diskutován. Pro názor, že tyto odznaky mají plnit i úlohu talismanu nebo amuletu, mluví skutečnost, že mnohé z nich, s otvorem nebo bez otvoru, mají tvar medaile. Také na těchto medailích nošených na stuze nebo na řetízek okolo krku nebo na stuze na prsou jsou zobrazeny obvykle symboly svobodných zednářů. Opakovaně byla snaha o uspořádání více než tisíce německých klenotů svobodných zednářů za více než 200 let, které by vycházelo z určitých tvarů a stylových prvků. Cílem bylo mimo jiné dokázat určit pouze na

základě určitých základních tvarů odznaků jejich příslušnost ke speciálním lóžovým spolkům (velkolóže) nebo jejich stáří a rok založení. Tyto pokusy však nevedly k uspokojivému výsledku. Velkou roli při navrhování členských odznaků hrál dobový vkus. I ze způsobu nošení odznaku je možné určit jeho původ. Jedno zda na stuze nebo na řetízek, krátkém nebo dlouhém, na očku s rozetou nebo bez rozety, na reversu nebo nad srdcem, ani jeden z těchto způsobů nošení není jistou známkou pro přiřazení odznaku k určité lóži nebo velkolóži. Ani barvy stuhy nejsou jednoznačným znakem, protože modrá stuha se vyskytuje v různých barevných variacích nejčastěji.

Mosaz místo zlata a stříbra

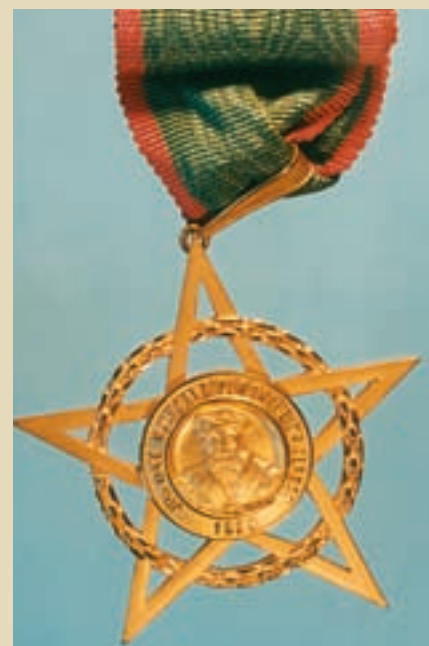
Na rozdíl od pravých řádových křížů, řádových hvězd a vyznamenání, které zpravidla byly vy-



Hexagram sestávající ze dvou na sobě položených plechových trojúhelníků, spodní trojúhelník je pozlacený s paprsky a vrchní je v barvě stříbra s modře poemailovaným obdélníkem a popisem na dvou řádcích „Navždy“ a dále s písmenem „A“ (Alexius), nad nímž se v polokruhu zvedá sedm hvězd, tvoří členský znak v roce 1817 založené lóže Bernburg „Alexius navždy“. Vrchol horního trojúhelníku je ukončen širokým ozdobným kroužkem pro připevnění stuhy. Černá stuha má stříbrné postranní pruhy. Ozdoba je 46 mm široká a 62 mm vysoká.



Znak lóže v roce 1875 založené v Dessau „Esiko u vycházejícího světla“ představuje pentagram s otvory, na vrcholech hvězdy jsou kuličky. Je z pozlacené mosazi a je 67 mm široký a s očkem 64 mm vysoký. Kruhový medailón z glazovaného bílého porcelánu obsahuje malbu ve zlaté barvě vycházejícího zářícího slunce a popis ve tvaru oblouku „ESIKO“. Název lóže má připomínat hraběte Esiko von Ballenstedt (asi 1000–1059), který údajně nechal postavit hrad Anhalt v Harci, z něhož se odvozuje pojmenování Anhalt. Stuha odznaku je zelená s bílými postranními pruhy.



Členský odznak lóže „Wolfgangovi věrni“ města Zerbst založené v roce 1925. Pentagram s otvory lemovaný řetízkem. V medailónu je jméno patrona lóže, knížete Wolfganga von Anhalt-Zerbst, který 19. dubna 1529 podepsal protest proti rozhodnutí Říšského sněmu ve Špýru. Klenot z pozlacené mosazi je 68 mm široký a s očkem 70 mm vysoký. Nosil se na zelené stuze moiré s červenými pruhy na okrajích okolo krku.



Ženám zůstává členství v lóži dodnes odepráno. Některé lóže ale organizují pro ženy svých členů tzv. věnečky svobodných zednářů. Na obrázku je členský odznak dámského věnečku lóže v Zerbstu „Wolfgang zur Treue“. Závěsný medailón (průměr 24 mm) znaku lóže se nosí na rameni na dámské mašli z menší stuhy s broží na rubové straně.



Členský odznak dne 14. března 1903 založené lóže dvojměsta Stasfurt-Leopoldshall má tvar hvězdy se 24 paprsky z pozlacené mosazi. Ve středu je barokní barevný emailový erbovní štít s výjevem Jana Křtitele oklopený modrým emailovaným kruhem s uvedením názvu a místa lóže a dvěma horními symboly (palice a majzlík) jako odkaz na těžbu drasla. Jako odkaz na příslušnost k velké národní mateřské lóži „U tří zeměkouli“ jsou na rubové straně odznaku ve vydutém poli tři globusy. Průměr je 52 milimetrů. Světle modrá stuha má na stranách zlaté pruhy.





Bronzová pamětní medaile lóže v Bergurgu „Alexius navždy“ z roku 1904 k 50. výročí čestného zednářského mistra ze Stuhlu Ericha Bunge. Na rubové straně medaile o průměru 40 milimetrů je odznak lóže.

robeny u řádných zlatníků nebo ve státní mincovně z ušlechtilých kovů, jsou členské odznaky lóží svobodných zednářů většinou jenom z pozlacené nebo postříbřené mosazi. Mnohé z nich jsou podle druhu řádu jednobarevně nebo barevně emailovány a v horní části je koruna. Rubové strany těchto odznaků jsou obvykle hladké, a nebo jsou na nich vyraženy či vyryté motivy nebo popisy. Jako řádové stuhy byly používány a v mnoha případech se používají takové stuhy, které jsou určeny pro státní řády nebo vyznamenání a které lóžovní úředníci mohou z továren na stuhy levně nakoupit. O umělecké hodnotě členských odznaků je možné se dohadovat, neboť vkus je jak známo větší názoru. Jen v několika případech se traduje, kdo je autorem návrhu a jeho ztvárnění. Ne zřídka byly před vytvořením odznaků pro nové lóže požádány známé výrobní firmy řádů, vyznamenání a odznaků o prospekty nebo vzory již hotových kusů a poté se vybral takový vzor, který se obzvláště líbil a který byl levný a nechal se popřípadě lehce pozměnit. Vedle mnoha skvostných a hodnotných odznaků, které mohou konkurovat řádům z produkce slavných klenotníků, jsou bohužel i takové, které byly navrženy bez fantazie a lásky a levně vyrobeny.

Asi největší sbírka členských odznaků německých lóží svobodných zednářů se nachází v Německém muzeu

svobodných zednářů v Bayreuthu. Dvousvazkový katalog z této zajímavé oblasti nauky o řádech vydal Ernst Günther Geppert v roce 1989 ve vlastním nákladu pod názvem „Členské odznaky lóží svobodných zednářů v Německu 1740–1972“. Sbírání znaků lóží si mohou dovolit i sběratelé s menšími peněženkami. Zpravidla nestojí ani velmi pěkné odznaky více než 20 až 30 eur. Zvláštnosti vyžadují vyšší až nejvyšší ceny, tak jak je to obvyklé ve všech sběratelských oblastech. Sbírání a studium členských odznaků lóží svobodných zednářů je nejen velmi různorodá a poučná činnost, ale přináší také zajímavý náhled do nevěšdní oblasti německé kulturní historie.

Wolfgang W. Schmitz



Velmi často se vyskytují členské odznaky ve tvaru rovnostranných nebo také rovnoramenných trojúhelníků. Zde se jedná o ozdobu v roce 1912 založené lóže sv. Johana v Dessau „U tři sloupů“. Je členem velké zemské lóže v Sasku. Na šachovnicové podlaze stojí jónský, dórský a korintský sloup, nad nimi oko Boží. Kružítko, úhelník a zednická lžice jako typické zednářské symboly doplňují obraz. Ozdoba z pozlacené a částečně patinované mosazi je 65 mm široká a s očkem 62 mm vysoká. Nosí se na modré stužce moiré okolo krku.

Ozdoba v roce 1740 založené velké národní mateřské lóže „U tři zeměkouli“ se skládá ze tří vrstev a je velmi náročného provedení. Se stříbrným kroužkem, který představuje symbol věčnosti a tvoří hada, který se kouše do ocasu, je na třech místech spojen pozlacený trojúhelník na jehož každém vrcholu je globus. O trojúhelník se na dvou místech opírá pozlacené zářící oko Boží. Ozdoba je 57 mm široká a s očkem 70 mm vysoká. Nosí se na červené stužce se zlatými postranními pruhy.



Mince z římské mincovny v Alexandrii

Nový katalog autorů
Kampmann/Ganschow

V egyptském peněžnictví se používala vlastní měna. To znamená, že v tamním peněžním oběhu směla být výhradně místní měna. Tento systém převzali také Římané. Tzv. „alexandrijské mince“ pojmenované podle místa ražby byly jako jediné platidlo v pro-

vincii vydávány stejně pravidelně jako mince v Římské mincovně. Ursula Kampmann a Thomas Ganschow, autoři mnoha odborných článků na téma antické mince v renomovaných odborných časopisech, v tomto katalogu představují celé spektrum mincí z římské mincovny v Alexandrii, od počátků za Augusta od roku 30 př. Kr. až po ražby za Domitia Domitiana (297 – 298 n. Chr.). Zabývají se zvláštnostmi a hodnotí mince podle běžných stupňů zachovalosti. Nový standardní katalog o alexandrijských mincích obsahuje 440 stran, má formát 17 x 24 cm, pevná vazba, kvalitně šitá, cena 49.90 Euro.

Cena pro Vás je 1099,- Kč

Katalog si můžete objednat přes objednávací kupón na adrese redakce nebo na tel.: 261 214 379.



2008 standardní katalog světových mincí

3 DVD, od roku 1801 - dnes, Verze 2008, 3760 stran, 13,5 x 19 cm, 82750 obrázků

Známé a celosvětově citované katalogy „Krause World Coins“

na 3 DVD. Všechny stránky a obrázky ze tří katalogů jsou nyní v dostupném formátu PDF. V souborech formátu PDF jsou všechny světové mince od roku 1801 po současnost. V aktuálním ocenění v několika stupních zachovalosti a s obrázky, které jsou většinou v originální velikosti. Pdf soubory je také možné tisknout. Práci s tímto obsáhlým dílem na tech DVD usnadňuje funkce vyhledávání.

Preis: 85,00 EUR

Cena pro Vás je 1989,- Kč

Katalog si můžete objednat přes objednávací kupón na adrese redakce nebo na tel.: 261 214 379.



PRODUKTY A SLUŽBY | PRODUCTS AND SERVICES

- Zabezpečíme grafické návrhy a výrobu památných medailí
We provide graphic designs and production of memorial medals
- Kreativní návrhy a výroba grafických a památných listov
Creative ideas and production of graphic pieces and memorial art pieces
- Originální umelecké návrhy a výroba novoročních pozdravov a umeleckých tlačovín
Original artistic projects, production of New Year's greetings cards and artistic printings by renowned artists
- Zabezpečíme výrobu trojrozměrných známok z cenných kovov
We provide production of 3D-stamps made of AU, AG
- Konzultácie a poradenstvo v oblasti public relations
Consultancy and advisory service in area of public relations



Nr.	Beschreibung	Preis	Nr.	Beschreibung	Preis	Nr.	Beschreibung	Preis	Nr.	Beschreibung	Preis
	Die ersten Nationalpreise wurden an einem ca. 40 x 24 mm großen schwarzrotgelben Band verliehen.										
1042	wie vor, mit Jahreszahl 1950, Gold	2.000,-	1057	Preis für künstlerisches Volksschaffen, 1955, I. Klasse, Silber, Revers mit Inschrift und Jahreszahl (1956 - 70)	1.400,-	1070	wie vor, Avers und Revers verändert, Buntmetall, versilbert oder vernickelt	400,-	1085	wie vor, Revers verändert	300,-
1043	wie vor, mit Jahreszahl 1951 - 58, 1960 und 1962, Gold	1.500,-	1058	wie vor, ohne Jahreszahl	1.000,-	1071	Johannes-R.-Becher-Preis, 1958, Silber, Revers mit Datum (22. Mai 1961)	2.800,-	1086	Friedrich-Engels-Preis, 1970, I. Klasse, Silber, vergoldet	800,-
1044	wie vor, ohne Jahreszahl, Gold	1.200,-	1059	wie vor, Buntmetall, versilbert oder vernickelt	250,-	1072	wie vor, Silber, Revers ohne Datum	2.800,-	1087	wie vor, Buntmetall, vergoldet oder vermessingt	250,-
1045	wie vor, (Revers: Nationalpreis), Gold	1.000,-	1060	wie vor, II. Klasse, Bronze, Revers mit Inschrift und Jahreszahl (1956 - 70)	800,-	1073	wie vor, Buntmetall, versilbert oder vernickelt, Revers verändert	1.200,-	1088	wie vor, II. Klasse, Silber	600,-
1046	wie vor, Buntmetall, vergoldet	300,-	1061	wie vor, ohne Jahreszahl	200,-	1074	Kunstpreis der DDR, 1959, Silber	1.000,-	1089	wie vor, Buntmetall, versilbert oder vernickelt	200,-
1047	Heinrich-Greif-Preis, 1951, I. Klasse, Silber, Revers mit Angabe der Klasse	1.500,-	1062	Heinrich-Heine-Preis, 1956, Silber	2.500,-	1075	wie vor, Buntmetall, versilbert oder vernickelt	500,-	1090	wie vor, III. Klasse, Bronze	250,-
1048	wie vor, Buntmetall, versilbert	500,-	1063	wie vor, Buntmetall, versilbert	1.200,-	1076	Rudolf-Virchow-Preis, 1960, (nicht tragbar mit Anstecknadel), Silber	1.500,-	1091	Theodor-Körner-Preis, 1970, Silber	1.200,-
1049	wie vor, II. Klasse, Silber	1.300,-	1064	wie vor, Revers verändert, vernickelt	1.000,-	1077	wie vor, Buntmetall, versilbert oder vernickelt	300,-	1092	wie vor, Buntmetall, versilbert oder vernickelt	450,-
1050	wie vor, Buntmetall, versilbert	400,-	1065	Cisinski-Preis, 1956, I. Klasse, Silber, vergoldet	1.000,-	1078	GutsMuths-Preis, 1961 (nicht tragbar), I. Klasse, Silber	1.200,-	1093	Architekturpreis der DDR, 1976, versilbert oder vernickelt	300,-
1051	wie vor, III. Klasse, Silber	1.250,-	1066	wie vor, Buntmetall, vergoldet	500,-	1079	wie vor, Buntmetall, versilbert	400,-	1094	Designpreis der DDR, 1978, versilbert oder vernickelt	1.200,-
1052	wie vor, Buntmetall, versilbert	350,-	1067	wie vor, Avers und Revers verändert, Buntmetall, vergoldet oder vermessingt	500,-	1080	wie vor, II. Klasse, Silber	1.200,-			
1053	wie vor, ohne Angabe der Klassen, Buntmetall, versilbert oder vernickelt	450,-	1068	wie vor, II. Klasse, Silber	800,-	1081	wie vor, Buntmetall, versilbert	400,-			
1054	Lessing-Preis, 1954, Silber	2.500,-	1069	wie vor, Buntmetall, versilbert	400,-	1082	wie vor, III. Klasse, Silber	1.200,-			
1055	wie vor, Buntmetall, versilbert	1.400,-				1083	wie vor, Buntmetall, versilbert	400,-			
1056	wie vor, Revers verändert, versilbert oder vernickelt	1.200,-				1084	wie vor, ohne Angabe der Klassen Buntmetall, versilbert oder vernickelt	300,-			

Nr.	Beschreibung	Preis	Nr.	Beschreibung	Preis	Nr.	Beschreibung	Preis	Nr.	Beschreibung	Preis	
												
1095	Jacob-und-Wilhelm-Grimm-Preis der DDR, 1979 (nicht tragbar), Meißner Porzellan	2.600.–	1104	wie vor, Silber, Avers und Revers verändert	900.–	1113	Verdienter Aktivist, 1950, Medaille mit Schraube, ohne Tragespange	1.000.–		1121	Verdienter Bergmann der DDR, 1950, Silber, Bandspange, Revers mit Verleihungsjahr (1951, 1952)	1.800.–
Ehrentitel												
												
1096	Aktivistenabzeichen der volkseigenen Betriebe, 1949	200.–	1105	wie vor, Buntmetall, versilbert	500.–	1114	wie vor, Medaille an Tragespange	150.–		1122	wie vor, Metallspange, Revers mit Verleihungsjahr (1953 – 57)	1.200.–
1097	Aktivistenabzeichen der Maschinen-Ausleih-Stationen, 1949 (Verleihung ungewiß, es könnte sich hierbei auch um ein Muster handeln)	250.–	1106	wie vor, Revers verändert, Buntmetall, versilbert oder vernickelt	300.–	1115	wie vor, Avers verändert	50.–		1123	wie vor, Revers ohne Verleihungsjahr	800.–
										1124	wie vor, Buntmetall, versilbert oder vernickelt	500.–
1098	Verdienter Lehrer des Volkes, 1949, Silber, vergoldet, Revers mit Jahreszahl (1949 – 53)	1.000.–	1107	Held der Arbeit, 1950, Silber, Medaille am langen Band	12.500.–	1116	wie vor, Revers verändert	30.–				
1099	wie vor, ohne Jahreszahl	350.–				1117	Verdienter Erfinder, 1950, Medaille mit Schraube, ohne Tragespange	2.000.–		1125	Meisterhauer, 1950, Bandspange, Avers mit Verleihungsjahr (1950 – 52)	1.000.–
1100	wie vor, Buntmetall, vergoldet	300.–	1108	wie vor, bandbezogene oder metallgefüßte Spange, wurde 1954 gegen den Stern ausgetauscht	12.500.–							
1101	wie vor, Revers verändert, Buntmetall, vergoldet oder vermessingt	200.–				1118	wie vor, Medaille an Tragespange	450.–		1126	wie vor, Metallspange, Avers mit Verleihungsjahr (1953 – 57)	750.–
			1109	wie vor, Stern, Silber, Revers mit Verleihungsjahr und Verleihungsnummer	1.300.–	1119	wie vor, Avers verändert	250.–				
1102	Verdienter Arzt des Volkes, 1949, Bronze Revers mit Jahreszahl (1949, 1950), an Bandschleife	2.000.–	1110	wie vor, ohne Verleihungsjahr	1.500.–					1127	wie vor, Avers ohne Verleihungsjahr, dieses in Metallspange, goldfarben, (so nur 1978 und 1979 verliehen)	600.–
			1111	wie vor, ohne Verleihungsnummer	800.–	1120	wie vor, Revers verändert	350.–		1128	wie vor, silberfarben	400.–
1103	wie vor, Revers mit Jahreszahl (1951 – 58), an Bandspange	1.300.–	1112	wie vor, Buntmetall, vergoldet	350.–							

Nr.	Beschreibung	Preis	Nr.	Beschreibung	Preis	Nr.	Beschreibung	Preis	Nr.	Beschreibung	Preis
1129	Verdienter Eisenbahner, 1950, farbig emailiert, wurde 1956 gegen die runde Medaille ausgetauscht	2.000.–	1138	Meisterbauer, 1951, Revers mit Verleihungsjahr (1951, 1954)	400.–				1156	wie vor, Land- und Forstwirtschaft	1.200.–
1130	wie vor, runde Medaille, Buntmetall, vergoldet, Avers mit Verleihungsjahr (1951 – 65)	500.–	1139	wie vor, ohne Verleihungsjahr	650.–	1148	Verdienter Meister, 1953	100.–			
1131	wie vor, Avers ohne Verleihungsjahr	300.–	1140	Verdienter Züchter, 1952, Revers mit Verleihungsjahr (1952 – 59), emailierte Tragespange	2.000.–				1157	wie vor, Lebensmittelindustrie	1.200.–
1132	Hervorragender Wissenschaftler des Volkes, 1951, Gold	3.000.–	1141	wie vor, ohne Jahreszahl	1.500.–	1149	Bester Meister, 1953, (Verleihung ungewiß, es könnte sich hierbei auch um Muster handeln) emailiertes Abzeichen, Bauindustrie	1.200.–			
1133	wie vor, Buntmetall, vergoldet	1.000.–	1142	wie vor, mit Stoffspange	1.000.–				1158	wie vor, Leichtindustrie	1.200.–
1134	Verdienter Techniker des Volkes, 1951, Metallspange	800.–	1143	wie vor, Revers verändert	800.–	1150	wie vor, Baustoffindustrie	1.200.–			
1135	wie vor, bronzefarben mit Stoffspange	450.–	1144	Verdienter Tierarzt, 1952, Revers mit Verleihungsjahr (1952 – 61)	2.000.–	1151	wie vor, Berg- und Hüttenwesen	1.200.–			
1136	wie vor, goldfarben	300.–	1145	wie vor, ohne Jahreszahl	1.500.–	1152	wie vor, Chemische Industrie	1.800.–			
1137	wie vor, Revers verändert	250.–	1146	wie vor, Revers verändert, mit Stoffspange	1.000.–	1153	wie vor, Eisenbahn	1.200.–			
			1147	wie vor, Revers verändert (ohne Umschrift DDR)	800.–	1154	wie vor, Kohle und Energie	1.200.–			
						1155	wie vor, Kraftverkehr und Straßenwesen	1.200.–			
									1160	wie vor, Pharmazie	1.800.–
									1161	wie vor, Schwerindustrie	1.200.–
									1162	Aktivist des Fünfjahrplanes, 1951, Stoffspange mit Verleihungsjahr (1951,1952)	20.–

Nr.	Beschreibung	Preis	Nr.	Beschreibung	Preis	Nr.	Beschreibung	Preis	Nr.	Beschreibung	Preis	
Ehrentitel												
			1167	wie vor, ohne Verleihungsnummer	120.–							
1163	wie vor, Metallspange, Aluminium, bronziert mit Verleihungsjahr (1952 – 55)	10.–			80.–	1175	Hervorragende Jugendbrigade der DDR, 1955, emailiertes Abzeichen	400.–		1180	Brigade der sozialistischen Arbeit, 1959 (Drahtöse)	150.–
			1168	wie vor, Revers geändert	80.–							
1164	wie vor, Aluminium, vergoldet mit Verleihungsjahr (1956 – 59)	10.–			800.–	1176	wie vor, gestickte Form	500.–		1181	wie vor, angeprägte Öse	130.–
			1169	Brigade der hervorragenden Leistung, 1954	800.–							
1165	wie vor, Miniurnadel	40.–			300.–	1177	wie vor, Medaille mit Stoffspange	500.–		1182	wie vor, gestickte Form für Forstwirtschaft	500.–
			1170	Verdienter Meister des Sports, 1954, Silber, vergoldet	300.–							
1166	Hervorragender Genossenschaftler, 1954, Revers mit Verleihungsnummer	500.–	1171	wie vor, Buntmetall, vergoldet oder vermessingt	200.–	1178	wie vor, Avers verändert	400.–		1183	Gemeinschaft der sozialistischen Arbeit, 1960 (Drahtöse)	200.–
			1172	Meister des Sports, Abzeichen, 1953 (Das Abzeichen wurde 1955 gegen die Medaille umgetauscht.)	1.200.–					1184	wie vor, angeprägte Öse	50.–
			1173	wie vor, Medaille, Silber	300.–					1185	Meisterbauer der genossenschaftlichen Produktion, 1960	100.–
			1174	wie vor, Buntmetall, versilbert oder vernickelt	200.–							



Německo – Katalog řády & vyznamenání

Z období 1800 – 1945 16. ročník 2007/2008 560 stran, 14,8 * 10,5 cm, 1340 barevných obrázků, brožura
Tato malá kniha v kapesním formátu představuje jak dílo citované na mnoha aukcích tak i užitečného rádce při návštěvě blešního trhu a sběratelských veletrhů. Evropské standardní dílo o německých řádech od roku 1800 až po třetí říši, osvědčené více než 30 lety existence. Katalog Jörga Nimmerguta v Německu známý jako „OEK“ je jediným katalogem od A po Z z období od roku 1800 po třetí říši. Obsahuje celkem 4100 čísel v aktuálním ocenění, z toho 615 čísel k třetí říši a 1340 barevných obrázků. Díky spolupráci významných sběratelů, aukčních domů a obchodníků už dlouho „OEK“ naplňuje požadavek „od sběratele pro sběratele“ a sleduje aktuální vývoj na trhu. Preis: 39,80 EUR

Cena pro Vás je 949,- Kč

Katalog si můžete objednat přes objednávací kupón na adrese redakce nebo na tel.: 261 214 379.

Nr.	Beschreibung	Preis	Nr.	Beschreibung	Preis	Nr.	Beschreibung	Preis	Nr.	Beschreibung	Preis
											
1186	Hervorragender Jungaktivist, 1960, farbig emaillierter Rhombus an Metallspergung	750.-	1194	wie vor, Spange für dreifache Verleihung	5.-	1203	Aktivist der sozialistischen Arbeit, 1969, Metallspergung (rot)	5.-	1211	wie vor, pentagonale Spange	1.200.-
			1195	wie vor, Spange für vierfache Verleihung	10.-						
1187	wie vor, runde Medaille an Stoffspange, versilbert oder vernickelt	100.-	1196	wie vor, Spange für fünffache Verleihung mit Jahreszahl 1971 - 1975	5.-	1204	wie vor, Spange mit Staatswappen	5.-	1212	Verdienter Metallurge der DDR, 1975	300.-
			1197	wie vor, Spange für fünffache Verleihung ohne Jahreszahl	5.-						
1188	Aktivist des Siebenjahrplanes, 1960 mit Verleihungsjahr (1960 - 66) und ohne Verleihungsjahr	10.-	1198	Hervorragendes Jugendkollektiv der DDR, 1963, farbloser Schriftring	150.-	1205	wie vor, Spange für zweifache Verleihung	5.-	1213	Verdienter Werktdtger der Leicht-, Lebensmittel- und Nahrungsgtiterindustrie der DDR, 1975	150.-
						1206	wie vor, Miniaturnadel	50.-			
1189	wie vor, Miniaturnadel	50.-	1199	wie vor, gestickte Form	500.-	1207	Verdienter Mitarbeiter der Staatssicherheit, 1969	1.300.-			
			1200	wie vor, schwarzer Schriftring	30.-				1214	Verdienter Metallarbeiter der DDR, 1975	180.-
1190	Kollektiv der sozialistischen Arbeit, 1962, Metallspergung (rot mit schwarzrotgold)	30.-									
			1201	Verdienter Seemann, 1965	150.-	1208	Verdienter Mitarbeiter der Zollverwaltung der DDR, 1972	600.-	1215	Verdienter Chemiewarbeiter der DDR, 1975	150.-
1191	wie vor, Spange mit Jahreszahl (1963 - 66)	15.-									
			1202	Verdienter Volkspolizist der DDR, 1966	750.-	1209	Verdienter Bauarbeiter der DDR, 1972	200.-	1216	Verdienter Energiearbeiter der DDR, 1975	350.-
1192	wie vor, Spange mit Staatswappen	5.-				1210	Verdienter Militdrflieger der DDR, 1974, rechteckige Spange	1.500.-			
1193	wie vor, Spange für zweifache Verleihung	5.-									

Nr.	Beschreibung	Preis	Nr.	Beschreibung	Preis	Nr.	Beschreibung	Preis	Nr.	Beschreibung	Preis
1242	 Verdienter Wasserwirtschaftler der DDR, 1979	400.–	1249	 wie vor, Medaille an pentagonaler Spange	50.–	1257	 wie vor, Metallspange, Aluminium bronziert, Avers mit Motiv des Fünfjahresplanes, mit Verleihungsjahr (1952 – 55)	15.–	1266	 wie vor, Chemische Industrie	250.–
1243	 Verdienter Jurist der DDR, 1979	1.000.–	1250	 Medaille für Verdienste um das Grubenrettungswesen, 1951, Aluminium, bronziert	800.–	1258	 wie vor, Aluminium vergoldet, mit Verleihungsjahr (1956 – 59)	10.–	1267	 wie vor, Deutsche Post	230.–
1244	 Verdienter Volkskontrolleur der DDR, 1981	800.–	1251	 wie vor, Buntmetall, bronzefarben	800.–	1259	 wie vor, Miniaturnadel	50.–	1268	 wie vor, Eisenbahn, Motiv Flügelrad	1.000.–
Medaillen			1252	 wie vor, Buntmetall, vergoldet	800.–	1260	 wie vor, Avers mit Motiv des Siebenjahresplanes, mit Verleihungsjahr (1960 – 66) und ohne Verleihungsjahr	10.–	1269	 wie vor, Motiv Lokomotive	500.–
1245	 Verdienter Mitarbeiter des Gesundheitswesens der DDR, 1985	300.–	1253	 wie vor, Revers verändert	800.–	1261	 wie vor, Miniaturnadel	100.–	1270	 wie vor, Kohle und Energie	230.–
1246	 Ehrenzeichen der Deutschen Volkspolizei, 1949, Abzeichen mit Inschrift in der Fahne	200.–	1254	 wie vor, nur silberfarbene Auflage für zweimalige Verleihung	1.200.–	1262	 Medaille für ausgezeichnete Leistungen im Wettbewerb, 1953, emailliertes Abzeichen, Außenhandel	300.–	1271	 wie vor, Konsumgenossenschaft	230.–
1247	 wie vor, ohne Inschrift in der Fahne	250.–	1255	 wie vor, nur goldfarbene Auflage für dreimalige Verleihung	2.000.–	1263	 wie vor, Bauindustrie	230.–	1272	 wie vor, Kraftverkehr und Straßenwesen	230.–
1248	 wie vor, mit Staatswappen in der Fahne	400.–	1256	 Medaille für ausgezeichnete Leistungen, 1951, Stoffspange mit Verleihungsjahr (1951, 1952)	50.–	1264	 wie vor, Baustoffindustrie	230.–	1273	 wie vor, Kultur	230.–
						1265	 wie vor, Berg- und Hüttenwesen	230.–	1274	 wie vor, Land- und Forstwirtschaft	230.–
						1275	 wie vor, Lebensmittelindustrie	230.–			

Reinhold Gerstetter

autor posledních DM bankovek

Rozhovor s bývalým vedoucím grafikem
Spolkové tiskárny v Berlíně

Reinhold Gerstetter je známý nejen mezi sběrateli známek jakožto autor mnoha poštovních známek, zvláště vydání Německé pošty Berlín do roku 1990, ale umělce znají také sběratelé bankovek Německé spolkové banky jako autora vydání BBk III, stylisticky nadmíru vydařených posledních bankovek německých marek.

Reinhold Gerstetter se narodil dne 18. října 1945 v Leonbergu ve spolkové zemi Badensko-Württembersko. Po studiu grafiky na Vyšší odborné grafické škole ve Stuttgartu následovaly čtyři roky u jedné z nejlepších reklamních agentur v Londýně se zaměřením na tvorbu návrhů v oboru automobilového průmyslu a navrhování známek. Poté strávil Gerstetter rok v izraelské Haifě, kde absolvoval práci v grafickém studiu se zaměřením na marketing, design, architekturu a propagaci vysokého školství. Po návratu do Německa pracoval dva roky v reklamním studiu v Berlíně, kde se především zabýval designem obalů, tvorbou návrhů, poradenstvím a navrhováním prezentací na veletrhu. Následně se stal uměleckým ředitelem jedné úspěšné reklamní agentury v Berlíně, kde se pracovně věnoval hlavně navrhování a realizaci reklamních projektů v oblastech vizuální komunikace, firemní reklamě a průmyslovému designu. Od roku 1979 byl Reinhold Gerstetter zaměstnán jako grafický designér a později jako šéfdesignér ve spolkové tiskárně. V současnosti pracuje na volné noze. Karlheinz Walz se s Reinholdem Gerstetterem setkal v lednu 2007 v Berlíně a zaznamenal následující rozhovor.



Pane Gerstettere, navrhl jste poslední oběhovou sérii bankovek DM. Kdo vás vyzval k účasti v konkurzu, spolková banka nebo spolková tiskárna, Váš tehdejší zaměstnavatel?

Konkurz vypsal Německá spolková banka, přičemž kromě dvou externích umělců měly skupinu návrhů podat obě tiskárny, s nimiž se počítalo pro tisk bankovek. Na rozdíl od toho na známky pro Německou poštu byla vypsána veřejné a interní výběrová řízení.

Bylo už v té době známo, že ze spolkové tiskárny může být podán pouze jeden návrh, a jestliže ano, proč byla snaha podat dvě skupiny návrhů?

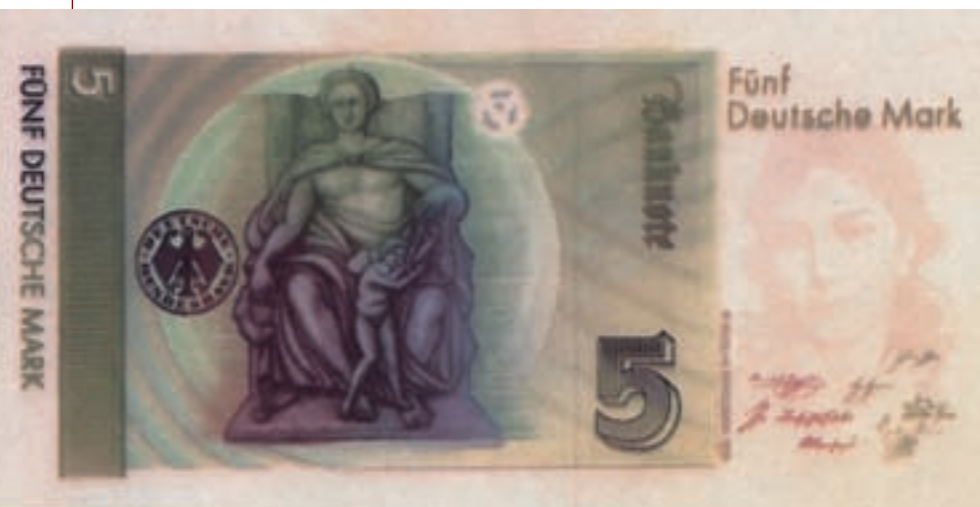
Návrh bankovek klade na grafiky velmi vysoké nároky, tzn. že se jedná o velmi specifickou uměleckou práci. Z toho důvodu nejdříve proběhl vnitřní konkurz v rámci spolkové tiskárny.

Které návrhy pak byly Německé spolkové bance představeny jako oficiální práce do konkurzu?

Vedení spolkové tiskárny se vyslovilo pro mé návrhy a přislíbilo mi, že do konkurzu pošlou spolkové bance mou práci.

Proč tedy nakonec byly upřednostněny návrhy vašeho kolegy Gerhardta?

Obchodní vedení spolkové tiskárny chtělo odevzdat nakonec obě skupiny návrhů ze spolkové tiskárny, což ale spolková banka odmítla, neboť by to bylo v rozporu s podmínkami účasti, tzn. ve Frankfurtu trvali na tom, že převezmou pouze jednu řadu návrhů. Tak došlo ke spontánnímu rozhodnutí podat návrhy od Rudolfa Gerhardta



*První návrh rubové strany: památník J. W. Gotha podle kresby Bettiny von Armin *)*

*) zobrazeno s laskavým souhlasem Německé spolkové banky

v rozporu s původním záměrem a s tím, co mi bylo slíbeno. Řadu mých návrhů sice banka také převzala, ale jen k úschově, ne k účasti v konkurzu.

Nebylo to pro vás zklamání?

Ovšem, neboť mi bylo jasně řečeno, že po již zmíněném vnitřním konkurzu budou do spolkové banky dodány mé návrhy. Byl jsem proto tehdy dost našťvaný, když jsem se dozvěděl, že mé návrhy nebudou do soutěže zařazeny, ale že budou odloženy ad acta, že se nedodržel to, co mi bylo slíbeno.

Nakonec ale vaše návrhy tvořily základ nové řady bankovek. Jak k tomu došlo?

Spolková banka plně důvěřovala týmu expertů, které pověřila posouzením podaných návrhů. Experti ale všechny čtyři řady návrhů z nejrůznějších důvodů odmítly jako nevhodné. Vyhlášení nové soutěže by znamenalo časovou ztrátu více než jeden rok, a časový plán nových bankovek byl tak jako tak ve skluzu. A tak si ve spolkové bance vzpomněli na moje návrhy, které byly odloženy neprohlédnuté.

Takže vaše návrhy byly prohlédnuty a shledány přijatelnými?

Ano, později jsem se od jednoho zaměstnance spolkové banky dozvěděl, že ve Frankfurtu bylo řečeno asi toto: „Podívat se na ně můžeme,“ nebo něco podobného, a že se gratulují odborní-



*Další návrh obsahuje věnec z květů bylinek, obrázek na titulní straně knihy Clemense Brentana „Jarní věnečky“ *)*

ci dost divili, že spolková tiskárna nedodala od začátku mé návrhy, neboť odborníci na bankovky s nimi okamžitě souhlasili a poté i expertní tým.

Vraťme se ještě k návrhům do vypsané soutěže.

Konkurs byl vyhlášen 1. 1. 1987, hotové návrhy měly být předloženy do 30. 6. 1987. Doba šesti měsíců není pro takovou práci moc dlouhá...

Je tomu tak, spolková banka na jedné straně požadovala moderní vzhled bankovek, ale na druhé straně měla být zachována kontinuita. Tento protiklad měl být u všech návrhů uspokojivě vyřešen a zapracován, to znamená že při veškeré modernosti musela být dodržena podobnost s předchozími

sériemi, aby se dosáhlo požadované kontinuity, což nebylo opravdu jednoduché. Nebo co se týká giloširování. U moderních bankovek nejsou tyto v minulosti používané ochranné čáry zapracované do podkladu již nutné, pokud vezmeme v úvahu způsoby reprodukce, které dnes padělatelé mají k dispozici. Spolková banka ale bezpodmínečně chtěla tyto vzory v podkladovém tisku mít. Tak jsem takové vzory podle požadavku, s ohledem na téma i hlavní motiv zvolil, tak například na rubové straně stomarkovky jsou to hudební noty, nebo u bankovky 1000 DM žáby a korunky. Podívejte se na eurobankovky, které žádné giloširování již neobsahují.

Bylo požadované dodržení kontinuity také jedním z důvodů, že slovo „bankovka“ na nových bankovkách je psáno ve fraktuře jako u předcházející série?

Ano, slovo bankovka ve fraktuře bylo jedním ze stylových prostředků pro zachování kontinuity a zachování podobnosti s dosavadními bankovkami v oběhu. Také předepsané portréty vybraných osobností musely být ztvárněny v souladu s tímto záměrem a zakomponovány do celku. Zde byl problém zvolit vhodný obrázek nebo jiné vyobrazení osoby pro portrét na bankovky. Osobnosti byly již vybrány pro každou jmenovitou hodnotu a tímto způsobem předepsány. Autor staré série Hermann Eidenbenz to tehdy měl o hodně jednodušší. Zaşel do několika muzeí, prohlédl si několik dle jeho mínění v úvahu přicházejících portrétů a potom vytvořil své návrhy.

Čí to byl nápad napsat slovo



Licová strana: portrét: Bettina von Armin, rytina: Jacek Kanior, Spolková tiskárna. Rubová strana: Braniborská brána, jedná se o třetí verzi rubové strany, která se nakonec realizovala

„bankovka“ frakturou? Váš, nebo to bylo v podmínkách soutěže? Návrhy ostatních grafiků tento prvek neobsahují.

Byl to můj nápad v rámci práce na návrzích, grémium expertů mě za to částečně kritizovalo, ale spolková banka to přijala velmi dobře a nakonec došlo k jejímu uskutečnění.

Na vámi navržených DM bankovkách jsou v podkladovém tisku nalevo od portréту obrázky měst, také rubové strany několika exemplářů obsahují obrázky budov nebo jejich půdorysy. Navštívil jste všechna místa, na nichž se tyto budovy nachází?

Samozřejmě, navštívil jsem všechna místa, kde jsou budovy nebo ostatní detaily, které jsem použil v e svých návrzích. Kromě toho jsem přečetl spousty literatury o ztvárňovaných osobách a jejich okolí, také z tohoto důvodu trvaly práce na návrzích tak dlouho.

Když jste odevzdal návrh pěti-markové bankovky, byly práce na návrzích ostatních hodnot skoro u konce. Proč se s bankovkou 5 DM nepočítalo do začátku a nakonec byla realizována?

Může to znít divně, ale hlavním důvodem byly požadavky ekonomiky. Bylo nutné zohlednit, že za stálého nárůstu obchodních vztahů se zahraničím, bude často potřeba menšího spropitného, a že by pro to bylo ideální hodnota 5 DM. Mince této hodnoty by pro tento účel byly jednak nepraktické a zadruté by spropitné v mincích vypadalo trochu „uboze“. Z ekonomických kruhů proto byla urgence o zachování zelené bankovky 5 DM.

(Poznámka: na zelené bankovce používané v zahraničí, je třeba si dávat velký pozor na to, co se vybere za motivy! V některých arabských zemích je totiž zelená považována za svatou barvu, a tak člověk může dle okolností způsobit velké faux-pas.)

Návrh rubové strany bankovky 5 DM byl několikrát změněn, než byl vybrán konečný motiv. Vámi nejdříve navrhovaný „Goethův památník“ byl relativně rychle zamítnut, protože by se bankovka „zadními vrátky“, jak to vyjádřila spolková banka, stala „Goetheho“ bankovkou. I později vámi navr-

žený motiv květinového věnce se bance nezdál příliš uspokojivý.

Ano. I když já jsem květinový věnec považoval za velmi vhodný. Později jsem se dozvěděl, že Bettina von Arnim se osobně zúčastnila svěcení Braniborské brány. Kromě toho na dohled bylo německé sjednocení, takže brána byla ideálním motivem. Podobně to bylo s motivy měst v podkladovém tisku lícové strany bankovky 100 DM. Navrhoval jsem Lipsko, což se zprvu setkalo s kritikou, protože na návrzích se pracovalo dlouho před sjednocením, jež zatím bylo v nedohlednu.

Znamená to, že existovala ohledně motivu města z tehdejší NDR obava?

Ano. K realizaci mých návrhů ale nakonec došlo, později se to ukázalo jako skutečně šťastné řešení, že stovka obsahovala motivy z obou německých států.

Návrh rubové strany bankovky 1000 DM zaznamenal také více změn, než se dospělo ke konečnému návrhu. Jak vás napadl motiv slovníku „Deutsches Wörterbuch“ bratří Grimmů?

Německý slovník je podle mého názoru vůbec jedním z nejdůležitějších počinů v oboru německého jazyka a proto si zaslouží být na bankovce. Byla to ohromná věc, kterou bratři Grimmové tímto slovníkem započali. To je možné zhodnotit poté, co si slovník prohlédnete, zvláště velmi podrobné vysvětlivky každého pojmu německého jazyka a uvědomíte si, že slovník byl dokončen teprve před několika lety!

Jaké bezpečnostní prvky obsahovaly vaše návrhy?

Všechny bezpečnostní prvky, které pak byly realizovány, prvky hlubotisku, ochranné okénkové proužky, soustiskové značky, skrytý obrázek, apod.

Popisy u řady BBk III jsou většinou uspořádány vertikálně. Spolková banka proti tomu nic nenamítala, např. z důvodu čitelnosti? Bankovka se musí skoro obrátit vzhůru nohama, aby se popis dal přečíst!

Ne, spolková banka proti tomu nic neměla. Naopak, tento popis jsem zvolil záměrně, abych do celkové kompozice vnesl napětí. Ani odborné grémium ne-

vzneslo nějaké námítky, a byl mezi nimi dokonce psycholog Dr. Heiner Treinen, který návrhy zkoumal speciálně s ohledem na nezaměnitelnost bankovek.

Jedna z podmínek spolkové banky se mimo jiné týkala toho, aby motivy na bankovkách nebyly úplně shodné s portréty – předlohami, ale aby jejich provedení bylo v souladu s požadavky na motiv bankovky. Co to přesně znamená?

To znamená, že v tom či onom případě bylo třeba portrét ztvárnit ne stoprocentně v souladu s originálem předlohy, ale tzv. trochu „vylepšený“.

Jedním spíše technickým požadavkem bylo, aby se středová osa pravé poloviny bankovky neshodovala se středovou osou obličejové partie portrétu.

To bylo kvůli tomu, aby skládáním bankovky nedošlo k odstranění barvy hlubokého rytého tisku uprostřed portrétu.

Uvažovalo se o ponechání chybějícího textu o potrestání, který byl na starých bankovkách? Text byl na všech bankovkách od doby císařství, měl tedy na německých bankovkách dlouhou tradici.

Ne, nikdy. Text o potrestání není právně nezbytný a stylisticky by se jen těžko zasazoval do konceptu. Podobně to bylo s opakováním sériových čísel, které byly na rubové straně hodnot 500 a 1000 DM staré série. Také nejsou nezbytné a proto byly vynechány a také ušetřily dodatečný tisk a náklady.

Podle mých informací se ale zprvu uvažovalo o použití na povrch částečně vystupujícího ochranného okénkového proužku spolu s bezpečnostním proužkem zapracovaným do papíru dosavadním způsobem.

Ano, takové úvahy zpočátku byly. Pak se od nich upustilo, protože i ochranný okénkový proužek se dá zmagnetizovat a další proužek se nepoužil. Kromě jiného to ale bylo také z finančních důvodů.

Pro jaké země jste ještě navrhoval bankovky?

Pro Peru, Bolívii a Estonsko. Také jsem navrhl poslední sérii pesetových bankovek před zavedením eura pro Špa-



Poštovní známky, které navrhl Reinhold Gerstetter pro Zemské poštovní ředitelství v Berlíně, série „Berlínské pohledy“, 1982, Rytiny: Egon Falz a Hans Joachim Fuchs, oba ze spolkové tiskárny

nělsko, emise 1992, pamětní sérii k 500. výročí objevení Ameriky. Na jedné bankovce měl být zobrazen Kolumbus. Jednalo se o velmi obtížné téma, Národní banka Španělska hledala návrhy pro tuto novou sérii bankovek skoro deset let, přesto byly výsledky veškerých soutěží zamítnuty. V Madridu už byli

skoro zoufalí. Na základě mých návrhů německých bankovek, které vyvolaly velkou pozornost i ve Španělsku, mi byla svěřena zakázka na tvorbu návrhů této pesetové série. Návrhy se hned zalíbily a byly realizovány.

Karlheinz Walz



Také na titulní straně informační brožury spolkové banky je slovo bankovka napsáno frakturou

Novinky z České Mincovny

Stříbrnou medaili ke 30. výročí kosmického letu V. Remka vám časopis MINCE A BANKOVKY představuje v samostatném článku. Autorem je této medaile je akademický sochař Jan Lukáš. Stříbrná (999) medaile o průměru 34 mm a hmotnosti 16 g vychází v nákladu 500 kusů (proof) a její cena je 700 Kč.

K 15. výročí vzniku ČR vydává Česká Mincovna medaili s portrétem Václava Klause. Tuto zlatou medaili (999,9) o hmotnosti 7,78 g navrhl akademický sochař Jiří Dostál. Vychází v nákladu

500 ks a její cena je 7000 Kč.

Václav Klaus je i na druhé medaili vycházející k 15. výročí vzniku ČR. Ta je ovšem stříbrná (34 mm/ 16 g). Jejím autorem je Jaroslav Bejvl. Sběratelé si ji budou moci pořídit za 700 Kč (náklad 1000 Ks).

Poslední novinkou České Mincovny je stříbrná (999) medaile nesoucí portrét Jaroslava Haška. Za 42g medaili (průměr 50 mm) zaplatí sběratelé 1300 Kč. Náklad je 1000 ks.



Bankovky z Etiopie

aneb: císař, tolary, obelisky



Kolébku lidstva je třeba hledat v dnešní Etiopii. Na území Nomádů kmene Afar na východě země byl v sedmdesátých letech objeven „Lucy“ identifikován dosud nejstarší zástupce raného člověka. Solné tyčinky obalené v rákosu – amolis, byly jedny z prvních platebních prostředků. Ke konci 18. století přivezli do východní Afriky arabští obchodníci tereziánské tolary. Stříbrná mince z Rakouska se v Etiopii stala hlavní měnou a až 29. 5. 1945 byl tolar v Etiopii odstraněn z oběhu.

Etiopie má za sebou pohnutou historii. Království Aksum v severní Etiopii je považováno za nejstarší křesťanskou zemi. Rozšířením islámu v severní Africe došlo k odtržení Etiopie od evropského vlivu a ke vzniku samostatné kultury. Počínaje rokem 1493 se císařský dvůr dostal pod vliv Portugalska. Pro Etiopii to mělo znamenat velký přínos, v roce 1529 ovládli skoro celou Etiopii Osmané. Až o padesát let později se v Etiopii podařil návrat ke křesťanství (reconquista).

Od roku 1632 byl vliv Portugalců již tak veliký, že došlo k vyhnání Osmanů ze země.

Evropské a arabské národy se opakovaně pokoušely o dobytí Etiopie a její kolonizaci, vždy ale narazily na odpor obyvatel Etiopie. V roce 1896 se neúspěšně o podrobení země pokoušela Itálie. Italové ostudnou porážku nesli těžce, a v roce 1936 se vrátili, tentokrát úspěšně na delší dobu.

Císař Haile Selassie I. opustil zemi



a uchýlil se do Anglie. V roce 1941 se mu za pomoci Britů, kteří zemi osvobodili, podařil triumfální návrat do hlavního města Addis Abeba. Etiopie si jako jediná africká země, nehledě na italské obsazení, dokázala nezávislost udržet až dodnes.

V roce 1970 se země dostala do těžké krize, velkostatkáři nechali vykrváčet drobné zemědělce. V hlavním městě byly zavedeny restriktce. V roce 1973 vyvolalo sucho a ropná krize inflaci, země otráslaly masové protesty a vlny

stávek. V roce 1974 svrhla armáda císaře a o něco později jej pučisté zavraždili.

Po odstranění monarchie se Etiopie přiřadila k zemím socialistického bloku. V roce 1984 se země kvůli strašnému suchu dostala do centra pozornosti celého světa.

V roce 1991 se režim zhroutil. Do země se navrátila svoboda.

V roce 1993 si provincie Eritrea vydobyla nezávislost. Následovaly další hraniční války. Dnes křehký mír

hlídají vojáci Spojených národů.

S vydáváním bankovek začala Etiopie až později. V roce 1905 uzavřel císař Menelik II. a Národní banka Egypta, která byla v anglických rukou, smlouvu, která vedla k založení banky v Abyssínii. Nová banka byla od začátku v britských rukou, kmenový kapitál činil 500 000 liber šterlinků.

V roce 1915 byla vydána první série bankovek. Do oběhu byly dány hodnoty 5, 10, 50, 100 a 500 tolarů. Bankovky vydané před rokem 1929 byly datovány ručně nebo razítkem, až později se datum vydání tisklo. Zachovaly se vzory bankovek, samotné bankovky, které byly v oběhu již víceméně neexistují.

Bankovky měly velmi vysokou hodnotu. Jednoduše se dá vypočítat, že 1 tolar Marie Terezie měl vážit 28,06 gramu, bankovka 500 tolarů opravňovala k výměně za 500 těžkých stříbrných mincí, nebo vyjádřeno jinak, 14 kg čistého stříbra! Těchto 14 kg stříbra by dnes (začátek roku 2008) v bance stálo 4700 euro. Tenkrát by za takové množství peněz bylo možno koupit celou vesnici. Dnešní hodnotu kupní síly v Etiopii lze spočítat z příjmu 100 dolarů na hlavu.

Veřejnost se s novou bankou a jejími bankovkami nespřátelila. Důvody jsou prosté. Brouci si v žádném případě na mincích nepochutnají, o nebezpečí vzniku požáru ani nemluvě.

Termiti shledávají bankovky velmi chutnými, ani kozy neodmítnou svazek papírových peněz.

Vysoký deficit v bance a přání nezávislosti na zahraničí, přispěly v roce 1931 k likvidaci banky v Abyssínii. Ve stejném roce byla nahrazena bankou „Bank of Ethiopia“, s kmenovým kapitálem v hodnotě 750 000 liber šterlinků. Bank of Egypt za částku 40 000 liber z Etiopie odešla. Pobočky



a zaměstnance Bank of Abyssinia převzala Bank of Ethiopia.

V roce 1932 byly dány do oběhu první bankovky nové banky, které podepsal staronový vedoucí banky, Angličan Collier. Kromě již známých bankovek z roku 1915 byla vydána ještě bankovka v hodnotě 2 tolarů.

O čtyři roky později se po invazi italských jednotek začala psát nová kapitola. Bankovky z „Bank of Ethiopia“ byly staženy z oběhu a zničeny. Začaly se vydávat italské bankovky, aby se odlišily od italských evropských bankovek bankovek, měly na okraji nátiisk: „SERIE SPECIALE AFRICA ORIENTALE ITALIANA“ (speciální série pro italskou východní Afriku).

Velká vzdálenost mezi východní Afrikou a Itálií ztěžovala Italům obranu kolonie. Již v roce 1941 byla italská vlajka stažena a na nějaký čas plápolal v Addis Abebě britský prapor. Z této doby se zachovaly britské vojenské peníze 5 a 10 šilinků, které ještě stále nejsou ve světovém katalogu.

Teprve dne 23. 7. 1945 v den narozenin Haile Selassieho byla dána do oběhu nová série bankovek.

V roce 1945 byla jako nástupce Bank of Ethiopia založena State Bank of Ethiopia, která v roce 1945 obdržela výhradní právo na vydávání bankovek.

Tolar byl v Etiopii vystřídán dolarem. Podle světového katalogu existují



1 dolar National Bank of Ethiopia z roku 1966. Císař hledí trochu zamýšleně do budoucna. Tuší, co jej čeká?

tři různé podpisové varianty. Kvůli nedostatku obrazového materiálu se o jejich vzhledu můžeme pouze dohadovat. Správný podpis v každém případě ospravedlňuje 300% přírůstek...

V katalogu World Paper Money jsou ceny starých tolarů a dolarových

bankovek příliš vysoké. Chyba, která se jednotlivými vydáními táhne již několik let. Připojí-li se staré etiopské bankovky k všeobecnému cenovému růstu, v budoucnu dojde k samovolné korekci.

Bankovky byly vtištěny v Security Banknote Company (SBCN) v New



Oráč v okolí Addis Abeby



100 birr 2003. Bankovní série byla v Etiopii od roku 2003 významně modernizována.

Yorku, USA. V poslední době se v archivech SBCN objevily vzory s nejrozličnějšími barevnými variantami. V roce 1961 nastala doba pro vydání nové série bankovek. Bankovky hodnoty 1 až 500 dolarů zdobí jako předtím starý císař. Hodnoty bankovek se nezměnily. Tisklo se v renomované tiskárně Bradbury, Wilkinson & Sons ve Velké Británii.

O něco později, v roce 1963 vstoupil v platnost nový bankovní zákon, který ustanovil samostatné fungování emisní banky (nezávisle na centrální bance). Byly schváleny i jiné banky. Jako nová emisní banka byla v roce 1965 založena National Bank of Ethiopia. První série této banky byla dána do oběhu v roce 1966, vytištěna byla opět ve Velké Británii u Tomase de la Rue. Na lícové straně je značně zestárlý císař, rubovou stranu zdobí, ostatně jako všechny bankovky od roku 1945, státní znak se lvem z Judy. Motiv tvoří paralelu k císaři, který se v etiopištině označuje „Negusa Nagast“ (král králů).

Po „vítězství socialismu“ byl v roce

1976 nejvyšší čas vytisknout bankovky bez opovrhovaného císaře. Aby se dostatečně zdůraznil odklon od starého, byla vytvořena nová měna „birr“. Staré bankovky 1 až 10 dolarů byly měněny v poměru 1:1, na vyšší hodnoty byla v souladu se socialistic-

kou ideou uvalena „daň z blahobytu“ ve výši 10–20 %. Vznikem Demokratické lidové republiky Etiopie nastala v provedení bankovek výrazná změna. Motivy císaře nahradily motivy s obyvateli a krajinou země.

Po rozpadu režimu v roce 1991 se Etiopie stala demokratickou zemí. Změna režimu jako by se beze stopy vyhnula státním bankovkám. Motivy bankovek byly vybrány tak moudře, že s nimi bylo možné žít i v demokracii.

Pro zvýšení ochrany před paděláním, byl na všech bankovkách od roku 1997 zaveden skrytý obrázek obrysové mapy Etiopie. Bankovky v hodnotě nad 5 birr jsou opatřeny článkovým bezpečnostním proužkem.

Válečník, který zdobí bankovky 100 birr ad dato, odešel v roce 1997 do důchodu. Jeho předchůdce byl už na bankovce 100 tolarů z roku 1915!

Válečníka vystřídala klidnější témata. Nahradil jej motiv oráče na jednodolarové bankovce z roku 1945. V letech 2003 a 2004 byla dána do oběhu nová vydání. Nejmarkantněji je rozdíl patrný na bankovkách 50 a 100 birr, po celé délce bankovky se táhne široký hologram. 100 birrů má sice nominální hodnotu asi 9 euro, ale v Etiopii je to skoro měsíční příjem. Následující tabulka poskytuje přehled o všech samostatných peněžních vydáních v Etiopii.

Sebastian Strobl



Přeprava těžkého nákladu po etiopsku



Rubová strana říšské bankovky 100 marek z roku 1883

Poznámka k „modré stovce“ z roku 1883

Aneb co je od začátku chybně označováno

V hornickém kalendáři 2007, vydaném v Saarbrückenu v roce 2006, na straně 115–126 vyšel článek „Hornictví a nerosty – oblíbené motivy na bankovkách z celého světa“, který přináší vzorky některých vydání a navíc jedno německé vydání, které vydavatel dost ošídil. O co se u této bankovky jedná?

Existuje říšská bankovka s datem 3. září 1883 v hodnotě 100 marek, jež je

také označována jako „modrá stovka“ (obr. 1). Od listopadu 1884 byla tato bankovka v oběhu s několika dotisky. Od roku 1910 byla zákonným platebním prostředkem a v roce 1923 kvůli inflaci prakticky ztratila hodnotu. Počínaje 6. červencem 1925 bylo vydání prohlášeno za neplatné.

Na rubové straně bankovky se v levém spodním rohu krčí obrázek krystalu (obr. 2) symbolizující hornictví

a označovaný jako křišťál. Proč bylo vybráno seskupení krystalů nelze jednoduše odůvodnit. S velkou pravděpodobností lze vycházet z toho, že ze zadání říšské banky vyplývalo ztvárnit na této bankovce společně hornictví, železnici, rolnictví a píli rolníků, rovněž schopnost bránit se. Na základě velikosti bankovky 160 mm x 103 mm, tedy menší než „velká stovka“, se malíř prof. Paul Thumann

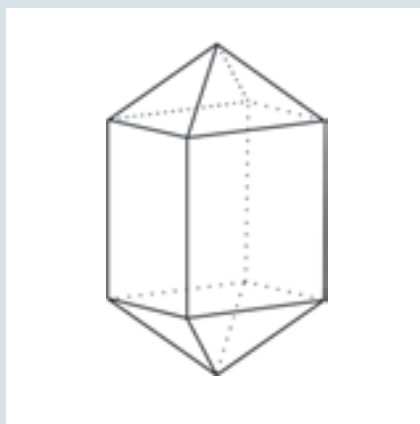
(1834–1908), autor i mnoha jiných bankovek, nemusel opírat o menší motivy, ale zvolil motiv helmy z časů rytířství, otep obilí, ovoce a perlík. Kvůli takové konstelaci nemohlo být použito tradičního hornického motivu zkrřížené palice a želízka, se kterými se v hornictví pracovalo a jež jsou považovány za symbol hornictví. Také zobrazení vystrojení šachty nebo např. hornické lampy by se do motivu nehodila. Kvůli dodržení zadání a z důvodu předložení vyváženého návrhu, se Thumann rozhodl pro motiv skupiny krystalů, který pro Thumanna nebyl od věci, neboť krystaly se jako součást zemské kůry většinou těží.

Provedené rešerše neprokázaly, zda jako předloha sloužila skupina krystalů např. z muzejní sbírky. Spíše se zdá, že krystaly byly namalovány podle nějaké obrazové předlohy, neboť podobnou skupinu namaloval Viktor Goldschmidt v později vydaném Atlasu tvarů krystalů (1903–1923). Při ztvárnění skupiny krystalů se Thumann jistě nedržel striktně krystalografických detailů a s ohledem na rozměry bankovky, následnou ryteckou práci prof. Hanse Meyera a tiskařskou techniku byl nucen se omezit pouze na ztvárnění toho nejpodstatnějšího. Zařazení zobrazených krystalů s jehlany do tetragonální skupiny (obr. 3) (zjednodušeně příčné řezy většiny tetragonálních krystalů jsou pravidelné čtyřúhelníky) se jeví pravděpodobnější než do hexagonální skupiny křemene (viz obr. 4) (zjednodušeně: příčné řezy většiny hexagonálních krystalů jsou pravidelné šestiúhelníky), k němuž jako poddruh patří i bezbarvý, průzračný křišťál. Provedení na bankovce sice nespĺňuje mineralogické požadavky, na druhé straně ale stojí za zmínku, že Německo si za motiv na bankovku vybralo toto průmyslové odvětví. Nejasné také zůstává, proč byla skupina zobrazených krystalů tetragonální skupiny označena jako křišťál. Toto označení je stále od roku 1883 chybně používáno, neboť na obrázku rozhodně není poddruh křemene, křišťál.

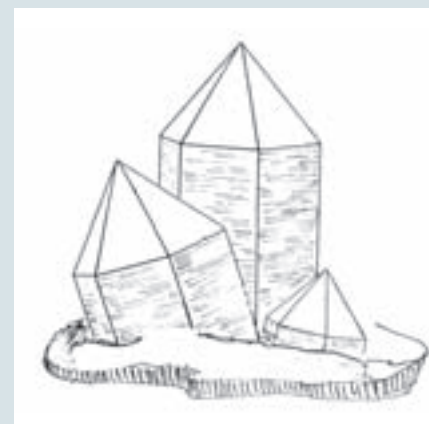
K tématu hornictví na německých bankovkách ještě na konci dodejme, že mezi návrhy na říšské bankovky, které byly od roku 1924 v oběhu, byl návrh na padesátimarkovou bankov-



Detail na zobrazení krystalu na bankovce



Krystal krychlové skupiny (těleso pravoúhlého průřezu s jehlany)



Krystal hexagonální skupiny (těleso o šesti stranách s jehlany)

ku s hornickou tematikou. Konkrétně se jednalo o motiv zobrazující dvě těžní věže uvnitř eliptického pole obklopené průmyslovým zařízením a portrét horníka.

Na rubové straně bylo ztvárněno budování hornické štoly a ruční nakládání a samotná těžba. Tento návrh ale nebyl uskutečněn. Následovala tzv. Holbeinova série a ani na následujících vydáních bankovek až po poz-

dější vydání obou německých států se neuplatňovaly motivy z hornictví. Chtěl bych poděkovat redakci hornického kalendáře v Saarbrückenu, paní Weinmannové a panu Dr. Lieberovi z Heidelbergu za svolení k použití obrázků a panu Jürgenovi Koppatzovi z Postupimi za rady ohledně literatury a jiných zdrojů informací.

Jochen Vogel

Brazilská bankovka na památku spisovatele Machada de Assis

V roce 2008 uplyne sto let od úmrtí brazilského spisovatele Joaquina Marie Machada de Assis, na jehož památku vydala Banco Central do Brasil v roce 1987 bankovku 1000 cruzados. Bankovky s provizorním nátiskem 1 Cruzado Novo pocházejí z roku 1989. S pomocí nového cruzada se škrtnutými třemi nulami se měla zastavit rostoucí inflace v zemi. Machado de Assis se narodil 21. 6. 1839 v Rio de Janeiru, kde vyrůstal v chudých poměrech.

V době, kdy v Brazílii ještě vládlo otroctví, to dotáhl i přes svůj nízký původ (otec byl mulat a matka Portugalka) z tiskařského učně na vysokého státního úředníka. Epileptické záchvaty a koktání mu stěžovaly život.

Svou první báseň uveřejnil v šestnácti letech. V roce 1869 se oženil s Carolinou Augustou Xavier de

Novais, která jej seznámila s anglickými a portugalskými klasiky. Jeho díla jsou prostoupena hořkostí a trudomyslností. Povídky o těžkosti života a selhání si lidí v jeho rodné zemi, kteří inklinovali spíše k optimismu a veselosti, zvláště neoblíbili. Machado byl cizincem ve vlastní zemi. Jeho próza a básně přesto zaujmají výjimečné postavení. Machado je považován za nejdůležitějšího zástupce literární kultury Brazílie. Jeho nejznámější díla jsou Memórias Póstumas de Brás Cubas (1881), Dom Casmurro (1900) a Esaú e Jacó (1904). Autobiografické rysy v jeho pracích nenajdeme. Není tedy s podivem, že o jeho soukromém životě je toho známo jen málo.

V roce 1879 založil s několika přáteli v Brazílii akademii umění a byl jmenován jejím prezidentem. Pracoval jako novinář, spisovatel, vydavatel



*Joaquim Maria Machado de Assis
(1839–1908)*

časopisu a státní tajemník. V roce 1889 byl dokonce jmenován ředitelem ministerstva obchodu. Machado zemřel dne 29. 9. 1908 v Rio de Janeiro. Na lícové straně bankovky je na pravé polovině jeho portrét s knihou a perem a symbol Brazílské akademie umění. Na rubové straně je historická silnice v Rio de Janeiro, ulice 1. března 1905, která je úzce spojena s jeho životem a dílem. Jeho portrét je také na vodoznaku.

Josef Gerber

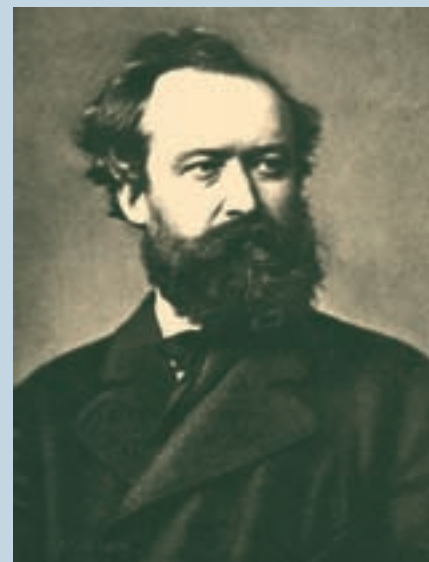


Brazílie, 1 Cruzado Novo na bankovce 1000 cruzados bez data (vydání 1989). Ani toto provizorní opatření nezastavilo brazilskou inflaci.



Sériové bankovky ze Stolzenau – Ke 100. výročí úmrtí Wilhelma Busche

V tomto vydání představujeme kompletní vydání sériových bankovek města Stolzenau z roku 1921 k uctění stého výročí úmrtí Wilhelma Busche. Na bankovce s nejnižší hodnotou 25 feniků je autoportrét známého spisovatele, kterého můžeme oprávněně označit za prvního kreslíře komiksů na světě. Na zbylých bankovkách jsou na lícových stranách stavební objekty, jeho rodný dům a památník, a na rubových stranách jsou jeho malby a jeho verše.



Wilhelm Busch, foto z roku 1878

Wilhelm Busch se narodil 15. dubna 1832 ve Wiedensahlu v okrese Stolzenau. Mládí strávil u svého strýce faráře Georga Kleineho, který jej soukromě vyučoval. V roce 1851 začal studovat na polytechnice v Hannoveru, ale ze studií ještě toho roku odešel. Jeho největší zálibou bylo malování a tak navštěvoval umělecké akademie v Düsseldorfu, Antverpách a Mnichově. Jako autor byl na tehdejší dobu velmi pokrokový a otevřený světu. Jeho práce byly plné satiry a černého humoru. V roce 1870 jeho dílo „Sv. Antonín“ stáhlo kvůli údajnému výsměchu náboženské tematice státní zastupitelstvo. Jeho asi nejznámější dílo „Max a Moric“ prodal jako student v roce 1865 za 1000 guldenů nakladateli Kasparu Braunovi, a ten na tomto díle ohromně vydělal. Další díla „Die fromme Helene“ a „Hans Huckebein“ potvrdila jeho kvality. Wilhelm Busch zemřel v ústraní dne 9. 1. 1908 v Mechtshausen bei Seesen v Harcu na selhání srdce. Jeho více než 1000 olejomalb bylo vystaveno až po jeho smrti.

Josef Gerber

Stolzenau an der Weser, sériové bankovky 30. 4. 1921 na památku
Wilhelma Busche, malíře a spisovatele, který se narodil v okrese Stolzenau

ČNB vydává do oběhu nový vzor 1000 Kč bankovky



Česká národní banka vydává dne 1. dubna 2008 do oběhu bankovku v nominální hodnotě 1000 Kč vzoru 2008, jejíž ochranné prvky jsou oproti starším vzorům inovovány. Dosavadní obíhající bankovka 1000 Kč vzoru 1996 zůstává i nadále v platnosti. Starší bankovka 1000 Kč vzoru 1993 je již neplatná, ale stále vyměnitelná v pobočkách České národní banky. Na tiskové konferenci k této události nemohl náš časopis chybět.



„Nová tisícikoruna má řadu inovovaných a nových ochranných prvků, a to jak viditelných pouhým okem pro laickou veřejnost, tak prvků zjištěných pomocí přístrojů a různých pomůcek sloužících pro ověření pravosti profesionály. První úpravy 1000Kč bankovky byly provedeny u vzoru 1996. Od té doby uplynulo téměř 12 let, což již překročilo dobu, po jejímž uplynutí většina centrálních bank považuje za žádoucí ochranu bankovek proti padělání zkvalitnit,“ říká Pavel Řežábek, vrchní ředitel a člen bankovní rady ČNB.

Vydání bankovky 1000 Kč vzoru 2008 je součástí dlouhodobého programu zvyšování ochrany českých bankovek proti padělání. Vzor 2008 je třetím vydáním bankovky 1000 Kč, tištěným podle návrhu akademického malíře Oldřicha Kulhánka. Tisícikoruna je po dvoutisícovce vydané v minulém roce současně druhou bankovkou tzv. inovované emise bankovek s upravenými ochrannými prvky. Program zvyšování ochrany bankovek průběžně reaguje na novinky ve vývoji reprografických technik i na novinky ve vývoji ochranných prvků, resp. prvků, které umožní lépe rozpoznat padělky od pravých bankovek.

Zdokonalování ochrany bankovek proti padělání se ubírá dvěma směry. Prvním z nich je použití nových ochranných prvků, které jsou přístupné a viditelné bez jakýchkoliv pomůcek a umožňují snadněji rozpoznat padělek široké veřejnosti. Mezi tyto prvky lze zařadit především nový typ ochranného proužku, který je širší než proužek dosavadní. Negativní mikrotext označující nominální hodnotu je doplněn o logo České národní banky a je větší a lépe čitelný. Dalším charakteristickým znakem nového ochranného proužku je jeho kovově lesklá barva, které se v závislosti na úhlu dopadajícího světla mění z hnědofialové na zelenou.

V průsvitu proti světlu je vedle dosavadního stínovaného vodoznaku s portrétem Františka Palackého viditelné světlé označení nominální hodnoty 1000 Kč, které je doplněno lipovým listem. Lesklý pruh umístěný vpravo od portré-

tu, jehož barva se v závislosti na úhlu dopadajícího světla mění, je na bankovkách vzoru 1996 jednobarevný a má podobu pásu s rovnoběžnými okraji. U bankovek vzoru 2008 je tento pruh dvoubarevný a jeho pravá strana má vlnkový okraj. Další ochranné prvky jsou přístupné pokladníkům, kteří jsou vybaveni ultrafialovými lampami. K tisku nového vzoru bankovek jsou použity barvy, jejichž reakce v UV záření je mnohem bohatší než na dosavadních bankovkách. Podrobnosti k těmto prvkům lze nalézt

v informačních letáčcích s popisem nových bankovek, které Česká národní banka vydává, a na internetových stránkách České národní banky. Na bankovkách jsou použity i další ochranné prvky, které je možno ověřovat pouze strojově a jejichž úkolem je zajistit, že Česká národní banka vydává a bude do oběhu vydávat pouze pravé bankovky. Popis a charakteristiky těchto ochranných prvků Česká národní banka nezveřejňuje. Vydáním nového vzoru bankovek



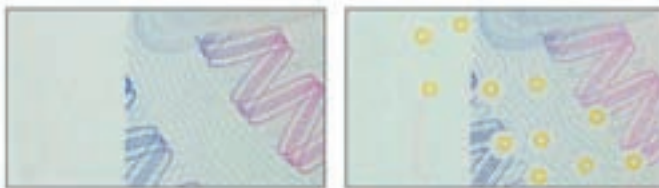
s nominálem 1000 Kč se Česká národní banka snaží naplnit beze zbytku své povinnosti, mezi něž patří mj. péče o plynulý oběh peněz. Zde vám přinášíme fotoreportáž z tiskové konference plus obrazem vše, co se změní na České bankovce 1000 Kč.



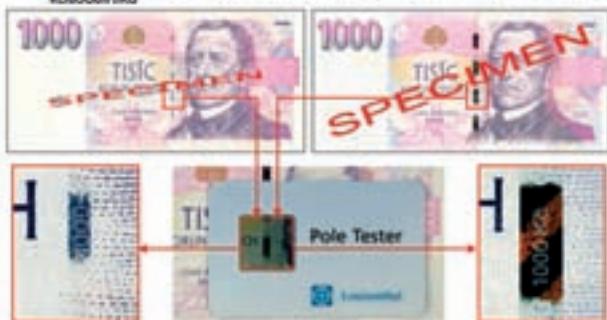
- nahrazení ochranného proužku kovové lesklé stříbrné barvy, která se závislostí na úhlu dopadu světla nemění ochranným proužkem s kovově lesklou barvou, která se v závislosti na úhlu dopadu světla mění z hnědofialové na zelenou



- méně výrazné i výraznější změny v designu bankovek, např. doplnění žlutých kroužků na nepotisknutých okrajích (kuponech) a v některých částech tiskového obrazce



- po přiložení POLE testeru se na ochranném proužku projeví efekt POLE prvku v podobě šrafování světlejšími a tmavšími částmi ve tvaru koordinátek



- nahrazení podpisu bývalého guvernéra České národní banky „Tošovský“ podpisem současného guvernéra „Tůma“ a jeho převod do jiné tiskové techniky (z tisku z hloubky do tisku s plochy)



- nahrazení letopočtu 1996 označujících vzor bankovky letopočtem 2008



- doplnění jedné z barev (pod ultrafialovým světlem zelená) druhou barvou (pod ultrafialovým světlem modrá)



- v levé dolní a pravé horní části líc i rubu doplnění ornamentů, které září pod ultrafialovým světlem zelenou barvou (ornamenty připomínající lipový list)



Aktuální zprávy pro sběratele bankovek

Egypt

Bankovky 5 a 10 liber jsou také s daty z roku 2007.

Pětilibrovka se objevila s datem 6. 4. 2006, desetilibrovka s datem 28. 9. 2006. Motivy (jako WPM-63, WPM-64) ani signatura nebyly změněny. Hodnota kurzu je 1,22 euro za 10 EGP. *Ronny Hick*

Austrálie

Do oběhu byla dána nová varianta bankovky 20 dolarů s novou podpisovou kombinací. Motivy se nezměnily (jako WPM-59), bankovku podepsali jen Glenn R. Stevens jako guvernér Reserve Bank of Australia a Dr. Ken Henry jako ministr financí.

Stejně jako u dřívějších vydání nenajdeme rok vydání v textu, je obsažen v kontrolním čísle.

První dvě číslice v tomto případě „07“ udávají rok vydání 2007. Hodnota kurzu je 11,92 euro za 20 AUD. *Ronny Hick*

Botswana

Nejvyšší nominální hodnota jihoafrické země, bankovka v hodnotě 100 pula je také ve variantě s ročníkem 2005. Co se týče motivů a bezpečnostních znaků, neliší se od WPM-26 z roku 2004. Také prováděcí tiskárna je stejná. Nejnižší nominál 10 pula byl také nedávno vydán v nové variantě. Bankovka ve srovnání s posledním vydáním z roku 2002 nevykazuje změny motivů, je opatřena ročníkem 2007, který najdeme napsaný malým písmem na rubové straně vedle názvu tiskařské firmy. Hodnota kurzu je 11,47 euro za 100 BVP. *Ronny Hick*

Německo

ENGEL - nová regionální měna

Od poloviny roku 2007 jsou v Sasku-Anhaltsku „regionální prostředky směny“, které jsou i v jiných spolkových zemích (např. Chiemgauer, Regio). Zde jde o ENGEL, což je zkratka pro „Ein neues Geld für Wittenberg und Umgebung“ (nové peníze pro Wittenberg a okolí). Termín „a okolí“ je chápán asi velice ze široka, protože bankovky v nominálech 1, 2, 5, 7, 10, 20 a 50 ENGEL obíhají také v Halle na řece Saale.

ENGEL je teoreticky rovnocenný s eurem, tedy 1 ENGEL = 1 euro. Fakticky tomu tak ale není, neboť bankovky jsou podle pokynu „platné pouze s aktuální cenou známky, bez ní je nutno částku doplatit“. Na zobrazené bankovce je ze-

lená cená známka „3/3“ nalepená nahoře, pod ní je pět dalších polí pro cenné známky. Tímto se zdá být vyřešena původně plánovaná regionální měna „Urstromtaler“, který ještě v roce 2006 ve Wittenbergu propagovali. Vydavatelem bankovek ENGEL je spolek Ganzheitlicher Weg e. V. Když ale čteme informační brožuru o nové regionální měně, má z toho kritický čtenář husí kůži. Vydavatelé a zároveň protagonisté měny ENGEL jsou pravděpodobně z hodně „levo-zelené“ části politického spektra a chtějí zvítězit nad kapitalismem. V originále: „*Výstřelky systému (kapitalismu), například zásahy do přírody, války, egoismus, konkurenční boj, rozdělení na chudé a bohaté, stále silnější kontrola, stále rostoucí daně, špatný zdravotní stav obyvatelstva, nespokojenost a beznadějí můžete denně vidět na každém kroku. Problémy jsou v systému, systému kapitalismu a jeho ekonomickém a peněžním systému. Teprve když se stávajícího systému zbavíte a zvolíte si jiný, může se skutečně něco obrátit k lepšímu.*“ Slib spasení socialismem/komunismem se

ale neuvádí, vůbec není zmiňován. Uživatelům této regionální měny je přece jen dán jeden velký slib: „*ENGEL nepodléhá inflaci ani deflaci, je tak stabilnější než euro.*“ Můj bože, v jaké realitě žije ten, kdo toto tvrdí?

ENGEL je nová možnost vzájemné výměny zboží a služeb. Svým designem vytváří rámcové podmínky pro vedení života bez všech negativních doprovodných jevů stávajícího systému. Nechceme se zde pouštět do diskuzí o utopii, která novou regionální měnu provází. Je to právo fantastů žít v rámci stávajících zákonů podle své představy. Autor těchto řádků, vyhlášený odpůrce nadbytečného používání anglicismů se musel pousmát nad čirým nesmyslem, který v uvedeném citátu způsobilo nepochopené užití anglického slova design. Podle něho má design, tedy vzhled, provedení bankovek ENGEL vytvořit rámcové podmínky pro spokojený život. Zde se nabízí velké pole působnosti pro grafiky, na které lze viditelně přenést odpovědnost za spokojený život bez všech negativních doprovodných jevů. Autoři reklamního písma slovem design pravděpodobně neměli na mysli vzhled, ale funkci bankovek ENGEL.

Anglicismy jsou věcí štěstí, buď člověk ví, co znamenají, nebo je lépe je nepoužívat.



Hongkong

Bankovka 500 dolarů z Hongkong and Shanghai Banking Corporation vyšla s novým datem, novou signaturou a změněným podpisovým titulem.

Jako datum je použito 1. 1. 2007, nový podpisový titul zní nyní „Executive Director“ místo „General Manager“. Podpis je shodný s ostatními hodnotami, které vyšly v roce 2006.

Motivy nebyly změněny, odpovídají WPM-210. Kurzová hodnota odpovídá 43,32 euro za 500 HKD.

Ronny Hick

Indie

Jsou známy varianty bankovek 500 a 100 rupií s ročníkem 2006. Obě mají písmeno pod kontrolním číslem hlubotiskem vytvořené písmeno „R“. Na bankovkách nebyly zjištěny žádné změny motivů, ani podpisů (GOVERNOR Reddy).

Hodnota kurzu je 1,69 euro za 100 INR.

Ronny Hick

Írán

Bankovka 50 000 rialů poprvé vydaná 12. 3. 2007 má novou variantu podpisu.

Nové podpisy jsou Dr. Danech Jafari a Dr. Tahmaseb Mazaheri. Motivy bankovky označované jako „atomová bankovka“ (na rubové straně je známý symbol atomu – elektrony obíhající v kruhových drahách okolo jádra). Na lícové straně je vůdce revoluce Chomejní a na rubové straně je obrysová mapa Íránu a věta připisovaná Mohamedovi: „Pokud v nebi existuje věda, perští muži ji dosáhnou.“

Kurzová hodnota je 3,73 euro za 50 000 IRR.

Ronny Hick

Jamaika

Všechny tři bankovky karibského ostrovního státu v oběhu 100, 500 a 1000 dolarů existují s datem 15. 1. 2007. Stejně jako u vydání z roku 2006 je na nich předpona série třímístná, neboť je k dispozici exemplář série „AFD“. Rozdílly vůči WPM-80 co se týče motivů (Sangster na lícové straně a vodopády řeky Dunn na rubové straně), ani co se týká podpisu guvernéra (Derick Milton Latibeaudier) nebyly zjištěny.

Změny motivů ve srovnání s každoročně vydávanými předchůdci, MPM-81 (500 dolarů) a WPM-82 (1000 dolarů), nebyly provedeny ani u obou vyšších bankovek.

Hodnota kurzu je 9,80 euro za 1000 JMD.

Ronny Hick

Kambodža

Bankovka 1000 riel již vyšla i v roce 2007. Jde o novou variantu WPM-58 se stejnými motivy (chrám v Ankor Thom na lícové straně a lodě přepravující kontejnery v přístavu na rubové straně).

Hodnota kurzu je 0,18 euro za 1000 KHR.

Ronny Hick

Keňa

Bankovka 1000 šilinků má také datum 1. 4. 2006. Motivy ani bezpečnostní znaky nebyly změněny, takže tato bankovka bude zařazena v novém vydání katalogu World Paper Money asi pod číslem 45.

Hodnota kurzu je 10,39 euro za 1000 KES.

Ronny Hick

Kolumbie

V Kolumbii mají několik bankovek s různými daty vydání. 1000 pesos s datem 1. 2. 2006 a 7. 11. 2006; 2000 pesos s datem 3. 2. 2006; 5000 pesos s datem 1. 2. 2006 a 20 000 pesos s datem 3. 11. 2005.

Tisícovka je zmenšená verze WPM-450, která je tak nyní se čtyřmi různými daty. Motivy nebyly změněny (vůdce odborů Gaitán na obou stranách).

Dvoutisícovka je lehce pozmeněná varianta WPM-451 (hlubotisk je více barevný), spolu s březnovým datem tak tato bankovka má tři různé datumové varianty.

Pětitisícovka nebyla ve srovnání s několika variantami z let 2001 až 2005, které jsou zčásti shrnuté ve WPM-452, změněna.

Bankovka dvacet tisíc také zůstala nezměněná, motivy se ve srovnání s předchozími vydáními, uvedenými ve světovém katalogu pod WPM-454, od roku 2001 nezměnily.

Hodnota kurzu je 6,89 euro za 20 000 COP.

Ronny Hick

Kuba

Nejnovější varianta bankovky 5 pesos je z ledna 2006.

Motivy zelené bankovky s portrétem Maceose jsou stejné jako u předchozích vydání WPM-116. Hodnota kurzu je 0,13 euro za 5 CUP.

Ronny Hick

Norsko

Bankovka 1000 korun má také datum roku 2006. Od WPM-49 z roku 2003 se neliší. Motiv (na lícové straně Kirsten Flagstad a hlediště v divadle na rubové straně) se stejně jako podpisy Gjedrema a Eklunda rovněž nezměnil.

Aktuální norské bankovky mají na první pohled

dvě kontrolní čísla, ale číslo na lícové straně vpravo dole je rok vydání, čitelný z posledních čtyř číslic osmimístného čísla.

Hodnota kurzu je 12,43 euro za 100 NOK.

Ronny Hick

Pákistán

Bankovka 20 rupií existuje také s datem roku 2007. Tato bankovka existuje ve třech, ve světovém katalogu ještě nezaregistrovaných variantách z let 2005, 2006 a 2007.

Stejně jako na předložském vydání je na této bankovce podpis Dr. Shamshada Akhtara, guvernéra State Bank of Pakistan. Motivy zůstaly stejné (Mohammed Ali Jinnah na lícové straně a ruiny města Mohenjo-Daro u Larkany na rubové straně).

Rovněž z roku 2007 pochází nová varianta bankovky 500 rupií, která byla poprvé vydána dvěma lety. Ve srovnání s touto bankovkou nebyly na letošním vydání žádné změny motivů ani bezpečnostních znaků nebo podpisu.

Hodnota kurzu je 5,57 euro za 500 PKR.

Ronny Hick

Filipíny

Bankovka 1000 peso je také opatřena ročníkem 2006.

Motivy (shodné s WPM-197) ani podpis (prezidentka Gloria Macapagal-Arroyo a guvernéř Amando M. Tetanco jr.) zůstaly nezměněny.

Hodnota kurzu je 15,61 euro za 1000 PHP.

Ronny Hick

Švédsko

Platí, že je třeba dohonit zmeškané vydání korunové bankovky z roku 2004. Bankovka je již déle v oběhu, minimálně rok a půl. Ani katalog Standard Catalog of World Paper Money ji v aktuálním vydání neuvádí. Stejně jako na WPM, je na lícové straně zeleno- hnědé bankovky portrét Jenny Lind a na rubové straně housle. Bankovku podepsal Jan Bergquist a Lars Heikenstein. Na švédských bankovkách není vytištěn rok vydání, prozrazuje jej kontrolní číslo, neboť první číslo, v tomto případě 4, znamená rok 2004.

Hodnota kurzu je 5,38 euro za 50 SEK.

Ronny Hick

Srbsko

Kvůli nutnosti zlepšení technického zajištění obíhajících bankovek oznámila Národní banka Srbska dne 21. 12. 2007, že sérii kompletně obnoví. Stejně jako dříve se předpokládá devět nominálních hodnot 10, 20, 50, 100, 200, 500, 1000, 2000 a 5000 dinárů. Podle vyjádření bude obnovení vyžadovat přípravnou fázi minimálně dva roky. Uvažuje se o větším zapojení obyvatel. Konkurz



Thajsko, blok s pamětními bankovkami k 80. narozeninám krále Bhumibola

k návrhu bankovek má být veřejný. Ještě v prosinci 2007 měla být zveřejněna nejdůležitější kritéria pro výběr motivů a ostatní detaily. Veřejného konkurzu na návrh bankovek se mohou zúčastnit všichni občané, kromě zaměstnanců národní banky a zaměstnanců, kteří jsou s procesem profesně spojeni.

W. J. Mehlhausen

Thajsko

Dne 28. 11. 2007 vydalo království v jihovýchodní Asii novou pamětní bankovku. Jedná se o netypickou bankovku velkého rozměru, ale malé nominální hodnoty, de facto 16 baht. Zvláštní na této bankovce je, že se jedná o společný tisk tří různých hodnot 1, 5, a 10 baht. Vydání bylo k příležitosti 80. narozenin krále (5. 12. 2007). Na lícové straně bankovek je v horní části uvedena hodnota 1, 5, a 10 baht, z motivů bankovek dýchá nostalgie, vždyť také obsahují portrét mladého krále Bhumibola Adulyadeje (nebo také Rama IX.). Portrét krále na tmavě zelené bankovce hodnoty „1“ je stejný jako u bankovky z roku 1948, napravo je král s e svou ženou během projevu před davem. Na světle zelené bankovce v hodnotě „5“ je skoro

stejný královův portrét, který byl také na P-75 z roku 1956, vpravo od něj je známý motiv jezdecké sochy krále Ramy VII. uprostřed davu lidí, v popředí Rama IX. v armádní uniformě. Bankovka 10 baht má hnědou barvu s portrétem krále, který byl na bankovkách v sedmdesátých letech například na bankovce 10 baht P-83. Vedle portrétu je královská hala s trůnem, před ní jezdecká socha krále Chulalongkorna uprostřed davu lidí. Rubová strana je žlutozlaté barvy a ukazuje výjevy ze života krále. Prodejní cena přesahuje nominální hodnotu a vzniklý rozdíl má být použit dle vůle krále na charitativní účely.

Hodnota kurzu je 0,35 euro za 16 THB. V současnosti se všechny tři bankovky hodnoty 16 THB prodávají za 4 eura.

Ronny Hick

Transnistrie

Existuje teprve nedávno vydaná varianta bankovky hodnoty 200 rublů z roku 2004. Rozdíl je v nepatrném detailu, na lícové straně je pod názvem země Pridnestrovje název emitující banky ve třech jazycích, ruštině, ukrajinštině a rumunštině (vše v azbuce).

V ukrajinském vydání byla na bankovkách se sériovou předponou „AA“ ortografická chyba, název zněl „PRIDNESTROVSKIJ“. To se u bankovek se sériovou předponou „AB“ změnilo na „PRIDNISTROVSKIJ“. Na místo ukrajinského „e“ je nyní ukrajinské „i“.

Změny motivů nebo ostatních znaků na bankovce nebyly zjištěny.

Zda bankovka 500 rublů, na které je stejná chyba, obíhá i ve variantě bez chyby, není dosud známo.

Hodnota kurzu je 16,12 euro za 200 transnistrijských rublů.

Ronny Hick

Trinidad & Tobago

Aktuálně jsou dávány do oběhu i vyšší hodnoty stávajících bankovek 10, 20 a 100 dolarů s novými bezpečnostními znaky. Jsou dvě výrazné změny. Barva kontrolního čísla na pravé straně bude v budoucnu modrá, ne červená. Také vodoznak je nový. Zatím co v sérii 2002 byl na všech bankovkách motiv rajky, nyní bude ve vodoznaku pták z lícové strany bankovky.

Ztvárnění lícové a rubové strany bankovek série 2006 zůstává nezměněné, stejně jako podpis. Hodnota kurzu je 10,83 za 100 TTD.

Uganda

Středoafrikácká země vydala 19. listopadu 2007 první pamětní bankovku v nominální hodnotě 10 000 šilinků. Bankovka je věnována schůzce prezidentů členských států Commonwealthu od 23. do 25. listopadu 2007 v hlavním městě Kampale. Schůzka se zpravidla koná každé dva roky, v roce 2005 se konala na Maltě a v roce 2009 je plánována do Trinidadu.

Bankovka připomíná provedením normální vydání posledních let například VPN-45 z roku 2004. Na bankovce bylo změněno několik detailů: místo hudebních nástrojů vlevo na lícové straně je nyní logo letošní schůzky, zelená labuť s korunkou, která má na hřbetě červenou zeměkouli. Nad symbolem je text „CHOGM 2007“ (Commonwealth Heads of Government Meeting 2007). Také na rubové straně je několik změn, místo antilopy kudu je zde horská gorila. Dosavadní přerušované bezpečnostní vlákno se stříbrným leskem bylo nahrazeno vláknem, jehož barva se mění v závislosti na úhlu pohledu od zelené po červenou. Tento bezpečnostní prvek je potíštěn číslem 10 000 a písmeny BOU (zkratka Bank of Uganda).

Podle sdělení guvernéra banky, profesora Emanuela Tumusiime Mutebile obdrží její veličenství, královna Alžběta II. jako nejvyšší představitel členských zemí Commonwealthu speciálně zabalený exemplář, ale bankovka ve speciálním balení se bude prodávat i sběratelům. Bankovka je určena také pro peněžní oběh v Ugandě, proto bude také bez obalu. Nemělo by se jednat o malý náklad.

Kurzová hodnota činí 3,95 euro za 10 000 UGX.

Ronny Hick

Venezuela

Přesně na začátek nového roku zavádí Venezuela novou měnu, bolívarske fuerte. Na dosavadní měně bolívaru byly škrtnuty tři nuly; nejvyšší bankovka bude mít hodnotu 100 bolívarske fuerte.

Pravděpodobně poslední varianty vydání bolívarů mají datum 25. 4. 2006; dosud jsou známy hodnoty 10 000, 20 000 a 50 000 bolívarů.

Ke změně motivů nedošlo. Desetitísícovka odpovídá WPM-92; dvacetitísícovka WPM-93 a padesátitísícovka odpovídá vydání z 29. 9. 2005, které ještě nebylo registrováno, ale které až na emitenta (República Bolivariana de Venezuela) a lepší bezpečnostní znaky odpovídá WPM-83. Bankovky vytiskla tiskárna Casa de Moneda de Venezuela. Hodnota kurzu je 15,86 euro za 50 000 VEB.

Ronny Hick

Vietnam

Bankovky 20 000 a 200 000 dongů existují i s datem 2007.

Změny motivů oproti prvním vydáním z roku 2006 nebyly zjištěny. Rok vydání na polymero- vých bankovkách nenajdeme v textu, ale je zakódován v prvních dvou číslech kontrolního čísla. Bankovky, jejichž kontrolní čísla začínají „07“, pocházejí z tohoto roku.

Hodnota kurzu činí 8,50 euro za 200 000 VND.

Ronny Hick

Neznámé bankovky a varianty Zajímavé vzorové album

Dostat dnes do ruky vzorové album tiskárny, kterému je více než 80 let a pravděpodobně je unikátem obsahující řadu unikátních bankovek dosud částečně neznámého provedení, k tomu je zapotřebí notná dávka štěstí.

Album známé pařížské tiskárny Paul Dupot, ve které se vedle bankovek vyráběly také cenné papíry, obsahuje kromě vzorů francouzských nouzových bankovek, které vydávala města a obchodní komory, také několik zahraničních bankovek, například z francouzské Indočíny, i kompletní sérii vydání tzv. režijních franků



v obsazeném Porýní se sériovým označením „A.1“ bez kontrolního čísla. Dosud byla jako vzorová série známá výhradně série „B.21“ s kontrolním číslem „000, 000“. Několik kusů prvních tištěných bankovek bylo uchováno pro vzorové album, šlo o bankovky, které ještě neprošly číselným označením a nebylo možné je dát do oběhu. Album také obsahuje zajímavé bankovky státní francouzské důlní správy v Sársku z roku 1920, které byly vyrobeny ve stejné tiskárně, a bylo pro ně použito raznice bankovek obchodní komory Paříž. Reprezentuje je vzor bankovky 50 sentim série B bez kontrolního čísla a bankovka 1 frank série A s kontrolním číslem „000, 000“. Budovy tiskárny měl v roce 1980 zničit požár. Oheň zničil také velkou část knihovny a archivu. Je potěšující, že zmíněné album přečkalo nejen desetiletí ale i požár v roce 1980.

ČM
ČESKÁ MINCOVNA

Výhradní
dodavatel
oběžných
a pamětních mincí
pro Českou
národní banku.

www.mint.cz

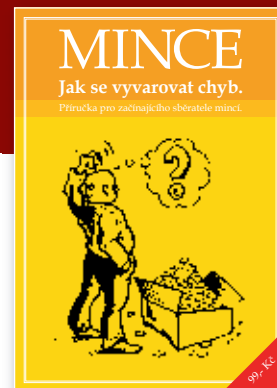
tel: 483 513 111, 483 513 262

fax: 483 513 708

e-mail:

mince@jablonexgroup.com

LISTARNA



Vážení sběratelé,

jsem rád, že se po dvou měsících opět scházíme nad stránkami časopisu Mince a Bankovky. Dostali jsme několik dopisů, na které se budeme snažit odpovědět a do příštích čísel připravit články, které žádáte a o které máte zájem.

Rád bych se, po pár vydaných číslech, opět vrátil k předplatnému.

Předplatné, zajištění dodání a vše s tím spojené zajišťuje od minulého měsíce společnost SEND Předplatné, spol. s.r.o. Uvádíme zde kontakt, pokud si budete chtít časopis předplatit či pokud budete mít s předplacením časopisu nějaký problém. Ale pokud zavoláte nám do redakce, nebudeme se zlobit a vše vyřídíme za vás.

KONTAKTY PRO PŘEDPLATITELE:

Call centrum v provozu každý všední den 8.00–18.00 hodin
SEND Předplatné, spol. s r.o.

P. O. Box 141, 140 21 Praha 4

Telefon: 225 985 225 • GSM: 777 333 370 • Fax: 225 341 425

E-mail: send@send.cz • SMS: 605 202 115

Call centrum v provozu každý všední den 9.00–17.00 hodin

Redakce časopisu Mince&Bankovky

Na Dolinách 44, 147 00 Praha 4

Telefon: 261 214 379 • GSM: 777 832 672

E-mail: mince.bankovky@atlas.cz

Ale vraťme se k novinkám z naší redakce. Připravili jsme pro vás s časopisem katalog „František II.“ a příručku „Mince – jak se vyvarovat chyb“. Podrobnosti k těmto publikacím najdete uvnitř tohoto čísla. Pokud si nějakou z těchto knih budete přát, můžete si ji objednat přes objednávací kupon nebo nám můžete zavolat přímo do redakce. Poštovné a balné k těmto knihám je pouze 30 Kč.

Nad vašimi dopisy

Dobrý den,

velmi mě potěšil článek v MaB č. 4 o rumunských bankovkách a maďarské inflaci. Konečně jsem si v češtině přečetl něco o bankovkách, které má hodně sběratelů ve své sbírce... Jenom jako inspiraci pro případné další články – pokud seženete patřičné podklady, by bylo zajímavé zpracovat bankovky POSEN, KOWNO, MEMEL, ROWNO SRBRKO, LEIBACH atd. Přeji Vám mnoho zdarů a těším se na další číslo časopisu.

Váš čtenář Reitmaier.

Vážený pane Raitmaiere,

Děkujeme za váš dopis a jsme rádi, že vás článek v našem časopise potěšil. Tímto děkujeme i panu ing. Vladimíru Kudlíkovi, že nám článek poskytl. Doufáme, že se můžeme těšit ještě na jeho další zajímavé články.

Vážená redakce,

velmi mě zaujal článek o největší hyperinflaci v Maďarsku v roce 1946.

Dnes si ani neumíme představit život v takovém chaosu.

Přesto bychom si měli uvědomit hodnotu peněz (koruny) za určité období např. od 1. června 1953 přes 8. února 1993 až po rok 2008. Když byla nejvyšší bankovka 100, bylo aspoň méně peněz v oběhu a i haléř měl význam. Však nás to opět čeká až budou centy (eura).

V letech poválečných vždy vládl zmatek. Velmi bych uvítal článek (včetně vyobrazení) o liberecké měně okolo roku 1918. Vždyť Liberec bylo i chvíli hlavní město zvláštního útvaru = Německé-Rakousko do doby než město osvobodila vzniklá československá armáda (prosinec 1918).

Děkuji za pochopení.

S pozdravem Váš čtenář Bedřich Antonín Jelen

Vážený pane Jelene,

Děkujeme za váš dopis, předali jsme jej našemu externímu dopisovateli. Doufáme, že v některém z našich příštích číslech najdete článek, který si žádáte. Vzkaz pro ostatní sběratelé, pište, pište, pište, budeme se snažit vám všem odpovědět. Nevíte si s něčím rady, nebo nemůžete něco ohodnotit? Napište nám a zaručíme vám, že máte po starostech!

Dobrý den,

dovoluji si Vám poslat příspěvek do listárny, snad se Vám bude zdát vhodný k otištění.

Děkuji

Cuper Miroslav





Vážený pane Cupere,
Děkujeme za vámi zasláné varianty. Zpracujeme je do naší shromažďovaného seznamu a přehledu variant. Pokud byste nám zaslal podrobnější informace, jako je váha či průměr mince, budeme rádi. Popravdě, čekali jsme větší ohlas na zmíněné varianty, ať kladné či záporné, bohužel nám na toto téma reagoval pouze pan Cuper, což nám je líto. Pokud najdete nějakou z variant již zveřejněných mincí a budete mít obrázky, zašlete nám jej prosím. Pokud najdete ještě nezveřejněnou variantu, zašlete nám ji také. Proč požadujeme skeny (obrázky)? K určení variant či odchylek je to nezbytné, vyloučíme tím pouhé domněnky a dohady zda máme nebo nemáme pravdu o její existenci.

Vážení přátelé,
před nedávnem jsem znovu objevil svého koníčka z dětství – numismatiku. V návalu euforie a touhy po vědění jsem se vydal do Národního muzea si připomenout skvosty tamější sbírky. Jaké bylo ale moje překvapení, když jsem na místě bývalé stálé expozice mincí našel pouze několik vyznamenání. Jedinou mincí (denár z 10. století) jsem objevil v expozici věnované historii našeho území. Máte nějakou informaci, zda bohaté sbírky budou někdy přístupné obyčejným smrtelníkům nebo zůstanou navždy skryty v útrobách numismatického oddělení?

S pozdravem Karel Vozáb

Vážený pane Vozábe,
reaguji na Váš e-mail, ve kterém si stýskáte nad neexistencí expozice, která by se věnovala naší numismatické sbírce.

Věřte, že i nám taková expozice opravdu chybí. V posledních letech jsme se snažili získat podmínky, abychom mohli expozici připravit a prezentovat návštěvníkům. Bohužel, narazili jsme na některé technické překážky (klíma, zabezpečení apod.), které se, alespoň jak doufáme, podaří v následujících obdobích překonat.

Drobnou část numismatického materiálu bylo možné shlédnout v expozici Národního muzea v Lobkovickém paláci na Pražském hradě. Tato expozice však byla, vzhledem k navrácení objektu původním majitelům, zrušena.

V současné době jsme začali připravovat novou expozici k českým dějinám pro hlavní budovu Národního muzea, kde v brzké době plánujeme zahájení celkové rekonstrukce. Poté bychom chtěli co největší výstavní plochu otevřít návštěvníkům. V rámci nových expozic uvažujeme také o vybudování speciální expozice numismatické. Její podoba je teprve v počátku, takže Vám prozatím podrobnosti sdělit nemohu.

Pevně věříme, vážený pane Vozábe, že v budoucnu budou i numismatické sbírky velkou a zajímavou částí našich stálých expozic i krátkodobých výstav.

S pozdravem

PhDr. Věra Přenosilová
Ředitelka Historického muzea

Připomínky, názory a reakce Zajímavá chybná ražba

Náš čtenář Karl-Heinz S. z Germeringu nám nahlásil zřídka se vyskytující chybně provedenou ražbu mince 2 euro.

V ražebním stroji došlo viditelně při sestavení vnějšího okruží a střední části mince k poruše, takže střední



část mince nebyla do raznice správně umístěna a při ražbě vznikl na lícové straně vejcovitý útvar. Na druhé straně se tím vytvořila relativně široká mezera mezi střední částí a vnějším okružím.

K.-H. S./Germering

Jasně identifikovatelný padělek

Od stejného čtenáře obdržela redakce tři exempláře (na obrázku je pouze jeden) nevšedního padělku německých mincí 2 euro. Padělky se sice skládají ze střední části a vnějšího okruží, ale obě části mince byly vytvořeny z jednoho materiálu (mědinikl, protože je bez



magnetismu). Mince vypadají jako celé stříbrné. V platebním styku jsou samozřejmě velmi nápadné, člověk musí být patřičně drzý, kdyby chtěl tyto padělky použít. Opis je chybný (RECMT a místo německého orla ovál). Nejsou použitelné ani pro obelstění automatu, protože se jejich váha značně liší od normální váhy, takže je automaty nebudou akceptovat.

Padělky italských 2 euro

Abychom předešli nedorozumění, musíme na tomto místě zdůraznit, že jde o padělky italských mincí 2 euro. Zda pochází z Itálie, není zcela jasné. Oba padělky mají tak rozdílnou kvalitu, že vycházíme z toho, že byl každý vytvořen v jiné dílně. „Lepší“ exemplář váží 8,40 g a na první pohled vypadá dobře. Na druhý pohled ovšem rozpoznáte odlišnost od originálu. Na lícové straně např. úplně chybí hrana mince. Na národní straně je naopak širší a lehce vybočuje ze středu. Vroubkování hrany mince je nedostatečné. Zčásti chybí úplně.



Padělky italských euromincí 2 euro 2002 s chybějící hranou mince na lícové straně a příliš širokou hranou na národní straně.

Druhý padělek (9,32 g) je okamžitě rozpoznatelný. Ražba je extrémně matná, mezi střední částí mincovního pole a vnějším okružím je na národní straně zřetelná mezera.



Italské padělky mince 2 euro 2002

s velmi širokou hranou, která není na obou stranách kvůli slabé ražbě stejná. Vroubkování na hraně mince ve velké míře chybí.

Kreativní padělek

Mince na obrázku, napodobenina mince 2 euro, nebyla vyrobena jako padělek, ale pro použití do hracích automatů.

V hernách jsou takové mince potřeba do



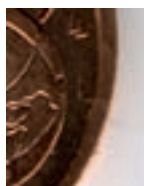
hracích automatů. Některé mince mají na rubové straně popis „Kling Automaten“ v řetězci ze srdíček (jako na lícové straně). Existují jak magnetické, tak i nemagnetické exempláře.

Albert D./Gerolsbach

Skryté rytecké značky?

V minulosti bylo obvyklé uvádět vedle autora také gravéra-rytce, který vyhotovil rytinu na raznici. I na mincích někdy můžeme narazit na nenápadné značky, jimiž své dílo rytec označuje. Je možné, aby se tyto skryté značky vyskytovaly i na dnešních mincích v oběhu? Při současném způsobu produkce, kdy se pomocí počítače vytváří z modelu matrice, existuje jen malá možnost opatřit minci značkou.

Buď se musí upravit odpovídajícím způsobem model nebo se to udělá při další práci na původní matici, předtím než se vytvoří původní raznice.



nepatrné zvýšení na okraji zeměkoule (viz šipka) u mince 2 centy 2002 je pravděpodobně rytecká značka

Přesto se také na euromincích setkáme s bodovými nebo i rozsáhlejšími změnami raznice, které je možné si eventuelně vysvětlovat jako skryté rytecké značky. Nejde o nahodilě chybně provedené ražby a ani o změny na raznici, které se mohou vyskytnout u jedné varianty. Spíše se jedná o nepatrné změny, které nesouvisí

s motivem mince. Kdo si myslí, že tyto „skryté rytecké značky“ našel, ať mi to prosím oznámí. Budu vděčný za každou informaci.

Peter Neugebauer,
Heilbronner Str.25,
107 11 Berlin

Přinášíme vám zobrazení nových oběžných pamětných mincí 2 €, jejichž emise byla avizována Evropskou centrální bankou na počátek roku 2008. Pokud máte skeny (obrázky), informace o objemu emise atd. o dalších Euromincích, budeme rádi pokud nám je zašlete na náš e-mail mince.bankovky@atlas.cz

Lucembursko

Motiv: Velkovévoda Jindřich a zámek „Château de Berg“

Popis: Na minci je vyobrazen velkovévoda Jindřich a zámek Château de Berg, oficiální sídlo. Rok emise 2008, lemovaný mincovní značkou a značkou rytecké dílny, je vyznačen v horní části mincovního pole. V dolní části mincovního pole je umístěno slovo „LÉTZEBUERG“. V mezikruží je rozmístěno 12 hvězd Evropské unie.

Objem emise: 1,3 milionů mincí
Datum emise: únor 2008



Německo

Motiv: Spolková země Hamburk

Popis: Mince znázorňuje barokní kostel sv. Michaelise známý také pod názvem „Michel“. Jak naznačuje i text pod motivem, symbolizuje mince město a spolkovou zemi Hamburk. V mezikruží je vyznačen rok emise 2008, dvanáct hvězd Evropské unie a slova „BUNDESREPUBLIK DEUTSCHLAND“. V horní pravé části mincovního pole je uvedena značka mincovny.

Objem emise: 30 milionů mincí
Datum emise: únor 2008



Itálie

Motiv: 60. výročí Všeobecné deklarace lidských práv

Objem emise: bude stanoven
Datum emise: duben 2008



San Marino

Motiv: Evropský rok mezikulturního dialogu
Objem emise: bude stanoven

Datum emise: duben – květen 2008



Česká národní banka pro vás připravila tyto novinky:

04. 03. 2008

Česká národní banka vypsalala v únoru 2008 podmínky celostátní neomezené anonymní soutěže na umělecký návrh pamětní stříbrné 200Kč mince ke 400. výročí úmrtí rabi Jehudy Löwa.

20. 03. 2008

Česká národní banka vyhlásila v prosinci 2007 celostátní neomezenou anonymní soutěž na umělecký návrh pamětní stříbrné mince ke 100. výročí dosažení severního pólu. Tato mince byla zařazena do projektu mincí vydávaných u příležitosti Mezinárodního polárního roku a jednou z podmínek soutěže bylo mimo jiné ztvárnění loga projektu na lící straně návrhu. Uzávěrka soutěže byla dne 15. února 2008. Vyhlášení soutěže bylo veřejné, prostřednictvím ČTK a internetu. Členům Asociace umělců medailérů, uměleckým školám a výtvarníkům, kteří se již účastnili některé soutěže na české pamětní mince a mají o ně nadále zájem, jsou soutěžní podmínky zasílány přímo.



Soutěže se zúčastnilo 23 výtvarníků, kteří předložili celkem 31 sádrových modelů. Předložené návrhy hodnotila Komise pro posuzování návrhů na české peníze dne 26. února 2008 v České národní bance. Odborným poradcem pro téma severního pólu byl polárník Mgr. Vilém Rudolf.

V prvním kole bylo vyřazeno 23 návrhů, zejména pro menší výstižnost zadaného tématu či chudou kompozici a dále ty návrhy u nichž komise konstatovala výtvarné nebo technické nedostatky v modelaci, kompozici, či písmu. Do druhého kola postoupilo pět návrhů, které byly podle hodnocení komise výtvarně na vyšší úrovni

a tematicky lépe zpracované. Dva z nich získaly základní odměnu a tři získaly odměnu zvýšenou. Do třetího kola proto postoupily tři návrhy. První cenu a doporučení k realizaci komise udělila návrhu akademického sochaře Jiřího Harcuby. Ve svém hodnocení komise zdůraznila zejména kvality portrétu polárníka na rubové straně, který evokuje drsné klimatické podmínky jako jeden faktorů ovlivňujících dobývání severního pólu. Dále konstatovala krásné, kompozičně jednoduché, ale ve vztahu k tématu nápadité provedení lící strany umocněné vhodně zvolenou typografií písma, které je jednotícím prvkem obou stran. Druhou cenu získal návrh akademického sochaře Jiřího Věnečka. Komise ocenila zejména portrét na lící straně a profesionální modelaci výjevu popisujícího atmosféru polární výpravy na straně rubové. Třetí cenu komise přiznala návrhu pana Luboše Charváta za zajímavý epický výjev na rubové straně.

Bankovní rada na svém zasedání dne 13. března 2008 rozhodnutí komise neschválila a za vhodnější považovala realizaci dvousetkoruny podle návrhu akademického sochaře Jiřího Věnečka. Emise mince se předpokládá v prvním čtvrtletí roku 2009.

25. 03. 2008

Dnem 26. března 2008 vydává Česká národní banka do oběhu pamětní stříbrnou dvousetkorunu u příležitosti vstupu České republiky do schengenského prostoru. Dvousetkoruna je ražena ze slitiny obsahující 900 dílů stříbra a 100 dílů mědi a vydává se ve dvojitým provedení, v běžném a špičkovém (proof), které se liší povrchovou úpravou a provedením hrany. U mincí špičkové kvality je pole mince vysoce leštěné a reliéf je matován, hrana je hladká s vlysem „ČESKÁ NÁRODNÍ BANKA * Ag 0.900 * 13 g“. Mince běžné kvality mají hranu vroubkovanou. Průměr mince je 31 mm, hmotnost 13 g a síla je 2,3 mm. Stejně jako u každé ražby mincí jsou i u těchto mincí povoleny odchylky

v průměru 0,1 mm a v síle 0,15 mm. V hmotnosti je povolena odchylka nahoru 0,26 g a v obsahu stříbra odchylka nahoru 1%.

Lící strana dvousetkoruny je graficky rozdělena na dvě části, symbolizující bývalé rozdělení Evropy. Uprostřed mincovního pole je kompozice heraldických zvířat z velkého státního znaku. Z levého a pravého okraje dvousetkoruny vycházejí stylizované cesty, které jsou uprostřed ukončeny. Název státu „ČESKÁ REPUBLIKA“ a ročník ražby „2008“ je při horním okraji dvousetkoruny. Označení nominální hodnoty mince se zkratkou peněžní jednotky „200 Kč“ a značka České mincovny jsou při spodním okraji dvousetkoruny. Na rubové straně dvousetkoruny jsou stylizované propojené cesty znázorňující volný pohyb osob v rámci schengenského prostoru a uprostřed nich logo „EVROPOU VOLNOU CESTOU“. Při levém, horním a pravém okraji dvousetkoruny je neuzavřený opis „VSTUP DO SCHENGENSKÉHO PROSTORU“ a při spodním okraji dvousetkoruny je datum „21.12.2007“. Autorem návrhu dvousetkoruny je akademický sochař Zbyněk Fojtů. Jeho iniciály tvořené spojenými písmeny „FZ“ jsou umístěny při pravém okraji dvousetkoruny.

Ke každé minci se zdarma přikládá tzv. katalogová karta pohlednicového formátu, zhotovená na polokartónu bílé barvy s modrým mramorováním. Mince je vyobrazena stříbrně s plastickým reliéfem, technikou tzv. suché pečeti. Text je dvojjazyčný v češtině a angličtině. Karta pro obě provedení mince je společná.

18. 04. 2008

Česká národní banka vyhlásila v lednu 2008 celostátní neomezenou anonymní soutěž na umělecký návrh pamětní stříbrné mince u příležitosti konání FIS mistrovství světa v klasickém lyžování v Liberci. Uzávěrka soutěže byla dne 21. března 2008. Vyhlášení soutěže bylo veřejné, prostřednictvím ČTK a internetu. Členům Asociace umělců medailérů, uměleckým školám a výtvarníkům, kteří se již účastnili některé soutěže na české pamětní mince a mají o ně nadále zájem, jsou soutěžní podmínky zasílány přímo. Soutěž obeslalo 25 výtvarníků, kteří

předložili celkem 36 sádrových modelů. Předložené návrhy hodnotila Komise pro posuzování návrhů na české peníze dne 1. dubna 2008 v České



národní bance. Hodnocení se jako odborný poradce zúčastnil i zástupce organizačního výboru FIS mistrovství světa v klasickém lyžování Liberec 2009 pan Jan Pecka.

V prvním kole bylo vyřazeno 27 návrhů, zejména z důvodu nepřilíš zdařilé modelace (konkrétní výhrady měli členové komise ke ztvárnění postav lyžařů či heraldických zvířat), případně pro nedostatky v kompozici či písmu. Ve druhém kole byly oceněny čtyři návrhy, které byly podle hodnocení komise tematicky přesvědčivější a výtvarně lépe zpracované.

Do třetího kola proto postoupilo pět návrhů. První cenu a doporučení k realizaci komise udělila studentovi Střední uměleckoprůmyslové školy a Vyšší odborné školy v Jablonci nad Nisou Davidu Čermákovi. Ve svém hodnocení komise ocenila dynamické ztvárnění pohybu lyžařů na rubové straně, čisté provedení lící strany se zdařile zakomponovaným logem mistrovství a dokonalý kompoziční soulad lící strany se stranou rubovou. Druhou cenu získal návrh Mgr. Petra Horáka za velmi výstižné pojetí lyžařů na rubové straně. Třetí cenu komise přiznala návrhu akademického sochaře Jiřího Harcuby za esteticky profesionálně zpracované obě strany návrhu a velmi výstižně ztvárněný pohyb skokana na lyžích. Návrhy akademického sochaře Zbyňka Fojtů a slečny Kateřiny Kociánové získaly mimořádnou odměnu.

Bankovní rada na svém zasedání dne 17. dubna 2008 podpořila rozhodnutí komise a schválila návrh pana Davida Čermáka.

Zdroj www.cnb.cz

A to je od nás z redakce prozatím vše. Ne vše bylo napsáno a řečeno ale nechme si něco také na příště. Za naší, zatím ne moc početnou redakci, Vám přeji hodně sběratelských úlovků a krásných jarních dnů. J. Doležal



Our auctions I40 to I42
in Osnabrueck
June 17 to 20, 2008



scaled
down

CZECHOSLOVAKIA, FIRST REPUBLIC (1918-1939/46)

Order of Charles IV. Grand Cross Set with swords, consisting of: badge, bronze gold-plated and enameled, at original sash, and star, silver, partly gold-plated and enameled, on reverse maker's imprint of O. Pilz, on broad pin bar with two hooks sideways. II.



WALLENSTEIN

Albrecht, 1623-1634, Duke of Friedland. 10 ducats 1631, Jitschin. Attractive and very fine specimen.



scaled
down

POLAND, GDANSK

Silver medaillon n. d. (1660), by J. Höhn, to the freedom of Oliva. Brilliant, uncirculated.

Interested in receiving our auction catalogues? Simply contact us!

CATALOGUE I40: Gold and Silver Coins from Medieval and Modern Times • German Coins since 1871

CATALOGUE I41: Special Collection Wallenstein • Coins of the Hanseatic Cities Wismar, Rostock and Stralsund • Five Centuries of European Medal Art

CATALOGUE I42: Orders and Decorations – A Northamerican Private Collection a. o.

Profit from our experience of more than 130 successful auctions – consign your coins and medals!

Call: +49 541 96 20 20

Email: service@kuenker.com

Visit us at: www.kuenker.com

Located in: Berlin, Munich, Osnabrueck

Fritz Rudolf Kuenker GmbH & Co. KG
Gutenbergstrasse 23 · 49076 Osnabrueck
Germany · www.kuenker.com



NUMISMATIKA - FILATELIE

Petr Kovaljov

17. listopadu 18

669 02 ZNOJMO -CZ-

Tel : + 420 515 264 570

Mobil :+ 420 603 811 031

Fax : + 420 515 246 703

Na základě našich zkušeností můžeme
potencionálnímu zákazníkovi nabídnout:

- zcela osobní přístup
- diskrétnost
- letité zkušenosti
- vlastní organizované aukce s mezinárodní účastí
- celosvětový informační přehled v daných oblastech
- ohodnocení, nákup či prodej jednotlivých
exemplářů nebo celých sbírek
- odbornou literaturu a pomůcky
- pomoc při získávání základního přehledu na trhu



Nová služba pro zákazníky: Gold Art Services

www.numfil.com